

ERDÉSZETI LAPOK

LXXXII.
ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E

8.
FÜZET.

KIADJA AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
Megindították 1862-ben Wagner Károly és Divald Adolf

Felelős szerkesztő és kiadó:
DR. ING. MIHÁLYI ZOLTÁN

Megjelenik minden hó 15-én.

Előfizetési díja: egész évre 24 P, erdészeti altiszteknek 12 P.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai a tagdíj fejében kapják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest V., Alkotmány-u. 6. sz. II. em.

(Táv. : 323-722.)

Közleményeink átvétele — akár kivonatossan is — csak a forrás
megnevezésével történhetik.

Biró Zoltán kitüntetése.

A Kormányzó Úr Ő Főméltósága nagy örömmel ajándékozta meg Egyesületünket, midőn ügyvezetőnknek, *Biró Zoltán* Ő Méltóságának a hazai erdőgazdaság fejlesztése terén elért kiváló érdemei elismeréséül a Magyar Érdemrend középkeresztjét adományozta.

Ritkán váltott ki a Legfelsőbb Helyről megnyilvánult elismerés olyan lelkes és osztatlan visszhangot, mint a *Biró Zoltánt* ért magas kitüntetés.

A magyar erdészeti társadalom, elsősorban az Országos Erdészeti Egyesület, meleg szívvel köszönti Ő Méltóságát ebben az ünnepi pillanatban, és örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy iránta érzett szeretetének, nagyrabecsülésének és hálájának a nyilvánosság előtt is kifejezést adjon.

Tudjuk jól, hogy *Biró Zoltán* szerénysége mindenkor kitért az ünneplés elől, mert mindig azt az elvet vallotta: *többnek lenni, mint látszani!* De ez annál inkább kötelez bennünket arra, hogy megmondjuk most mindazoknak, akik őt közelebbről nem ismerik, ki is a magyar erdészet *Biró Zoltánja*.

*

Kitűnő eredménnyel végzett akadémiai tanulmányai után a milleniumi időkben került ki a gyakorlatba, tehát pályafutását abban a korszakban kezdte meg, amely a boldog Nagymagyar-

ország minden rangú és rendű fiának szinte korlátlan érvényesítési lehetőséget nyújtott.

Nem egyszer hallottuk tőle, mennyire külön szerencsésének tartja, hogy a kincstári erdőgazdálkodás legszigorúbb, de legjobb iskoláját járhatta végig Máramarosban, mégpedig a legkiválóbb magyar erdészek egyikének, *Tomcsányi Gusztávnak* a keze alatt.

Az erdőrendezőségen töltött néhány esztendő elég volt ahhoz, hogy felettesei megismerjék kivételes képességeit és nagy-szerű munkabírását. Az ő bizalmuk alapján került az egyik erdő-gazdasági felügyeleti körzet élére, s hogy a választás szerencsés volt, azt az a bámulatraméltó, eredményes munka bizonyította, amely rövid időn belül az egész szakközönség előtt ismertté tette *Biró Zoltán* nevét.

Új beosztásában a sokrétű kincstári erdőgazdálkodás valamennyi ágazatának a gyakorlati teendőit olyan alapos-sággal elsajátította, hogy a tutajozási bérszabások felülvizsgálatától kezdve bonyolult erdőbirtokpolitikai kérdésekig, az erdőművelés és az erdőhasználat különleges feladataitól szociális és nemzeti tekintetben egyaránt fontos elhatározásokig *Biró Zoltán* véleménye hamarosan mértékadó lett a máramarosi hírneves erdőigazgatóság kerületében.

Természetes következménve volt ennek, hogy az értékes szakembert a földművelésügyi miniszter soronkívül vitte több-ízben előre, és 18 évi külső szolgálat után a központba rendelte Budapestre.

Amikor az első világháború viharában az ország faellátása egy megbízható, zökkenők nélkül működő és minden igényt kielégítő külön intézmény létesítését tette szükségessé, ennek a szervezésével és irányításával csakis *Biró Zoltánt* lehetett megbízni, aki vállalni merte, hogy erélyes kézzel megvédi akkori szervezetlenségünk súlyos következményei közepette az erdőgazdaság érdekeit.

Ma már a történelemé, hogy a Faértékesítő Hivatal milyen példatadó, tökéletesen működő gépezet volt, és milyen felbecsülhetetlen szolgálatot tett a hazának!

Az összeomlást követő zavaros időkben a kipróbált szakemberre még további feladatok hárultak: 1919-ben ő lett az erdő- és faügyek országos kormánybiztosának a helyettese, és ekkor vette át a kincstári erdőgazdaság ügyosztályának a vezetését is.

Közel 9 évi felelősségteljes központi szolgálat után *Biró Zoltán* miniszteri tanácsosi ranggal nyugdíjazását kérte, és ekkor alkalma nyílt arra, hogy a fakereskedelem terén is mélyreható tapasztalatokat szerezhesen.

Mint a Magyar Erdőbirtokosok Faértékesítő Rt. vezérigazgatója, a Trianont követő legnehezebb időkben 7 éven át volt igen tevékeny és számos magánuradalmat értékes beruházásokkal gazdagító tényezője a hazai faellátásnak.

Mindezekből kiviláglik, milyen sajnálatos, hogy a magyar erdészetnek ez a kiválósága, akiben óriási szakismeret rendkívüli gyakorlati érzékkel párosult, aki a tudás, erély, kezdeményező tehetőség, bámulatos munkabírás, széles látókör, éles kritika, ragyogó szónoki készség, bő tapasztalat, bajtársi szellem és meleg szív harmóniájának istenáldotta megtestesítője, nem jutott aktív szolgálata alatt arra a helyre, amelyről hazánk erdőgazdaságát újjászervezni és vezetni tudta volna.

Az Országos Erdészeti Egyesület tudatában volt annak, hogy a szakunknak ez a kivételes, alkotó tehetsége nem heverhet parlagon, és midőn sikerült *Biró Zoltánt* ügyvezetőnek megnyernie, nemcsak az egyesület újabb virágzásának nyitott utat, hanem egész erdészeti közéletünket megajándékozta egy olyan vezetőférfival, akinek alkotó szelleme termékeny, mély barázdákat szántott szakunk talajába.

Mindnyájan tudjuk, és egyesületünk különös büszkesége, hogy a trianoni magyar erdőgazdaság megerősödéséért és jobb jövőjéért az utolsó 15 évben vívott nehéz harcunk elválaszthatatlan *Biró Zoltán* nevétől.

Az ő kitűnő gyakorlati érzékének és fáradságot nem ismerő buzgólkodásának köszönhetjük elsősorban érdekképviselési tevékenységünk három nagy eredményét: 1. a magyar fa megbecsülésének és erdőgazdaságunk jövedelmezőségének a biztosítását az árvédelmi intézkedésekben, 2. az új erdőtörvény szorgalmazását, beható megvitatását s a belterjes gazdálkodás követelményei szerint történt megvalósítását, 3. a régóta esedékes, korszerű új vadászati törvény alapelveinek az összes érdekeltségekkel való tisztázását.

Nem volna azonban teljes *Biró Zoltán* arcképe, ha elhallgatnám, milyen őszinte és mély tisztelet veszi őt körül a szűkebb szakunkon kívüli műszaki világ, sőt a komoly építőmunkát végző egész magyar társadalom részéről is.

Ennek a megnyilvánulása, hogy a mérnökség első tiszta keresztény szellemben alakult szervezete; a Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetsége, amelynek a létrehívásában *Biró Zoltánnak* tevékeny része volt, már 1937-ben elnökvé választotta, és ugyancsak az ő erős kezére bízta életének irányítását a közelmultban a legrégebb magyar műszaki testület: a Magyar Mérnök és Építész Egylet is, amikor az országgyarapodással járó nagyszabású, új feladatok küszöbén az 1940-től 1942-ig terjedő időszakra az elnöki székbe ültette.

Ügyvezetők kezdettől fogva tevékeny részt vett mindig műszaki társadalmunk hivatalos érdekképviselőinek, a Budapesti Mérnöki Kamarának az életében, és 15 évig alalenőke volt a legfőbb műszaki fórumnak, a Mérnöki Tanácsnak is.

A magyar mérnökség egyeteme érdekében kifejtett körültekintő, tárgyilagos, komoly sikerekkel kísért fáradozásának legszébb jutalma volt, hogy kartársainak bizalma a két mérnöki kamarai hely egyikét vele töltötte be a Magyar Országgyűlés Felsőházában.

Szakirányú munkásságának kiemelkedő értékét a kormányzat is a legteljesebb mértékben elismerte, és ennek az *erdőmérnöki kar részére igen nagy megtiszteltetést* jelentő bizonyosságát adta akkor, amikor a M. Kir. Kereskedelem- és Iparügyi Miniszter Úr ez évi június hó 7-én a Mérnöki Tanács elnökéül nevezte ki.

Ha megemlítem még, hogy ügyvezetők társadalmi téren is milyen áldozatkészséggel szolgálja hazánk javát — a Keresztény Nemzeti Ligának ő az egyik alapítója — s törhetetlen hittel hirtette kezdettől fogva a trianoni sírba döntött magyarság feltámadását és munkálta nemzetünk jobb jövőjét nemcsak egyesületekben, kongresszusokon, szakértői tárgyalásokon, a törvényhozásban és baráti körben az élőszó erejével, hanem könyvekben és folyóiratok hasábjain a toll fegyverével is, akkor talán sikerült megláttatnom azokkal, akik *Biró Zoltánt* személyesen nem ismerik, milyen felbecsülhetetlen értéke ő a magyar életnek!

*

Egyesületünk boldog, hogy megszerezhetette ügyvezetőjéül *Biró Zoltánt*, boldog, hogy meg tudta őt tartani ebben a küzdelmes állásban mind a mai napig, és hálás neki, hogy új életet, új szellemet öntött az érdekképviselő működésébe; mi tudjuk legjobban értékelni egyedülálló munkakedvét és eredményes tevékenységét. Az, aki éveken át vele együtt dolgozott, elmondhatja, hogy nemes szíve minden egyes verése a magyar erdészetet s a magyar hazát szolgálta és szolgálja ma is!

Amikor kitüntetése alkalmából az Egyesület őszinte szencsekívánatait tolmácsolom szeretett ügyvezetőnknek, kérem a Mindenhatót, adjon neki jó egészséget, erőt és frissiséget, hogy még hosszú éveken láthassuk körünkben, és élvezhessük tudásának, tapasztalatainak és odaadásának értékes gyümölcseit.

Vitéz Waldtott Kelemen báró.

A mykorrhiza-kérdés erdőgazdasági vonatkozásai.

Írta: vitéz Bokor Rezső dr.

Az első világháború utáni időkben a természettudományi kutatás nagy erővel és lelkesedéssel lépett az oknyomozó élettani vizsgálatok terére és sok maradandót alkotott. Ezek a munkák azokat az összefüggéseket, amelyeket eddig csak láttunk és leirtunk vagy csak sejtettünk, a helyes megítélés fényébe hozták és értelmet adtak sok jelenségnek. Ilyen táplálkozás-élettani jelenség az erdei fák életében az együttélés: a szimbiózis. Mint meglevő valami, rég ismert volt, de csak most tudjuk az értelmét: *egyes húmuszlakó fonalas gombáknak (a Basidiomycetes-ek rendjébe tartozik 90%-uk) az erdei fák gyökereivel való társulása, együttélése bizonyos talajtani adottságok között.* Ezt az együttélést röviden *mykorrhizá-*nak nevezi a biológia.

Minden természettudományi megismerés bizonyos vonatkozásban van az östermelés valamely ágazatával. A gyakorlati élet mindig igyekezett a helytelenül elméletinek nevezett kutatások eredményeit hasznosítani, és ennek folytán gyakran hatnak termékenyítőleg a gyakorlati termelés egyes eljárásaira olyan kutatási eredmények, amelyek nem is ezt a célt szolgálták.

A mykorrhiza-kérdés is régen foglalkoztatja a biológusokat. Frank már 1885-ben reámutatott arra, hogy egyes talajlakó gombák szimbiózisban élnek a fák gyökereivel. Messzire vezetne, ha ebben az összefüggésben a mykorrhiza-kutatás történeti fejlődését ismertetném és végigvezetném olvasóimat a sokféle nézet, elmélet labirintusán, amely sokáig uralta e kérdés körüli véleményeket. Céлом röviden ismertetni a mykorrhiza lényegét és levonni ebből az erdőgazdasági termelés számára szerintem figyelembe veendő következtetéseket.

Helykímélés céljából — bár kissé igazságtalanul — sok érdemes szerző nevét és eredményeit nem közlöm, mégis meg kell említenem a mykorrhiza-kutatás nagy mesterét, a svéd biológust: *Elias Melin-t*, az ő nevéhez fűződik a mykorrhiza-kérdés helyes értelmezése. *Melin* az élettani kutatás korszerű eszközeivel fogott a kérdés megoldásához. Tenyészedényekben az egyes élettani tényezők szerint elkülönítve és csírátlánítva (sterilen) tenyésztette a fás növényeket, beoltotta őket tiszta gombatenyészetekkel, és így mesterségesen hozta létre a mykorrhizának nevezett együttélést. Természetesen a csemetéket különböző lehetőségek figyelembe vételével más-más táplálótalajban nevelte és a legkülönbözőbb táplálkozás-fiziológiai kísérleteket végezte. Az ezekből levont tanulságok és törvényszerűségek már bizonyító erejűek, és ha nem is képviselik a természetben meglevő összes tényezőket egymásra

hatásukban, mégis az egyes termelési, illetőleg táplálkozási tényezők elszigetelése és a növény fejlődését befolyásoló hatásának a megállapítása mély bepillantást engednek meg a természet kialakította sok-sok tényező egymásrahatásának szövevényes birodalmába.

A természettudomány együttélésnek (szimbiózisnak) két élőlény társulását akkor nevezi, ha abból mindkét félnek biológiai értelemben vett haszna van. Mykorrhiza-gombafonál segítségével igen sok zöld növény táplálkozik. Valószínűleg jóval több, mint amennyit ismerünk.

A zöld növény a talajból a vizet és a vízben oldott ásványi sókat rendes táplálkozási viszonyok között a gyökérszőrshálak útján veszi fel. Ezt nevezhetjük az általános táplálkozási módnak. Mindaddig ilyen módon táplálkozik a zöld növény, amíg a talajban elegendő ásványi só van „feltárt“, vagyis vízben oldható állapotban. A talaj tápláló és vízben oldható vegyületei közül főként a talaj nitrogénvegyületeire kell tekintettel lennünk, mint olyanokra, amelyek a legkisebb mennyiségben vannak jelen. Nem ismerünk ugyanis olyan ásványokat, amelyek elmállása a talaj nitrogénvegyületeit szaporítaná. Minden más, a növény tenyésztéséhez szükséges és hasznos elem pótlódhatik a kőzetek elmálásából.

A talaj vízben oldható és a növény gyökérszőrshálai részéről felvehető nitrogénvegyületek: az ammoniumsók és nitrátok, csak a talajba jutó organikus nitrogénvegyületek, főleg fehérjék folytonos elbontásából keletkeznek. A lehulló lomb és tűlevél protoplazmája, az elhullott állatok tetemei, a sok millió és millió alsóbbrendű élőlény (rovarok, baktériumok és gombák) elhalása után rendelkezésre álló különböző fehérjék a legfontosabb nitrogén-források az erdő talajában. A fehérjéket baktériumok és gombák milliói bontják el és így keletkeznek ammoniumvegyületek. Ezeket a nitrifikáló baktériumok, vagyis élőlények, oxidálják nitrátokká.¹ Tehát a vízben oldhatatlan fehérjéket a mikroszkópikus élőlények, a baktériumok és a gombák, teszik vízben oldhatókká és így a növény szőrshálai részéről felvehetőkké. Ezt a jelenséget úgy is fogalmazhatjuk, hogy a fehérjéket a talajban lakó mikroorganizmusok „feltárlják“ a zöld növények számára. Ebben a folyamatban nem közömbös a zöld növény táplálkozására, hogy a feltárási folyamatot legnagyobb részét baktériumok vagy gombák végzik-e? A baktériumok igénytelenebbek és kis felületükhöz viszonyítva nagy mennyiségű fehérjét bontanak el, miközben parányi testük felépítésére igen kevés nitrogén-vegyületet használnak el. Ezzel szemben

¹ Megjegyezzük azt, hogy az erdei fák ammóniumsókkal is hiánytalanul táplálkozhatnak, vagyis nem szükséges okvetlen a talajban a nitrifikáció (nitrátképződés)

a gombák fonalai nagy tömegben képződnek, és az elbontott fehérje meg egyéb nitrogéntartalmú organikus vegyület származékait igen nagy mértékben a saját testük felépítésére használják el. A húmusban, — ha felpiszkáljuk —, sokszor egész fehér fonaltömegeket találunk. Gondoljunk továbbá a gombák nagy termőtestjeire is, és akkor ez a nagy nitrogén-felhasználás a zöld növény kárára mindjárt érhető lesz előttünk. Ha tehát a gombák végzik a vízben nem oldható nitrogénvegyületek „feltárását“, akkor nem sok jut a zöld növényeknek: az erdei fáknek. Az is tudott dolog, hogy a baktériumok általában a semleges vagy csak gyengén savanyú vagy gyengén alkális közegben fejthetik ki elbontó működésüket. Ha a talajok bizonyos oknál fogva elsavanyodnak, akkor a baktériumok legnagyobbbrészt elhalnak, és a fehérjebontó szerepet majdnem kizárólag a gombák veszik át. Származásuk szerint savanyú talajokon és a savanyú reakciójú nyershúmusz-talajokon majdnem kizárólag a gombák veszik át az elbontó tevékenység: a mineralizáció munkáját, sőt ez a folyamat közbenső vegyületeknél meg is állhat. Az erdei fák tehát nitrogénhiányban szenvednének és el is pusztulhatnának nitrogén-tápanyag hiányában. Ezt az állapotot a zöld növények nagy csoportja, — savanyú talajokon az erdőt alkotó fák 98%-a, — azzal előzi meg, hogy a táplálkozás gépezetébe „befogják“ a gombafonalat. A gombafonalak veszik át a gyökérszörszálak szerepét. A gombafonál és a fagyökér táplálkozás szempontjából életközösségre lépnek.

Ebben az életközösségben a gomba szerepe a talajban levő tápanyagokat — legfőképpen a húmusz nitrogénvegyületeit — feltárni és azokat vízben oldhatóvá téve a fonalak segítségével a gyökérhez elvezetni. A gomba viszont a fától szénhidrátokat kap, ezt az a körülmény is bizonyítja, hogy a mykorrhiza-gombafonalak körüli sejtekben, a gyökér szöveteiben sok keményítőszemecske halmozódik fel, továbbá az a körülmény is, hogy a mykorrhiza-gombáknak nagy termőtesteik kifejlesztésére a fák segítségére van szükségük. Ha a fákat levágjuk, mykorrhiza-gombatermőtest nem fejlődik ki a vágásterületen.

Igazi és sajátos életközösség a természet háztartásában a mykorrhiza: *az erdei fák és a húmuszlakó sok gombafaj közötti társulás a természet alkotta mostoha körülmények legyőzésére.*

Az évenként lehulló lombalom elegendő nitrogén-tápanyagot tartalmaz, csak fel kell azt tární. A talajnak olyan állapotban kell lennie, hogy a lombalomból alkotott növényi tápanyagok akár oldottan, akár legfinomabb kolloidális eloszlással a talajban se vegyi, se élettani úton ne kötődjenek meg teljeseen, mert így a tápláló anyagok elvonását a növényzet sínyli meg. A tápláló anyagok bizonyos mértékű abszorpciója a talaj részéről, továbbá a húmuszban való megkötődése előnyös abból a szempontból, hogy a

tápláló anyagokat nem mossza ki a vízáram. A fehérjék pl. a cseresav hatására a baktériumok számára már oldhatatlan vegyületben válnak a hümusz alkotó részévé, az elhalt mikrobák teste autolízisen esik át s fehérjéjük aromás komplexumai szabaddá válnak és sötétbarna hümuszszerű anyagokká oxidálódnak. Sem ezeket, sem a felgyülemelő ligninanyagokat nem tudják a baktériumok elbontani. A „feltárás” már a gombák munkája lesz.

Az erdei fák és a gombafonalak legnagyobbbrészt ú. n. ektrotroph és ektendotroph mykorrhizát alkotnak. Az első esetben a gombafonalak sűrű szövedékkel körülveszik a gyökereket és viszonylag kis mértékben élnek a sejtközökben, ahol élénk táplálékicserélés folyik a sejtek és a gombafonalak között. Az utóbbi esetben behatolnak már az elsődleges kéreg szöveti részeibe. Ezekben a sejtekben a gombafonalak szétesése (fragmentáció) után a felszívódás következik.

Mindkét esetben a központi henger hyphanélküli. Az erdei fák mykorrhizáinak képződése majdnem kizárólag e két típus szerint megy végbe. Szabadszemmel a mykorrhizával táplálkozó gyökeret (főleg csemetéken van erre szükség) arról ismerhetjük meg, hogy hiányzanak a gyökérszörzsálak, a gyökérvégek vagy megduzzadnak, bunkós formájúak lesznek („*Knollenmykorrhiza*”), vagy elágaznak, mint egy kis villa, amelynek szárai is viszonylag vastagok és rövidek („*Gabelmykorrhiza*”). Jellemző, hogy az utolsó gyökérelágazások (az n-ed rendű gyökerek) a mykorrhizás táplálkozáskor viszonylag rövidek és kevesebb számúak, vastagabbak, mint a rendes táplálkozási mód esetén fejlődő gyökerek.

Azt lehet mondani, minden erdei fának van mykorrhizája és ki is fejlődhetik az együttélés, ha arra szükség van, csakhogy még mindegyiket nem ismerjük. A kutatás munkája ugyanis meglehetősen nehéz és kevesen foglalkoznak ezzel a kérdéssel. A továbbiakban felsorolom azokat a fákat és a hozzátartozó mykorrhizagombákat, amelyekről egészen bizonyosak vagyunk, hogy a mykorrhiza képződhetik, de kétségtelen, hogy ez a felsorolás nagyon hiányos.

Pinus silvestris (erdeifenyő): *Boletus badius*, *B. granulatus*, *B. luteus*, *B. variegatus*, *Amanita muscaria*, *Cortinarius mucosus*, *Lactarius deliciosus*, *Russula fragilis*.

Pinus montana (hegyifenyő): Ugyanazok, mint erdeifenyőn és *Tricholoma virgatum*.

Larix europaea (vörösfenyő): *Boletus edulis*, *B. elegans*, *B. luteus*, *B. decidua*, *B. variegatus*, *Amanita muscaria*, *Cortinarius camphoratus*, *Tricholoma psammopus*, *Clytocibe*, *Hygrophorus bresadolae*.

Picea excelsa (lúcfenyő): *Amanita muscaria*, *Cortinarius balteatus*, *Lactarius deliciosus*.

Populus tremula (rezgőnyár): *Boletus scaber*, *B. rufus*, *Cortinarius collinitus*, *C. alba*.

Betula alba és verrucosa (nyír): *Boletus edulis*, *B. rufus*, *B. scaber*, *Amanita muscaria*, *Tricholoma flavobrunneum*, *Russula rhodoxantha*, *Lactarius necator*, *L. torminosus*, *Amenitopsis vaginata*.

Fagus silvatica (bükk): *Cortinarius proteus*, *C. bivelus*, *Boletus cyanescens*, *B. chrysenteron*, *B. scaber*, *Hypochnus cyanescens*, *Scleroderma vulgare*, *Amanita rubens*, *Lactarius subdulcis*, *Russula emenita*, *Cantharellus infundibuliformis*, *Hydnum repandum*.

Quercus robur (tölgy): *Tuber melanosporum*, *Amanita citrina*, *Lactarius subdulcis*, *Boletus elegans*, *Russula cyanoxantha*.

Castanea vesca (gesztenye): *Amanita rubens*, *Russula lepida*, *R. rubra*, *Scleroderma vulgare*.

Tilia (hárs): *Boletus scaber* var. *fuscus*, *Cortinarius*.

Látjuk tehát, hogy igen nagy a változatosság.

Míg egyrésztől ugyanaz a fafaj több gombával alkothat mykorrhizát, addig másrésztől ugyanaz a gomba több fának, túlevelelűnek és lomboslevelűnek egyaránt, lehet mykorrhiza-társa. Mindenestre az együttélést igen lazának mondhatjuk, és nem feltétlenül szükséges, hogy a mykorrhiza-együttélés létrejöhön. Ha a talajban elegendő vízben oldható, tehát feltárt táplálóanyagkészlet van, mykorrhiza-együttélés képződése nélkül tenyészhetnek erdei fáink. A két típus és szélső eset között számtalan átmenet, illetőleg átmeneti, helyesebben készenléti állapot van, sőt kell lennie; ezek vezettek az ú. n. „*pseudomykorrhiza*“ felismerésére. A talaj állapotától függően ezekben a határhelyzetekben az együttélés váltakozva egyoldali parazitizmussá is átalakulhat, amikor a gomba gyöz és a megtámadott sejtek a gyökérben elpusztulnak; vagy úrrá lehet a helyzeten a fa aktív resorpció útján a gomba legyözésével is. Ezek a határhelyzetek veszedelmesek lehetnek a fatenyészetre nézve, amint alább látni fogjuk.

Ebben az összefüggésben meg kell említenem azt is, hogy a mykorrhiza-gombák a levegő szabad nitrogénjét nem tudják megkötni és a levegő korlátlan mennyiségű nitrogénjét az autotroph növény számára hasznosítani. Sokáig tartotta magát az az egyes kutatók nem egészen pontos kísérletei alapján kialakult nézet, hogy a mykorrhizagombák a levegő szabad nitrogéniumát is hasznosítják a zöld növény számára. Ez a nézet azonban az újabb kutatások alapján megdőlt, és csak egyetlen kivételt ismerünk el, de ez sem a fák mykorrhizájával kapcsolatban áll fenn. Megemlítem azonban ezt az egy esetet nagyon érdekes erdészeti vonatkozása miatt.

A leromlott, kiszarolt erdőtalajokon, vagy azokon, amelyek táplálóanyagokban, főleg nitrogénben, szegények, megjelenik a *Calluna vulgaris*, a csarab (hanga, avarhanga), és helyenkint nagy foltokban foglalja el a területeket. Megjelenésének és tenyészetének fő oka az, hogy azon a talajon más növény nem is tudna megélni. A *Calluna* egy közelebből meg nem határozott fajtájú gombával — (*Phoma*-faj, amely az *Ascomycetese*k rendjébe tartozik) — él szimbiózisban, és ez a *Phoma*-faj a levegő szabad nitrogénjét megköti. Ennélfogva a *Calluna* független a talajban más vegyület formájában lekötött nitrogéntől, és ezért a *Calluna* az utána következő fatenyészetnek úttörőjévé válhatik. A *Calluna*-s területen évenként kb. 1 mm vastag húmusréteg keletkezik. Sok-sok év után ez a húmusréteg olyan vastag lesz, hogy más mykorrhizás fás növény is megél rajta, és évtizedek, esetleg évszázadok múltán visszahódítja a csarab ezt a területet az erdőgazdaság számára. Ebben az értelemben nézzük a csarabbal borított területeket vagy azokat a helyeket, ahol szórványosan kezd a csarab megjelenni és tért hódítani.

Megemlítem még ezzel kapcsolatban, hogy a *Calluna* esetében egy ciklikus szimbiózissal találkozunk a természetben. Ez a jelenség a mykorrhizás fákkal kapcsolatban nem fordul elő. A gombafonál ugyanis a *Calluna* esetében a maggal együtt kerül a talajra, a mag testjén él, és később behálózza nemcsak a gyökeret, hanem az egész növényt, és a termés érésekor már a magon találjuk fonalait. *Rayner* fedezte fel ezt a jelenséget, és kimutatta steril tenyészedényekben végzett kísérleteivel, hogy a *Calluna* a nevezett gombafajjal nitrogénvegyületmentes talajon is jól megél, a levegő szabad nitrogénje táplálja a gomba segítségével a zöld növényt. Erdőterületeken ez a természetnek egyik igen figyelemre-méltó táplálkozás-életteni jelensége.

(Befejezése köv.)

*

Die forstwirtschaftliche Bedeutung der Mykorrhizafrage. Von Dr. vitéz *R. Bokor*.

Auszug erfolgt mit dem Schlussteil der Abhandlung.

*

L'importance du Mycorrhiza au point de vue de la Sylviculture. Par Dr. vitéz *R. Bokor*.

Le résumé sera donné à la fin du mémoire.

*

The Importance of Mycorrhiza in Forest-management. By Dr. *R. Bokor*.

Summary will be published with the last instalment.

Mit mond Dieterich erdőgazdasági üzemtanának III. kötetében?*)

Irta: dr. Magyar János.

Dieterich erdőgazdasági üzemtana három terjedelmes kötetre rúg. Ezek tartalma már az alcímükből is kitűnik. Az első kötet az erdőgazdasági üzemtan tudományos alapvetését adja (*Wissenschaftliche Grundlegung*), a második pedig az erdőértékbecslés irányelveit taglalja (*Waldwertschätzung*). Tartalmukat részletesebben az *Erdészeti Lapok* 1940. évi XI., illetve 1941. évi XII. füzetében dr. Kovács Ernő már ismertette. Most *Dieterich* nagyszabású munkájának a harmadik kötetébe pillantunk be egy kissé közelebbről.

Ebben a szerző mindenekelőtt az erdőgazdasági eredményszámítás alapkérdéseit és feladatait tárgyalja.

Az eredményszámítás a magunk elé tűzött célnak a függvénye. Ahány cél, annyiféle számítás. Nem elég tehát csak erdőértékszámításról, helyesebben erdőértékbecslésről beszélnünk. Az erdő értékének a megbecslése csak egyetlen egy meghatározott célra irányuló művelet. E mellett azonban még sok egyéb cél jegyében számolhatunk, sőt kell is a gyakorlatban számolnunk.

Mind az állam, mind az egyes birtokosok szempontjából egyaránt kívánatos, hogy az adóztatás, illetve az adókiivetés igazságosan történjék. Az adókiivetési eljárás, amint tudjuk, két részre oszlik, mégpedig a kiivetést előkészítő eljárásra és magának az adónak a kiivetésére. Az előkészítő eljárás feladata az adóalapok helyes megállapításához szükséges adatok kipuhatolásából, a kiivetése pedig a megbecsült vagy az adózó szolgáltatotta adatokból megállapított adóalapok után járó adónak a törvényes mértékben való előírásából áll. Célunk, sőt kötelességünk lehet tehát pl., hogy a helyes adóalap megállapítás, illetve adókiivetés érdekében megfelelő adatokat szolgáltatassunk.

Célul tűzhetjük ki ezen kívül valamely erdőgazdasággal kapcsolatban az eddig vallott gazdasági elvek és követett üzemi eljárások felülvizsgálását, a fa és egyéb erdei termékek időszerűen jogos árának a megállapítását, az üzemi és igazgatási díjtételek szabályozását, stb.

Dieterich fejtegetései közben ismételten és nyomatékosan hangsúlyozza, hogy ítéleteinket lehetőleg ne egyes erdőrészletekre, illetve egyes faállományokra, hanem mindig *teljes gazdasági vagy legalább is teljes üzemi egységekre* alapítsuk. Az erdőrészlet, illetve

* *Dr. V. Dieterich: Forstliche Betriebswirtschaftslehre. III. Bd. Erfolgsrechnung — Zielsetzung. (Erdőgazdasági üzemtan. III. kötet. Eredményszámítás — Célkitűzés.) Verlagsbuchhandlung Paul Parey. Berlin. 1941. Ára külföldön: 15 RM.*

a faállomány az *egésznek* nem önálló tagja, hanem csak egy alárendelt része. Faállományonként külön-külön az erdőgazdaság eredményének csak időben és térben egyaránt szűkreszabott kérdései vizsgálhatók. Szakszempontról teljes és kifogástalan eredményszámítás alá csak egész gazdasági egységek vonhatók.

A számításainkhoz szükséges adatokat részint közvetlen felvételekből, részint gazdasági feljegyzésekből kell merítenünk. Éppen ezért elkerülhetetlen annak a kérdésnek a vizsgálata, hogy az erdőgazdaság számára melyik, illetve milyen könyvelési rendszer felel meg a legjobban?

A *kereskedelmi könyvelés* (*kaufmännische Buchführung*) legjellemzőbb tulajdonságai a kereskedelmi élet kohójában forrottak ki. A kereskedelem (a kereskedelmi vállalat) alapvetően legnagyobb részben változó, gyorsan forgó tőkéből áll, amely állandó készenléteket követel a vizsgálatra, illetve az eredményszámításra. A kereskedelemben a hitelügyletek igen gyakoriak és döntő szerepük van; folyton tisztán kell tehát látni a követelések és tartozások állását. A kereskedelmi vállalkozás többnyire önálló ágakra oszlik, amelyeknek a tőkét és eredményét külön-külön lehet és kell is kimutatni.

Mindezek a körülmények, illetve követelmények az erdőgazdaság természetéhez rendszerint nem vágnak. Ezért pl. *Wessely* a kereskedelmi könyvelést az erdőgazdaság számára alkalmatlannak tartja. (*Abetz* azt hangoztatja, hogy a hitelügyletek újabban az erdőgazdaságban is nagy szerepet játszanak. Viszont *Dieterich* ezzel kapcsolatban azt vallja, hogy a hitelügyleteket — hacsak az állam nem veszi a kezébe a dolgot — tanácsos az erdőgazdaságtól távoltartani; véleménye szerint szinte elképzelhetetlen, hogy idegen pénzzel okszerű erdőgazdálkodás lenne folytatható.)

A *kincstári könyvelés* (*haushaltsmässige, bzw. sog. kame-ralistische Buchführung*) felett pedig bizony elszállt az idő. Egyrészt egyszerűen csak bevételeket és kiadásokat könyvelni: ma már általában nem elég, másrészt a költségelőirányzatnak rovatonkénti szigorú megtartását követelni — ennek a könnyű ellenőrzése érdekében hívták t. i. életre ezt a könyvelési rendszert — túlságosan merev és a lényeghez képest többé-kevésbé helytelen alapelv; a könyvelés igazi célja nem az, hogy olyan munkát végezzünk, amely könnyen ellenőrizhető.

Végére azonban *a maga helyén* mind a két könyvelési rendszernek megvan a létjogosultsága erdőgazdasági vonatkozásban is. Az, hogy a kereskedelmi könyvelés nyújtotta lehetőségeket az erdőgazdaságban talán nem használjuk ki teljes mértékben, nem zárja ki az alkalmazását; sok olyan előnye van, aminek erdőgazdasági vonatkozásban is igen jó hasznát láthatjuk. Másfelől a kincstári könyvelés — bizonyos rugalmasság esetén — éppen az egysze-

rűsege folytán felelhet meg a kis és egyszerű viszonyok közt dolgozó erdőgazdaságban.

Legjobban megfelelő erdőgazdasági könyvelés általánosságban nincs. Az egyik könyvelés (könyvelési változat) lehet teljesen helyénvaló az állami erdőgazdaságokban; egy másik a nagykiterjedésű (önálló) magánerdőgazdaságokban, ismét másik ott, ahol a mezőgazdaságnak az erdő csak kiegészítő része, és megint más, ha az erdőgazdaság a tulajdonos ipari vállalatával van szervi kapcsolatban, stb.

Sok tekintetben befolyásolhatja a könyvelés megválasztását az a körülmény is, hogy a könyvelés a szorosabb értelemben vett erdőgazdasági személyzet dolga-e vagy sem. Bizonyos okokból előnyös volna, ha az egész vonalon a könyvelést is szakszemélyzet végezné; csakhogy — egyebeket nem is tekintve — szakembereinket túlságosan íróasztalhoz láncolni: nem gazdaságos.

Egyébként a rövidéletű pénzzámadás (*kurzfristige Geldrechnung*) az erdőgazdaságban mindig lényeges kiegészítésre szorul. A pénzzámadást kiegészítő hosszabblejáratú kimutatások (élő- és holt-, illetve ingó- és ingatlan-leltárak, — *langfristige Sachmengennachweise* —) közül a legfontosabb az élőfakészletkimutatás. Ilyet évről-évre, sajnos, nem készíthetünk. Az élőfakészlet megfelelő számbavétele a nagyobb erdőgazdaságokban tekintélyes munkát jelent; ennek az elvégzésével a gazdaság csak hosszabb időközönként terhelhető meg. Egy-egy teljes erdőgazdasági eredményszámításra, az erdőrendezés időbeli rendszerétől függően, többnyire csak tíz, vagy húsz évenként kerülhet sor.

Egyesek a készlet-számbavétel terén megelégszenek csupán a mennyiségi kimutatással (*Mengennachweis*) s úgy vélik, hogy elegendő, ha a készletfelvételek eredményeit mennyiségi tekintetben összevetik egymással. Ámde mit ér az ilyen eredményszámítás — kérdi *Deiterich* — amikor pl. a készlet mennyiségében változás talán nem mutatkozik, viszont a gazdálkodás elmúlt időszaka alatt az erdőből értékes szerfát vettek ki és a helyét esetleg csak kevésbé értékes anyag pótolja?

Mások az élőfakészletet általában a gazdasági dolgokat — természetesen kellő részletességgel megejtett felvétel alapján — pénzürtékben is kifejezik (*Sachmengennachweise mit Geldwertbezeichnung*), miközben az egész vonalon vagy csak a befektetési értékkel (*Kostenwert*) vagy csak a gazdasági értékkel (*Erwartungswert*) vagy pedig csak a használati értékkel (*Verbrauchswert*) dolgoznak; vannak, akik mind a három érték alkalmazásával élnek (*Verbindung von Kosten-, Erwartungs- und Verbrauchswerten*).

Ha az élőfakészletet pénzürtékben is kifejezzük, már jóval komolyabb munkát végzünk, mintha csak a mennyiségében fogjuk meg. Az élőfakészlet pénzürtékben való kifejezésének azonban —

nem tekintve a fatömeg mennyiségi és minőségi megbecslésével járó bizonytalanságot, valamint az értékbecslés módjának a helyességét vagy helytelenségét, — ezekről a megelőző kötetben volt részletesen szó — van egy elkerülhetetlen gyengéje. Mindig azokat a faárakat, munkabéreket, stb. kell ugyanis a számításunkba bevonunk, amelyek az eredményszámítás alkalmával valóban fennállanak. E miatt azután egészen szakszerű munka esetében is előfordulhat, hogy eredményszámításunk az erdőgazdaság, illetve az erdőgazdasági üzem teljesítményéről minőségi viszonylatban hamis képet ad.

Ennek a ténynek a felismerése néhány szakembert arra indított, hogy ne a való életnek megfelelő s ennek következtében változásoknak kitett, hanem képzelt (*fiktív*), de viszont egyszerűsmindenkorra állandó értékekkel számoljon. Csakhogy az ilyen alapon végzett számolás tökéletesen meddő munka. Az erdőnek képzelt adatokból levezetett értéke a való életben semmire sem jó. Viszont az üzemnek két-két eredményszámítás közé eső teljesítményét olyképpen is lemérhetjük, hogy a gazdaság javait mennyiségi és minőségi tekintetben kellő részletességgel számbavesszük és a talált állapotot a korábbi állapottal egybevetve: a változások végeredményéről, illetve együttes hatásáról egyenletek és bonyolult számműveletek nélkül szakvéleményt mondunk (*gutachtliche Beurteilung*). És ez a megoldás, ha az üzem teljesítményét a jövő szempontjából is vizsgáljuk, nemcsak kielégítő, de egyszerűsmind a leghelyesebb is. A jövőre nézve joggal becsülhetünk esetleg pl. egy választékot többre — vagy kevesebbre — mégpedig anélkül, hogy meghatározott pénzürtéket tulajdonítanánk neki, mint amekkorára ára a kereslet-kínálat viszonyából vagy a technikai ismeretek állásából vagy éppen a kormányhatóság rendelkezéséből kifolyólag a korábbi eredményszámítás idejében volt, illetve a jelenben van. A jövőre nézve alkotott értékítélet azonban inkább csak szavakba foglalt érveléssel okolható meg.

Egyeseket tehát a valóságos árakkal, bérekkel, stb.-vel történő számolás helyett a képzelt értékekkel való számolásra az készítetett, hogy az erdő értékére, illetőleg az üzem teljesítményére ne vezessenek le *irreális* eredményt. Az abszolút és relatív ár-, bér- (stb.), illetve értékemelkedés vagy csökkenés között azonban a határ élesen nem húzható meg, másfelől az abszolút ár-, bér- (stb.), illetve értékemelkedés vagy csökkenés is a való életből ered. Éppen ezért, igenis mindig a valóban fennálló árakkal, bérekkel (stb.-vel) kell számolnunk, mert az eredményszámításunk legfelsőbbfokú eredménye csakis így lehet reális eredmény. Házi használatra az üzem teljesítményét — amint az előbb már említettük — pénzürtékekkel való számolás nélkül is lemérhetnénk, illetve lemérhetjük; az erdőgazdasági eredményszámítás azonban nemcsak házi

használatra való. Az erdőgazdasági üzem dolgaiba a hatóságoknak igen sok beleszólásuk van. Már pedig ha az erdőgazdasági eredményszámításnak a valóban fennálló árakkal, bérekkal, stb.-vel levezetett eredménye alkalomadtán azt mutatná, hogy a hatósági rendelkezések megtartásával és egyébként is becsülettel végzett munka az ugyancsak a hatóságok rendeleteivel megszabott fa- és egyéb erdei termékárak, valamint munkabérek stb. aránytalan viszonya miatt méltányos pénzhaszonra nem vezet: akkor éppen ezért és csakis így fordulhatunk a legfelsőbb erdészeti hatósághoz azzal a kéréssel, hogy a kormány általános gazdasági és munkáspolitikájában az erdőgazdaság irányában tapasztalható hátrányok kiegyensúlyoztassanak.

Kerek összefoglalásban tárgyalja *Dieterich* az eredményszámításra (az eredményszámítás módszerére) vonatkozó saját javaslatát.

Azt ajánlja, hogy az erdőgazdaság dolgainak az időszaki állagkimutatását kössük össze az ugyancsak időszaki hozadékszabályozással és a mind tömegében, mind pénzértékében kifejezett évi eredményekkel.

Javaslatának a megvilágítása végett táblázatos kimutatásokba foglalt példákat közöl; rámutat arra, hogy az erdőgazdasági üzemtervet az erdőértékbecslés, illetve az állagösszevetés és az évi eredménykimutatások alapjául miképpen kellene kidolgozni; végül pedig ugyancsak táblázatos összeállításokkal példázza az eredménykimutatásoknak az ár- és költség szabályozás, valamint az adóügyi kérdések szempontjából szükséges kiértékelését.

Teljesség kedvéért meg kell még említenünk, hogy vannak olyanok is, akik az eredményszámítás során kizárólag azt nézik, mekkora kamatlábbal hajtja a jövedelmet az erdőgazdasági alapvagon pénzben kifejezett értéke, illetve az erdőgazdaságba befektetett pénztőke. (A talajjáradék, illetve pénzügyi vágásforduló hívei.)

Az erdőgazdaságnak ezzel a nyers üzleti szemléletével (Kapitalwirtschaft) *Dieterich* merőben szembehelyezkedik, és kifejti, hogy az erdőgazdaság alapvagona elsősorban nem pénztőke, hanem az élőfakészlet, amelyhez a közigazdaságnak és a népi sorsközösségnek oly fontos érdekei fűződnek, hogy azt a nyereszkesedésnek még a gondolatával sem volna szabad illetni. Az erdőgazdasággal kapcsolatban beszélhetünk bevételről (*Einnahme*) és kiadásról (*Ausgabe*) vagy hozadékról (*Ertrag*) és költségről (*Aufwand*), a nyereségről (*Gewinn*) és veszteségről (*Verlust*) szavakat, illetve fogalmakat azonban lehetőleg kerüljük.

Dieterich munkájának az utolsó főrészeiben az erdőgazdasági célkitűzés alapelveit és módszereit tárgyalja.

Először is felsorakoztatja a tankönyvekből ismeretes és a gyakorlatban követett irányokat. Részleteire boncolja az erdőgazdaság sztatikus szemléletéből folyó célkitűzést, majd az erdőművelés célkitűzéseit, így mint szélsőséges példákat: a szálalószegélyvágásos üzemi rendszert és az örökerdő rendszerét. Ezt a két üzemi rendszert egyenesen keresztűz alá veszi, és ezzel kapcsolatban minden tekintetben bebizonyítja, hogy egy-egy üzemi rendszert az élettől távolálló merevség és az egyoldalúság veszélye nélkül nem lehet általános érvényre emelni és még kevésbé a gazdaság célja fölé rendelni. *Gazdálkodni* — amint mondja — azt jelenti, hogy a jelen és a jövő szükségletének a kielégítése érdekében mindenkor a legalkalmasabb eljárást, s ezt is mindenkor a teljesítmény és költségek legkedvezőbb viszonyával alkalmazzuk. Nem az üzemi rendszer szabja meg a gazdaság célját, hanem megfordítva: a gazdaság célja az üzemi rendszert, illetve az üzemi célt. Olykor ugyanaz a gazdasági célt más-más üzemmóddal is elérhető. Az üzemi cél az állományalakot és az üzemmódot dönti el; elérésére pedig az üzemi eljárások szolgálnak. Az üzemi eljárások megválasztása alkalmával természetesen mindig figyelembe kell vennünk azt a körülményt is, hogy az egyes faállományok, illetve erdőrészek kölcsönösen hatnak egymásra. (Az erdőrészek gazdasági és technikai szolidaritása). Ha valamely üzemi cél jegyében már huzamos ideje dolgozunk, akkor ez az élőkészlet szerkezetéről leolvasható. Egyébként egy-egy állományalakhoz, vagy egy üzemi eljáráshoz sem szabad mereven ragaszkodnunk, mert az erdő nem amolyan kiállítás, ahol az ember valamely cikknek, illetve eljárásnak akar hírt verni, hanem a közgazdaság és az erdőbirtokos munkaterülete. Vonatkoztatja ezt *Dieterich* különösen az elegyes állományok a gyérités és a természetes felújítás kérdésével kapcsolatban elhangzott és gyakran igen egyoldalú véleményekre. Az elegyes állományokkal szembeállítja az elegyes erdőt, illetve az elegyes erdőrésszel az elegyes üzemosztályt; a természetes felújítás valamely megokolatlanul felkapott változatával a sikernek a fafajtól való függőségét (bükk és ernyősvágás, lúccs és szegélyvágás, jegenyefenyő és szálalóvágás); rámutat arra, hogy mennyire erőltetett cél, amikor pl. az agyonlegeltetett területet mindenáron lombfával akarjuk beerdősíteni, holott azon a lombfával (és a jegenyefenyővel) a legtöbbször alig-alig boldogulunk, stb.

Külön foglalkozik az új német fapiaci renddel s ezzel kapcsolatban végül is azt a nézetét fejezi ki, hogy az erdőgazdasági üzemi célkitűzése és terveinek felállítása terén a közgazdaság igényeit huzamosan csak abban az esetben elégítheti ki, ha az állami gondoskodás részesévé válik, mégpedig nemcsak annyiban, hogy az állam az erdészeti igazgatás, az erdőrendészet és az erdészeti szolgálat kérdéseit szabályozza, hanem olyan általános gazdaság-

politikai rendszabályok alkotása tekintetében is, amelyek a fafelhasználás (nyersanyagfelhasználás) irányítása és az áraknak, valamint az adó- és illetékterheknek a megfelelő rendezése útján az erdőgazdaság eredményességét közvetlenül biztosítják.

Hogy az erdőgazdasági célkitűzés kérdését az erdőgazdaság illetve az erdőgazdasági üzem sztatikus szemléletének a guzsából kibontsa és az összes idevágó szakkérdéseket hiánytalanul felölelő szemléletkörbe állítsa mint célkitűzést, letárgyalja az erdőgazdaság okszerűsítésének (racionalizálásának) a módját is. Ennek a kérdésnek, illetve célkitűzésnek különös nyomatékot ad a mai háborús helyzet, amikor mindent takarékosabban kell elvégezni, mint egyébként. Gépek alkalmazásával emelhető a munkateljesítmény, a meghatározott munka tehát rövidebb idő alatt végezhető el, másfelől kímélhető az emberi és állati erő. A gépek alkalmazása azonban csökkenti a kis területekre korlátozott, illetve gyakori visszatéréssel járó munkák tervezését és ezért a véghasználati vágásmód a tarvágás felé tolódik el, a felújítás pedig, mint a véghasználati vágásmód függvénye, a mesterséges felújítás felé, stb. A racionalizálással szorosan összefügg a munkáspolitiká. Az állandó erdei munkások az erdészetnek igen értékes elemei; közülük kerülnek ki a legjobb erdőőrök. Különleges munkát csakis állandó erdei munkásra bízhatunk, stb.

Utat mutat *Dieterich* a célkitűzés kérdéseinek a rendszerezésére is. Tárgyalhatók ezek: 1. ügykörök szerint, 2. időbeli vonatkozásban, 3. térbeli vonatkozásban és 4. az erdőbirtokos szándéka (kívánsága) szerint.

A célkitűzés ügykörei: a) gazdasági, b) üzemi, c) munkatechnikai, d) igazgatási cél. A gazdasági cél bizonyos szükségletek kényszerű és folytonos fedezésének a jegyében áll; az üzemi cél azok a természetadta, illetve természetmegszabta lehetőségekhez képest megválasztott módok képviselik, amelyek a gazdaság céljának az elérésére alkalmasnak látszanak; a munkatechnikai cél a gazdaság céljához illő üzemi eljárásoknak, s különösképp a kézi és gépi munkák alkalmazásának a megfelelő szabályozásában jut kifejezésre; végül az igazgatási cél az egész munkaszervezetnek a sikeres gazdálkodásra irányuló beosztásában nyilvánul meg.

Időbeli vonatkozásban van a) hosszúlejáratú, b) közepes időtartamú és c) rövidéletű cél. Hosszú lejáratú cél a gazdasági cél és az üzemi célok közül pl. mindenekelőtt az állományalak. Közepes időtartamú cél csaknem minden üzemi cél és a lehetőséghez képest az igazgatási célok; rövidéletű cél pedig a legtöbb munkatechnikai cél, mert szorosan összefügg az évi favágatási, erdőművelési stb. tervvel.

Térbeli vonatkozásban van a) az egész országra, b) egy-egy vidékre (törvényhatóságra, erdőigazgatóságra), c) egy gazdaságra

(erdőhivatali kerületre s ezen belül egy-egy üzemosztályra), d) egy-egy tagra vagy erdőrészletre kiterjedő cél.

Az erdőbirtokos szándéka (kívánása) többé-kevésbé a gazdasági célhoz igazodik, viszont a gazdasági cél (a gazdaság rendeltetése) legnagyobb részét az erdőbirtokos jogi minőségének és a birtok kiterjedésének a függvénye.

Az erdőbirtokos jogi minőségének és a birtok kiterjedésének a hatása a célkitűzésre a legszélsőségesebben az állami nagybirtoknak és a kis magánbirtoknak a szembeállításával tűnik ki. Az állami nagybirtok feladata elsősorban a közszükséglet fedezésére szolgáló fa termelése; (*Holzbedarfsdeckung*) — a kis magánbirtok rendeltetése ellenben mindenekelőtt az, hogy a tulajdonosának a fa-, illetve pénzszükségletét elégítse ki. Természetes azonban, hogy azért a gazdaságosság követelményének, mint másodlagos célnak, az állami nagybirtokkal kapcsolatban is kellő érvényre kell jutnia.

A szerző fejtegetéseinek az összefoglalásaképpen nem győzi eléggé hangsúlyozni, hogy az erdőgazdasági célkitűzés minden tekintetben mennyi bizonytalansággal jár. A jövőbe tisztán nem láthatunk; ezért ne tegyünk fel mindent egy lapra. Az, hogy napjainkban egyik-másik fafaj vagy választék iránt nagy kereslet tapasztalható, egyáltalán nem záloga annak, hogy a jövőben is ugyanez lesz a helyzet. Egy előre nem látható találmány következtében pl. egészen új kereslet-, illetve árviszony köszönhet be.

A távoli jövőre irányuló tervezéseinkkel, illetve célkitűzéseinkkel kapcsolatos számításainkat a pénzértékekkel való számolás helyett inkább a faterméstan (*Ertragskunde*) megállapításaira és a munkatudomány (*Arbeitswissenschaft*) szolgáltatata időmértékben kifejezett teljesítményszámokra alapítsuk. Ezek időállóbbak és éppen ezért megbízhatóbb alapok. Ezenkívül ügyeljünk mindig a természet, illetve a termőhely útmutatására. Ez azonban persze nem azt jelenti, mintha a *vissza a természethez* jelszó nem volna frázis. Ezt a jelszót csak annyiban kell komolyan vennünk, hogy a termőhelynek megfelelő fafajok fennmaradásának és elterjedésének mindenképpen lehetőséget biztosítsunk. Erre az elegyes állomány egyedül nem elég biztosíték; döntőbb szerepe van ebben a tekintetben az állományalaknak. Egyébként az elegyes állományok létesítése nem öncél. A gazdasági céllal, — amely előtt az üzemi célnak és minden felkapott jelszónak meg kell hajolnia, — megfelelő termőhely esetében és főképpen kisebb kiterjedésben, az elegyetlen állományok igen jól összeférnek. Az elegyes állományok megtelepítése és fenntartása a gazdaságtól olykor különben is olyan áldozatot kíván, ami elegyetlen telepítés, illetve elegyetlen felújítás esetén elkerülhető volna. Az elegyetlen állományoknak — de elegyes üzemosztálynak! — nagy előnyük, hogy a szükséghez vagy a kereslethez képest ahhoz a fafajhoz nyulha-

tunk, amelyhez éppen akarunk, mégpedig a nélkül, hogy egyidejűleg olyan fafajt is vágnunk kellene, amit pillanatnyilag nem kívánunk. Ezt elegendő állományokkal kapcsolatban nem tehetjük meg, — vagy legalább is a nélkül nem, hogy az esetleg visszahagyott fafaj, mint állomány, megfelelne az eredeti céljának. (Stb.)

Miközben *Dieterich* sorra feltárja a gazdasági cél, illetve célok általános és nagytérbeli, valamint az egyes üzemekkel és egyes üzemosztályokkal kapcsolatos kitűzésének az irányelveit és módszereit, a fakészlet fenntartásának, a vágásforduló megválasztásának és az egyes faállományok vágásérettségének a kérdését, továbbá az üzemi célok kitűzésének a lehetőségeit és határait, az üzemi célok közötti összefüggéseket, majd a munkatechnikai célok indítékait, megvalósítását és gazdasági létjogosultságának a bizonyítékait, végül az igazgatási célok kitűzésével kapcsolatban a kézi munka és az erdészeti szolgálat szabályozásának az ügyét: — szinte tömegével nyújtja a gyakorlat számára is valóban értékes ismeretanyagot.

Fejtegetéseit a közvetlenség és a totális szemlélet, véleményét és javaslatait a logika és a határozottság jellemzi.

Dieterich könyve jó könyv!

*

Was sagt Dieterich im III. Band seiner „Forstlichen Betriebswirtschaftslehre“? Von Dr. J. Magyar.

Eingehende Besprechung des abschliessenden Teiles des grossangelegten Werkes.

*

Qu'est-ce que dit Dieterich dans le III^e volume son „Exploitation sylvicole“? Par le Dr J. Magyar.

Analyse détaillée du III^e volume de l'ouvrage.

*

What Does Dieterich Teach in Vol. III. of His "Forest-management Economy"? By Dr. J. Magyar.

Detailed discussion of the final part of the important work.

Tutajozási és úsztatási tanulságok.

Írta: Palotay István.

Az elmúlt két évben az erdészeti szállítóberendezésektől különösen sokat várt a magyar közgazdaság. A háborús években nemcsak az erdőgazdaságok irányítói, nemcsak a szakemberek, hanem a nagyközönség széles rétegei is közvetlenül érzik meg, mennyire fontos az erdészeti szállítóberendezések működése.

Valamely szállítási rendszer jósága — vagy ennek ellenkezője — éppen a kedvezőtlen viszonyok közt bizonyosodik be, főleg, ha a viszonyok nemcsak általánosságban kedvezőtlenek, hanem a szóban levő szállítási rendszert illetően különlegesen is.

Ez volt a tutajozás és úsztatás helyzete az elmúlt két idényben. 1941-ben túlságosan sok volt a víz, a következő idényben pedig túlságosan kevés.

A két szélsőség természetesen a magashegységi vizeken volt a legszembetűnőbb. 1941-ben a Felső-Tisza rohanó, sokszor félelmes hegyi folyó volt, míg 1942 nyarán a gyerekek száraz térdrel jártak át a gázlókon.

Ezeknek a jelenségeknek az oka a csapadék. A Felső-Tisza vízgyűjtő területe a vizet bizonyos mértékig áteresztő szerkezetű ugyan, s ezért a csapadék a kisvizet nem befolyásolja oly nagy mértékben, mint a vizet át nem eresztő szerkezetű vízgyűjtőkét; a rendkívül csapadékos vagy szokatlanul száraz esztendőkből a csapadék hatása mégis nagyon érzékenyen érvényesül, különösen a fa vízi szállítása szempontjából.

A Felső-Tisza egy jellemző helyére vonatkozólag 37 év csapadék-adatait vizsgáltam meg ebből a szempontból. Az évi átlagos csapadék ez idő alatt 1102 mm volt. A legnagyobb évi csapadékot: 1840 mm-t éppen az 1941. esztendő adta, a legkisebbet: 634 mm-t az 1917. év. — 1942-ben 866 mm volt a csapadék s ennél kisebbet 37 év alatt csak 4 évben észleltek, tehát 1942 a legszárazabb évek egyike volt. 1941 viszont óriási csapadékkal egészen egyedül áll; a hozzá legközelebb eső 1912. év is „csak“ 1658 mm csapadékot adott.

A csapadék okozta jelenségek *következménye* mindkét szélsőséges esetben ugyanaz: zavar, késlekedés, sőt fennakadás az erdei szállításban.

Vizsgáljuk meg az első esetet: amikor a hegyi patakok és folyók medrében *túlságosan sok a víz*.

Az alacsony vagy közepes vízállásból a magas vízállásba való átmenet csak a folyók alsóbb szakaszán fokozatos; a hegyi vizekben az átmenet hirtelen, lökésszerű. Egy-egy nagyobb felhőszakadás hihetetlenül megduzzasztja a legkisebb ereket és patakokat. A szeliden csörgedező hegyi erecske kristálytisza vizét a

hirtelen lehullott csapadék egy-két óra alatt zavaros, köveket görgető, gyorsfolyású áradattá változtatja. A megdagadt erek rohanó vize a patakokban összetalálkozik és csakhamar szennyes árként ömlik a már más irányból is megduzzasztott folyóba, amelyet aztán közepes vízállásának többszörösére emel.

A magas hegyvidék lakói 1941-ben gyakran tapasztalhatták, milyen rombolásra képes a nagyesésű hegyi patakok megduzzadt vize. Ennek a romboló erőnek nem egy jól megépített műtárgy, vasúti vashíd, épület, sőt emberélet is esett áldozatul. A bajt többnyire az okozza, hogy a patak a lesodort kövekből, szikladarabokból, fából, törmelékből a hordalék gyanánt magával hozott tömítő anyagok segítségével gátat emel saját magának, a gát mögött tetemes tömegű víz állapotodik meg, hogy aztán az erők egyensúlya megbomlásának pillanatában az egész víz- és anyag-tömeg óriási erővel egyszerre zúduljon alá.

S ez az árvíz, amely a vasat és acélt legázolja, a fával még sokkal könnyebben bánik el. A tutajosok részéről nagy gonddal és fáradtsággal összeszerelt, indulásra váró, kikötött vagy kitémasztott tutajokat leszakítani, a keskeny mederben tovasodorni, kötéseit meglazítani, eltépni, majd egymáshoz verni és végül megcsontkítva, szétzilálva, összezavarva és összetörve, hídfőt, partvédőművet és emberéletet veszélyeztetve összetörlesztani — mindez semmiség a féktelen elemnek. Az úsztatásra előkészített fát elsodornia még könnyebb.

Ha a nagy víz bizonyos ideig állandósul, nem lehet tutajt kötni. Ez sokáig megakasztja a tutajozást, de a szabad úsztatást is, mert a kisebb terhelésre méretezett gerebeket nem lehet az átszakadás veszélyének kitenni.

Nézzük ezekután az 1942-es évad jellemzőjét: azt az esetet, amikor kevés a víz.

Ennek első következménye az, hogy a gátak kétszer-háromszorannyi idő alatt telnek meg, mint rendszeren, közepes vízállás esetén. Ha pl. rendes körülmények közt 2—3 naponként tutajoznak, kevés víz idején csak hetenkint, tíznaponként tehetik. És akkor is csak jóval kisebb teljesítőképességgel.

A „tutajvíz“ összetevői: az „alapvíz“ és a „gátvíz“. Hiába jó a gátvíz, ha az alapvíz kevés. Semmiféle mesterkedéssel nem lehet a gátak vizét úgy összehozni, hogy szállítóképessége a tutajozás szempontjából fölértse a jó alapvízzel összetett gátvizével. Az eredmény mindenképpen teljesítménycsökkenés.

A kisebb víz nehéz tutajokat nem bír el, nagy felteherrel a tutajokat megrakni nem lehet. Az indításkor minduntalan bajok vannak. A már mozgó tutajok alját köszörüli a meder kavics- és kőágya. Ez nemcsak az anyagot rontja, hanem fékező hatású is, pedig a kis víz sebessége amúgy is csekélyebb. A fékezés követ-

keztében egyes tutajok megállnak és feltartóztatják az utánuk jövőket.

A rendkívül alacsony vízállás a tűzifa úsztatását lehetlenné teszi azokban a mellékvölgyekben, amelyekben nincs tároló medence (zárógát). Sok helyen az úsztatóvályuk és vizescsúsztatók is felmondják a szolgálatot.

A fentiekben igyekeztem a rendkívüli — csapadékban gazdag és csapadékban szegény — évek hatását az erdészeti vízi szállítóberendezések működésére azoknak is szemléltetővé tenni, akik ezen a téren nem szakemberek. Egyszerű megfigyelője voltam a vízi szállításnak és láttam azt a hősi küzdelmet, amelyet az illetékesek a mostoha körülményekkel vívtak. Olyan erőkkal harcoltak, amelyek gyepőit a Mindenható tartja a kezében. Ezeket az erőket ember meg nem fékezheti és hatásukat csak akkor kerülheti el, ha a lehetőséghez mérten függetleníti magát tőlük.

Még egy súlyos körülményt kell szóvátennem.

Az erdei termékek szállítására szolgáló víziutak rendszeren meghatározott mennyiségű (és választékú) fa szállítására készülnek. Olyan erdőgazdaságokban, ahol a kiszállítás kizárólag víziúton lehetséges, ez a legnagyobb teljesítőképesség határozza meg az üzemrendezés hozadékszabályozását is. Ha meggondoljuk, hogy régebben — a nagyobb vízi szállítóutak megtervezése és berendezése idején — a faszükséglet kisebb és a vágásforduló többnyire nagyobb volt, mint ma, s ezért annakidején a létesített vízi szállítóberendezés teljesítőképessége még időszaki túlterhelés esetén is tökéletesen megfelelt az igényeknek, könnyen beláthatjuk, hogy ma már sok esetben a korszerű üzemrendezésnek kell a régi szállítóberendezés teljesítőképességéhez alkalmazkodnia. Ezt a teljesítőképességet az üzemrendezés igyekezett is teljesen kihasználni, a hozadékszabályozáshoz pedig természetesen a gyengébb átlagos évek lehetőségeit vette alapul. Ha mármost akár a nagy víz, akár a kevés víz miatt valamely évben bizonyos famennyiség leszállítatlan marad, ennek *későbbi, pótlólagos* leszállítására — vízi úton alig van. illetve rendes körülmények között *egyáltalán nincs meg a lehetőség*. Ha tehát egy erdőgazdaság egyedül a víziútra szorul, a következő évben *kénytelen kevesebbet termelni*, hogy az előző évről fennmaradt hátralékát leszállíthassa. Ilyen módon üzemtervi *megtakarítás* keletkezik, amely a további kedvezőtlen évek során *mindig csak nő és sohasem fogy*.

Elsősorban ezért válik előbb vagy utóbb mindenütt szükségessé a részben vagy teljes áttérés a vízi szállításról a közúti vagy vasúti szállításra a magashegységben is. (Itt eltekintettem attól az elképzelhető, de ritka esettől, amikor a víziút teljesítőképessége nagyobb, mint az üzemterv szerint kitermelésre előírható legnagyobb évi fatömeghozadék.)

Végül meg kell emlékezni arról, hogy vajjon *milyen a gyakorisága* az említett kedvezőtlen éveknél.

Hozzávetőleges és bizonyos mértékben alanyi megállapításból kell kiindulni. Felteszem ugyanis — és úgy gondolom, megközelítem az igazságot —, hogy a már említett helyre vonatkoztatva 900 és 1400 mm azok az évi csapadék-határértékek, amelyekkel belül a vízi szállítás működése rendesnek tekinthető. A vizsgált 37 éves időszakban 12 olyan év volt, amikor az évi csapadékmennyiség ezeken a határokon kívül esett. Hozzávetőleg tehát átlag minden harmadik évben a víziútak teljesítőképességének csökkenésével lehet számolni.

Ez a csökkenés nem minden esetben nagymértékű és az évi csapadék eloszlásától, valamint egyéb körülményektől is függ, amelyek részletezése igen messze vezetne. Mindazonáltal a durva számítás is elegendő intő tanulságot ad és arra figyelmeztet, hogy a jövő korszerű erdőgazdaságát nem szabad kizárólag a vízi szállítási lehetőségekre alapítani.

*

Flösserei und Trift. Lehren. Von J. Palotay.

Die am oberen Lauf des Flusses Tisza üblichen Förderungsweisen werden einmal durch Mangel, bald durch ein Zuviel an Wasser gehemmt. Die intensive Forstwirtschaft ist also gezwungen Flösserei und Trift teils oder gänzlich durch Kleinbahntransport zu ersetzen.

*

Les enseignements du flottage en train et du flottage à bouches perdues. Par I. Palotay.

L'exploitation intensive de la forêt exige l'adoption du transport par chemin de fer.

*

Rafting and Floating. Experiences. By J. Palotay.

Intensive forest-management requires railways instead of transport by water.

ÉRTESÍTÉS.

Értesítjük t. Olvasóinkat, hogy külön-kiadványokként küldjük meg Csekonics Endre grófnak „Néhány szó a magyar vadászati kultúra, az erdészeti és vadászati szakoktatás kérdéseiről“ c. röpiratához beérkezett hozzászólásokat, valamint a következő hivatalos közleményeket.

1. A m. kir. közellátásügyi miniszter 45.500/1943. K. M. sz. rendelete a belföldi termelésű fenyő- és lomboszerfa és az ezekből készült erdei fél- és készgyártmányok legnagyobb árának a megállapításáról.

2. A m. kir. közellátásügyi miniszter 46.000/1943. K. M. sz. rendelete a belföldi fűrészüzemekben, hazai származású fenyőszer-

fából termelt fűrészárúk legnagyobb eladási árának a megállapításáról.

3. A m. kir. minisztérium 3.930/1943. M. E. sz. rendelete a fa kitermelésének az előmozdításáról.

4. A m. kir. földművelésügyi miniszter 129.800/1943. F. M. sz. rendelete a faellátás biztosításáról

5. A m. kir. minisztérium 4.020/1943. M. E. sz. rendelete a tűzifakészletek igénybevételéről.

6. A m. kir. közellátásügyi miniszter 39.600/1943. K. M. sz. rendelete az állati erővel folytatott teherfuvarozásért felszámítható legnagyobb fuvardíjak megállapításáról.

7. A m. kir. földművelésügyi miniszter 216.000/1943. F. M. sz. rendelete a legkisebb és legnagyobb erdőgazdasági napszám-bérek és szakmánybérek új megállapításáról.

8. A m. kir. közellátásügyi miniszter 40.608/1943. K. M. sz. leirata a fuvardíjtöbblet áthárításáról.

9. A m. kir. közellátásügyi miniszter 535.000/1943. K. M. sz. körrendelete a kenyérgabona kiutalásáról. (Kivonat.)

10. A m. kir. pénzügyminiszter 2.000/1943. P. M. sz. rendelete az 1943. évi külön földadóról, az 1944. évtől a földadó kulcsának, az erdőművelési ágban használt, földek kataszteri tisztajövedelmének a felemeléséről, a vizitársulatokat és érdekségeket megillető adóvisszatérítésekről és a földadó után kivetett állami pótdadó leszállításáról szóló 3.520/1943. M. E. sz. rendelet végrehajtásáról. (Kivonat.)

11. A m. kir. minisztérium 3.970/1943. M. E. sz. rendelete a földművelésügyi igazgatás egyszerűsítéséről, valamint szakszerűségének előmozdításáról. (Kivonat.)

12. A m. kir. földművelésügyi miniszter 38.000/1943. F. M. sz. rendelete a vadászati tilalmi idők megállapításáról.

13. A m. kir. minisztérium 3.840/1943. M. E. sz. rendelete a fenyőgyanta kötelező összegyűjtéséről szóló 2.620/1942. M. E. sz. rendelet módosításáról és hatályának meghosszabbításáról.

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK.

Választmányi ülés.

Az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmánya 1943. évi július hó 26-án, hétfőn d. e. 11 órai kezdettel ülést tartott, amelyen megjelentek: *vitéz Waldbott Kelemen báró* elnök, *ifj. Teleki József gróf* alelnök, *Biró Zoltán* ügyvezető, *Mihályi Zoltán dr.* titkár, továbbá: *Ajtay Jenő*, *Ajtai Sándor dr.*, *Bartha Dezső*, *Ivanich Ferenc*, *Hendrey József*, *Lády Géza*, *Mailáth György gróf*, *Molcsány Gábor*, *Osztróluczky Miklós dr.* *vitéz Rábay Gyula*, *Riedl László*, *Rónai György*, *Schmied Ernő*, *Takács Zsigmond*, *Tóth Bódog*, *Urbánffy Ignác*, *Véssei Mihály* és *Zólogy Imre* választmányi tagok.

Távolmaradásukat kimentették: *Keglevich Gyula gróf* tiszteletbeli tag, *Beñcze Pál*, *Biedermann Imre báró*, *vitéz Bontay Ferenc*, *Czillinger*

János, Esterházy Móric gróf, dr. vitéz Festetics Kristóf gróf, dr. Károlyi István gróf, Klózel Oszkár, Lengyel Sándor, Matusovits Péter, Montenuovo Nándor herceg, vitéz Onczay László, Pallavicini Alfonz őrgróf, Papp-Szász Tamás dr., Rochlitz Béla és Vuk Gyula választmányi tag urak.

Vitéz Waldbott Kelemen báró elnök, a következő beszéddel nyitotta meg az ülést:

Tisztelt Igazgató-választmány! Napirendünk előtt őszinte, mély fájdalommal kell megemlékeznem azokról a súlyos csapásokról, amelyek egyesületünket legutolsó ülésünk óta érték.

Elvesztettük Széchenyi Bertalan gróf tiszteleti tagunkat, aki a legnehezebb időben, az összeomlást közvetlen követő 3 éven át látta el egyesületünk elnöki tisztét.

Nem a mi hivatásunk, hogy politikai érdemeit felsoroljuk s azokat a kiváló szolgálatokat méltányoljuk, amelyeket ő, mint a felsőház alelnöke és később hosszú időn át mint annak elnöke, nemzetének tett. Külön kell azonban megemlékeznünk arról a megértő, meleg szeretetről, amelyet az erdőgazdaság kérdései iránt állandóan tanusított.

Itt szerzett elvülhetetlen érdemeit kívánta egyesületünk elismerni akkor, amikor 3 évvel ezelőtt tiszteleti tagjává választotta. Bár az utolsó évek alatt sokirányú elfoglaltsága gátolta abban, hogy egyesületünk életében szerepet vállaljon, mégis sohasem szűnt meg ügyeink iránti meleg érdeklődése, és amikor csak tehetette, résztvett megmozdulásainkban.

Külön kell róla megemlékeznünk, mint a vadászat és vadállomány lelkes pártolójáról.

Közel másfél éve súlyos betegség támadta meg s azon az előrehaladott kora folytán is legyengült szervezet már nem tudott erőt venni.

Néhány hónappal ezelőtt örömmel láttuk, hogy egészségi állapota jelentékenyen javult, annál fájdalmasabban érintett azonban bennünket, amikor hirtelen elhunytáról értesültünk.

A másik súlyos csapás egyesületünket Rimler Pál hgi erdőigazgató, igazgató-választmányi tagunk elhunytával érte.

Hosszú súlyos betegség után nagy szenvedésektől váltotta meg őt, mindnyájunk fájdalmára, a könyörületes halál.

Az utolsó esztendőben már sajnálattal kellett nélkülöznünk üléseinken, holott azelőtt buzgó odaadással vett részt egyesületünk életében és mindenkor készséggel bocsátotta nagy tudását és 50 évet meghaladó gyakorlati szolgálata alatt szerzett bőséges tapasztalatait az érdeklésviselet rendelkezésére. Emlékét mindennél maradandóbban őrzik azok a berendezések és újítások, amelyeket mint az ország legnagyobb magánerdőgazdaságának közel negyedszázadon át volt vezetője létesített.

Nemcsak a nagyszerű karban lévő erdők, de a hercegi uradalomnak immár híres vadállománya is az ő hozzáértését, lelkes és odaadó munkásságát dicsérik.

Egyesületünk mind két halottnak temetésén képviseltette magát és ravatalukra koszorút helyezett.

Tisztelettel javasolom, méltóztassanak hozzájárulni, hogy emléüket és a magyar erdőgazdaság fejlesztése körül szerzett elvülhetetlen érdemeiket mai jegyzőkönyvünkben is megörökíthessük. (Helyeslés.)

Egyesületünk vezetősége táviratban nyilvánította részvétét a gyászaborult családoknak, tisztelettel javasolom azonban, hogy az igazgató-választmány őszinte részvétét is tolmácsolhassuk a hátramaradottaknak. (Helyeslés.)

Tisztelt Igazgató-választmány! Ülésünk összehívására lényegében a közellátási m. kir. miniszter úrnak a hivatalos lap ez évi július hó

14-i számában közölt 44.000/1943. K. M. sz. rendelete adott okot, amely újból megállapítja a tűzifa árát.

Bár a rendelet az előzőkhöz képest valamivel több mint 30%-os áremelést mutat, mégis szükségesnek láttuk, hogy intézkedéseivel behatóbban foglalkozzunk.

Még az így felemelt árakkal is csak abban az esetben tud a magyar erdőgazdaság eredményesen dolgozni, ha a kormányzat különösen a munkásellátás terén megadja azt a támogatást, amelyet egyesületünk már évek óta kért.

Az általános új árrögzítés ugyanis nemcsak a tűzifa árát, de az elsődrendű élelmiszerek és iparcikkek árát is jelentékenyen felemelte.

Kétségtelen, hogy ennek következménye gyanánt a munka — és fuvarbérek is jelentősen emelkedni fognak.

A magam részéről egyedül az élelmiszerekkel és iparcikkokkal való ellátást látom olyan eszköznek, amellyel a béremelési igényeket igazságosan és eredményesen csökkenteni lehet.

Néhány kisebb visszásságra külön is fel fog kelleni hívnunk az illetékes miniszter úr figyelmét, ezekről majd az ügyvezető úr ad részletesebb tájékoztatást.

De külön kell foglalkoznunk még jónéhány, az erdőgazdaságot érintő rendelkezéssel, amelyek a hivatalos lap legutóbbi számában jelentek meg.

Örömmel kell kiemelnem ezek közül a kormánynak azt az intézkedését, hogy az erdőigazgatóságok és a vármegyei gazdasági bizottságok hatáskörét jelentékenyen kiterjesztette, mert ezzel az erdészeti igazgatást remélhetőleg könnyebbé és gyorsabbá teszi.

A többi rendelkezés az ország faellátásával függ össze, ezek nagyjában egyeznek az ebben a tárgyban eddig kiadottakkal.

Tisztelettel Igazgató-Választmány! Rendkívüli kedves kötelességem annak közlése, hogy a *Kormányzó Úr Ö Főméltósága* kedves örömmel ajándékozta meg egyesületünket. Ügyvezetőnknek, *Bíró Zoltán Ö Méltóságának* a magyar erdőgazdaság fejlesztése terén szerzett kiváló érdemei elismerésül a Magyar Erdemrend középkeresztjé adományozta s legkegyesebben megengedte, hogy *dr. Mihályi Zoltán* titkárunknak legfelsőbb elismerése tudtul adassék. (*Eljenzés!*)

Amidőn *Bíró Zoltán Ö Méltóságának* magas kitüntetése alkalmából az Egyesület szívből jövő meleg szerencsekívánatait tolmácsolom, biztosíthatom őt arról, hogy ez a kitüntetés széles körökben talált lelkes visszhangra, de különösen osztatlan megelégedést és őszinte nagy örömet váltott ki a magyar erdészet, elsősorban egyesületünk körében.

Egyesületünk igazgató-választmánya előtt igazán nem szükséges külön kiemelni és részletezni *Bíró Zoltánnak* a magyar erdészet körül szerzett érdemeit, hiszen köztünk él és alkot, egész életpályája nyílt könyvként fekszik előttünk.

Hosszú állami szolgálatának nagy részét külső gyakorlatban töltötte, később pedig a központi igazgatáshoz került és mindenütt az értékes tapasztalatok, a mély tudás olyan gazdagságát szerezte meg, amey — egyéb kiváló képességei alapján — valóban hivatottá tette őt arra, hogy a legsúlyosabb háborús időkben az egész ország faellátását irányíthassa. Ezt a felelősségteljes nehéz feladatot általános elismerésre a legtökéletesebben oldotta meg. Amikor kilépett az állami szolgálatból, jelentősen szélesítette látókörét fakereskedelmi ismeretekkel is és így csakhamar olyan szaktudást vallhatott a magáénak, amely őt, a kiváló szervezőt és vezetőt, az egész magyar erdészet irányítására tette volna a legalkalmasabbá.

Egyesületünk felismerte, hogy ilyen kivételes felkészültségű erdőgazdasági tekintély nem maradhat megfelelő hatáskör nélkül, és nagy szolgálatot tett a magyar erdőszetnek, amikor sikerült Ő Méltóságát megnyernie az egyesület ügyvezetői állására.

Minden, ami azóta a magyar erdőgazdaság fejlesztése érdekében történt, magánhordja az ő egyéniségének a bélyegét. Ezt megítélni senki sem lehet inkább hivatott, mint egyesületünk választmánya.

Szívből örülünk, hogy *Bíró Zoltán* nagy érdemei most Legfelsőbb Helyről is kitüntető elismerésben részesültek. Amikor a legmelegebb szerencsekívánatainkat fejezzük ki Ő Méltóságának, arra kérjük a Mindenhatót, tartsa meg nekünk szeretett ügyvezetőnket jóegészségben és frissességben, hogy még hosszú évek során át élvezhessük az Egyesület és a magyar erdőgazdaság javára gazdag tapasztalatainak, nagy tudásának és rendkívüli éleslátásának a hasznát. Egyben biztosítjuk őt mélyen átértett hálánkról, őszinte ragaszkodásunkról, nagyrabecsülésünkről és rendithetetlen bizalmunkról. (*Hosszantartó taps és lelkes éljenzés!*)

Dr. Mihályi Zoltán titkárunk legfelsőbb kitüntetése ugyancsak őszinte örömet váltott ki a magyar erdőszet körében, mert máris elég alkalmunk volt meggyőződni képességeiről és ügybuzgalmáról.

Különös érdemeket szerzett mint az „Erdészeti Lapok“ kitűnően bevált szerkesztője. Igen örvendetes tény, hogy kitüntetése összeesik az „Erdészeti Zsebnaptár“ megjelenésével, annak a kiadványunkéval, amelynek a szerkesztésével éveken át igen sokat fáradozott.

Dr. Mihályi Zoltán neve a magyar erdőszet körében ma már ismert és komoly ígéretet jelent.

Midőn titkárunknak kitüntetése alkalmából az Egyesület őszinte szerencsekívánatait tolmácsolom, hozzáfűzöm, hogy *dr. Mihályi Zoltán*-tól még igen sokat vár a magyar erdőgazdaság. (*Taps!*)

Bíró Zoltán, ügyvezető az üdvözlésekre a következőkben válaszolt: „Tekintetes Igazgató-Választmány! Méltóztassék megengedni, hogy elsősorban hálásan megköszönjem az Elnök úr Ő Nagyméltóságának kedves és inkább a jóindulat, mint a szigorú mérlegelés sugallta szavait. Úgy érzem, hogy amit végeztem, kötelesség volt. Hiszen nekünk a főiskola, amikor megadta az útravalót, kötelességünkké tette, hogy szolgáljuk azt a gazdaságot, amelyiknek az érdekeire rövidesen esküt is kellett tennünk. Sokszor éreztem úgy, hogy minden munkám kevés, többet kellett és bizonyára többet is lehetett volna végezni. Méltóztassék azonban úgy venni, hogy az én emberi erőm is gyarló, és talán néha egy kis elkedvetlenedés is csökkentette ezt a munkaerőt. Őszintén megvallom, a kitüntetést nem áhítottam, nem reméltem s talán éppen ezért szerzett nagy örömet. De különösen jólesik az a megértő jóindulat, annak a szeretetnek a megnyilvánulása, amit én az urak részéről kaptam, és méltóztassék elhinni, hogy ez nekem minden kitüntetésnél többet ér!“ (*Lelkes taps!*)

Mihályi Zoltán dr., titkár meghatott szavakkal köszönte meg a kitüntetést és hangsúlyozta, hogy azt fokozott munkára serkentő, előlegezett bizalom megnyilvánulásának tekinti.

A kitüntetések átnyújtása után az *ügyvezető* a 44.000/1943. KM. sz. rendeletet ismertette részletesen.

Hendrey József azt indítványozta, mutasson rá az Egyesület a felterjesztésben a gyujtósfa ármegállapításának a szükségességére is.

Vitéz Rábay Gyula a helyi előadásokat tette szavá. A fuvarosok útján a városban szállított tűzifa árát a kormányzat nem tudja ellenőrizni, mert ehhez nincsenek megfelelő szervei. A fuvarosok tűzifavásárlásai elvonják a fuvarerőt egyéb munkáktól, mert a tűzifának a városban történő értékesítése összehasonlíthatatlanul több jövedelmet biztosít, mint egyéb fuvarozás.

Zólogy Imre azt sérelmezte, hogy a rendelet nem intézkedik arról, milyen árat szabad felszámítani 2 úrméternél nagyobb tűzifamennyiségnek helyi fogyasztás céljára történő eladásakor.

Osztrólczy Miklós dr. rámutatott arra, hogy a rendelet 2. §-a arról sem intézkedik, milyen árat számíthat fel az eladó a kereskedőnek, ha az egy vasuti kocsirakománynál kisebb mennyiségű fát vásárol tőle.

Az *ügyvezető* újból hangsúlyozta, hogy a helyi fogyasztásra szolgáló tűzifa eladásával kapcsolatban feltétlenül kérni kell 2 úrméternél nagyobb mennyiség engedélyezését, és kívánatos a rendelet homályos pontjainak megfelelő tisztázása is.

Az *elnök* összefoglalta az elhangzott észrevételeket és indítványára az igazgató-választmány egyhangúlag úgy határozott, hogy az *ügyvezető*, valamint *Hendrey József*, *Zólogy Imre* és *Osztrólczy Miklós dr.* javaslatait felterjesztésbe foglalva az Egyesület sürgős intézkedést kér a kormányzattól.

Az *ügyvezető* ezután a m. kir. minisztériumnak a földművelésügyi igazgatás egyszerűsítése, valamint szakszerűségének az előmozdítása érdekében kiadott 3970/1943. M. E. számú rendeletét ismertette, amely jelentékeny mértékben tehermentesíti a központi igazgatást számos kisebb jelentőségű ügynek az erdőigazgatóságok, illetőleg a gazdasági albizottságok hatáskörébe való utalásával. Az intézkedések tehát lényegesen megfognak gyorsulni, és ezért a rendeletet az egész magyar erdőgazdaság megnyugvással, sőt örömmel fogadja; aggodalomra semmilyen tekintetben nincsen ok, mert a miniszterhez való fellebbezés lehetősége továbbra is megmaradt.

Az *ügyvezető* indítványára az igazgató-választmány egyhangúlag úgy határozott, hogy a magyar erdőgazdaság javát célszerűen szolgáló intézkedésekért az egyesület hálás köszönetét fejezi ki a Földművelésügyi Miniszter Urnak.

A továbbiakban az *ügyvezető* a fa kitermelésének az előmozdítására és a faellátás biztosítására vonatkozó 3930/1943. M. E., illetőleg 129.800/1943. F. M. számú rendeleteket ismertette.

Osztrólczy Miklós dr. annak a nézetének adott kifejezést, hogy ha a kitermelt fa a fuvaroshíány miatt úgysem kerülhet közfogyasztásra, a kényszertermelések nem mozdíthatják elő az ország faellátását.

Az *ügyvezető* kiemelte, hogy a rendeletek a legmesszebbmenően számbavették az okszerű és tartamos gazdálkodás követelményeit, a háborús helyzetre való tekintettel azonban bizonyos tartalékról feltétlenül gondoskodni kell. Nem kétséges, hogy a minisztérium minden, a túlhazsnálat csökkentésére irányuló komoly okot alaposan mérlegelni és méltányolni fog.

Molcsány Gábor is megnyugtatta az igazgató-választmányt, hogy a rendeleteknek nem erdőpusztítás a céljuk, hanem a nehéz helyzetbe került közgazdaság teljesítőképességének a biztosítása.

Az *elnök* a statisztikai adatok bőségével világította meg, mit tettek a külföldi államok a háború kiörese óta a tűzifafogyasztás csökkentése érdekében, főként gazdaságosabb tüzelőberendezések alkalmazásá-

val. Sajnos, Magyarországon ezen a téren mindeddig még csak kezdeményező lépés sem történt.

Molcsány Gábor közölte, hogy a kincstári alkalmazottak tűzifafogyasztását máris lényegesen sikerült csökkenteni az illetménylakásokban lévő kályhák korszerű átalakításával.

Az igazgató-választmány *Osztrólczy Miklós dr.* és *Lády Géza* hozzászólása után az *ügyvezető* indítványára egyhangúlag úgy határozott, hogy az Egyesület felterjesztésben kéri a kormányt, korlátozza a legszükségesebb mértékre a kényszertermeléseket, ellenőriztesse a legnagyobb lelkiismeretességgel azok szükségességét, fellebbezés esetén pedig hallgassa meg az Országos Erdőgazdasági Tanácsot is. Külön emlékirattal fordul ezenkívül az Egyesület az összes illetékes tényezőkhöz tűzifafogyasztásban lehetséges erős mértékű takarékoság kellő érvényesítése érdekében.

Ifj. Teleki József gróf a nyugat-dunántúli nagyobb kiterjedésű erdeifenyvesek birtokosainak a panaszát tolmácsolta. Az elmúlt évben igen későn rótták ki rájuk a bányafa-kényszertermelést, mégpedig a legutóbbi — rendszerint túlhasználatokkal növelt — 10 esztendő termelésének az átlagában, míg a kisebb állományok tulajdonosai és az erdőbirtokosságok teljesen mentesültek minden kényszertermelés alól. Az okszerű gazdálkodás azt kívánja és az egyenlő elbánás elve, hogy a termelő gazdaságok idejében értesüljenek a reájukrótt kötelezettségekről és a teherviselésben mindenki résztvegyen. Fokozott ellenőrzésre is szükség van, mert a kisebb erdők birtokosai bányafát nem termelnek, hanem csak jobb áron értékesíthető faragott-fát. Kívánatos lenne tehát, hogy az érdekképviselőt ilyen értelemben felterjesztéssel forduljon a Földművelésügyi Miniszter Úrhoz.

Az igazgató-választmány *ifj. Teleki József gróf* indítványát egyhangúlag magáévá tette.

A *titkár* bejelentette, hogy felvételüket kérték az Egyesületbe: a Séllyey Alapítvány, Kisberezna és Nagyberezna volt úrbéreseinek az erdőbirtokossági társulatai, mint erdőbirtokosok, továbbá *Draskóczy József*, *Répásy Károly* erdőmérnökök, *Ete Kálmán*, *Jarkovszky Alajos*, *Kirner Károly*, *Nigriny Árpád*, *Szabó Károly* és *Szoboszlay Aladár* erdőmérnökhallgatók, végül *Vörös Rezső* erdészeti üzemi tiszt.

Az igazgató-választmány a *titkár* javaslatára valamennyi jelentkezőt egyhangúlag az Egyesület tagjai sorába iktatta és egyéb tárgy híján az *elnök* az ülést berekesztette.

I R O D A L O M

Aquila. XLVI—II. évf. (1939—1942.) A M. Kir. Madártani Intézet kiadása. Budapest, 1942. Ára 25.— P.

Madártani kutatásunk klasszikus évkönyve a háborús nehézség miatt 4 esztendő anyagát adja összefoglalva egy hatalmas, 500 oldalt meghaladó kötetben, amelynek a tartalma nemcsak a szaktudás bőséges forrása, hanem minden madárbarát számára lebilincselően érdekes olvasmány.

A kötetben 8 terjedelmesebb írásművet találunk. *Agárdi Ede* a keleti Mecsek madárvilágát ismerteti (269—284. old.). *Dr. Keve-Kleiner András* „Rendszertani tanulmányok a Kárpátok medencéjé-

nek varjuféléin és azok földrajzi fajtakörein“ c. közleménye (146—159. old.) az előző kötetben elkezdett nagyszabású értekezés folytatása. *Dr. Nagy Jenő* a félvadon élő nagy lilik első magyarországi fészkeléséről számol be (373—381. old.), míg *dr. Studinka László* igen érdekes hamvas réthéja-megfigyeléseit írja le (225—246. old.).

A. M. Kir. Madártani Intézet ismertnevű szakemberei természetesen számos értékes közleménnyel szerepelnek a kötetben. *Vönöczky Schenk Jakab* igazgató „Magyar sólymásmadarnevek“ c. hatalmas oknyomozó munkájának II, befejező részét hozta most nyilvánosságra; *dr. Vertse Albert* pedig a *Csőrgy Titusz dr.* megindította „Madárvédelmi tanulmányok“ szerves folytatását adja a „Madárvédelmi beszámoló“-ban (400—412. old.), amely az 1935—1941-ig terjedő időben végzett munkáról, az alkalmazott új eljárásokról és azok eredményéről tájékoztatja a szakközönséget. *Dr. Vasvári Miklós* két érdekes ragadozó madárnak, a tollacsüdű rárósólyomnak és a *Dresser-féle* barna réthéjának a magyarországi előfordulásáról ad hírt, míg *Warga Kálmán* „Egy szécinka-pár 18 napi fiókaetétesének megfigyelése az etetési napok ugyanazon óráiban“ c. közleményével élettani kutatásunk számára szolgáltatót igen figyelemreméltó részleteket.

Rengeteg a kisebb közlemények, a bejelentett adatok száma; ezek valamennyien meggyőző tanui annak, hogy hazánkban a madarak iránti érdeklődés és szeretet — Istennek hála — egyre jobban elmélyül.

Ha még megemlítjük, hogy a szöveget igen sok érdekes fénykép kíséri és az idegennyelvű — nagyobb részét teljesszövegű — fordítások az „Aquila“-t a külföld számára is hozzáférhetővé teszik, úgy véljük, kellőképpen hangsúlyoztuk, milyen értéket képvisel ez a valóban nagyszabású munka hazai szakirodalmunkban.

M.

Stolpa Gyula: Fűrészüzem és fakereskedelem. (A Fás Tudósító könyvtára III. Budapest, 1943. A *STUD* kiadása.)

A közel 100 oldalas könyvecske az előszó szerint azok számára készült, akik a fakereskedelem egyes ágaiban óhajtanak elhelyezkedni. A sokatigéző cím ellenére azonban a tartalom igen keveset mond a tulajdonképeni fakereskedelemtől, hacsak a fenyőfűrészárura vonatkozó árkormánybiztossági rendelet minősítési előírásainak szó szerint való közlését nem vesszük annak. A telepes kereskedelemről írt két és fél oldal sem kielégítő. A munka más fejezeteiben is hiába kutatunk a fakereskedelem bonyolult, nagy és külön szakértelmet kívánó, sajátos ismeretköreinek a foszlányai után.

A szerző tulajdonképen a lenti fűrészüzemet írja le igen terjedelmesen, de ügyesen és gondos megfigyelések alapján; nemcsak néz, hanem „lát“ is, és közlései nagy ügybuzgalomról tesznek tanúbizonyságot.

A fűrészüzem berendezéséből, a fűrészelés technikájából, a fűrészárukezeléséből, a ládagyártásból, a talpfatermelésből, stb. azonban csak izelítőt kapunk, a szerző csak azt adja, amit személyesen tapasztalt, „ellessett“. Mondanivalóját azonban nem emésztette meg s nem gyúrta szerves egységbe, a lényegét nem emeli ki kellően, sok részletkérdést igen fontosnak állít be és hiányzik a fás szakirodalom ismerete alapján a biztos kritikai kiválogatás. Úgy jár el, mint a méhecske, amely siettében a gazdagon terített virágmezőről csak a neki legkedvesebb mézet gyűjti össze.

Mást és többet kívánunk attól a könyvtől, amely rövid összefoglalásban tanítani akarja a fás-szakma kezdőit. Arra jó, hogy érdekel-

tesse, milyen nagy a fakereskedelem területe. Azzal azonban már nem érthetünk egye, hogy „a fás szakma oly nagy, hogy annak egészét egy ember egy életen át sem tudja tökéletesen megismerni“. (98. old.)

A fűrészüzettel kapcsolatban megemlékezik igen röviden az ügykezelésről, a könyvelésről, levelezésről és a statisztikáról is. Es mind-ezt 3 oldalon. Közli a fűrészüzem árvetését is, bár szívesebben vettük volna, ha a fakereskedelem árvetését tárgyalta volna, hiszen ez kell a kezdő fakereskedőnek. Legalább utalást találnánk arra, hogy a közölt árvetéstől eltérő és miben eltérő a kereskedő árvetése!

Fűrészüzemi árvetése sem olyan, hogy követésre ajánlhatnók. A vállalkozói nyereség fogalmát nem viszi bele egyenleteibe, pedig a fűrészüzem tiszta nyereségre alapított ipari természetű üzemgazdaság! Még akkor sem lehet így kalkulálni, ha a fűrészüzem az erdőgazdaság kiegészítő része és a tiszta nyereség a felfűrészelt rönkök tő-árában jelentkezik is. Sok betűjelzésnek hiába keressük az értelmét. Az árvetés alapját szolgáltató költségneket sem munkálja ki olyan mértékben és csoportosítással, ahogy azt a korszerűség megkívánja. (Itt megjegyzem, hogy nagyon bántja a fülünket, amikor fűrészelési költség helyett kitermelési költségekről beszél!)

A lúç- és jegenyefenyő bérvágásának a fejezete kitűnő! Ez már a kereskedő észjárását tükrözi, amikor minden lehetőségre gondol és jogi szempontok szerinti biztosítékokkal is körülbástyázza magát. Csak egy ellenvetésem van: nem hiszem, hogy akad hazánkban fűrészüzem, amelyik egészen 70%-ig szavatolja a szelvényárú-kihozatalt bérvágás esetében. Máskor — igen helyesen — a szokásos 60—65%-os szelvényárú-kihozattal számol. De hiba, hogy nem tesz különbséget a szelvényárú- és szegletesárú-kihozatali %-ok között.

Amit a rönkök gömbösdásáról ír, nem fedi mindenben a való-ságot, és sok benne a tárgyi tévedés. A rönkök kezelésére vonatkozólag levont következtetések azonban helytállók.

Találunk következetlenséget egy példájában (21. old.). Az elmé-leti négyező kiszámításakor nem veszi tekintetbe sem a túlméretet, sem a résbőséget, bár később erről említést tesz.

Komoly kifogás alá esik, hogy a szöveg gyakran vét a helyes magyarság ellen. Sok benne az idegen szó, a fás szakmában már nem használt kifejezés, megjelölés (pl. „hub“, járáthossz helyett, „műanyag“ szelvényárú, szegletesárú helyett, „gömbfa“ gömbölyegfa helyett, „rönk“ rönkö helyett, „kötegfá“ kötegelta helyett, „coll“ hüvelyk helyett stb.)

Ne gondoljuk azonban, hogy a könyvet nem forgathatja a fás-zakmára készülő haszonnal. Egyes fejezeteiben igen jó meglátásai vannak és mozaikszerűen sok gyakorlati részletadatot közöl. Ezek meg-ismerése is közelebb viszi a tanulnivalókat céljához, amelynek az el-éréséhez a szerző szerint is: „komoly munka kell, mert a kereskedés komoly ismereteket és nagy odaadást kívánó foglalkozás.“ v. B. R.

HAZAI FOLYÓIRATOK.

A Magyar Mérnök- és Építészegylet Közlönye. (77. kötet, 1943.)

14. sz. — *Holl Gy.*: A budapesti margitszigeti artézi források. Értékezesek — *Beszámoló*k. — *Rihmer P.*: Jegyzetek a verti-kális és horizontális városszervezésről. — *Bierbauer V. dr.*: A fővárosi telepedési és házfornakérdésekhez. — *Bierbauer V. dr.*: Hozzászólás dr. Gosztonyi Gyula építészelméleti cikkeihez. — *Haidegger E. dr.*: A hőszivattyú szerepe az energiagazdaságban. — *Kormányi I. dr.*: Határ-helyzetek vashidak vegyes rendszerű erősítéseinél.

15. sz. — *Schimaneck E. dr.*: A vegyesüzemű gázautókról.
 16. sz. — *v. Zsoldos L. dr.*: Fejezetek a kazántechnikából.

A Műszaki Világ. (VII. évf. 1943.)

15. sz. — *v. Szakvály E.*: Középítkezések a jövőben. — *v. Görgey V.*: Új olasz és amerikai fegyverek.
 16. sz. — *Nagy E.*: Az új német fegyverekről.

A Vadászkutya. (IV. évf. 1943.)

7. sz. — *Gr. Esterházy L.*: Az 1943. évi gödöllői vizslaidomító és vérebvezető tanfolyam. — *Thuróczy T. dr.*: Szerény vélemény. — *Mikósdy A.*: Vizimunkára tanítás. — *Komáromy B.*: Lady „emlékező-tetetsége.”

Az Időjárás. (XLVII. évf. 1943.)

- 3—4. sz. — *Réthy A. dr.*: Marcell György emlékezete. — *Predmerszky T.*: Napsugárzásmérés Mátraházán 1942. nyarán. — *Réthy A. dr.*: Titkári jelentés a Magyar Meteorológiai Társaság 1942. évi működéséről. — *Bacsó N. dr.*: Magyarország időjárása 1943. január—február havában.

Bányászati és Kohászati Lapok. (LXXVI. évf. 1943.)

14. sz. — *Pavlánszky E.*: Takarékoság a kőzetfúró acélokkal. — *Kövesi P.*: Acélöntvény javítása nemesítéssel és ötvözéssel (1. közl.)
 15. sz. — *Kövesi P.*: Acélöntvény javítása nemesítéssel és ötvözéssel (bef. közl.) — *Marikovszky Z.*: Hőenergiagazdálkodásunk ellenőrzése.

Bástyánk. (III. évf. 1943.)

7. sz. — *Győrfi J. dr.*: Oroszországi élményeim. (1. közl.) — *Ruzsinszky I.*: Lillafüredi ifjúsági találkozó. — *v. Szőnyi S. L.*: Erdélyi tanulmányút. — *Sikos E.*: A harmadéves kohászok tanulmányútja. — *S. I.*: A IV. éves bányászok tanulmányútja. — *Székely L.*: A falu visszhangja. — *Horváth E.*: „Megengedi gróf úr, hogy ide üljek kábi-celni?” — — — *A harmadéves erdészek tanulmányútja.* — *Reuter C.*: Emlékezzünk régiokról. — *Némethy L.*: Veres Péter Sopronban. — *Lévárdi F.*: A harmadéves bányászok tanulmányútja.
 8. sz. — *Ösy-Oberding J. dr.*: Erdély gazdasági élete. — *Faller J.*: A Bánya-, Kohó- és Erdőmérnök-hallgatók Ifjúsági Körének múltjából. — *Győrfi J. dr.*: Oroszországi élményeim. — *Lányi J.*: Új társadalmi rend. — *Szanyi J.*: A család.

Botanikai Közlemények. (XL. kötet 1943.)

- 3—4. sz. — *Moesz G.*: Filarszky Nándor emlékezete. — *Soó R.*: Előmunkálatok a Bükkhegység és környéke flórájához. — *Ubrizsy G.*: Virágos epiphyták a debreceni Nagyerdőből. — *Szabolcsné Sándor E.*: Vizsgálatok a *Tropaeolum maius* levelének fototropizmusáról. — *Hortobágyi T.*: Előzetes jelentés a Balaton öt boglári biotopjának mikrophytobiocoenosis-vizsgálatáról. — *Nyárády E. Gy.*: Átmenetiek-e vagy hibrid eredetűek bizonyos *Centaurea*-alakok? — *Balás G.*: Gubacsok Komárom megyéből III. — *Hortobágyi T.*: Új és ritka moszatok hazánkból.

Fás Tudósító. (II. évf. 1943.)

- 27—28. sz. — *Vuk Gy.*: 50 éves a Magyar Fakereskedők Országos Egyesülete. — *Teszársz G. dr.*: Védekezzünk a fakitermelés betegségei ellen. — *Szöke L.*: Erdőkitermelésünk munkaütemének táblázata.

29—30. sz. — *Gaul K.*: A fásszakma utánpótlása. — — —: *Új rendszer a német fűrészipari szakoktatásban.* — — —: A görbenövésű fa és felhasználása.

31—32. sz. — *v. Waldblott K.*: A fa, mint a hadigazdálkodás fontos nyersanyaga. (1. közl.) — *P. Nagy S.*: Ószinte szó. — *Nyulassy J.*: Tölgyparketta-bükkparketta. — *Erhardt I.*: Faanyagtakarékoság az ácsiparban.

Gazdatisztek Lapja. (XLVII. évf. 1943.)

8. sz. — *Pataky E. dr.*: Okleveles gazdák a földművelésügyi minisztérium fogalmazási karában. — *Csepinszky B.*: Vélemények a gazdatiszti megbiztosításról. — *Fazekas J.*: Akadályozza-e az eredményes gazdálkodást a föld szeretete.

Halászat. (XXIV. évf. 1943.)

7. sz. — *Mika F. dr. és v. Varga L.*: A pénzes ér. (4. közl.) — *Szlezák L. dr.*: Egy korszerű halászati törvény jogi alapjai. (7. bef. közl.) — *Vásárhelyi I.*: A rák életmódja, fogása, elterjedése és telepítése.

Kémikusok Lapja. (IV. évf. 1943.)

8. sz. — *Kőrösy F. dr.*: Invertszappanok. — *Pillitz D.*: A sugárzási meleg felhasználása a kémiai iparban.

Kertészeti Szemle. (XV. évf. 1943.)

8. sz. — *Madarász A.*: Nerium. — *Dobos L.*: A melegágy árnyékolása. — *Ág I.*: Hazai lúp, föld és mészmmentes tőzeg. — *Scholtz G.*: Szilvatermesztés nagyban. — *Máthé J.*: A tengeri tátorján.

Köztelek. (LIII. évf. 1943.)

28. sz. — *F. K. dr.*: A holtspringi élelmiszer-értekezlet. — *Westsik V.*: A pergő magcsillagfűrt aratása. — *Rohringer S. dr.*: Csapadék és talajvízállás. — *Rázsó I.*: A „Rima-Klausing“ kétrétegben dolgozó eke a többtermelés szolgálatában.

29. sz. — *Vantós Gy.*: Hunok és punok. — *Szabó L.*: A ricinus betakarítása. — *Pörnecz J.*: Takarékos silóépítés. — *Westsik V.*: A fel nem szántott gabonatarló az üzemtan megvilágításában.

30. sz. — *Jánossy A. dr.*: Hozzászólás a porüszög kérdéséhez. — *Márkus J. dr.*: A részes juhtartás. — *v. Horváth L.*: Gondolatok az állattenyésztő szervezetekről.

31. sz. — *Pataky E. dr.*: A földművelésügyi igazgatás egyszerűsítése és szakszerűbbé tétele. — *Vánallyay Gy.*: A trágya és a talaj-erő jobb kihasználása. — *Grábner Gy.*: Támpontok a lóhere és a lucerna idej magtermesztéséhez. — *Schandl J. dr.*: Tejmerinók. — *Kurelec V. dr.*: Az „Antiricin“ ricinuspogácsa és az „Antiricin“ extrahált ricinusmagdara takarmányozása.

32. sz. — *K. Thege S.*: A sertéspestis elleni védekezés biztosítása. — — —: Az európai gabonatermés évenkénti ingadozásai. — *Surányi J. dr.*: Mélyen vagy sekélyen kapáljuk-e a kukoricát? — *Fleischmann R. dr.*: Egy búzanemesítő műhelyéből. — *v. Szunyogh G.*: Süldő a tarlón. — *Báthory F.*: A tőzefekáltrágya előállítás.

Magyar Méh. (64. évf. 1943.)

8. sz. — *Erdész S.*: A méhlegelő. — *Zsarnovitzky Á.*: A méhlegelő kérdéséhez. — *Tamaskó J.*: Az ályanyaság megszüntetése bio-

logiai alapon. — *Kismartoni A.*: Oroszországi méhészeti tapasztalataim. — *Hartwiger Á.*: Emlékezzünk a régiekről.

Mezőgazdasági Közlöny. (XVI. évf. 1943.)

7. sz. — *S. Keztyűs L. dr.*: Számtartásstatistika és termelésirányítás a Németbirodalomban. — *Sövényházi Z. dr.*: A mezőgazdasági gépekkel való gazdálkodás megszerzése. — *H. Á.*: A magyar gyár-
ipar helyzete. — *M. B.*: Az olajnövények termelése Európában. —
M. B.: Az európai cukorrépatermelés az 1943. évben.

Nimród Vadászlap. (IV. évf. 1943.)

20. sz. — *Eidenpenz K.*: Nyérc. — *h. Szabó G. dr.*: Vadásziaság. —
Veress G.: Változó idők sorában. —

21. sz. — *Thuroczy T. dr.*: Régi aggodalom. — *Varga E. dr.*:
A vadászkutya színe.

22. sz. — *Sólyom*: Pusztába kiáltó szó. — *Ordódy J.*: A vadász-
töltények kérdéséről.

Vadászat. — Halászat. (XI. évf. 1943.)

13. sz. — *K. Benkő P.*: A vadászterületek hasznobére. — *Orday*
R.: Lazachorgászat a finn őserdőkben.

14. sz. — *P. Horváth R.*: Ritkaságok és furcsaságok a mecseki
madárvárta területén.

Vadászujság. (III. évf. 1943.)

20. sz. — *Szent-Ivány G. dr.*: Ahol eredményes munka folyik. —
Diczendy P.: Fogolyszámlálás és nyilvántartás. — *Dummel N.*: Vadá-
szati kultúra.

21. sz. — *A. Balogh A.*: A Szeged-vidéki állóvizek kérdésének
szerencsétlen megoldása. — *Mészáros P.*: A bialowyczi őserdő és vad-
jai. — *P. Horváth R.*: Újra fellángolt Székelyföldön a farkasveszede-
lem. — *Péczeli P. dr.*: Kis öb — nagy öb?

22. sz. — *Gyulavári J.*: Vadászmorál. — *A. Balogh A.*: Megoldó-
dott a rejtély. — *Vásárhelyi I.*: Adatok Máramaros megye faunájához.

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE.

DER DEUTSCHE FORSTWIRT. 1943. 55/56—61/62. sz.

Herwig: Erős bükkörzsek nevelése a szegélyvágás változatával.
(*Buchenstarkholzzucht im modifizierten Saumschlagbetrieb.*) 251—252. old.

A szerző a kezelése alatt álló közsérgi erdőben alkalmazott
Wagner-féle szegélyvágást akként módosította, hogy a vágást nem-
csak a gerinctől lefelé, hanem a jobbtalajú völgyi részeken is meg-
indította felfelé, és a vágásvezetésnek ezzel a szembefutó formájával
fokozatosan a *Seebach*-féle ritkításhoz jutott, amely igen alkalmas a
kívánt erősebb választékok termelésére.

v. Ow.: A minimum-törvény az erdészeti hozadékban. (*Das*
Gesetz vom Minimum in der forstlichen Ertragskunde.) 253. old.

A különböző fafajok minimum-igényei eltérők, tehát az elegyes-
állományok mindig jobban ki tudják használni a termőhely adottsá-
gait, mint az elegyetlenek.

Liese: Észak-Németország erdei fáiinak figyelemreméltó megbete-
gedései 1943 tavaszán. (*Bemerkenswerte Krankheiten der Waldbäume*
Norddeutschlands im Frühjahr 1943.) 257—258. old.

Leikliismeretes számbavételről tesz tanúságot.

INTERNATIONALER HOLZMARKT. 1943 26—31. oldal.

Rüb: Korszerű facsiszológépek. (Neuzeitliche Holzschleifmaschinen.) 26. sz. 37—45. old.

A szöveget kísérő 16 fénykép beszédes bizonyosága az újabb fejlődésnek.

Breyhan: Egy új szigetelőlemez, összetétele és tulajdonságai. (Eine neuartige Isolierbauplatte, ihr Aufbau und ihre Eigenschaften.) 26. sz. 45—46. old.

A 28.791/37b. számú szabadalom különösen kitűnő tűzálló-képessége folytán lett ismertté, mert az égést gátló vegyszerekkel történt telítéssel kívül levegővel telt rekeszek is fokozzák a lemez tűzállóságát.

Hille: Az építési gödör merevítése és héjazása. (Aussteifungen und Ausschaltungen der Baugrube.) 27/28. sz. 42—43. old.

A szöveget kísérő rajzok világosan megmagyarázzák a korszerű megoldást.

Ramsauer: Hídyszerűen épített csúsztató 200 m fesztávolsággal. (Freitragende Holzriesenbrücke mit 200 Meter Spannweite.) 29/30. sz. 39—40. old.

Hoyos-Sprinzenstein gróf kernhofi (Ausztria) uradalmában épült az igen figyelemreméltó szállítóberendezés, amelyről a szerző részletes leírást ad.

Geiger: Új műszaki eljárás a fa hővezetésének a meghatározására. (Ein neues technisches Verfahren zur Bestimmung der Wärmeleitfähigkeit von Holz.) 29/30. sz. 42—48. old.

A szerző a saját találmányú, igen elmés műszert írja le, amelynek nagy előnye, hogy alkalmazása nem jár melegvesztéssel, és nemcsak egy darabból álló, hanem poralakú fa hővezetésének a meghatározására is használható.

Ribitsch: Eukalyptus. 31. sz. 17—21. old.

Európában az első csemetéket 1810 tavaszán ültették el Malmalsonban. Azóta más országokban is történtek telepítési kísérletek, leginkább Olaszországban. Az eddigi tapasztalatok szerint az *Eukalyptus*-fajták nehezen telkesíthető mocsaras területek és más fajok számára alkalmatlan száraz pusztaságok hasznosítására jöhetnek szóba. A szerző röviden leírja a csemeték nevelésének, az állományok ápolásának a módját és a várható fahozamról is tájékoztat bennünket.

Halbritter: Újabb fejlődés a gépiparban. (Eine neuzeitige Sonderentwicklung.) 31. sz. 37—38. old.

A fa megmunkálásának a mintájára ma különböző műanyagokból készült munkadarabokat is jól lehet esztergályozni a legújabb, különleges kemény acélból készült pengékkel felszerelt szerszámgepeken.

Siimes: A finn fűrészáru szilárdsági tulajdonságai. (Festigkeitseigenschaften der finnischen Schnitwaren.) 31. sz. 39—43. old.

A vizsgálati módszerek részletes leírása után az eredményeket rajzban is ábrázolja.

Hodek: Sajátságos szerkezetű hűtőtorony fából. (Eine eigenartige Konstruktion des Kühlturmes in Holzbauweise.) 31. sz. 45—47. old.

A fa sokoldalú használhatóságának újabb bizonyosága.

KÜLÖNFÉLÉK

SZEMÉLYI HIREK.

A Kormányzó Úr Ő Főméltósága a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy dr. Mihályi Zoltánnak, az Országos Erdészeti Egyesület titkáranak, a hazai erdőgazdaság fejlesztése terén szerzett érdemeiért elismerése tudtul adassék.

*

A Kormányzó Úr Ő Főméltósága a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére a magyar királyi erdőmérnökök személyzeti létszámában Hajdu János miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott főerdőtanácsost miniszteri tanácsossá, Zsák Lajos, Sallak János és Nagy Ferenc főerdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott erdőtanácsosokat, valamint Játkói Endre és Berecz János főerdőtanácsosi címmel felruházott erdőtanácsosokat, továbbá Rusznyák Viktor, dr. Luncz Géza és Nádai Dénes erdőtanácsosokat, végül pedig Rochlitz Béla nyugalmazott uradalmi erdőtanácsost magyar királyi főerdőtanácsosokká kinevezte, illetőleg dr. Ajtai Sándor miniszteri tanácsosnak a miniszteri osztályfőnöki címet és jelleget, Nagy Jenő, Nagy Lajos, Lukács Ottó, Agfalvi Imre, Laczkó Béla, Berényi Péter, Babos Károly és Csernay Antal erdőtanácsosoknak a magyar királyi főerdőtanácsosi címet és jelleget, Herczeg Tibor magyar királyi főerdőmérnöki címmel felruházott erdőmérnöknek a főerdőmérnöki jelleget, Jerome René, Kézives Béla, Jablánczy Sándor, Bélaváry Mihály, Seregély Pál, Bisztika Géza és Wächter Gyula erdőmérnöknek a magyar királyi főerdőmérnöki címet és jelleget adományozta.

*

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Sébor János egyetemi ny. r. tanárnak a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kara dékánjává az 1943/44. tanév tartamára történt megválasztását jóváhagyólag tudomásul vette és ebben a minőségben a mondott idő tartamára megerősítette.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter a m. kir. erdőmérnökök személyzeti létszámában Kutasy Viktor (Ungvár), Mestyaneck István (Bustyaháza), Rimler László (Isaszeg), vitéz Bárdossy László (Valkó), Jellachich László (Budapest), Kanyó István (Budapest), Szabó Mihály (Budapest) és Galambos Gáspár (Rahó) m. kir. erdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott m. kir. főerdőmérnököket a VII. fizetési osztályba m. kir. erdőtanácsosokká,

Béky Albert (Técső), Vendel Aladár (Győr) és Hamar László (Léva) m. kir. főerdőmérnöki címmel és jelleggel felruházott m. kir. erdőmérnököket, Dienes Zoltán (Máramarossziget) és Fecser György (Nagybánya) m. kir. főerdőmérnöki címmel felruházott m. kir. erdőmérnököket és Csekme László (Miskolc) m. kir. erdőmérnököt a VIII. fizetési osztályba m. kir. főerdőmérnökékké kinevezte.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a m. kir. erdőmérnökök személyzeti létszámában Mitró Sándor (Miskolc), Izsák Emánuel (Kaposvár) és Fctul Antal (Komárom) m. kir. erdőmérnököket a VIII. fizetési osztályba m. kir. főerdőmérnökékké,

Oroszlányi Endre (Rahó), Bubb Gyula (Rahó), Világhy András (Tiszabogdány), Kassai Jenő (Havasmező), Náduvaryl Jenő (Borgóprund), Thomae György (Eger), Blasius Mihály (Ungvár), Becsky László (Lyuta), Bencze Lajos (Kisilva), Rihay János (Felsővisó és Iby Gábor (Királymező) m. kir. segédmérnököket a IX. fizetési osztályba m. kir. erdőmérnökékké kinevezte.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *dr. Ijjász Ervin* m. kir. erdőtanácsost Budakeszről Budapestre helyezte át és szolgálatátételre a földművelésügyi minisztérium I/A. főosztályának 4. ügyosztályába osztotta be.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Biró Endre* m. kir. erdőtanácsost áthelyezte Szászrégenből a m. kir. erdőigazgatósághoz Marosvásárhelyre.

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte *Galambos Gáspár* m. kir. erdőtanácsost Rahóról Ungvárra a m. kir. erdőigazgatósághoz és erdőfelügyeleti tisztí teendők ellátásával bízta meg. *Béky Albert* m. kir. főerdőmérnököt pedig *Bustyaházáról* *Rahóra* a m. kir. erdőigazgatósághoz helyezte át.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Zoltán János* m. kir. erdőtanácsost Budapestről a m. kir. erdőigazgatósághoz Szombathelyre áthelyezte.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter az államerdészet egyéb szakszemélyzet létszámába *Csekon János* (Eszkáros) m. kir. erd. üzemi tisztet a IX. fizetési osztályba m. kir. erd. üzemi főtiszté, *Deáky Dezső* (Kaposvár) és *Szerdahelyi István* (Kassa) m. kir. erd. üzemi segédtiszteket a X. fizetési osztályba m. kir. erd. üzemi tisztekké, *Godián László* (Nagybánya) és *Kleiser József* (Ungvár) ideiglenes minőségű m. kir. erdőkezelői gyakornokokat a XI. fizetési osztályba m. kir. erd. üzemi segédtisztekké, *Kiss Zoltán* (Ungvár), *Dudinszky Sándor* (Taracköz) és *Szálka László* (Taracköz) I. osztályú altiszteket ideiglenes minőségű m. kir. erdőkezelési gyakornokokká kinevezte.

A m. kir. földművelésügyi miniszter az államerdészeti egyéb szakszemélyzet létszámába a X. fizetési osztályba *Gráf József* (Ujvidék) és *Hábián Elek* (Ujvidék) miniszteri irodatiszteket, *Hornyánszky Antal* (Miskolc), *Harihovszky József* (Miskolc) és *Hohrek István* (Kerekhegy) műszaki altiszt, m. kir. főerdőörököt, valamint *Hidvéghy Ernő* (Bustyaháza) szakaltiszt, m. kir. főerdőőrt m. kir. erdészeti üzemi tisztekké, továbbá a XI. fizetési osztályba *Szödi István* (Gödöllő) és *Syllaba Ernő* (Zilah) szakaltiszt, m. kir. főerdőörököt m. kir. erdészeti üzemi segédtisztekké, *Orosz László* (Zalaegerszeg) képesített alerdészt ideiglenes minőségű m. kir. erdészeti üzemi segédtiszté, *Neverkla Lipót* (Patakujfalu), *Szörényi József* (Kaposvár) és *Gunszt Ferenc* (Ungvár) szakaltiszt, m. kir. főerdőörököt m. kir. erdészeti üzemi segédtisztekké, *Misky Szilárd* (Sátoraljaújhely) városi alerdészt és *Rajnai Ferenc* (Szekszárd) járási erdőőrt ideiglenes minőségű m. kir. erdészeti üzemi segédtisztekké, *Dózsa János* (Kaposvár) szakaltiszt, m. kir. főerdőőrt m. kir. erdészeti üzemi segédtiszté, *ifj. Magyar Miklós* (Nyíregyháza) városi erdőőrt ideiglenes minőségű m. kir. erdészeti üzemi segédtiszté, *Borosnyai Sebestyén* (Havaszmező) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőőrt m. kir. erdészeti üzemi segédtiszté, *Nemes József* (Margiterdő-tanya) uradalmi fővadászt ideiglenes minőségű m. kir. erdészeti üzemi segédtiszté, *Süle József* (Garbócbogdány), *Kovács József III.* (Királyhalom), *ifj. Pravetz Antal* (Békéscsaba), *vitész Nagybozsoki József* (Hámor) és *Szalontai Béla* (Tiszabogdány) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőörököt m. kir. erdészeti üzemi segédtisztekké, *Timár Ferenc* (Pilisszentlélek) kir. közalapítványi erdőőrt ideiglenes minőségű m. kir. erdészeti üzemi segédtiszté, *Fenyvesi Ferenc* (Kaposvár), *Deme Gábor* (Valkó) és *Jánosi Emil* (Ungvár) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőörököt m. kir. erdészeti üzemi segédtisztekké, valamint *Biró Sámuel* (Zetelaka) járási erdőőrt ideiglenes minőségű m. kir. erdészeti üzemi segédtiszté,

végül **Altrichter Károly** (Oroszlány) uradalmi alerdész, **Gerencsér Géza** (Marosvásárhely) városi erdőtiszt, **Jávori Jozsef** (Iloba), **Szelei József** (Kolozsvár), **Felsőbányai Tibor** (Csontos), **Scheili Lipót** (Körösmező) és **Pilisi János** (Alsószínevér) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőőröket, **Tardos Ferenc** (Bodrogszentmária) uradalmi alerdész, **Szakács István** (Nagybánya) és **Hámori József** (Rahó) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőőröket, **Bajna Antal** (Szolyva) képesített alerdész, **Tamási János** (Bácsordas) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőőrt, **Tőke János** (Bácsordas) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőőrt, **Tőke Sándor** (Téglás) képesített alerdész, **Kilvádi Gyula** (Telkibánya) uradalmi alerdész, **Szabó József** (Bajót) képesített alerdész, **Máthé Ferenc** (Dombhátfürdő) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőőrt, **Róka Tibor** (Budaörs) képesített alerdész, **Kékesi István** (Libánfalva) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőőrt, **Gerencsér Rezső** (Nagykanizsa) városi erdőőrt, **Patyi László** (Kapuvár) képesített alerdész, **Várfalvi Imre** (Szatmárnémeti), **Dánosi Imre** (Maroshévíz), **vitész Kertész Károly** (Brusztura) **Szemmelweisz Géza** (Csikszereda), **Fodor János** (Szin), *ifj. Sziklai Gyula* (Sajólászlófalva), *ifj. Antal Mihály* (Sándorfalva), *Mojzer Károly* (Ipolyság) és *ifj. Laczy István* (Kecskemét) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőőröket, **Praveczy András** (Recsk) képesített alerdész, **Tardosi György** (Budapest), **Puska Zoltán** (Bükkszentkereszt) és **Németh Árpád** (Nagybánya) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőőröket, **Kiss László** (Debrecen) városi napibéres erdőőrt, **Németh Emil** (Kecskemét) képesített alerdész, **Nagy Lajos** (Szolnok) képesített alerdész és *ifj. Tóth Mihály* (Lyuta) I. oszt. altiszt, m. kir. erdőőrt ideiglenes minőségű m. kir. erdőkezelési gyakornokokká kinevezte.

NAGYOBB FÁK NYÁRI ÁTÜLTETÉSE.

A fák ültetése általában tavasszal és ősszel történik, amikor a fák életműködései szünetelnek, s a gazdasági munkaerő is egyéb fontos teendők alól felszabadulván, parkok, erdők, gyümölcsösök telepítéséhez rendelkezésre áll. A tenyészeti idő alatti ültetés ritkaságzámba megy, s általában az a vélemény, hogy a lombfakadás utáni ültetés nem vezet sikerre: a már kihajtott lombos fák és fenyők a tenyészeti idő alatt nem viselik el az átültetést.

Mintthogy néha területátalakítás, építkezés miatt vagy más okokból kívánatos lehet fák átültetése nyáron, valamint mert tisztán tudományos szempontokból is érdekelt dolog, tavaly kísérletet végeztem több lombfa és fenyőféle nyári átültetésével. Kísérleteim eredményét a következőkben foglalom össze.

Azt, hogy a nemrég kilombosodott fák átültetése a tenyészeti idő elején, sőt közepén, különösen júniusban s e körül, még akkor sem vezet eredményre, ha öntöztetjük az átültetett fákat, többször tapasztaltam. Ezért későbbi időpontot választottam. Augusztus 15-én kiásattam faiskolámból a következő 12—14 éves csemetéket: *Chamaecyparis Lawsoniana* f. *Fraseri*, (3.37 m magas); *Juniperus virginiana*, virginiai boróka, (3.80 m); *Abies nordmanniana*, nordmann-jegenyefenyő, (2.0 m); *Pseudotsuga viridis*, zöld Douglas-fenyő, (3.12 m); *Picea pungens* f. *glauca*, fehér ezüstfenyő, (2.84 m); *Pinus montana*, törpefenyő, (2.5 m). Úgy végeztem ezt a kísérletet, mintha a csemetéket pl. vasúton szállítani is kellett volna valahová. Nevezetesen augusztus 15-én átlag 1 m széles, lapos földgomollyal, köröskörül elvagdostott gyökerekkel kiemelttem a csemetéket a talajból, és egy hétig, — minden csomagolás nélkül — benthagytam őket a saját gödrükben, teljesen szárazon és elválasztva a talajtól. Ezeket a csemetéket augusztus 22-én kiemeltetve, parkszerűen elültettem. Hogy a sorozatot kiegészítsem, szeptember 4-én átültettem még ugyanígy a következő ugyanolyan

korú csemetéket: *Picea excelsa*, lucfenyő, (4.28 m); *Abies concolor*, hamvas jegenyefenyő, (3.17 m) és szeptember 10-én *Larix decidua*, vörösfenyő, (3.0 m); *Juglans nigra*, amerikai-dió, (3.48 m); *Quercus rubra*, bibortölgy, (3.50 m); *Tilia cordata*, kislevelű hárs, (3.30 m).

Elültetéskor a csemeték mindegyike körül a jól betaposott homokos agyagtalajt egy-egy kanna vízzel bemosattam. A csemetéket így is akartam hagyni, azonban oly rettenetes aszály következett, hogy 3–4-szer még kaptak egy-egy öntözőkanna vizet, de később, az első esős nap bekövetkezte után, teljesen magukra hagytam őket.

Már ősszel láttam, hogy az átültetés sikerült, fácskáim mind üdék maradtak, csak a bibortölgy levelei száradtak el őszre és az amerikai-dióié, az utóbbi azonban az idén tavaszkor kihajtott.

Az egész kísérlet elbírálásával bevártam az idej tenyészetit időt. Ekkor bebizonyult, hogy — a fenti kivételével — valamennyi fa szépen kihajtott és fejlődött. Csupán a virginiai-boróka lombozata nem tökéletes: a tülevelek fele szürke lett, csak mintegy fele zöld, elvegyülve a szürke tús hajtáskák között.

Az egész jelenséget a következőképpen magyarázom. Nyár elején a friss hajtások annyira igénybe veszik az összes tartalék-tápanyagokat, hogy az átültetés folytán az életműködésben bekövetkezett zavart a megcsappant gyökérzet nem tudja kiküszöbölni, s a fejlődésben — vagy úgy is mondhatnám: érésben — levő, zsegebb lombozat nem tud az erős párolgás folytán életben maradni.

Ez a kettős hatás olyan erős, hogy az öntözés sem védheti ki. Ellenben nyár vége felé az összes szövetek megerősödnek, a törzs és az ágak megteltek tartalék tápanyagokkal, úgy hogy a gyökérzetnek az átültetés következtében történt megcsappanása ellenére is életben marad a fácska. Sőt tapasztalatom az, hogy ilyen 3–4 m magas, tehát idősebb facsemeték *nyárvégi átültetése jobb eredményre vezet, mint akár a késő őszi, akár a kora tavaszi, a vegetáció-szünetelés idejére eső átültetés.* Ehhez járul, hogy nyár végén még olyan meleg a levegő és a talaj, hogy a gyökerek azonnal folytatják működésüket és október-novemberig annyira megfogamzik a csemete, hogy tavasszal teljes erővel fejlődik tovább. A pihenési időben ősszel vagy kora tavasszal átültetett csemete gyökérzete ellenben a hideg késő őszi vagy tavaszi talajban nem tud azonnal erőteljesen működésbe lépni, és a kiszédeskor amúgy is erőben megfogyatkozván és megsérülvén, a csemete elpusztul. Ezt tapasztaltam pl. ugyancsak 1942 tavaszán, amikor a fenti kísérlet csemetével teljesen egykorú s együtt nevelt 18 drb. 2–3 m magas ezüst-fenyőt ültettem át, jó erdei talajba; ezek közül összesen kettő maradt életben, de nagyon gyengén fejlődtek, míg aztán véletlenül a szarvasok tönkretették őket.

A fentiekben közölt próbálkozásokhoz hasonló számos kísérlet volna hivatva eldönteni, hogy nyár derekán melyik az az időpont, amikor ilyen nagyobb fácskák a *legteljesebb sikerrel* ültethetők át. Megfigyeléseim alapján azt hiszem, hogy július közepétől kezdve, azon túl bátran ültethetünk át ilyen nagyobb fákat is. Talán már július 5–10-től kezdve is, de hangsúlyozom, hogy ennek biztosabb eldöntéséhez további kísérletek volnának szükségesek.

Dr. Tuzson János.

AZ ORSZÁGOS VIZSLA CLUB NEVEZÉSI FELHÍVÁSA AZ 1943. ÉVI SZEPTEMBER HÓ 8-ÁN TARTANDÓ ORSZÁGOS VIZSLA- ÉS SPANIEL-VERSENYÉRE ÉS BEMUTATÓJÁRA.

Az Országos Vizsla Club (O. V. C.) 1943. évi szeptember hó 8-án dr. Károlyi István gróf főtí uradalma területén országos vizsla- és spaniel-versenyt és bemutatót rendez.

I. verseny.

A versenyre nevezett vadászkutyák 3 csoportban indulnak: 1. fiatal vizslák (nevezhetők azok a vizslák, amelyek a folyó évben születtek); 2. érett vizslák (nevezhető minden vizsla, amelyik 1943. január 1. előtt született); 3. spanielek (ebbe a csoportba minden fajtájú és korú spaniel nevezhető).

Nevezési feltételek: A versenyre csakis törzskönyvezett vizsla, vagy spaniel nevezhető. A versenyző tartozik a versenyen való indulás előtt vizslája vagy spanielje törzskönyvi lapját bemutatni a nevezési díj feladását igazoló postatakarékpénztári befizetési lap szelvényével együtt. A versenyre nevezhető az a vizsla vagy spaniel is, amelynek tiszta leszármazása igazolt ugyan, törzskönyvezése azonban még folyamatban van. Ilyen kutya tulajdonosa tartozik a versenyt követő 2 (kettő) héten belül a kutya származási lapját, esetleg egyéb szükséges okmányait törzskönyvezésre beküldeni. Az esetleg nyert díj, O. V. C.-érem, oklevél csakis a törzskönyvezés megtörténte után adható ki.

Az u. n. „törzskönyvezetlen“, de a feltételeknek már eleget tett vizsla vagy spaniel, amely a törzskönyvezésre jogosultságot megszerezte, a versenyre hasonlóképpen nevezhető, és ha a mértéket megüti, díjazásban is részesíthető.

Nevezési határidő: 1943. évi szeptember hó 1.

Nevezési díj: 20.— pengő, amelyet *Puntigam Jenő*, az O. V. C. pénztárosának (Budapest) a 58.846. számú postatakarékpénztári csekk számlájára kell befizetni. Az O. V. C. tagjai, ha tagsági díjukat megfizették, 50%/o-os nevezésidíj-kedvezményben részesülnek, ugyanígy az erdészeti és vadászati altisztek, valamint a vadőrök is saját vizslájuk vagy spanieljük után. Utónevezés vagy verseny színhelyén történő nevezés esetében 15.— pengő felárat kell fizetni.

Nevezési ívet az O. V. C. titkárától kell igényelni (Budapest, VIII., József-körút 31/b.), de levelezőlapon is lehet nevezni. Az utóbbi esetben fel kell tüntetni: 1. a kutya fajtáját és nemét. 2. nevét és törzskönyvi számát, 3. a tulajdonos nevét, 4. a tenyésztő nevét, 5. a vezető nevét, 6. melyik csoportban indul.

A versenyen kiadásra kerülnek:

A) Vándordíjak.

1. O. V. C. „Polgár Kálmán“ örökös vándordíj:

Nyerheti: hivatásos idomítással nem foglalkozó, magyar honos vadász, aki törzskönyvezett és küllemre legalább „jó“ minősítést érdemlő, saját idomítású magyar vizslájával a legjobb helyezést éri el, de legalább I. díjat nyer. Védi: *Dús Jenő* Budapest.

2. Fónagy József vándordíja:

Nyerheti: bármelyik versenyző, aki törzskönyvezett magyar vagy angolvizslájával a legjobb helyezést éri el, de legalább I. díjat nyer. Védi: *Dús Jenő* Budapest.

3. Mikósy András vándordíja.

Nyerheti: csakis erdőmérnök, saját idomítású és személyesen vezette, bármilyen korú és fajtájú törzskönyvezett vizslával. Védi: *Nagy Aladár* Kéthely, Somogy vm.

4. Máty László vándordíja.

Nyerheti: bármelyik versenyző, aki törzskönyvezett angolvizslájával a legjobb helyezést éri el, de legalább I. díjat nyer. Védi: *Jilly Bertalan*, Gödöllő.

5. Kelényi László vándordíja.

Nyerheti: bármelyik versenyző, aki törzskönyvezett saját tenyész-

tésű küllemre legalább „jó“ minősítést érdemlő szuka magyarvizslájával legalább elsődíjas helyezést ér el. Még nem került kiadásra.

6. O. V. C. vándordíja.

Nyerheti: bármelyik versenyző, aki törzskönyvezett németvizslájával a legjobb helyezést éri el, de legalább I. díjat nyer. Védi: *Aigner Ödön*, Budapest.

B) O. V. C.-érmek.

A tiszteletdíjak f. évi szeptember hó 3—6. között *Breitfeld M. Marcell* szücsmester, Budapest, IV., Váci-utca 14. alatt levő üzletének kirakatában kiállításra kerülnek.

D) Pénzdíjak.

Az O. V. C. elnökének 100.— pengős pénzdíja a versenyen saját idomítású vizslával vagy spaniellel legjobb eredményt elért hivatásos erdészeti vagy vadászati altiszt vagy vadór részére.

E) Oklevelek.

I. díjat nyert vizslák és spanielek tulajdonosa tartozik vizslája vagy spanielje közlésre alkalmas fényképét *legkésőbb* 1943. évi szeptember hó 30-ig az O. V. C. titkárának beküldeni.

A találkozás ideje és helye: 1943. évi szeptember hó 8-án reggel 8 órakor a Rákospalota-Újpest máv.-állomáson. Elérhető Budapest Nyugati-pályaudvarról a 7 óra 40 perckor induló vonattal vagy a Berlini-térről a 90-es számú villamossal.

Étkezés napközben tarisznyából.

Díjkiosztás este 9 órakor Rákospalotán a Horváth-fele étteremben, Rákospalota-Újpest vasutállomással szemben. Ugyanott vacsora étlap szerint.

Visszatérés Budapestre a 90-es villamossal bármikor, vonattal 21 óra 01 perckor, vagy 22 óra 26 perckor.

Akik a versenyt megelőző napon érkeznek Budapestre és kutyájuk részére szállást igényelnek, szándékukat kellő időben közölnék az O. V. C. titkárával.

A versenyre vonatkozó tudnivalók és a versenyszabályok az O. V. C. kiadásában megjelent „A Vizsla“ című tájékoztatóban olvasható

II. bemutató.

A versennyel egyidejűleg történik az olyan, ú. n. „törzskönyvezetlen“ vizslák és spanielek képességeinek az elbírálása, amelyek a kiállításán a fajtajellegnek megfeleltek, de képességeiket még nem igazolták. Ha a bemutatón „igen jó“ eredményt érnek el, törzskönyvezhetők. Ugyanilyen elbírálás alá esnek azok a kutyák is, amelyeket fajtajelleg szempontjából való elbírálásra tulajdonosuk a jövő évi kiállításán szándékozik bemutatni.

A bemutatón kerülnek elbírálásra a kísérletképpen tenyésztett drótszőrű sárgavizslák képességei is. Kívánatos lenne ezért, hogy minél több ilyen vizsla jöjjön a bemutatóra.

A bemutatásra nevezett vizslák és spanielek után nevezési-díjat nem kell fizetni.

(Tényleges tisztek kérelmére a nevezési díjat, valamint — ha a verseny állandó állomáshelyükön kívül esik — az ügyködési utazásokra megállapított illetményeket a m. kir. honvédigazgatás a Honvédségi Közlöny 1943. évi 28. számában 58.380/eln. tik. 1943. számú körrendelet B) fejezetében foglaltak értelmében megtéríti.)

Az Országos Vizsla Club.

Az „Erdészeti Lapok“ 1943. évi VIII. füzetének a
HIRDETÉSEI.

A petit betűs vagy táblázatos hirdetések díja milliméterenkint
60 fillér. A legkisebb hirdetés ára 5 P. A támpéldány ára drbonkint 2 P.

„SILVA“ ERDŐGAZDASÁGI VÁLLALAT

Thiringer János okl. erdőmérnök
KÖRMEND

Erdeimag-nagykereskedés.
Magpergetőgyár. ♦♦ Csemetekertek.

Központ: Körmend, távb.: 52 ☉ Fióktelep: Zalaegerszeg, távb.: 19

Ajánl: Kiváló minőségű, elismert legmagasabb csiraképességű, saját pergetésű **fenyőmagvakat**, hazai és szlávóniai származású **tölgy- és csermakkot**, mindennemű **erdészeti és gyümölcsmagvakat** erdőgazdaságok, gyümölcsfaiskolák és kertészetek részére. Mindennemű **erdei csemetékét, díszfenyőket, dísz- és sorfákat, díszcserjéket, rózsákat, gyümölcsvadoncokat** és **gyümölcsfákat**, valamint az összes egyéb **faiskolai termelvényeket** saját nagykiterjedésű és mintaszerűen kezelt csemetetelepeiről.

A **PICETOL** vadragás elleni védőszer magyarországi kizárólagos képv.

A Magyar Faiskolai Szövetség tagja

SZEGEDI LEMEZGYÁR

ÉS FAIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG SZEGED

KÖZPONTI IRODA: CSANÁDI-UTCA 1. TÁVBESZÉLŐ: 10-47

GYÁRTELEPE: RÓKUSI FEKETFÖLDEK 140. SZÁM

VASÁROL: BÜKK-, HÁRS-, ÉGER- ÉS JÁVORRÖNKÖT

(1211. sz.)

EGRI ERDŐ ÉS FAIPAR R. T.

Fűrészek: Felnémet, Gyöngyös.

Alapítása: Gyöngyösi Parkettagyár k.f.t.

Parkettagyár: Gyöngyös.

Központ: Budapest, V., József nádor-tér 1.

Távbeszélő: 18-33-97., 18-33-91.

Táviratcím: EGERFA.

„A Veszprémi Székeskáptalan erdőgazdaságaiban megüresedett 2 erdőri állás f. év október hó 1-én betöltésre kerül 45 éven aluli, szakvizsgázott r. kat. vallású erdőőrökkel. A szolgálati bizonyítványokkal, keresztlevéllel felszerelt pályázati kérvényeket *Káptalani Erdőhivatal* Veszprém, Jókai Mór-utca 48. sz. címre kell küldeni szeptember hó 20-ig. A javadalmazás ugyanott megtudható.“

(995. sz.)

VUK M. ÉS FIAI

BUDAPEST * ALAPÍTASI ÉV 1847

Iroda: V. ker., Kalmán-utca 10. Távbeszélő: 121-912

Fatelep: XIII. ker., Váci-út 160. Távbeszélő: 291-483

VÁSÁROL: TŰZIFÁT, TÖLGYHORDÓDONGÁT, FASZENET ÉS MINDENMŰ KIVITELRE ALKALMAS LOMBSZERFÁT

Önálló munkakör ellátására képes erdészt keresünk Nagykarolytól 7 km-re fekvő, kb. 2400 kat. hold román kisajátításból visszakerülő erdőbirtokunk kezelésére. Az ajánlatokat a fizetési igény megjelölésével *gróf Pappenheim uradalom*, Iszkaszentgyörgy, Fejér vm. címre kell küldeni. (898. sz.)

Képesített erdőőrt

október 1-ére felvesz készpénzben és nagy-részt természetben adott javadalmazással a

Szatmári Püspökség Erdőhivatala, Bükkzsérc,

u. p. Bogács, (Borsod vm.) A sajátkezüleg irt, bélyegmentes pályázatokat az okmánymásolatokkal, rövid éleleírással és fényképpel a fenti címre kell küldeni. — Bemutatkozás csak meghívásra.

(959 sz.)

S A L Y Á R P Á D

NYUG. MIN. O-TANÁCSOS,

FA- ÉS SZÉNNAGYKERESKEDŐ

IRODA: Budapest, XI., Horthy Miklós-
út 46. szám. Tárb.: 268-099, 259-385.

TELEP: Kelenföld állomás, T.: 268-615.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Máramaros vármegye közigazgatási bizottságának gazdasági albizottsága pályázatot hirdet a Máramaros vármegye területén lévő államerdészeti kezelés alatt álló és a vármegyei erdészeti segédszolgálati szervezet kötelékébe tartozó erdőknél szervezett üresedésben lévő és betöltésre kerülő **7 (hét) kerületi erdőőri állásra.**

Pályázhatnak azok a feddhetetlen előéletű, 20. életévüket betöltött egészséges egyének, akik az 1935:IV. t.-c. 48. §. 4. pontjában előírt valamelyik szakképesítést megszerezték és az 1939:IV. t.-c. 5. §-ában előírt feltételek szerint keresztény származásukat igazolni tudják. A román nyelv ismerete kívánatos, és ezt a kérvényben meg kell említeni.

A 3 pengős okmánybélyeggel ellátott és a szükséges okmányokkal felszerelt, sajátkezűleg írt pályázati kérelmeket Máramaros vármegye közigazgatási bizottsága gazdasági albizottságához címezve 1943. évi szeptember hó 30-ig kell a m. kir. erdőfelügyelőséghez, Máramarosszigetet benyújtani.

Az állások javadalmazása az államerdészeti m. kir. I. osztályú altiszterdőrök mindenkori illetményeivel megegyező törzsfizetés, lakáspénz, családi pótlék, ruhaátalány, irodai átalány, valamint az évenként megállapított útiátalány.

A pályázati kérvényekhez a következő okmányokat kell csatolni:

1. Születési és házassági anyakönyvi kivonat;
2. Újkeletű erkölcsi bizonyítvány;
3. Iskolai végzettséget igazoló bizonyítvány;
4. Magyar állampolgársági bizonyítvány;
5. Szakképzettséget igazoló bizonyítvány;
6. Újkeletű hatósági orvosi bizonyítvány;
7. Eddigi szolgálatot igazoló bizonyítvány;
8. Keresztény származást igazoló bizonyítvány;
9. Katonai igazolvány.

A kinevezés ideiglenes jellegű, és csak egy évi kifogástalan szolgálat, valamint a tiszta keresztény származás okmányyszerű igazolása után válik véglegessé.

Hiányosan felszerelt, vagy elkésve érkezett kérelmeket nem vesszünk figyelembe.

Máramarosszigetet, 1943. évi augusztus hó 7-én.

(1006. sz.)

Jurka Fláviusz s. k.
főispán, elnök.

Keresünk azonnali belépésre szakvizsgázott erdő- és vadőrt, aki-
nek a fenyőerdei munkálatokban és a nagyvad-vadászatban megfelelő
gyakorlata van. Bemutatkozás csak meghívásra. *Urmánczy Jeromos*
erdőgazdasága, Maroshévíz, Maros-Torda vm. (955. sz.)

Pályázati hirdetés.

Nagykörös megyei város pótharasztpusztai erdőgazdaságában megüresedett **erdőlegényi állásra** pályázatot hirdetnek.

Pályázhatnak az 1935:IV. t.-c. 48. §-ában előírt képesítést szerzett, fedhetetlen előéletű, 24 évet betöltött, egészséges egyének.

Az állás illetménye havi 74.— P készpénz, természetben lakás, 1 kat. hold kert és udvartér, 2 kat. hold illetményföld, 2 drb. sertés tartása, tüzelőanyag és évi 50.— P ruhaátalány.

A pályázati kérvényhez a következő okmányokat kell mellékelni: 1. szül. anyakönyvi kivonat, 2. újkeletű erkölcsi bizonyítvány, 3. illetőségi bizonyítvány, 4. szakképzettséget igazoló bizonyítvány, 5. újkeletű hatósági orvosi bizonyítvány, 6. eddigi működési igazoló bizonyítvány, 7. katonai igazolvány.

A pályázati kérvényeket Nagykörös m. város polgármesteri hivatalához 1943. évi augusztus 31. napjának déli 12 órájáig kell beadni.

Nagykörös, 1943 július 23-án.

Polgármester szabadságon;

Tittel Károly s. k.
műsz. tanácsnok.

(971. sz.)

(I. 3991/ki. 1943. sz.)

Pályázati hirdetés.

A Zilah megyei város erdőgazdaságában megüresedett **1 főerdő-őri és 1 erdőőri állásra** pályázatot hirdetnek.

Pályázhatnak az 1935. IV. t.-c. 48. §-ában előírt képesítést szerzett, fedhetetlen előéletű 24 évet betöltött egészséges egyének.

A főerdőőri állás illetménye az állami rendszerű szakaltisztai állás után járó mindenkori fizetés, családi pótlék és lakbér, évi 28 ürköbméter tűzifa és 3 kat. hold föld vagy annak készpénzváltása.

Az erdőőri állás illetménye az állami rendszerű II. o. altisztai állás után járó mindenkori fizetés, családi pótlék és lakbér, évi 20 ürköbméter fa és 2 kat. hold föld vagy annak készpénzváltása.

A pályázati kérvényekhez a következő okmányokat kell mellékelni: 1. Születési anyakönyvi kivonat, 2—3. Szülők születési bizonyítványa, 4. Nők esetében a házassági anyakönyvi kivonat, 5. Nyilatkozat arról, hogy a pályázó nem esik az 1939:IV. t.-c. hatálya alá.

6. Újkeletű hatósági erkölcsi bizonyítvány.

7. Illetőségi vagy állampolgársági bizonyítvány,

8. Szakképzettséget igazoló bizonyítvány,

9. Újkeletű hatósági orvosi bizonyítvány,

10. Eddigi működést igazoló bizonyítvány,

11. Katonai igazolvány.

A pályázati kérvényeket Zilah megyei város polgármester hivatalába 1943 augusztus 31. napjának déli 12 órájáig kell beadni.

Zilah, 1943 július 30.

Dr. Sréter János s. k.
polgármester.

(967. sz.)

(5879/1943. pm. sz.)

Szakvizsgázott **erdőőrt** azonnal felvesz *Gróf Jankovich-Bésán József* uradalma Dunaszekcsőn (Baranya vm.). A pályázatokat a fenti címre kell küldeni okmánymáslatokkal és igénymegjelöléssel. **Beutamatkozás csak meghívásra!** (703. sz.)

Feladési hirdmény.

Dombó község (Máramaros vm.) tulajdonához tartozó községi iskolaalap 1943 augusztus hó 24-én délelőtt 10 órakor Dombón a községházán zárt írásbeli ajánlatok benyújtásával megtartandó nyilvános árverésen eladja az iskolaalap tulajdonához tartozó és Tarackraszna község határában elterülő erdőbirtokán rendkívüli fahasználatra tarvággal kijelölt, mintegy 65 kat. hold területen lévő tövön álló **bükk- és jegenyefenyő, szerszám- és tűzfát.**

Az állomány leírása a következő: Bükk: 1.0, elszörtan jegenyefenyő, 140 éves 0.7, zárlatú, V. termőhelyi osztály.

A bánatpénz: 20.000 P, azaz Húszezer pengő.

Az árverésen az ajánlattevők, az írásbeli ajánlatukhoz az 504.276/I. B. 1/1941. F. M. sz. rendeletben és a M. Kir. Közellátási Miniszter Úr 63.200/1942. sz. rendeletének 16. §-ban megkívánt kelleiket csatolni kötelesek. Ha ezt elmulasztják, ajánlatukat figyelembe nem vesszük.

Az árverési feltételek megtekinthetők a m. kir. erdőfelügyelő-ségen Huszton és a községi főjegyzői irodában Dombón.

Dombó, 1943 augusztus hó 5.

Balabán s. k.
községi bíró.

(978 sz.)

Federkő s. k.
községi körjegyző.

Versenyárgyalási hirdmény.

A csikszeredai m. kir. erdőigazgatóság kezelésében levő és az ú. n. Csiki Magánjavak tulajdonához tartozó vadászterületek vadászati jogának bérbeadására az erdőigazgatóság hivatalos helyiségeiben az 1943. évi augusztus hó 23-án d. e. 10 órakor zárt ajánlati versenyárgyalást tart. Az ajánlatokat legkésőbb a fentebb megjelölt időpontig a csikszeredai m. kir. erdőigazgatósághoz kell benyújtani.

A bérbeadásra kerülő vadászterületek megjelölése:

Tetelsz.	Törzs-könyvi szám	A vadászterület neve	Az erdőhivatal neve	A községi határ neve	Terület mintegy k. h.	Jegyzet
			am-lyben a vadászterület fekszik			
1.	1.	Hegyes-Tyukos	M. kir. erdőhivatal	Gyergyótölgyes II. h. r.	14.150	
2.	3.	Borasszó-völgy-Aranyos tető	Gyergyótölgyes	»	8.560	
3.	4.	Száraz völgy-Cibles	»	»	7.736	
4.	5.	Magas havas-Csutak sarok	Gyergyóbélbor	»	7.980	
5.	7.	Vamkut havas-Fekete víz	»	»	12.800	

A felsorolt vadászterületekre vonatkozó szerződési feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők a m. kir. földmívelésügyi minisz-

térium erdészeti I/A.—2. ügyosztályában (III. emelet) vagy az illetékes m. kir. erdőigazgatóságon.

A vadászterületek berendezésére és a vadállomány hozzávetőleges viszonyaira nézve az illetékes m. kir. erdőigazgatóság ad felvilágosítást. Minthogy az árverezni szándékozókna módjukban áll a vadállomány-viszonyok és a vadászati berendezések tekintetében közvetlenül a helyszínen tájékozódni, az adott felvilágosításokért a rendkívüli viszonyokra való tekintettel a m. kir. erdőigazgatóság felelősséget nem vállal.

Az ajánlattevők ajánlatuk benyújtásával egyidejűleg a bérbevenni szándékolt vadászterület minden 100 (Egyszáz) kat. holdja után 2 (Kettő) pengőt tartoznak bánatpénzként az illetékes erdőigazgatóság üzemi csekkszámáján befizetni. A csikszeredai m. kir. erdőigazgatóság üzemi csekkszámája: 85.857.

Az ajánlattevő ajánlatában kijelenteni köteles, hogy a részletes szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak kötelezőleg aláveti. Ajánlatához mellékelni kell a bánatpénz befizetését igazoló befizetési szelvényt.

A versenytárgyaláson résztvehet minden önrendelkezési jogú magyar állampolgár.

A 158.120/1941. F. M. számú rendelet 11. szakaszának (1) bekezdése szerint vadászterület bérletére csak az tehet ajánlatot, akinek erre a lakóhelye szerint illetékes vadászati felügyelő, ennek hiányában a lakóhelye szerint illetékes törvényhatóság első tisztviselője véleményének meghallgatása után a bérbevenni szándékolt vadászterület fekvése szerint illetékes törvényhatóság első tisztviselője engedélyt ad. Az engedélyt az ajánlathoz szintén mellékelni kell.

Társulatok a versenytárgyaláson részt nem vehetnek.

Csikszereda, 1943. évi július hó.

M. KIR. ERDŐIGAZGATÓSÁG,

Csikszereda.

(897. sz.)

Öskeresztény munkafelügyelő, nagy erdei és fűrészüzemi gyakorlatl, a szakma minden ágazatában jártas, jó bizonyítványokkal, október, vagy november 1-re állást cserélné. Címe: *Jelena István*, Szentgál, Veszprémmegye. (958. sz.)

A rend kedvéért!

Nagyon kérjük t. olvasóinkat, szíveskedjenek a magyar erdőtisztikar tagjainak név-, cím-, rang- és lakásváltozását nekünk minden alkalommal bejelenteni, hogy mindenkinek megadhassuk, ami őt megilleti.

Az „Erdészeti Lapok“ esetleg elveszett példányainak a pótlását is csak akkor vállalhatjuk, ha t. tagtársaink és előfizetőink cím- és lakásváltozásukat velünk idejében közlik.

Kérjük azonban, hogy a pótlás iránti igényüket az illető füzet megjelenése után két héten belül szíveskedjenek bejelenteni, mert később nem áll módunkban a kért füzeteket díjtalanul megküldeni.

Az „Erdészeti Lapok“ 1943. évi VIII. füzetének a tartalma.

(Inhalt. — Sommaire. — Contents.)

Bíró Zoltán kitüntetése (vitéz Waldbott Kelemen báró)	351
vitéz Bokor Rezső dr.: A mykorrhiza-kérdés erdőgazdasági jelentősége. — (Die forstwirtschaftliche Bedeutung der Mykorrhizafrage. — L'importance du Mycorrhiza au point de vue de la Sylviculture. — The Importance of Mycorrhiza in Forest-management.)	355
Magyar János dr.: Mit mond Dieterich erdészeti üzemgazdaságtanának III. kötetében? — (Was sagt Dieterich im III. Band seiner „Forstlichen Betriebswirtschaftslehre“? — Qu' est-ce que dit Dieterich dans le III ^e volume son „Exploitation sylvicole“? — What Does Dieterich Teach in Vol. III. of His "Forest-management Economy"?)	361
Palotay István: Tutajozási és úsztatási tanulságok. — (Flösserei und Trift Lehren. — Les enseignements du flottage en train et du flottage à bouches perdues. — Rafting and Floating. Experiences.)	370
Értesítés a Csekonics Endre gróf röpiratára érkezett hozzászólásoknak, valamint a következő hivatalos közleményeknek külön-kiadványokként való megküldéséről:	
1. A m. kir. közellátásügyi miniszter 45.500/1943. K. M. sz. rendelete a belföldi termelésű fenyő- és lomboszerfa és az ezekből készült erdei fél- és készgyártmányok legnagyobb árának a megállapításáról.	
2. A m. kir. közellátásügyi miniszter 46.000/1943. K. M. sz. rendelete a belföldi fűrészüzemekben, hazai származású fenyőszerfából termelt fűrészárak legnagyobb eladási árának a megállapításáról.	
3. A m. kir. minisztérium 3930/1943. M. E. sz. rendelete a fakitermelésének az előmozdításáról.	
4. A m. kir. földmívelésügyi miniszter 129.800/1943. F. M. számú rendelete a faellátás biztosításáról.	
5. A m. kir. minisztérium 4020/1943. M. E. sz. rendelete a tűzfakészletek igénybevételéről.	
6. A m. kir. közellátásügyi miniszter 39.600/1943. K. M. sz. rendelete az állati erővel folytatott teherfuvarozás felszámítható legnagyobb fuvardíjak megállapításáról.	
7. A m. kir. földmívelésügyi miniszter 216.000/1943. F. M. sz. rendelete a legkisebb és legnagyobb erdőgazdasági napszámbérek és szakmánya-bérek új megállapításáról.	
8. A m. kir. közellátásügyi miniszter 40.608/1943. K. M. sz. leirata a fuvardíjtöbbség áthárításáról.	
9. A m. kir. közellátásügyi miniszter 535.000/1943. K. M. sz. körrendelete a kenyérgabona kiutalásáról. (Kivonat.)	
10. A m. kir. pénzügyminiszter 2000/1943. P. M. sz. rendelete az 1943. évi külön földadóról, az 1944. évtől a földadó kulcsának, az erdő művelési ágban használt földek kataszteri tisztajövedelmének a felemeléséről, a vizitársulatokat és érdekeltségeket megillető adóvisszatérítésekről és a földadó után kivetett állami pótdadó leszállításáról szóló 3520/1943. M. E. sz. rendelet végrehajtásáról. (Kivonat.)	
11. A m. kir. minisztérium 3970/1943. M. E. sz. rendelete a földmívelésügyi igazgatás egyszerűsítéséről, valamint szakszerűségének az előmozdításáról. (Kivonat.)	
12. A m. kir. földmívelésügyi miniszter 38.000/1943. F. M. sz. rendelete a vadászati tilalmi idők megállapításáról.	
13. A m. kir. minisztérium 3840/1943. M. E. sz. rendelete a fenyőgyanta kötelező összegyűjtéséről szóló 2620/1942. M. E. sz. rendelet módosításáról és hatályának meghosszabbításáról.	
Egyesületi közlemények. — (Vereinsnachrichten. — Nouvelles de l'Association. — Society notes.)	374
Választmányi ülés 1943. július 26-án	
Irodalom. — (Literatur. — Bibliographie. — Reviews.)	
Aquila. XLVI—IL. évf. (M.)	379
Stolpa Gyula: Fűrészüzem és fakereskedelem. (v. B. R.)	380
Hazai folyóiratok	381
Külföldi lapszemle	384
Különfélék. — (Verschiedenes. — Divers. — Notes.)	
Személyi hírek	386
Nagyobb fák nyári átültetése. (Tuzson János dr.)	388
Az Országos Vizsla Club nevezési felhívása az 1943. évi szeptember hó 9-én tartandó országos vizsla- és spaniel-	

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

A m. kir. közellátásügyi miniszter 45.500/1943. K. M. számú rendelete a belföldi termelésű fenyő- és lomboszerfa és az ezekből készült erdei fél- és készgyártmányok legnagyobb árának a megállapításáról.*

A 9.280/1941. M. E. számú rendelet 1. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

I. Termelői árak.

1. §.

(1) A termelők (erdőbirtokosok, fakitermelők, stb.) által forgalombahozott belföldi termelésű fenyő- és lomboszerfa és az ezekből készült erdei fél- és készgyártmányok legmagasabb termelői árának — a 10. §-ban említett eladásokat kivéve — az I—XII. számú mellékletben feltüntetett árakat kell tekinteni.

(2) Az I—V. és VII—XI. számú mellékletben feltüntetett árak a termelés helyéhez legközelebb eső vasúti vagy hajófeladóállomáson vasúti kocsiba vagy hajóba (uszályba) berakott, illetőleg tutajbekötő állomáson tutajba fúrt és a XIII. számú mellékletben foglalt minősítési irányelveknek megfelelő árura érvényesek, beleértve minden feladóállomási költséget (pl. helyi különdíj, fuvarlevél, mérlegelési díj, stb.); tutajban szállított áru esetén a tutajbekötésnél felhasznált gúzs külön fel nem számítható, a szükséges evezőkért pedig darabonként legfeljebb 5 pengőt szabad számítani. A VI. és XII. számú mellékletben a bányafára, aknafára és bányabélelődeszkára feltüntetett árak az egyes bányavállalatok rendeltetési állomásán érvényesek, vasúti kocsiban, a rendeltetési állomásig felmerült minden költséggel együtt.

(3) A forgalmi adóváltáság a mellékletekben feltüntetett árakhoz az ott megjelölt esetekben külön tételként hozzászámítható; egyébként az árak a forgalmi adóváltáságot is magukban foglalják.

(4) A m. kir. kincstár eladásainál a mellékletekben feltüntetett árakhoz — a forgalmi adóváltáságon felül — a gyermeknevelési alap járuléka címén további 0.2% is hozzászámítható.

(5) A tutajbekötő állomásokra megállapított legmagasabb árak a bustyaházai és a rahói m. kir. erdőigazgatóságok területén eladott szerfánál — a kincstári és a magáneladásokra egyaránt — a 9. §-ban foglaltak szerint érvényesíthetők, a Nagyág-folyó mentén eladott szerfánál pedig a huszti tutajbekötő állomáson érvényesek.

2. §.

(1) Amennyiben az eladás nem vasúti kocsiba, vagy hajóba (uszályba) berakva, vagy nem az 1. §. (5) bekezdésében megjelölt helyeken tutajbakötve történik a legmagasabb termelői árat úgy kell kiszá-

* Megjelent a „Budapesti Közlöny” 1943. évi július 25-i, 165. számának a mellékletében és július 27-i, 166. számában.

mitani, hogy a mellékletekben feltüntetett árákból le kell vonni minden olyan költséget, amely ténylegesen felmerült, vagy a tényleges fuvar- és munkabérek alapulvételével előreláthatólag felmerülne addig, amíg az eladott áru olyan eladási helyre és feltételek közé jutna, amelyre a mellékletben feltüntetett árak vonatkoznak (pl. amennyiben az eladás tövön történik, le kell vonni mindazokat a költségeket, amelyek az áru kitermelésével, közelítésével, fuvarozásával, tutajozásával, vasúti kocsiba stb. rakásával, illetőleg tutajba fűrészával és feladásával kapcsolatosak).

(2) Amennyiben az áru átadása nem vasúti (hajó) vagy tutajbékötő állomáson, hanem olyan felmunkálási helyen (fűrésztelep, fafeldolgozó ipartelep, vagy a vevő által kijelölt gyűjtőtelep) történik, amely a termelőhely és a legközelebbi eső vasúti (hajó) feladóállomás, illetőleg az 1. §. (5) bekezdésében megjelölt legközelebbi tutajbékötőhely között fekszik s a faanyag fuvarozását (tutajozását) — külön költség felszámítása nélkül — az eladó végzi, a mellékletekben foglalt feladóállomási árak számíthatók. Amennyiben pedig az átadási hely az előbbiektől figyelembevehető feladóállomásnál távolabb fekszik és az árut az eladó fuvaroztatja, a feladóállomási árhoz külön tételként hozzászámítható az a többlet, amennyivel az átadási helyig mutató távolságra a törvényhatóság első tisztviselője által a 39.600/1943. K. M. számú rendelet (megjelent a Budapesti Közlöny 1943. július 25-i 165. számában) alapján megállapított fuvar-költség az árunak a legközelebbi feladóállomási (tutajbékötőhely) történő szállításánál fizetendő fuvar-költségnél magasabb.

(3) Abban az esetben, ha az erdőn levő feldolgozatlan szarfának — kivéve a bányafát — a legközelebbi vasúti vagy hajóállomásra való fuvarozása igazoltan többbe kerül, mint a megfelelő választékra ebben a rendeletben megállapított feladóállomási ár — 50%-a, az eladó jogosult a feladóállomási árhoz a fuvar-költségnek az eladási ár 50%-át meghaladó részét — de legfeljebb 10%-ot — felárként hozzászámítani. Nem tekinthető ebből a szempontból igazoltnak az a fuvarozási költség, amely a törvényhatóságok első tisztviselője által a 39.600/1943. K. M. számú rendelet alapján megállapított fuvardíjakat meghaladja. Olyan helyeken, ahol a szóbanlevő faanyagok szállítására egység- (akkord-) fuvardíj nem állapított meg, a figyelembevehető fuvardíjat úgy kell megállapítani, hogy a napi (napszám) fuvar esetére megállapított fuvardíjat kell a helyi körülmények (távolság, terepviszonyok) közötti rendes munkamenetben átlagosan elszállítható mennyiségre vonatkoztatni. Az a termelő, aki eladásainál a fentiek értelmében engedélyezett felárat felszámíthatja, köteles ezt a körülményt az ügylet megkötésétől számított 8 napon belül (folytatólagos eladások esetén gyűjtve, minden hónap 8. napjáig) a m. kir. Közellátási Hivatalhoz (Budapest, VI., Nagymező-utca 1. szám) bejelenteni. A bejelentésben a helyi körülmények részletes ismertetése mellett kellően alátámasztott árvetés alapján kell a felár-számítás jogszerűségét megokolni. A bejelentést a vevővel is alá kell iratni. A bejelentés nélkül számított felár-türelést jelent.

3. §.

(1) Ennek a rendeletnek a hatálya alá tartozó faanyagok termelői ára abban az esetben sem haladhatja meg a rendeletben meghatározott legmagasabb eladási árakat, ha az áru értékesítése — az 1935. IV. t.-c. (35.000/1938. F. M. számú rendelet), rendelkezései szerint vagy más módon — nyilvános vagy zártkörű versenytárgyaláson, szabadkézből,

vagy árverés útján történik. Az úgynevezett „kötelező mennyiség“ kikötésével értékesített famennyiség eladása esetén a szerződés vagy kötlevél nem tartalmazhat olyan feltételeket vagy kikötéseket, amelyek — akár csak közvetve is — az ebben a rendeletben meghatározott árak túllépésére vezethetnek.

(2) Ha a faanyag — az (1) bekezdésben említett esetekben — tövön adatik el, az eladó erdőbirtokos (termelő, stb.) — tekintet nélkül arra, hogy az erdő állami, közületi, vagy magántulajdon-e és hogy államerdészeti kezelésben van-e, vagy sem — az árverésre bocsátott (szabadkézből eladott) famennyiségnek a (4) bekezdésben foglaltak szerint összeállított részletes becsjegyzékét és tőárelemzést — amennyiben az 1935:IV. t.-c. vonatkozó rendelkezései szerint a becsérték meghatározása a m. kir. erdőfelügyelőség becslése alapján történik, az erdőfelügyelőség által készített becsjegyzéket és tőárelemzést, valamint az ez alapon meghatározott kikiáltási (ajánlati) árat az árverési hirdetmény (ajánlati felhívás) kibocsátásával egyidejűleg, de az árverés határnapját legalább 15 nappal megelőzően a m. kir. Közéllátási Hivatalhoz (VI., Nagymező-utca 1.) felterjeszteni, továbbá az árverési hirdetmény (ajánlati felhívás) másolatának csatolása mellett az árverés (ajánlatok benyújtása) határnapját bejelenteni.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben említett eladások esetében az eladó köteles az ügyletről szóló kötlevelet vagy szerződést annak keltétől, illetőleg hatósági jóváhagyásától számított 14 napon belül a m. kir. Közéllátási Hivatalhoz (Budapest, VI., Nagymező-utca 1. szám) másolatban felterjeszteni. A felterjesztéshez csatolni kell:

a) a kitermelten eladott faanyagoknak ilymódon történő értékesítése esetén a tényleges költségek alapján készített részletes árvetést annak igazolására, hogy az árak a rendeletnek megfelelnek;

b) valamennyi ajánlattevő (vevő) által az (5) bekezdésben foglaltak szerint elkészített nyilatkozatot és a zárt borítékban benyújtott árvetéseket felbontás nélkül;

c) az árverési jegyzőkönyv másolatát;

d) annak igazolását, hogy a (2) bekezdésben előírt felterjesztést mikor és milyen mellékeklet csatolásával teljesítette.

(4) A felterjesztett árvetés, illetőleg becsjegyzék és tőárelemzés elkészítésénél az alábbiak szerint kell eljárni:

a) kitermelten eladott faanyagoknál a 2. §-ban foglaltak szerint;

b) lábon (tövön) álló faanyagok eladása esetén a kikiáltási (ajánlati, eladási) ár kiszámításánál csak a rendelet I., II. és VII. számú mellékleletében feltüntetett és a XIII. számú mellékleletben ezekre megszabott minőségi feltételek szerint osztályozott szerfaválasztékokat, illetőleg ezeknek a 2. §. (2) bekezdés szerint alkalmazható árat szabad figyelembe venni, a különleges (5. §.) minőségű anyagokra, illetőleg a további feldolgozás útján nyerhető választékok magasabb árára tekintet nélkül;

c) ha a lábon (tövön) eladásra kerülő faállományban a különleges minőségű szerfaanyagok (5. §. (7) bekezdése) termelésére alkalmas faanyag jelentős mértékben fordul elő, az ilyen különleges minőségű törzsek a belőlük kitermelhető különleges minőségű szerfaválasztékok árának figyelembevételével külön értékesíthetők, illetőleg az eladási (kikiáltási, ajánlati ár kiszámításánál ezek is figyelembe vehetők, de csak abban az esetben, ha ezek a törzsek az eladásra kerülő vágásterületen külön feltűnő módon (pl. fehérre meszelt vagy festett gyűrűvel) megjelöltetnek és az eladó az ilyen faanyagok becsült mennyiségét — az illetékes m. kir. erdőigazgatóságnak a m. kir. földművelésügyi miniszter által előzetesen jóváhagyott esetenkénti igazolása alapján — a

verseny tárgyalási hirdetményben (eladási ajánlatban, ajánlati felhívásban, stb.) közzéteszi;

d) a becsjegyzékben fel kell tüntetni azt is, hogy az eladásra került faállomány fatömegét milyen módon állapították meg (törzsenkénti felvétel, próbaterek, stb.) és csatolni kell a fatömeg kiszámításához készített felvételek másolatait is;

e) részletesen fel kell tüntetni, hogy az árak meghatározása milyen — tényleges — munkabér, fuvarozási és egyéb költségek figyelembevételével történt;

f) fel kell tüntetni az eladásra kerülő faanyag termelési helye szerint szokásos legközelebbi vasúti vagy tutajbekötő állomás (feladó-állomás) nevét, valamint ennek a kitermelés (átadás) helyétől való távolságát és azt, hogy a szóbanlévő útból mennyi a magán- (erdei), törvényhatósági, állami út, vagy iparvasút;

g) fel kell tüntetni azt is, hogy a szóbanlévő faanyagra és távol- ságra mennyit tenne ki a törvényhatóság első tisztviselője által — a 39.600/1943. K. M. számú rendelet alapján — megállapított fuvardíj.

(5) Az (1) és (2) bekezdés hatálya alá tartozó eladásoknál az ajánlattevő (vevő, árverező, stb.) az ebben a rendeletben megállapított árak helyes alkalmazásának igazolására az alábbiak szerint köteles eljárni:

a) benyújtott ajánlatával egyidejűleg két tanú előtt kiállított írásbeli nyilatkozatban kijelenteni köteles, hogy ajánlatát a hatósági árak alapulvételével és annak tudatában tette meg, hogy az árverés eredménye nem jogosítja fel az általa kitermelt választékok hatósági árának felemelésére;

b) az ajánlat benyújtásával egyidejűleg — a m. kir. Közellátási Hivatalhoz történő felterjesztés céljából — zárt borítékban be kell nyújtania a megvenni tervezett faállománynak általa készített részletes becsjegyzékét és olyan részletes árvetést, amelyből megállapítható, hogy az általa ajánlott vételár a legmagasabb hatósági árakkal összhangban van. A becsjegyzék és a részletes árvetés elkészítésére a (4) bekezdésben foglaltak irányadók.

(6) A (4) és (5) bekezdés szerint elkészített és felterjesztett adatok helyességéért az adatszolgáltatásra kötelezett személy felelősséggel tartozik.

4. §.

Az I.—XII. számú mellékletben nem szereplő választékok árát az eladó és a vevő közös megegyezéssel állapítják meg; az így megállapított ár azonban nem haladhatja meg a hasonló méreti, feldolgozási vagy minőségi feltételekkel rendelkező áruknak a jelen rendelettel megszabott legmagasabb árát. A különleges minőségű választékok árának megállapításánál fokozott gondot kell fordítani arra, hogy az áru minősége az előírásoknak, ilyenek hiányában a kereskedelmi szokványoknak, illetőleg a minőségi megjelölésből következtethető rendeltetési céloknak megfelelő legyen. Ártülpést követ el az, aki a jelen rendelethez csatolt XIII. számú mellékletben foglalt minősítési feltételeknek megfelelő árut a magasabb ár elérése végett az ott megjelölt minőségi osztálynál magasabb minőségi osztályba sorolja, illetőleg a szállított áru tényleges minőségének meg nem felelő minőségi megjelöléssel vagy elnevezéssel hozza forgalomba.

5. §.

(1) Az egyes fafajokra és választékokra — a bányafa kivételével — a XIII. számú mellékletben foglalt minőségi osztályozás, illetőleg az

ott és az I.—XII. számú mellékletben foglalt méreti és méretezési feltételek irányadók.

(2) Az 1. számú mellékletben a fenyőszarfára megállapított árak olyan kérgezett (hántolt) hossztolatlan faanyagokra vonatkoznak, amelyek szállítástechnikai vagy más üzemi szempontok figyelembevételével az eladó, illetőleg megbízottai által egyoldalúan megállapított rend szerint sorra kerülő készletekből (mágyákból) válogatás nélkül, de egyébként az előzőekben foglalt méreti és minőségi rendelkezéseknek megfelelően osztályozva szállítatnak. Ha az eladó a szarfát nem kérgezett (hántolt) állapotban adja át, a tényleg kifizetett vagy előreláthatóan felmerülő kergelési költségeknek megfelelően árengedményt köteles nyújtani. Abban az esetben pedig, ha a vevő az általa megadott — de nem különleges méretű — hosszokban (kereskedelmi méreteken, kirönkölve) kívánja a szarfa szállítását, az eladó az I. számú mellékletben feltüntetett árakhoz m^3 -kint 3.— pengő felárat számíthat.

(3) A fehérre kergelten szállítandó választékokra (vezetékoszlop, csiszolófa) megállapított árakban a fehérre kergelés díja bentfoglaltatik; ha az eladó az ilyen árut nem fehérre kergelten adja át, a fehérre kergelési díjnak megfelelő árengedményt köteles nyújtani.

(4) Amennyiben a vevő a faanyagok méreteire vagy minőségére vonatkozólag olyan külön kikötéseket tett, amelyek az eddigi gyakorlat szerint is különleges kikötéseknek fogadtattak el (az általános mérethatároktól eltérő, kötött hosszúsági vagy vastagsági méretek), az eladó jogosult az I. és a VII. számú mellékletben feltüntetett árakhoz 10% felárat számítani. Az esetleges válogatás tényleges költségét a vevő megtéríteni köteles.

(5) Vezetékoszlop és aknafa eladásánál külön méreti vagy minőségi felár nem számítható.

(6) Nem tekinthetők különleges méretűnek azok a faanyagok, amelyek a szokásos kereskedelmi méreteknek vagy ezek többszörösének felelnek meg, vagy ezektől eltérő méretűek ugyan, de nem külön rendelés alapján készültek, hanem a termelés folyamán az anyag hosszosztása (minősítése) során adódtak, továbbá a termelésnél a lecsúszás után visszamaradt olyan szarfák, amelyek nem a szokásos kereskedelmi méretben hagyattak meg. A különleges méretre vonatkozó megrendelésben az előírt méretekét részletesen fel kell tüntetni. Nem tekinthető különleges minőségű árunak az olyan faanyag sem, amelynek tényleges minősége a XIII. számú mellékletben az I. osztályú árua megszabott feltételek szerint minősített árunál nem jobb. Különleges méret és különleges minőség kikötése esetén a különleges minőség a megrendelt méretű faanyag egészére vonatkozik; ha a különleges, illetőleg kötött méretben szállítandó faanyag (röngkö) minősége — darabonként teljes hosszúságban — nem egységes, a felárat az egyes minőségi osztályba sorolható részek — ebből a célból külön meghatározott — mennyiségének (köbtartalmának) és az egyes minőségi osztályokra megállapított árak alapulvételével kiszámított átlagárhoz kell számítani.

(7) Az előző bekezdésben foglaltak az egészen különleges felhasználási és méretű szarfára — amilyen a furníröngkö (nem háromszíri röngkö), a repülőgépgyártásra, hangszerfenékfára, szitakáva készítésére, kádárfa stb. előállítására szolgáló különleges minőségű anyag, valamint az árbocfák, pilótáfák, állványfák, továbbá a bányák és kutatóvállalatok különleges méretű és minőségű előírásainak megfelelően kitermelt különféle szarfák (fúrótorony különleges méretű anyaga, vezérlécek stb.) — nem vonatkoznak. Az ilyen egészen különleges méretű és minőségű anyag árának megállapítása az eladó és a vevő szabad megegyezésével történhetik, azonban a 10.000.— P-t meghaladó értéket képviselő ilyen

eladásokat az eladó köteles a minőségi és méreti adatok pontos közlésével együtt a m. kir. Közellátási Hivatalnak (Budapest, VI., Nagymező-utca 1. sz.) az eladástól számított 8 napon belül bejelenteni.

6. §.

(1) A szerfa mennyiségének m^3 -ben való meghatározását — a (2) és (3) bekezdésben megjelölt esetek kivételével — a következő mérések útján kell végeznünk:

a) *fenyőszerfánál* a hosszúsági méret a vágáslap rövidebb végétől a szerfa vékony végéig teljes hosszban (de lefelé kerekített egész méterekben) kell felvenni, a középméret szokványszerűen, hosszközépen, minden esetben kéreg nélkül, két, egymásra merőlegesen (lefelé kerekített egész cm-ekben) mért átmérő számtani középarányosának figyelembevételével kell meghatározni;

b) *lomboszerfánál* a hosszúsági méret a vágáslap rövidebb végétől a szerfa vékony végéig teljes hosszban (egész dm-ben), a középméret meghatározása szokványszerűen hosszközépen, kéreg nélkül két egymásra merőlegesen mért átmérő számtani középarányosának (lefelé kerekített egész cm-ben) figyelembevételével történik. A büknél és gyertyánál a középméret meghatározása kéregben történik, a büknél azonban a köbtartalom kiszámításánál 40 cm középméretig 1 cm-t, azon felül 2 cm-t a kéregben mért középméretből levonásba kell hozni.

(2) A hosszított (kirönkölt) szerfa mennyiségének m^3 -ben való meghatározása az alábbi módon történik:

a) *fenyőszerfánál* a hosszúsági méretnél egész dm-ekben, egyébként az (1) bekezdésben előírt elvek alkalmazásával; a tutajfánál azonban az egész dm-ekben való hosszúság csak abban az esetben megengedett, ha a vevő különleges, dm-ekben megadott hosszokban szállítandó szerfát rendel, vagy hossztolásra kijelölt;

b) *lomboszerfánál* az egyes mirőségi osztályokba sorolt kirönkölt áruk, illetőleg választékok az eddigi szokásoknak megfelelően kéregben, vöröstre kérgelve, vagy fehérre kérgelve szállítandók, azonban a kéregben forgalomba hozott választékoknál is általában a kéregnélküli mennyiség irányadó. A valóságos középméret meghatározása céljából szükséges kérgelést (hosszközépen megfelelő szélességben) kéregben szállított árunál is el kell végezni.

(3) A tutajbakötte eladott hossztolatlan fenyőszerfa mennyiségét a rakparton (tehát nem vizen) történő méréssel kell megállapítani.

7. §.

(1) A *bányafára* vonatkozólag továbbra is az egyes bányavállalatok által eddig alkalmazott méreti és minőségi feltételek irányadók.

(2) Az eladó — amennyiben a felek az ügyletkötés alkalmával erre nézve megállapodtak — a VI. és a XII. számú mellékletben feltüntetett árakhoz a megrendelésnek megfelelően szállított 21 cm-nél nagyobb középméretű bányafánál 5% felárat számíthat.

(3) A súly szerint eladott, lombosfából készült bányafánál a XII. számú mellékletben megállapított árat a 8. §. (3) bekezdésében megszabott mennyiségek figyelembevételével kell súlyegységre átszámítani.

(4) Abban az esetben, ha az eladó megállapodás szerűen a fenyőbányafát 550, a lombosfából készült bányafát pedig 350 km-nél nagyobb távolságra fekvő feladóállomásra szállítja, jogában áll a megfelelő leadóállomási árhoz hozzászámítani azt a költséget is, ami a ténylegesen kifizetett vasúti fuvardíj és 550 km-es, illetőleg 350 km-es távolságra díjszabás szerint fizetendő fuvardíj összege között mutatkozik. Abban az

esetben azonban, ha az eladó nem a szerződésben előre megállapított módon, vagy nem a vevővel történt utólagos megállapodás alapján szállítja a bányafát 550, illetőleg 350 km-nél nagyobb távolságról, a különbözet felszámításának helye nincs.

(5) Amennyiben az eladó ugyanazon feladóállomásról egyszerre legalább 500 m³ bányafát ad el a vevőnek (nagykereskedőnek vagy bányavállalatnak), jogában áll azt kívánni, hogy a minőségi átvétel a feladóállomáson történjék. Ebben az esetben azonban a vevő jogosított az eladás körülményeinek megfelelően a VI. és XII. számú mellékletben feltüntetett árakból 500—1000 m³ bányafa átvétele esetén 1%, 1000—1500 m³ bányafa átvétele esetén pedig 0.5% engedményt levonásba hozni; 1500 m³-nél nagyobb mennyiség átvétele esetén levonásnak helye nincs.

(6) Ha az eladó a minőségi átadást az előző bekezdésben foglaltak szerint a feladóállomáson kívánja lebonyolítani, köteles:

a) az átadásra szánt anyagot megfelelően előkészíteni és az átadás lebonyolításához kellő számú munkaerőt rendelkezésre bocsátani;

b) a minőségileg átvett árut a rendes kereskedő gondosságával kezelni és elszállításáig a kikötött határidőn belül gondoskodni; amennyiben az valamilyen oknál fogva meg nem történne, a vevőnek — kivéve azt az esetet, ha a szállítás a vevő hibájából vagy rendelkezése folytán nem teljesíthető — jogában áll a minőségi átvételt újból elvégeztetni. Ilyen esetben is fennáll az eladónak a) pontban megjelölt kötelezettsége, a vevő azonban az (5) bekezdésben meghatározott árengedmény levonására nem jogosult.

(7) A (4) bekezdésben foglalt rendelkezések a lombosfából készült aknafa szállítására is érvényesek.

8. §.

(1) *Közforgalmú vasúton történő szállításnál* az eladó a vasúti kocsit teljes raksúlyát kihasználni köteles; a holtfuvar következtében felmerült fuvartöbbletet a vevő az eladó számlájából levonásba hozhatja. Abban az esetben azonban, ha kötleveiben megállapított szállítási határidőnek a vevő kívánságára történt megváltoztatása miatt vagy a vevő egyéb szállítási rendelkezéséből kifolyólag a vasúti kocsit teljes egészében kihasználni nem lehet, az esetleg felmerülő holtfuvar a vevőt terheli.

(2) Nem terheli a holtfuvar az eladót abban az esetben, ha a vasút-vállalat — a feladó megrendelésével ellentétben — olyan vasúti kocsit állított ki, amelynek raksúlyát a szóbanlevő faanyaggal kellő gondosság mellett sem lehet kihasználni. A megállapított árak felemelésére azonban az eladó ilyen esetben sem jogosult.

(3) A vasúti kocsik raksúlyának kihasználása szempontjából 10 tonnánként legalább a következő mennyiségeket kell figyelembe venni:

	Bányafánál		Faragott fánál
	kérgelve	kérgéletlenül	
a) lúç- és jegenyefenyő	18 m ³	—	18 m ³
b) erdeifenyő	14 m ³	—	16 m ³
c) feketefenyő	12 m ³	—	14 m ³
d) tölgy és cser	10 m ³	10 m ³	11 m ³
e) bükk és gyertyán	11 m ³	10 m ³	—
f) akác	12 m ³	11 m ³	12 m ³
g) szil	12 m ³	10 m ³	—
h) kőris	11 m ³	10 m ³	—
i) hárs	14 m ³	13 m ³	—
j) éger	15 m ³	14 m ³	—
k) fűz	15 m ³	15 m ³	—

(4) Ha a vevő olyan méretű szerfa szállítását kívánja, amelynek szállítása a fennálló vasúti szabályzatok szerint csak pótkocsival történhetik, a felmerülő fuvardíjkülönbözetet (beleértve a vasút által felszámított vasrakoncadíjat is) a vevő az eladónak megteríteni köteles.

(5) Ha a vasúti szállítás közben, a helytelen berakás miatt, az anyag átrakása válik szükségessé, annak költsége az eladót terheli.

(6) Az eladó, a kötleveiben (közszállításnál a részletes szállítási feltételekben) foglalt kikötéseknek megfelelően (méreti és minőségi elosztás) tartozik a szállítandó faanyagot az egyes vasúti kocsiba berakni. Ha e kötelezettségének nem tesz eleget, a rendeltetési helyen szükséges szétválogatás költsége őt terheli.

(7) Az áru szállításával kapcsolatban a berakáshoz felhasznált farakoncadíj és a szállított áru lekötésére vagy rögzítésére felhasznált anyag költsége az eladót terheli és sem annak értékét felszámítani, sem az anyagot visszakövetelni nem jogosult.

9. §.

(1) A m. kir. erdőkinestár által forgalombahozott fenyőszerfánál (tutajfa) az I. számú mellékletben 1. tételszám alatt megjelölt szegedi árak csak a bustyaházai és rahói m. kir. erdőigazgatóságok kerületében fekvő tutajbekötő állomásokról alsótiszai rendeltetéssel a — Tiszának Tiszacsege község és a Tisza torkolat közötti partjai mentén fekvő fűrészek részére — eladott és letutajozott fenyőgömbölyegfára vonatkoznak. A Szegedtől északra fekvő alsótiszai fűrészekre letutajozott gömbölyegfa ára annnyival alacsonyabb a Szegedre tutajozott gömbölyegfa áránál, amennyi különbség a vonatkozó alsótiszai fűrészízig történő tutajozási költség és a Szegedre való tutajozási bér között fennáll. A Szeged alatti folyószakaszon fekvő fűrészekre letutajozott gömbölyegfa ára viszont a tutajbérkülönbözettel magasabb a szegedi áránál. A kipartolás költségeit a vevőt terheli.

(2) A szegedi, valamint a többi alsótiszai fűrészre letutajozva eladott fenyőgömbölyegfa árát úgy is lehet számlázni, hogy a szegedi árakból a Szegedig felmerülő tényleges tutajozási költségek levonása után maradót összeghez a forgalmi adóváltást, valamint a tutajozási költséget hozzáadják.

(3) Az alsótiszai fűrészek részére eladott fenyőszerfa feladóállomási árát abban az esetben, ha az átadás nem az (1) bekezdésben foglaltak szerint a rendeltetési helyre letutajozva, hanem a (4) bekezdés d) pontjában megjelölt tutajbekötőhelyeken történik, úgy kell kiszámítani, hogy az I. számú melléklet 1. tételszáma alatt megjelölt árból a szóbanlevő távolságra érvényes tutajozási költségeket le kell vonni.

(4) Az ungvári, bustyaházai, rahói és marosvásárhelyi m. kir. erdőigazgatóságok területére megállapított árak a felsorolt erdőigazgatóságok területében átadott olyan faanyagok eladásánál alkalmazandók — kivéve a (3) bekezdésben foglalt eladásokat, — amelyek

a) az Ungvár—határszéli szabványos nyomtávú vasúti vonal mentén Fenyvesvölgy vasúti állomáson;

b) az erdőigazgatóság területén üzemben lévő kincstári erdei vasutaknak a MÁV vonalaihoz csatlakozó állomásain (ezidőszert Malomrét, Taracköz, Nagybocksó-gyártelep, Havasalja, Leordina, Felsővisó és Szászrégen) kerülnek berakásra;

c) a b) pont alatt említett kincstári erdei vasutaknak teheráru felvételére berendezett megállóhelyein (Tarackraszna, Dombó, stb.) kerülnek kirakásra, vagy

d) a Tiszának a bustyaházai és taracközi tutajkifogó és bekötő-helyein, valamint a Tiszának Nagybocskó és Kőrösmező (a Lazescsina folyó torkolatáig), illetve Nagybocskó és Tiszabogdány (a Loninpatak torkolatáig) község közötti szakaszán üzemben tartott tutajkifogó vagy bekötő helyein kerülnek átadásra.

(5) Ha a vevő rendelkezése szerint a fenyőszerrfát nem az előző bekezdés a) és b) pontjában említett vasúti állomáson kell berakni, illetőleg a c) pontban megjelölt helyeken kirakni, vagy tutajozásra előkészített anyagot a vevő — tutajozási időny tartama alatt — a vasúton, eseeleg a vasúti szállításra szánt faanyagot tutajban kívánja elszállítani, az ennek következtében felmerülő költségdóbbletet illetőleg az esetleg felmerülő tutajozási és tengelyszállítási költségeket köteles külön megfizetni.

(6) Amennyiben az eladó a tutajozásra szánt fenyőszerrfát bármily oknál fogva a tutajozási időny végéig letutajoztatni nem tudná, a vevőnek jogában áll a faanyagot vasúton elszállítani. Ily esetben — kivéve, ha a feladóállomásra való elszállítást az eladó végzi — a vonatkozó eladási árat 10%-kal csökkenteni kell, a 2. §. (1) bekezdésében foglalt további költséglevonásnak azonban kitermelt fenyőszerrfánál csak akkor van helye, ha a faanyag átadása nem tutajozásra berendezett folyóparton (pl. tő mellett, erdei rakodón stb.) történik.

10. §.

(1) Az I., II., IV., VII. és VIII. számú mellékletekben, valamint a IX. számú melléklet 7—22. tételszáma alatt szereplő árúknak a termelőik (erdőkitermelők) által egy (normál) vasúti kocsiakománynál kisebb tételekben a helyi szükséglet kielégítésére, közvetlenül a fogyasztóknak (iparosoknak) történő eladása esetén az alábbiak szerint meghatározott árak számíthatók:

a) ha az átadás feladóállomáson (tutajbekötőhelyen) történik, az I., II., IV., VII. és VIII. számú mellékletben, valamint a IX. számú melléklet 7—22. tételszáma alatt feltüntetett feladóállomási árakhoz 10% felár számítható;

b) ha az átadás a feladóállomáshoz 10 km-nél közelebb fekvő erdei vagy egyéb rakodón történik (ahonnan a faanyag a szokásos teljes terheléssel fuvarozható), az I., II. és VII. számú mellékletben feltüntetett feladóállomási árak számíthatók;

c) ha az erdei vagy egyéb rakodó a feladóállomástól (tutajbekötő és indító állomástól) 10 km-nél távolabb fekszik, illetőleg az eladás — távolságra tekintet nélkül — tő mellett történik, az I., II. és VII. számú mellékletben feltüntetett feladóállomási árat 10%-kal csökkenteni kell.

(2) A termelők, nagykereskedők és fűrésztelepek által valamely község, vagy város belterületén fenntartott raktárból helyi fogyasztóknak egy (normál) vasúti kocsiakománynál kisebb tételekben eladásra kerülő faanyagok eladási árai az alább felsorolt választékoknál a következő tényezők figyelembevételével kell meghatározni.

a) az I., II., IV., VII., VIII. és IX. számú mellékletben feltüntetett feladóállomási ár;

b) az eladás helyéig ténylegesen felmerült vasúti (hajó- vagy tutaj-) fuvar;

c) a vasúti kocsiából való kirakás (kipartolás, telepészállítás, máglyázás, rönkölés, kezelés, stb. költségei címén (csak vasúton, hajón, vagy

tutajon történő szállítás esetén) az I. és IV. számú mellékletben felsorolt áruknál m^3 -enkint 4.— P, a II. számú mellékletben felsorolt áruknál 10 tonnánként 40.— P, a VII. számú mellékletben felsorolt áruknál m^3 -enkint 6.—P, a VIII. és IX. számú mellékletben felsorolt áruknál 10 tonnánként 60.— P;

d) 10% bruttó haszon az a)–c) pontban felsorolt költségek együttes összege után.

(3) Az I—XII. számú mellékletben nem szereplő választékoknak — így az erdőgazdaságok által kitermelhető gyérintési, tisztítási és vágástéri faanyagokból kikerülő és rendszerint helyi szükségletek kielégítésére szolgáló különféle választékoknak is — egy (normál) vasúti kocsi-arakománynál kisebb tételekben történő eladása esetére a rendeletben említett hasonló árúra megállapított árak és a helyi viszonyok figyelembevételével a törvényhatóság első tisztviselője, (vagy felhatalmazása alapján és felügyelete alatt a főszolgabíró és a megyei város polgármestere) *helyi árakat állapíthat meg.*

Amennyiben az illetékes közellátási felügyelőség a helyifogyasztásra felhasználni szokott ilyen választékok árainak megállapítására előterjesztést tesz, a helyi árakat meg kell állapítani. A helyi árak megállapításánál az illetékes erdőfelügyelőség (erdőfelügyelőségi kirendeltség) szakvéleményét ki kell kérni és az illetékes közellátási felügyelőséget meg kell hallgatni. A megállapított árakról a közellátásügyi miniszternek (Budapest, VI., Nagymező-u. 1. szám) 15 napon belül jelentést kell tenni.

II. Kereskedői árak.

11. §.

(1) Az I.—XII. számú mellékletben feltüntetett árak a nagykereskedők vagy közvetítő kereskedők eladásaira is irányadók, azzal az elteréssel, hogy a nagykereskedőnek eladási árként — azokban az esetekben is, ahol az a termelői árhoz külön számítható — a megállapított áraknak forgalmi adóval növelt összegét kell feltüntetni („beleértve a forgalmiadót is“).

(2) A *nagykereskedőknek* beszerzéseiknél — az előző §-okban tárgyalt különféle levonásokon kívül — a vétel körülményeinek és az alábbi rendelkezéseknek megfelelő árengedményre van igényük. Az engedményt a megfelelő választékra megállapított legmagasabb feladó-állomástól, illetőleg bányafánál a megállapított rendeltetési állomástól kell számítani. Az engedmény mértékére a felek közös megegyezése irányadó, azonban a II.—V. és VIII.—X. számú mellékletben felsorolt választékoknál — kivéve a (3) és (4) bekezdésben tárgyalt faanyagokat — a nagykereskedő legalább 12%, a VI. és XII. számú mellékletben megjelölt bányafánál pedig 10% árengedményt igényelhet.

(3) Azoknál a faanyagoknál, amelyeknél a mellékletekben feltüntetett ár súlyegységre vonatkozik, a nagykereskedők 10.000 kg-onként 40.— P bruttó haszont számíthatnak, beszerzéseiknél azonban külön árengedményre igényük nincs.

(4) A vasúti talpfa és váltófa beszerzésénél a nagykereskedő 10% árengedményt igényelhet, azonban a MÁV által át nem vett (selejt) talpfát és váltófát a nagykereskedő sem köteles átvenni.

(5) A nagykereskedő által a termelőnek vagy az eladónak a kitermelt vagy kitermelendő szerfára nyújtott előleg után kamat nem számítható.

12. §.

(1) *Telepes kereskedők* — akik a vagon-tételekben beszerzett árut eladási telepükről közvetlenül a fogyasztóknak adják el (detail) a jelen rendelet hatálya alá tartozó faanyagoknak telepükről történő eladásánál legfeljebb a következő bruttó hasznot számíthatják:

	A melléklet száma	tételszáma	Bruttó haszon
a) Fenyőszerfa	I.	—	12.— P/m ³
b) Lomboszerfa	VII.	—	16.— P/m ³
c) Bárdolt (faragott) fenyő épületfa	IV.	1—3	16.— P/m ³
d) Bárdolt (faragott) gerenda, faragott kerítésoszlop	X.	1—14	18.— P/m ³
e) Kivágások (fenyő)	II.	18—19	12%
f) Kivágások feldolgozási ronkó (lombos)	IX.	7—22	12%
g) Szerhasáb (fenyő)	V.	3	12%
h) Sarangolt szerfa (lombos)	X.	15—19	12%
i) Fenyő gömbölyegrúd, kútostor gömbölyű szőlőkaró	II.	1—17	20%
j) Rudak	VIII.	—	20%
k) Fűrészelt háromélű szőlőkaró (fenyő)	IV.	4—13	20%
l) Akác és tölgyfából hasított szőlőkaró, keréktalpak, nyelek	X.	20—51	20%

(2) Az előbbi bekezdésben meghatározott bruttó haszon a következő költségtételek figyelembevételével megállapított beszerzési árhoz adható hozzá:

a) a vonatkozó mellékletben feltüntetett legmagasabb eladási (feladóállomási) ár, amelyhez a forgalmi adó és a nagykereskedő által a 11. §. (3) bekezdése szerint számított nagykereskedői haszon hozzászámítható; a beszerzésnél kapott árengedményeket (rabatt, minőségi kifogásokból eredő térítések, stb.) azonban le kell vonni;

b) a leadóállomásig ténylegesen felmerült vasúti (hajó) fuvar, teherautóval történő szállítás esetén a MÁVAUT díjszabás szerint a megfelelő távolságra eső fuvar-költség;

c) a vasúti kocsiból (hajóból) való kirakás, leadóállomási (különdíj, telepreszállítás, raktározás, kezelés, stb. költségei címén (csak vasúton, hajón vagy tutajon szállított árunál fenyőnél m³-enkint 6.— P, illetőleg 10 tonnánként 60.— P, lombosfaanyagnál m³-enkint 8.— P, 10 tonnánként 80.— P.

(3) A (2) bekezdés b) és c) pontjában említett költségeknek az eladási egységekre (m³, fm, drb) történő szétosztásánál a következő szabályok irányadók:

a) a VII. számú mellékletben megnevezett lomboszerfa választékok, valamint a IX. számú mellékletben megnevezett oszlopok 10.000 kg-onként 10 m³ terheléssel vehetők számításba.

b) a II. és VIII. számú mellékletben szereplő rudaknál a megfelelő méretű anyagokra nézve a mellékletben megjelölt darabszámot kell figyelembe venni;

c) a X. számú mellékletben 30—51. tételszámok alatt felsorolt áraknál külön költség nem számítható;

d) az a)–c) pontban említett áruajtáknál a 10 tonnánként felszámítható költséget a szállított tényleges mennyiség alapján kell felosztani.

(4) Amennyiben ugyanazon községben vagy városban telephellyel bíró kereskedők közösen szereznek be vagontételben olyan árucikkeket, amelyből forgalmuk egy vasúti kocsiakományt nem ér el, a fentebb megjelölt költségeket csak együttesen számíthatják fel.

(5) az (1)–(4) bekezdésben foglaltak szerint kiszámított eladási árat az egyes áruknak az I—XII. számú mellékletben megjelölt eladási egységeire vonatkoztatva, m³-re úrm³-re és súlyra eladott árunál egész pengőben, darabszámra és folyóméterre eladott árunál egész fillérben kell meghatározni. A számítás szerint jelentkező egységárakat egész pengőkre, illetőleg fillérekre lehet kikerekíteni, úgy, hogy az —50 P-nél, illetőleg darabszámra történő eladás esetén az 0.5 fillérnél alacsonyabb törtrészek lefelé, az ennél magasabb törtrészek pedig felfelé kerekíthetők.

13. §.

A telepes kereskedők a különböző helyről beszerzett egynemű árucikkekre a 10.300/1939. Á. K. számú rendelet (megjelent a Budapesti Közlöny 1939. évi december hó 24-i, 291. számában) 6. §-ában szabályozott *átlagárszámítás alkalmazásával egységes eladási árakat* kötelesek megállapítani.

(2) Az előbbi bekezdésben tárgyalt átlag-árszámítást a jelen rendeletben előírt minőségi feltételek (elnevezések és jelzések) figyelembevételével végzett áruosztályozás alapján kell alkalmazni.

14. §.

(1) Kereskedők eladásainál az 1939. évi augusztus hó 26-án — a visszacsatolt keleti és erdélyi területen 1940. évi augusztus hó 23-án, a visszacsatolt délvideki területen pedig 1941. évi március hó 25-én — érvényben volt *eladási és fizetési feltételek* továbbra is érvényben maradnak.

(2) Azokban az esetekben, amikor az előbbi bekezdés szerint kötelező feltételek nem állapíthatók meg, a közös megállapodással kikötött 8 napon belüli fizetésnél — kivéve a 300.— pengőnél kisebb eladásokat — legalább 2%, 30 napon belüli fizetésnél pedig legalább 1% pénztári engedményt kell nyújtani.

III. Vegyes rendelkezések.

15. §.

(1) Minden termelő (erdőbirtokos, fakitermelő, stb.) és fakereskedő, aki — a (2) bekezdésben említett eseteket kivéve — a rendelet hatálya alá tartozó olyan faanyagot ad el (hoz forgalomba), amelyre a mellékletben megállapított árak minőségi osztályonként eltérőek — kivéve a II. számú mellékletben feltüntetett fenyőrudakat — (I., IV., V., VII. számú mellékletek, továbbá a IX. számú melléklet 7—22. tételszáma és a X. számú melléklet 1—14. tételszáma) az 1943. évi szeptember hó 1. napjától kezdve általa forgalombahozott fanyagokat köteles darabonként a minőségi osztályt feltüntető jelzéssel tartósan (például le nem mosható

olajfestékekkel, beütött, vagy beégetett betűkkel és számokkal) megjelölni és egyidejűleg folyószámmal (I. n. rönköszám), valamint termelői (cég-) jelével is ellátni.

(2) Azok a kistermelők (kisbirtokosok), akik az (1) bekezdés hatálya alá tartozó faanyagból évenként összesen 10 m³-nél kisebb mennyiséget hoznak forgalomba a minőségi és termelői jelzés alkalmazására nem kötelesek; ha azonban az ilyen faanyagot kereskedő vásárolta meg, továbbeladás esetében köteles a minősítési jelzést és cégjelzést a továbbeladás időpontjában fennálló helyzetnek megfelelően pótlólag feltüntetni.

(3) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezések teljesítéséért, illetőleg a rendelet előírásainak és a valóságnak megfelelő jelzésekért az áru forgalombahozójáé terheli a felelősség; abban az esetben pedig, ha a minősítést az eladó és vevő közösen végzik (például szerfánál, rönköknél), felelősségük egyetemleges.

(4) A faanyagok minőségi osztályba sorolását, illetőleg a minőségi osztályt feltüntető jelzéssel való ellátását e rendelet XIII. számú mellékletében előírt minősítési irányelvek szerint, külső vizsgálattal (szembecsléssel) megállapítható ismérvek alapján, a minősítés idején fennálló valóságos helyzetnek megfelelően kell elvégezni. Az eladó a faanyag rejtett — külsőleg kellő gondosság mellett meg nem állapítható, rendszerint csak a feldolgozás során kitűnő — minőségi hibáiért a vonatkozó törvényes rendelkezések és kereskedelmi szokások kereteit meghaladó felelősséggel a minőségi jelzéssel ellátott faanyagoknál sem tartozik.

(5) A vevő az (1) bekezdésben megjelölt faanyagok minőségi átvételénél az ebben a §-ban foglaltak szerint köteles eljárni; az átvett vagy a vevő telepére (üzemébe) beérkezett és minőségileg nem kifogásolt faanyagban a szakszerűtlen kezelés következtében vagy az időjárás által okozott elváltozás (például mély repedések) előálló minőségi romlásért az első (előbbi minősítést végző (eladó) felelősséggel nem tartozik.

(6) Abban az esetben, ha a vevő a minőségi jelzéssel átvett faanyagot feldolgozatlan állapotban újból forgalombahozza, köteles az időközben esetleg bekövetkezett minőségi romlást figyelembe venni és csak akkor jogosult az árut az első (előbbi) eladó (termelő, kereskedő) által végzett minősítéssel, illetőleg megejöléssel forgalomba hozni, ha a továbbbadni szándékolt anyagban nem következett be olyan változás (fülledés, repedés), ami miatt az már csak alacsonyabb minőségi osztályba lenne sorolható; ha ilyen változás bekövetkezett, az árut újból kell minősíteni és a változások figyelembevételével — a régi jelzés törlése mellett — új minősítési jelzést kell alkalmazni.

(7) A kereskedő a feldolgozatlanul továbbadott faanyagokat köteles saját cégjelével is ellátni, azoknál a faanyagoknál pedig, amelyeket — a (2) bekezdés alapján — minőségi jelzés nélkül vásárolt, a minőségi jelzést pótlólag feltüntetni.

(8) A faanyagok minőségi jelzésére, valamint termelői (cég-) jellel való ellátásának módozataira a XIII. számú melléklet III. részében foglaltak irányadók.

(9) Az eladó az elszállított (átadott) faanyagokról részletes darabjegyzéket (konszignáció) köteles kiállítani, amelyben fel kell tüntetni az egyes darabokon alkalmazott folyószámot (rönköszám), továbbá a minősítési jelzést és termelői (cég-) jelet.

(10) Minden termelő és kereskedő, aki minőségi jelzéssel ellátandó faanyagot hoz forgalomba, köteles a m. kir. Közellátási Hivatalhoz (Budapest, VI., Nagymező-u. 1.) az 1943 évi szeptember 1. napjáig be-

jelenteni, hogy az áru származásának megjelölésére milyen termelői (cég-) jelet (jelzést) fog alkalmazni. Kereskedőknek ezt a bejelentést a 16. §. szerint beterjesztett árjegyzéken kell megtenni.

16. §.

(1) Azok a termelők és kereskedők, akik a 10. és 12. §-ban tárgyalt eladásokkal iparszerűen foglalkoznak, kötelesek ennek a rendeletnek a hatálybalépési szerint kiszámított árakat tartalmazó árjegyzéküket és árváltozás esetén — 10.300/1939. Á. K. számú rendelet 6. és 7. §-ában foglalt rendelkezések szerint — esetenként új árjegyzéküket is a m. kir. Közellátási Hivatalhoz (Budapest, VI., Nagymező-u. 1. sz.) beterjeszteni.

(2) Az árjegyzékben fel kell tüntetni azokat az árakat is, amelyek a jelen rendeletben nem említett, de az említettek valamelyikéhez hasonló árura nézve a 4. §. alapján állapították meg.

(3) A beterjesztett árjegyzékben foglalt árak a bejelentéssel egyidejűleg életbeléptethetők, azonban az ármegállapítás alapjául szolgáló adatokért az árjegyzék beterjesztésére kötelezett személy felelősséggel tartozik.

(4) Az (1) bekezdésben megjelölt termelők és kereskedők kötelesek részletes és könnyen áttekinthető árjegyzéküket telepükön a vevő által könnyen hozzáférhető és jól látható helyen kifüggeszteni.

17. §.

(1) Minden olyan termelő és kereskedő, aki ennek a rendeletnek a hatálya alá tartozó árut hoz forgalomba, vevőjének számlát köteles adni. A számlán fel kell tüntetni az eladó cégét és cégszerű aláírását, továbbá a vevő nevét, az eladott áru mennyiségét, méreteit, minőségét, egységárát és a vevőnek bármilyen címen nyújtott engedmények összegét is. A minőség megjelölésre az I—XII. számú mellékletben feltüntetett elnevezéseket kell használni és a helyi piacon esetleg szokásos más elnevezést csak e mellett (zárójelben) szabad feltüntetni.

(2) A termelők, nagykereskedők és telepeskereskedők eladásainál a számlabélyeget, közszállítás esetén a nyugtabélyegilletéket felszámítatják.

18. §.

(1) Az ebben a rendeletben megállapított árak az 1943. évi július hó 15. napja után elszállított vagy a vevőnek a szerződés feltételei szerint egyébként mennyiségileg és minőségileg átadott faanyagokra érvényesek, a vevő által a fenti időpont előtt esetleg nyújtott vételárelőleg fedezett mennyiségre azonban nem alkalmazhatók.

(2) A 3. §-ban említett és az 1943. évi július hó 16. napját megelőzőleg jogérvényessé vált erdővételi (árverési) ügyleteknél a rendelet alapján a vételár (tőár) emelésének helye nincs.

19. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép hatályba; hatálybalépésével a 63.200/1942. K. M. és a 13.500/1943. K. M. számú rendeletek hatályukat veszítik.

Budapest, 1943. évi július hó 23-án.

A miniszter helyett:

Dr. Jakabffy Károly s. k.
államtitkár.

K i m u t a t á s

a fenyőszerszárt az egyes m. kir. erdőigazgatóságok területén vasúti (hajó feladóállomásokon és tutajbekötő, illetve tutajkifogó állomásokon számítható legmagasabb árról.

Tételszám	Erdőigazgatóság	Vastagsági osztály	Közép- átmérő cm-ben	Minőségi osztály			
				I.	II.	III.	IV.
				egységár P/m ³			
1.	Szegekre tutajozva	I.	12-19	50-	49-	48-	46-
		II.	20-24	57-	56-	55-	53-
		III.	25-től	60-	59-	58-	56-
2.	Gödöllő, Győr, Komárom, Miskolc	I.	12-19	44-	43-	42-	40-
		II.	20-24	51-	50-	49-	47-
		III.	25-től	54-	53-	52-	50-
3.	Bustyaháza, Debrecen, Kassa, Kaposvár, Kolozsvár, Szeged, Szombathely	I.	12-19	42-	41-	40-	38-
		II.	20-24	49-	48-	47-	45-
		III.	25-től	52-	51-	50-	48-
4.	Beszterce, Csíkszereda, Marosvásárhely, Nagybánya, Rahó, Ungvár	I.	12-19	40-	39-	38-	36-
		II.	20-24	47-	46-	45-	43-
		III.	25-től	50-	49-	48-	46-

Megjegyzések: 1. Az árakhoz a forgalmi adóváltás hozzászámítható.

2. Az I. tételszám alatt megjelölt árak csak a szegedi tiszaparti tutajkikötő helyekre letutajozott szerfára érvényesek. A szegedi m. kir. erdőigazgatóság területén termelt fenyőszerszárt a 3. tételszám alatt megadott árak számíthatók.

3. A kimutatásban szereplő árak hosszútávlatlan fenyőszerszárt vonatkoznak, faja fajra való tekintet nélkül.

4. Ha a termelőhely, illetőleg a feladóállomás 10 km-nél közelebb fekszik, olyan szomszédos erdőigazgatóság határához, amelynek területén valamely választékra magasabb egységár állapított meg, az eladó ezt amagassabb árat számíthatja.

5. Sűrűszálú erdeifenyőnél 10%, vörösfenyőnél 25% felár számítható. Jelen rendelet szempontjából az erdeifenyő-szerfa akkor tekinthető sűrűszálúnak, ha az évgyűrűk szélessége a fa tengelyére merőleges vágáslap külső kétharmad részében 2 mm-nél nem több. A bél körül belső egyharmad részben az évgyűrűk szélessége a 2 mm-t meghaladhatja. A szilács szélessége 3 cm-nél nagyobb nem lehet. Aról, hogy az eladott faanyag megfelel a sűrűszálú erdeifenyő minőségének, az eladó köteles az illetékes kir. erdőfelügyelőség írásbeli igazolását beszerezni és azt a vevőnek átadni.

6. Sűrűszálú erdeifenyőnél a 10% os felár csak a III. vastagsági osztályba sorolható szerfánál számítható fel.

7. Nem fehér szövetű, széles évgyűrűjű jegenyefenyő-szerfa ára a II. és III. vastagsági osztályban a fenti áraknál m³ként 1.50 P-vel alacsonyabb.

IV. sz. melléklet.

K i m u t a t á s

a fenyőfából készített különféle faragott (bárdolt), hasított választékokért feladóállomáson számítható legmagasabb eladási árakról.

I. Faragott (bárdolt) épületfa.

Tételszám	Erdőgazgatóság	Minőségi osztályok		
		I.	II.	III.
		P/m ³		
1.	Gödöllő, Győr, Komárom, Miskolc	98.—	91.—	82.—
2.	Bustyaháza, Debrecen, Kassa, Kaposvár, Kolozsvár, Szeged, Szombathely	95.—	88.—	79.—
3.	Beszterce, Csíkszereda, Marosvásárhely, Nagybánya, Rahó, Ungvár	92.—	85.—	77.—

II. Fűrészelt háromlű szőlőkaró.

Tételszám	Hosszuság	Minőség	Méretegység	Egységár
4.	1.2 m	I. o.	1000 darab	92.—
5.	1.2 m	II. o.	1000 „	82.—
6.	1.3 m	I. o.	1000 „	98.—
7.	1.3 m	II. o.	1000 „	90.—
8.	1.4 m	I. o.	1000 „	104.—
9.	1.4 m	II. o.	1000 „	92.—
10.	1.5 m	I. o.	1000 „	120.—
11.	1.5 m	II. o.	1000 „	98.—
12.	1.6 m	I. o.	1000 „	116.—
13.	1.6 m	II. o.	1000 „	106.—

Megjegyzések; 1. Az 1—3. tételszám alatt feltüntetett árakhoz a forgalmi adóváltás hozzászámítható; a 4—13. tételszám alatti árakban a forgalmi adóváltás befoglalattik.

2. Az 1—3. tételszám alatt feltüntetett árak az egyes m. kir. erdőgazgatóságok területén feladóállomáson felszámítható 4—6 m hosszú és 18/21 cm kereszt-szelvényig terjedő méretekre vonatkoznak.

3. A 4 m-nél rövidebb faragott épületfa eladási ára az 1—3. tételszám alatt feltüntetett árnál 5% kal alacsonyabb.

4. A 6—10 m hosszú faragott épületfánál a 6 m-en felüli rész után fm kint és m³ kint 1.— P felár számítható.

5. A 10 m-nél hosszabb vagy 18/21 cm kereszt-szelvénynél erősebb méretű faragott épületfa különleges méretnek tekintendő és eladási ára az 1—3. tétel szám alatt feltüntetett árnál 10%-kal magasabb.

6. Nem számítható felár abban az esetben, ha 18/21 cm-nél nagyobb kereszt-szelvénynél erősebb méretű faragott épületfa nem a vevő igazolható rendelésére készült, hanem az eladó készlet (partie-) árujából kerül eladásra.

7. Az 1—3. tételszám alatt megjelölt választékoknál, ha a termelőhely, illetőleg a feladóállomás 10 km-nél közelebb fekszik olyan erdőgazgatóság határához, amelynek területén valamely választékra magasabb egységár állapított meg, az eladó ezt a magasabb árat számíthatja.

V. sz. melléklet.

K i m u t a t á s

a fenyő szerhasáb, cellulóze-, fagyapot és papírfa (köszörűfa) eladásánál az egyes m. kir. erdőigazgatóságok területén a feladóállomásokon felszámítható legmagasabb árakról.

Tétel-szám	Megnevezés	Választék	Mérték-egység	Erdőigazgatóság					
				Gödöllő Győr Komárom Miskolc		Bustaháza Delreccen Kassa Kaposvár Köszvár Szeged Szombathely		Beszterce Csikseredő Marosvásárhely Nagybánya Rahó Ungvár	
				minőségi osztály					
				I.	II.	I.	II.	I.	II.
1.	Papírfa (észiszoldófa)	gömbölyeg	m ³	59.—	47.—	59.—	47.—	57.—	45.—
			űrm ³	38.—	31.—	38.—	31.—	37.—	29.—
		hasáb	űrm ³	33.—	26.—	33.—	26.—	32.—	25.—
			10 tonna	920.—	730.—	920.—	730.—	890.—	700.—
2.	Cellulóze és fagyapotfa	gömbölyeg	m ³	55.—	44.—	55.—	44.—	53.—	42.—
			űrm ³	36.—	29.—	36.—	29.—	34.—	27.—
			10 tonna	1000.—	800.—	1000.—	810.—	950.—	760.—
		hasáb	űrm ³	30.—	24.—	30.—	24.—	29.—	23.—
			10 tonna	840.—	670.—	840.—	670.—	810.—	640.—
			űrm ³	30.—	—	30.—	—	29.—	—
3.	Műhasáb	hasáb	űrm ³	30.—	—	30.—	—	29.—	—
			10 tonna	840.—	—	840.—	—	810.—	—

Megjegyzések; 1. Az árakhoz a forgalmi adóváltás hozzászámítható.

2. Ha a termelőhely, illetőleg a feladóállomás 10 km-nél közelebb fekszik olyan szomszédos erdőigazgatóság határához, amelynek területén valamely választékra magasabb egységár állapított meg, az eladó ezt a magasabb árat számíthatja.

3. A táblázatban feltüntetett cellulózefa- és papírfaárak a fűrésztelepek által előállított kötegeit hulladékfára nem vonatkoznak.

4. Azoknál a választékoknál, ahol a súly szerint és űrm³-re is történt ár-megállapítás, egy (normál) vasúti kocsirakományt kitevő mennyiség eladása esetén csak a súly szerint megállapított ár számítható és csak a vasúti kocsirakományt el nem érő helyi eladásoknál számítható az űrm³-re megállapított ár.

VI. sz. melléklet.

K i m u t a t á s

a fenyőbányafáért az egyes bányavállalatok rendeltetési állomásán forgalmi adóváltással együtt számítható legmagasabb árakról

Tétel-szám	Bányavállalat rendeltetési állomása	Hossztolt	Hossztolatlan
		fenyőbányafa P/m ³	
1.	Dunántúli bányák	73.—	69.—
2.	Nógrád és Heves vármegyékben fekvő bányák	73.—	69.—
3.	Borsod és Gömör vármegyékben fekvő bányák	69.—	66.—
4.	Erdélyréssi bányák	65.—	62.—

Megjegyzések; 1. Az árakban a forgalmi adóváltás bentfoglaltatik.

2. A rendeltetési állomásra megállapított árak helyett feladóállomási árak alkalmazása csak a vevő hozzájárulásával történhetik. Ilyen esetben — az egyéb költségek mellett — levonásba kell hozni azt a fuvardíjat, ami a tényleges szállítási alkalmával a fuvarlevélen feltüntetett rendeltetési állomás és a feladóállomás közötti távolságra fizetendő.

Kimutatás

a lomboszerfáért feladóállomáson számítható legmagasabb árakról (P/m³)

Tételszám	F A N E M	Minőségi osztály (választek)	Vastagsági osztály					
			I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
			középtátmérő (cm)					
			12-24	25-30	31-35	36-40	41-50	50 felett
I. Szerfa.								
1.	Tölgy, juhar, jávor, szelidgesztenye	Válog. (különl.) I. o. I. o. II. o.	— — 52	— 75 63	97 92 72	124 109 79	146 126 88	170 145 107
2.	Magasköris (feh. szívós)	Válog. (különl.) I. o. I. o. II. o.	— — 60	— 84 72	103 103 83	136 121 91	159 139 101	186 161 121
3.	Dió	Válog. (különl.) I. o. I. o. II. o.	— — 73	— 103 95	146 138 108	186 164 119	219 189 132	265 218 154
4.	Cseresznye, körte	Válog. (különl.) I. o. I. o. II. o.	— — 57	— 81 69	104 99 79	132 117 87	155 135 97	181 156 116
5.	Bükk, eser és platán	I. o. II. o.	— 42	51 47	57 52	64 54	70 63	75 63
6.	Akác	I. o. II. o.	— 50	71 59	86 66	102 72	122 92	122 92
7.	Gyertyán	Válog. (különl.) I. o. I. o. II. o.	— 50 —	64 59 62	71 66 69	77 72 76	89 79 82	105 85 89
8.	Szil	I. o. II. o.	45	52	59	66	72	79
9.	Éger	I. o. II. o.	45	52	59	66	72	79
10.	Hárs	I. o. II. o.	45	52	66	79	85	92
11.	Nyír	I. o. II. o.	— 33	— 46	57 52	64 59	71 66	82 72
12.	Nyár, fűz	I. o. II. o.	26	33	39	46	52	66
II. Hámozási rönkök.								
13.	Köris (fehér, szívós)	Hámozási	—	—	113	141	164	191
14.	Bükk	»	—	—	67	69	75	85
15.	Éger	»	—	87	94	102	114	125
16.	Nyár, fűz	»	—	—	64	71	77	86
17.	Kanadai-nyár	»	—	—	77	85	92	103
18.	Dió	»	—	—	151	191	224	260
19.	Amerikai-dió	»	—	—	136	172	202	234
20.	Hárs	»	—	—	101	109	120	132

Megjegyzések: 1. Az árakhoz a forgalmi adóváltás hozzászámítható.

2. A válogatott (különl.) I. osztályú — export minőségű — rönköre vonatkozó minőségi feltételek (lásd XIII. sz. melléklet) csak a belső dűz körénél feldolgozás céljából e alatt, illetőleg vásárolt ilyen minőségű rönkönyagra irányadók, míg a feldolgozatlanul (rönkö alakban) külföldre szállított árnál a külföldi vevő által támasztott feltételek alkalmazhatók.

3. Az I. minőségű osztályba csak asztalosáru minőségű fűrészáru előállítására alkalmas anyag tartozik. (Részletes feltételek a XIII. sz. mellékletben.)

4. II. osztályú rönkök csoportjába a hozatalatlan, II. oszt. fűrészáru, (vasúti anyag) bányafa és váltófa előállítására alkalmas rönkök anyag tartozik. (Részletes feltételek a XIII. sz. mellékletben.)

5. Az I. osztályú tölgy, körte és hárs rönkönél a durva szövetű anyag ára 10%-kal alacsonyabb, mint a finemebb elűt árak.

6. Az amerikai-dió rönkök ára 10%-kal alacsonyabb, mint az ugyanilyen minőségi és vastagsági osztályba sorolható dió rönkök. A barnabélű mezsej har és a barna, amerikai és virágos-köris ára 25%-kal alacsonyabb, mint a megfelelő osztályba tartozó magasköris ára.

7. Az I. osztályú amerikai-dió csak a MÁV műhelyanyag előállítására alkalmas fűrészrönkö lehet. (Részletes feltételek a XIII. sz. mellékletben.)

8. A II. osztályú gyertyán rönköknél az I. vastagsági osztály 12—19 cm-ig, a II. osztály pedig 20—30 cm-ig terjed.

9. A kanadai-nyár ára 20%-kal magasabb, mint 12. tételszám alatti árak, de csak az I. osztályú minőségű rönkök; a jelen en-áré pedig minden vastagságban 10%-kal alacsonyabb.

10. A hámozási rönkök megállapított árak csak a XIII. sz. mellékletben ilyen anyagra megállapított részletes minőségi feltételeknek megfelelő szerfért és csakis az u. n. anyagokat lemezeket előállító feldolgozó fémek részére közvetlenül vagy megbízásból történő vásárlás, illetőleg eladás esetén számíthatók, kereskedelmi forgalomban, vagy más feldolgozó üzemek részére történő eladásnál azonban nem.

11. Ebben a mellékletben nem szereplő, de alárendeltebb műszaki felhasználásra még alkalmas, gyengébb minőségi osztályokba sorolható rönkök csak mint (selejtecs) III. osztályú rönkök lehetnek forgalomba és ára 10%-kal alacsonyabb, mint a II. osztályú anyagra a fentiek szerint megállapított ár.

K i m u t a t á s

a lomboszerfából előállított különféle gömbölyegfa és rúd választékokért feladóállomáson számítható legmagasabb árakról.

Tételszám	M E G N E V Z É S	M é r e t		10 tonnára rakható átlagos darabszám	Egységár
		Hosszúság	Felső átm.		
		m	cm		P/dr
Nyírfarudak (gömbölyeg állapotban)					
I. Petrencerúd					
1.	a)	3.5	4	1208	—,50
2.	b)	3.5	5	886	—,68
II. Vendégofdal					
3.	a)	4.5	6	626	1.13
4.	b)	4.5	7	418	1.42
5.	c)	5.—	8	478	1.25
6.	d)	5.—	7	370	1.50
III. Gömbölyeg kocsirúd (faragatlan, csipkézve)					
7.	a)	3.5	7	622	—,88
8.	b)	3.5	8	491	1.11
9.	c)	3.8—4	7	422	1.15
10.	d)	3.8—4	8	358	1.82
11.	e)	3.8—4	9	296	1.90
12.	f)	3.8—4	10	249	2.23
13.	g)	4.—	11	206	2.63
14.	h)	4.—	12	178	3.12
15.	i)	4.—	13	155	3.57
16.	j)	4.—	14	136	4.—
17.	k)	4.—	15	121	4.54
18.	l)	4.—	16	108	4.99
19.	m)	4.5	17	86	6.24
IV. Faragott kocsirúd (vastagabb végétől 65 cm-re mért vastagság)					
20.	a) 3.5 (coll) 9 cm.	3.8	—	443	2.22
21.	b) 4.— „ 10 „	3.8—4	—	373	2.61
22.	c) 4.5 „ 11 „	3.8—4	—	343	2.86
23.	d) 5.— „ 12—13 „	3.8—4	—	288	3.33
24.	e) 5.5 „ 14 „	4.—	—	216	4.61
25.	f) 6.— „ 15—16 „	4.—	—	172	5.70
26.	g) 6.5 „ 17 „	4.5	—	128	7.86

Megjegyzések: 1. Az árakban a forgalmi adóváltás befoglalatik.

2. Az 1. és 2. tételszám alatt említett petrencerúd a felső végén 1 m hosszban kéregtelenül szállítandó.

3. A füstölt faragott nyírkocsirúd ára (8 cm felsőátmérőig) folyómétereinkint 20 fillérrel magasabb a 20—26. tételszám alatt feltüntetett áraknál.

IX. sz. melléklet.

K i m u t a t á s

a lomboszerfából előállított különféle vezetékoszlop, kivágás, stb. választékokért feladóállomáson számítható legmagasabb árakról.

Tétel szám	F a n e m é s m i n ő s é g (választék)	Mérték- egység	Egységár
			P
I. Vezetékoszlop. (Tölgy és akác.)			
1.	6.5 m h. 13—16 cm fejméretű	m ³	76.—
2.	8.— „ „ 14—17 „ „	„	80.—
3.	10.— „ „ 14—18 „ „	„	85.—
4.	6.5 „ „ 13—16 „ „	db.	13.—
5.	8.— „ „ 14—17 „ „	„	19.—
6.	10.— „ „ 14—18 „ „	„	28.—
II. Kivágások.			
a) Oszlopok.			
(7—15 cm. középátmérővel, 2, 2.5, 3, 4 m. hosszúságban)			
7.	I. osztályú tölgy és akác	10 t	560.—
8.	II. „ „ „ „	„	480.—
9.	III. „ „ „ „	„	430.—
b) Szőlőharó készítésére.			
(16 cm-nél vastagabb középátmérővel, 1.2—2 m hosszúságban)			
10.	I. osztályú tölgy és akác	10 t	530.—
11.	II. „ „ „ „	„	470.—
12.	III. „ „ „ „	„	410.—
c) Fűrés és dongakészítésre.			
(Vastagság: 250/0 25 cm-től, 750/0 31 cm-től vastagabb középátm. Hosszúság: 0.6, 1, 1.20, 1.80 m.)			
13.	Tölgy	10 t	630.—
III. U. n. feldolgozási rönkök.			
Bognárfa- és ipari feldolgozásra alkalmas kivágások.)			
14.	Akác	10 t	530.—
15.	Kőris	10 t	600.—
(Vastagság: 16 cm. k. átméretől. Hosszúság: 65 cm és többszöröse.)			
16.	Bákk	10 t	520.—
(Vastagság: 25 cm. k. átm-től. Hosszúság: 0.9 m-től felfelé.)			
17.	Gyertyán	10 t	580.—
Vastagság: 23 cm. k. átm-től. Hosszúság: 1.20 m-től.)			
18.	Nyír	10 t	450.—
(Vastagság: 15—19 cm. Hosszúság: 1 m.)			
19.	„	10 t	520.—
(Vastagság: 20 cm-től. Hosszúság: 1.20 m.)			
20.	Kőris (hossztolatlan)	10 t	630.—
(Vastagság: 18 cm-től. Hosszúság: 2 m-től.)			
21.	Szil (hossztolatlan)	10 t	460.—
(Vastagság: 18 cm-től. Hosszúság: 2 m-től.)			
22.	Akác (hossztolatlan)	10 t	560.—
(Vastagság: 28 cm-től. Hosszúság 2.5 m-től)			

Megjegyzések:

1. Az árakhoz a forgalmi adóváltás hozzászámítható.

2. A vezetékoszlopok (1—6. tételszám) pörköléséért darabonként az alábbi összeg számítható:

6.5 m-es oszlopnál	—60 P
8.0 m-es „	—70 „
10.0 m-es „	—90 „

3. A 7—9. tételszám alatt felsorolt oszlopkivágások — egyéb kikötés hiányában — a következő méretelosztásban szállítandók:

15%-ban	2.0 m hosszú
6%-ban	2.5 m „
15%-ban	3.0 m „
5%-ban	4.0 m „

Kimutatás

lombosfából készített különféle faragott (bárdolt) és hasított választékokért felidőállomáson számítható legmagasabb eladási árakról.

Tétel- szám	Megnevezés	Méret- egység	Egységár P		
I. Faragott (bárdolt) tölgygerenda.					
1.	18×21 cm keresztiszelvényig és 4 m hosszúságig épélőre faragva 3.9 m-ig	m3	160.—		
	4-5.9 m-ig	"	180.—		
2.	18×21 cm-nél nagyobb keresztiszelvényben 4 m hosszúságig (épélő) 3.9 m-ig	"	190.—		
	4-5.9 m-ig	"	210.—		
II. Faragott kerítésos:lop. (Tölgy és szelídgesztenye.)					
8/8 cm keresztiszelvényig					
3.	I. osztály	"	68.—		
4.	II. "	"	63.—		
5.	III. "	"	68.—		
10/10 cm keresztiszelvényig					
6.	I. osztály	"	74.—		
7.	II. "	"	67.—		
8.	III. "	"	62.—		
13/13 cm keresztiszelvényig					
9.	I. osztály	"	77.—		
10.	II. "	"	70.—		
11.	III. "	"	60.—		
16/16 cm keresztiszelvényig					
12.	I. osztály	"	81.—		
13.	II. "	"	78.—		
14.	III. "	"	69.—		
III. Saragott szerfa. (Szerhasáb és szerdorong.)					
		Szerhasáb		Szerdorong	
		10.000 kg	1 fűm.	10.000 kg	1 fűm.
15.	Tölgy és kőris	580.—	31.—	550.—	28.—
16.	Akác	570.—	29.—	510.—	27.—
17.	Bükk és gyertyán	500.—	25.—	480.—	23.—
18.	Éger és fűz	460.—	18.—	440.—	17.—
19.	Nyár	600.—	19.—	490.—	18.—
IV. Hasított szőlőkaró. (Akác, tölgy és szelídgesztenye.)					
		Méret- egység		Egységár P	
Hosszúság	Minőség				
20.	1.20-1.40 m I. o.	1.000 drb		121.—	
21.	1.20-1.40 " II. o.	1.000 "		106.—	
22.	1.50-1.60 m I. o.	1.000 "		143.—	
23.	1.50-1.60 " II. o.	1.000 "		128.—	
24.	1.70 m I. o.	1.000 "		157.—	
25.	1.70 " II. o.	1.000 "		142.—	
26.	1.80 m I. o.	1.000 "		174.—	
27.	1.80 " II. o.	1.000 "		169.—	
28.	2.— m I. o.	1.000 "		198.—	
29.	2.— " II. o.	1.000 "		183.—	

XI .sz. melléklet.

K i m u t a t á s

a lombosfából készített vasúti talpfa és faragott (bárdolt) váltófa választékokért feladóállomáson számítható legmagasabb eladási árakról.

Tétel szám	M e g n e v e z é s	Tölg	Bukk
		P/darab	
I. Vasúti talpfa.			
1. MÁV. szabvány szerint			
1.	2·60 m hosszú	16·20	13'—
2.	3·50 m „	15·50	12·50
3.	2·40 m „	13·50	10·40
4.	2·20—2·30 m hosszú	10·20	7·80
5.	1·60 m hosszú	8·50	6'—
2. Iparvasúti és bányatalpfa			
a) 2 oldalt bárdolt			
	Hossza K. szelvény		
6.	1·10 m 10/12	1·60	
7.	1·20 m 12/14	2'—	
8.	1·25 m 12/15	2·30	
9.	1·30 m 13/16	2·70	
10.	1·40 m 13/18	3·20	
b) 4 oldalt bárdolt			
11.	1·20 m 15/18	3·60	
12.	1·50 m 13/16	3·70	
II. Faragott (bárdolt) váltó' a. (MÁV. szabvány szerint)			
	Keresztszelvény	P/m ³	
		3·60 m-ig	3·60 m felett
		3·60 m-ig	3·60 m felett
13.	15/40 cm	250'—	280'— 189'— —
14.	15/30 cm	226'—	263'— 189'— —
15.	15/25 cm	211'—	224'— 173'— —
16.	14/25 cm	211'—	224'— 176'— —
17.	15/23 cm	185'—	200'— 164'— —
18.	14/20 cm	163'—	173'— 154'— —

Tétel szám	Megnevezés	Méret-egység	Egységár p
V. Keréktalpak. (Kinagyolva)			
a) bükk vagy szilfából			
30.	1. 4" v. 24—25" hosszú egyes	db	—,70
31.	4" v. 24—25" ,, kettes	„	1.40
32.	2. 3" v. 20—22" ,, egyes	„	—,65
33.	3" v. 20—22" ,, kettes	„	1.30
b) kőrisfából			
34.	I. osztályú egyes	„	1.—
35.	I. ,, kettes	„	2.—
36.	II. ,, egyes	„	—,54
37.	II. ,, kettes	„	1.08
VI. KÖHÖ. (Kinagyolva)			
38.	a) kőrisfából.....	„	—,35
	b) akác'fából.....	„	„
39.	Egyes (21" × 1.5" × 2" méretben)		—,30
40.	Kettes (24" × 2.5" × 2" méretben)		—,60
		Méret-egység	Egységár
			Helyt feladó-állomás
			Helyt Budapest
VII. Különléte nyelék.			
41.	Kapanyél bükkfából (145—150 cm h.).....	100 db	105.—
42.	Lapátnyél (fűz, nyár- és hársfából 125—130 cm h.)	100 „	90.—
43.	Ugyanaz bükkfából (130 cm h.)	100 „	100.—
44.	Csákány-nyél gyertyánfából 1 m h. 40×65 mm fokvastagság.....	100 „	118.—
45.	Somfanyél, kalapácsnyél 80—80 cm h. 30—32 mm sz. átm)	100 „	70.—
46.	Ugyanaz 80—90 cm h. (35—39 mm sz. átm) ..	100 „	90.—
47.	Ugyanaz 90—100 cm h. (40—50 mm sz. átm) ..	100 „	105.—
48.	Kaszanyelek bükkfából 1 káccsal (1.60 m h., 34—35 mm sz. átm.).....	100 „	205.—
49.	Ugyanaz két káccsal	100 „	245.—
50.	Kaszanyél kőrisfából 1 káccsal (1.60 m h., 34—36 mm sz. átm.)	100 „	265.—
51.	Ugyanaz két káccsal	100 „	325.—

Megjegyzések: 1. A 3—14. és a 20—51. tételszám alatt feltüntetett árakban a forgalmi adóváltásig bentfoglaltatik; a többi árakhoz külön hozzászámítható.

2. A tompaeiű faragott (bárdolt) tölgy gerenda ára 10%-al alacsonyabb az 1. és 2. tételszám alatt feltüntetett áraknál.

3. Az akác'fából faragott (bárdolt) gerenda ára 5%-al alacsonyabb az 1. és 2. tételszám alatt feltüntetett áraknál.

4. A tölgy és akác faragott (bárdolt) gerendánál 6 m en felül folyóméterenkint 25.— P felár számítható.

5. Az akác'fából faragott kerítésoszlop ára 5%-al alacsonyabb a 3—14. tételszám alatt feltüntetett áraknál.

6. A fűrészelt kerítésoszlop ára 10%-al magasabb a faragott oszlopáránál.

7. Három méternél hosszabb kerítésoszlopoknál 5% felár számítható.

8. A cser keréktalp ára a bükk és szelídgesztenye keréktalp áránál 10% al, a tölgy keréktalp ára pedig a kőris keréktalp áránál 15%-al alacsonyabb.

XII. sz. melléklet.

K i m u t a t á s

a lombosfából készített *bányafaért, tölgy aknafaért és bányabélésdeszkáért* az egyes bányavállalatok rendeltetési állomásán számítható legmagasabb árakról.

I. Bányafa.

Tételszám	Rendeltetési állomás	Tölgy és akác	Cser és éger	Fűk, juhar, gyertyan	Köris, szil	Nyár	Hárs	Nyír, fűz
		bányafa ára m ³ -kint pengőben						
1.	Dunántúli bányák	73—	66—	62—	69—	60—	59—	55—
2.	Nógrád és Heves vármegyei bányák	73—	66—	62—	60—	60—	59—	55—
3.	Borsod és Gömör vármegyei bányák	70—	62—	59—	65—	56—	55—	51—
4.	Erdélyrészi bányák	66—	58—	54—	61—	51—	50—	46—

II. Tölgy aknafa.

Tételszám	Hosszúság	Vastagság	Egységár P/m ³
5.	2:60—2:90 m	26—29 cm	110—
6.	3:00—3:90 m	26—29 „	120—
7.	4:00—4:90 m	26—29 „	130—
8.	5:00—5:90 m	26—29 „	140—
9.	2:60—2:90 m	30 cm felett	130—
10.	3:00—3:90 m	30 „ „	140—
11.	4:00—4:90 m	30 „ „	150—
12.	5:00—5:90 m	30 „ „	160—

III. Bányabélésdeszka.

(Bordafa, bányaléc, rovatta.)

Tételszám	Hosszúság K. szelvény		Cser	Tölgy és akác
			ára darabonkint fillérben	
13.	1:25 m	3/7 cm	27	30
14.	1:25 m	2/8 cm	29	32
15.	1:25 m	4/10 cm	31	34
16.	1:27 m	2:5/7 cm	29	32

Megjegyzések: 1. Az árakban a forgalmi adóváltás és a rendeltetési állomásig felmerült minden költség bentfoglaltatik.

2. Amennyiben a bányafa szállítása kéregben történik, a megállapított árakat csökkenteni kell, mégpedig

a) ha az átadás és a mennyiség meghatározása kéregben történt m³ kint 16.— P-vel;

b) ha az átadás kéregben, a mennyiség meghatározása azonban kéreg nélkül mért középátmértő alapján történt m³-kint 5.— P-vel.

3. A Mátravidéki Szénbányák Rt., a Gyöngyös-Visontai Szénbánya Kft., Imre Lignitbánya Kft., Gyöngyös, Gyöngyös Tarjani Szénbánya Kft., Gyöngyös és a Mátyásbányai Szénkitermelő Bányavállalat, Mátraszele nem a 2., hanem a 3. tételszám alá tartoznak.

MINŐSÍTÉSI ÉS MÉRLETEZÉSI IRÁNYELVEK

I. RÉSZ. FENYŐ.

A) Fenyőszerfa.

1. Lúç- és jegenyefenyő.

Az I. minőségi osztályba a teljesen egészséges, egyenes, hengeres, csavarodásmentes, 3 m hosszúg göcsmentes, durva-göcsmentes faanyag tartozik. (3 m hosszútól felfelé simára faragott, benőtt, egészséges ág-göcsök, legfeljebb 10 cm átm.-ig előfordulhatnak.)

A II. minőségi osztályba egészséges, hengeres, 2 méterenként 15^o-nál nem csavarodottabb, simára lefaragott 10—15 cm-es átmérőjű ág-göcsökkel, valamint felületi szúrágással bíró faanyag tartozik. (Egészséges aszoncból eredő fa is lehet.)

A III. minőségi osztályba tartozik az olyan faanyag, amely nem I. vagy II. osztályú, tehát a göcsös (ághelyek simára lefaragva) görbe, 2 m-ként 15^o-nál csavarodottabb, aszonc, szű- és rovarrágott, vörösfoltos (bütülap $\frac{1}{3}$ -ánál nem nagyobb), de nem korhadt és nem revés faanyag.

A IV. minőségi osztályba az egyéb és anyaghibás (repedt, stb.) faanyag tartozik.

2. Erdei-, fekete- és vörösfenyő.

Az I. minőségi osztályba az egyenes, hengeres növesű, egészséges, csavarodásmentes anyag tartozik. 3 m hosszúságig kívülről ágmentesnek kell lennie, 4 méter hosszúságon felül előforduló, benőtt, egészséges, simára lefaragott ággöcsök átmérője 50 mm-t meg nem haladhat. Kieső és durva ággöcsök nem fordulhatnak elő.

A II. minőségi osztályba az az anyag sorolható, amelynél a legnagyobb görbület ívmagassága 2 m-ként az 5 cm-t meg nem haladja, 10 cm-nél nem nagyobb, simára faragott, ki nem hulló ággöcsök előfordulhatnak. Csavarodott növesű, térgörbe darabok nem fordulhatnak elő. Felületi szúrágás, kékülés megtűrhető.

A III. minőségi osztályba az az anyag sorolható, mely nem hengeres növesű. Az egyirányú görbület ívmagassága a középátmérőnél nagyobb nem lehet. Térgörbe darabok nem fordulhatnak elő, simára lefaragott csomók nagysága nem kifogásolható és kieső ágcsomók is előfordulhatnak. Nem mélyreható szű-, vagy egyéb rovarrágás nem kifogásolható. Tövönszáradt anyag az átvett mennyiség 20%-áig előfordulhat.

A IV. minőségi osztályba sorolható minden olyan anyag, amely alárendeltebb műszaki célokra még alkalmas. Simára lefaragott, durva ággöcsök nagysága és kihulló ággöcsök mennyisége, kisebb térgörbeség, naprepedés, bármilyen erős gesztelválás és gombák által okozott kezdetleges szövetrongálódás, erősen sudarlós és csavarodott növés sem kifogásolható.

B) Fenyő-gömbölyegrúd, kivágások stb.

I. osztályú gömbölyegrúdnak teljesen egyenesnek, egészségesnek kell lennie. Csak téli döntésű anyagból termelhető, kapart kéreggel (karcolva) szállítható.

II. osztályú gömbölyegrúd, lehet téli és nyári termelésű is, tehát kapart kéreggel (karcolva) és fehérre kérgezten is szállítható. Kisebb

— a középátmérőt meg nem haladó — magasságú görbeség, repedések, vörösség nem kifogásolható.

III. osztályú gömbölyegrúd, tövön száradt, szúrágott anyag csakis a vevő és eladó közös előzetes megállapodásával és csak a megállapított mennyiségben szállítható.

Kútostor. Teljesen egyenes, egészséges lúcs- és jegenyefenyőből előállított áru.

Gömbölyű szőlőkaró és kerítésléc. Csak teljesen egyenes, egészséges anyag szállítható. Mérsékeltlen füledt, felületesen szúrágott, tövön száradt, de szövetileg nem romlott anyagból is készülhet. Lúcs-, jegenye-, erdei- és feketefenyőből állítható elő.

Szőlőkaró kivágások. Teljesen egyenes, egészséges, göcsöktől símára lefaragott anyag lehet, durva ággöccsel bíró darabokat nem tartalmazhat. Bekékült, füledt, tövön száradt, anyagból termelt gyengén szúrágott anyag az összmennyiség 10%-áig előfordulhat.

A rudak és faragott rudak (szarufa) eladásánál mértékegység a fm, amelyet a hossz tengelyre merőleges két vágáslap közt mért kisebb hosszúság alapulvételével kell venni és a hosszúságot egész és 1/10 rész méterekben kell megállapítani. A 10 cm-nél rövidebb törtrészeket csak abban az esetben szabad számításba venni, ha a vevő azt mint különleges hosszúsági méretet a vételi szerződés megkötése alkalmával kifejezetten kívánta.

Faragott rúd (szarufa) m³-ben történő eladása nincs megengedve.

C) Fűrészelt szőlőkaró (fenyőből).

Háromoldalú fűrészelt szőlőkaró bármilyen fenyőből előállítható. A minimális erősségnek minden irányában legkevésbé 26 mm-nek kell lenni. Csak egyenes, egészséges, legfeljebb kissé bekékült anyagból állítható elő. Egyik végén hegyezettnek kell lennie. (I. oszt.)

Méret hiányos, erősen bekékült vagy durvagöcsű anyagból előállított áru a II. osztályba tartozik.

D) Fenyő vezetékoszlop.

Egyenletes szövetű, vörös-, erdei-, lúcs- és jegenyefenyőből állítható elő. Feketefenyőből csak a vevő kívánságára szállítható. Egyenesnek, egészségesnek, naprepedésmentesnek kell lennie. Csavartnövesű darabokból nem termelhető. Kéregtől és háncsrészekről vonókéssel fehérre megtisztítva és minden idegen anyagtól (föld, kő) mentesen kell szállítani. Az előforduló kis ágöcsöket is teljesen símára le kell faragni és vonókéssel a fatesthez kell hozzáidomítani. Tövön száradt, szurágásos, rovarok vagy gombák által megtámadott, penészfoltos, repedt, befüledt anyag nem szállítható. Az oszlopok mindkét végét a hossz tengelyre merőlegesen, roncslásmentesen kell elfűrészelni. Erdei fenyő csak téli döntésű, lúcs- és jegenyefenyő nyári döntésű is lehet.

A vevő csak törészből kivágott oszlopot köteles átvenni. Nedves helyen nőtt erdei fenyőből nem termelhető. Csak az előírt hosszúságban kitermelt oszlopokat tartozik a vevő átvenni, az esetleges elrövidítés költségei az eladót terhelik.

A vezetékoszlopnál a köbtartalom megállapítása általában a megrendelő által előírt hossz felénél szokványoszerűen két egymásra merőlegesen mért számtani átmérő középátlósának (lefelé kerekített egész cm-ben) figyelembevételével történik.

A m. kir. posta és a m. kir. államvasutak részére történő szállításoknál ezeknek szabványai irányadók.

E) Bárdolt (faragott) fenyő épületfa (gerenda).

I. osztály: csak lúccs- és jegenyefenyőből, teljesen egyenes, csavarodásmentes, egészséges, törés- és korhadásmentes anyagból termelhető. Általában egész hosszában egyenlő keresztmetszvényűnek, épüléknek, derékszögűre kidolgozottak kell lennie, azonban az élek a nagyobbik szélesség 20%-áig tompaélűek (fagömbösek) is lehetnek. A gerenda vastagsága hosszban folyóméterenként 1%-kal csökkenhet. A jól benőtt egészséges ággöcsök nagysága egyik oldalon sem haladhatja meg az illető oldal szélességének 20%-át és számuk — folyóméterenként mind a négy oldalt figyelembevéve — 8 darabnál több nem lehet. Naprepedések mélysége 0.3 cm-t nem haladhatja meg.

II. osztály: lúccs-, jegenye- és erdei fenyőből teljesen egyenes, csavarodásmentes, egészséges, törés- és korhadásmentes anyagból termelhető. Az élek a nagyobbik szélesség 25%-áig tompaélűek (fagömbösek) is lehetnek. Hosszban a gerenda vastagsága folyóméterenként 2%-ig csökkenhet. A jól benőtt, egészséges vagy félig benőtt, nem korhadt göcsök száma folyóméterenként 12 db-nál nem lehet több és azok nagysága egyik oldalon sem haladhatja meg a vonatkozó oldal keresztmetszetének 20%-át. Több irányban átnőtt göcsöt nem tartalmazhatnak. Naprepedések mélysége 0.5 cm-ig terjedhet.

III. osztály: bármilyen fenyőből egyenes, kisebb síkgörbéséggel bíró, általában egészséges anyagból termelhető avval, hogy tönvönzáradt anyagból készült, továbbá az erdei fenyőből faragott árunál a romlásnak indult szíjács és bekékülés sem kifogásolható. Az élek a nagyobbik szélesség 25%-ánál nagyobb mérvben lehetnek tompaélűek (fagömbösek), folyóméterenkénti vastagság 2%-on felül is csökkenhet. Benőtt, helyenként kihulló ággöcsöket is korlátlan számban, valamint több irányban átnőtt ággöcsöket is tartalmazhat. Naprepedések mélysége 0.3 cm-t meghaladhatja.

Faragott (bárdolt) épületfánál (gerendánál) — vagyis olyan választékoknál, amelyeknél a vastagsági és szélességi méret legalább 8 cm — a vastagságot is csak egész cm-ekben (lefelé kerekítve) szabad a köbtartalom megállapításánál figyelembe venni.

Amennyiben a méretek az áru különböző részein eltérést mutatnak, mindig a legkisebb méretet kell számításba venni.

Tompaélű bárdolt (faragott) épületfánál (gerendánál) mindig a vékonyabb végén átlalóval mért teljes szélességet és vastagságot kell számításba venni. A kúposan faragott, de teljes hosszúságában épülő bárdolt (faragott) épületfánál (gerendánál) úgy a vastagságot, mint a szélességet a darab hosszúságának felénél kell mérni.

F) Fenyő szerhasábfá.

Szerhasábfának csakis olyan egyenes, egészséges, egyenes hasadású, műszaki célokra alkalmas anyag tekinthető, melynek húr- és sugárirányban mért szelvénymérete legalább 15 cm. Csak ág- és göcsmentes anyagból termelhető.

Ürméreteken történő eladás esetén az eladási mértékegység ürm^3 , amely alatt hosszoldalukon egymásra rakott 1 m hosszú hasábokból lehetőleg tömören összeállított olyan 1 m hosszú rakást kell érteni, amelynek magassága vasúti vagy hajóállomáson, tutajbekötő rakodón vagy kis eladásra berendezett raktárakban történő átadás esetén 100 cm, olyan erdei rakodón való átadás esetén, ahonnan az ürméterbe rakott faanyag már csak, tengelyen vagy erdei vasútról kerül továbbszállításra 105 cm, más erdei rakodón vagy vágásterületen való átadás esetén 110 cm. Amennyiben a magassági méret ettől eltér vagy a vevő megrendelése szerint a szerhasábfá nem 1 m-es hosszak-

ban termeltetik, megfelelő átszámításnak van helye. A rakások állékonysága céljából minden 4 fm. gyanánt lehet 1 m hosszú kalodás (kalickás), vagyis hosszú oldalukkal egymásra keresztben fekvő hasázból álló rakást közbeiktatni. Az ilyen rakást azonban szárfából 110 cm, nyersfából pedig 120 cm magasságra kell rakni. Ha a rakás magassága nem egyenlő, mindig a legkisebb magasságot kell számításba venni.

G) Cellulózefa és papírfa (köszörüfa).

I. osztályú cellulózefának egyenesnek, egészségesnek kell lennie, felső végén legalább 10 cm, közepén legfeljebb 25 cm átmérővel bírhat. Csak kéregtől és háncstól, valamint idegen anyagtól teljesen megtisztítva szállítható. Durva, ággöcsös, erősen sudarlós, ághelyes csúcsvégek nem szállíthatók. 85%-ig lúcfenyőből, 15%-ig jegenyefenyőből szállítható. Az ággöcsöket simára kell lefaragni. Tövön száradt faanyag is szállítható, ha rostszerkezetileg ép és egyébként e minőségi osztály feltételeinek megfelel. A szállítandó anyag mindkét vége fűrészrel a hossz tengelyre merőlegesen vágandó le. Hasadt, fülledt, vörösfoltos, repedt, szű- vagy rovarrágott, fagyrepedéses, csavarodottnövésű anyag, ebben a minőségi osztályban nem szállítható. Ikerbeles és görbe kivágások nem szállíthatók. Usztatott fát csak a vevő beleegyezésével szabad szállítani.

II. osztály. Általában egyenesnek kell lennie, de előfordulhatnak sík- és térgörbe darabok is. Kéregtől és háncstól, valamint idegen anyagtól teljesen megtisztítva szállítandó. Felületesen szűrágott, gyengén kék-, vagy pirosfoltos anyag a szállított mennyiség 20%-áig előfordulhat. Simára lefaragott ággöcsök (köztük egy-két nagy göcs is) előfordulhatnak és a simára ledolgozott sudárészekből is szállítható. Egyes darabokon egy-egy mélyreható rovaralcamenet is megteendő.

Lúc- és jegenyefenyő bármilyen arányban szállítható. Abban az esetben, ha a gömbölyeg állapotban lévő cellulózefa 1—2 méter hosszúságban termeltetik, ürm³-be rakva is átadható, azzal, hogy ürm³-be rakott cellulózefát, amennyiben m³-kinti súlya az 550 kg-ot meghaladja, legalább 10 cm felülmérettel, amennyiben pedig súlya 550 kg-nál kevesebb, legalább 5 cm felülmérettel kell öberakni. Ha a rakatok állékonyságának biztosítása mellett az ú. n. kalodás rakásolás válik szükségessé és a kalodába rakott fa mennyisége az átadott mennyiség 10%-át meghaladja, a kalodába rakott anyag, amennyiben m³-kinti súlya 50 kg-on felül van, 1,35 m-re, amennyiben pedig 550 kg-on alul van, 1,30 m magasra rakandó. Egyenetlen rakásolás esetén az átlagmagasság vehető számításba az ürm³ megállapításánál. Az egyes darabok hossza legalább 40 cm legyen és ettől felfelé 10—10 cm-es emelkedéssel szállítható, azonban az egyes ürm³-be csak egyforma hosszúságú darabokat szabad berakni.

Cellulóze gyártására alkalmas hasábfára ugyanezek a minőségi

I. osztályú papírfa (köszörüfa) egészségesnek, egyenesnek kell lennie. Törött, korhadt, ikerbeles, görbe vagy durva ággöcsű, erősen rovarrágott, kéregsebzéses vagy színeződött, valamint hasadt darabok nem szállíthatók. A szállítandó anyag kéreg- és háncsrészekről, valamint idegen anyagoktól (föld, kő stb.) megtisztítandó. Az egyes darabokat mindkét végén a hossz tengelyre merőlegesen, roncsolásmentesen simára kell lefűrészelni. Régebben háncsolt fa szürkébb színe nem kifogásolható. Fekete átmenő csomók a tisztítás alkalmával fejszével eltávolítandók. Az átadásra kerülő anyag legkisebb felső átmérője 10 cm, a legnagyobb középmérete 40 cm. lehet. A hosszúságnak 1 m-nek kell lennie, 85% lúcfenyőből, 15%-ig jegenyefenyőből szállítandó.

II. minőségi osztályba is csak kéregtől és háncstól, valamint idegen anyagtól megtisztított anyag szállítható. Símára lefaragott ággöcsök (köztük egy-két nagyobb is) előfordulhatnak.

Símára ledolgozott sudár-részeket is tartalmazhat. A felületén szűrágott, gyengén kékes-lilás vagy vörösfoltos anyag előfordulhat. 80% lúccs és 20%-ig jegenyefenyő szállítható. Hasadt, kék- vagy vörösfoltos darabok, amennyiben a rostok még épek, nem kifogásolhatók, úgyszintén a tövön száradt, szű- vagy felületén rovarrágott, fagyrepedéses, csavartnövesű, ikerbeles és görbe kivágások is előfordulhatnak. Az egyes darabok hossza 1 m vagy 1 m-el maradék nélkül osztható részekből állhat, azonban a papírgyár külön kívánságára 50 cm-rel maradék nélkül osztható hosszokban is szállítható. A papír gyártásra (köszörűfa) szállított hasábfá minőségére is a fentebbi előírások irányadók.

Úgy az I., mint a II. minőségi osztályba sorozott anyagnál, amennyiben az egyes minőségi osztályok előírásainak az anyag megfelel, hasábban is szállíthatók.

H) Fagyapotfa.

Fagyapotgyártásra alkalmas *I. minőségű osztályba* tartozó faanyagoknak egyenesnek, egészségesnek, kéregtől, háncsrétegtől, továbbá idegen anyagoktól megtisztítottnak kell lennie. Ikerbeles, törött darabokat, valamint korhadt és befülledt anyagot nem tartalmazhat. Gyengén kék- vagy kezdő vöröskorhadásos, valamint felületén szű- vagy rovarrágott darabok is lehetnek. Úsztatott fa nem kifogásolható. A szállított anyagban 10%-ig előfordulhatnak olyan síkgörbe darabok, melyeknél a görbület ívmagassága legfeljebb 10 cm. Erősen csavarodott-növesű anyagból nem termelhető. 80%-ig lúccsnyit, 20%-ig jegenyefenyőt tartalmazhat. Hasáb és dorong alakjában is szállítható. Gömbölyeg alakban az átmérő 12–30 cm lehet, a hasábnál a húr és sugár irányában mért szelvényméretnek legalább 15 cm-nek kell lennie. Ugyanannak a vevőnek szállított mennyiségnél a gömbölyeg állapotban lévő anyag átlagos középméretjének 18–22 cm között kell lennie. Előfordulhatnak azonban 10–40 cm vastagságú darabok is. Amennyiben hasáb-alakban történik a szállítás, az átlagos húr, illetve sugár szelvényméretnek 20–24 cm-nek kell lennie azzal, hogy kisebb mennyiségben 15–20 cm szelvényméretű anyagok előfordulhatnak.

II. minőségi osztályba sorolt fagyapotfa kékes és pirosfoltos, ikerbeles, fülledt, törött anyagokat is tartalmazhat és a nem erősen csavarodott anyagok sem kifogásolhatók. Az átlagos középméret 16–24 cm lehet, hasábfánál a húr irányában mért szelvényméret ugyancsak 16–24 cm-ig terjedhet. Az anyagot kéregtől, háncsrészekről és egyéb idegen anyagoktól meg kell tisztítani. Úsztatott fa nem kifogásolható. Kiálló és durva ággöcsök 5 cm átmérőig előfordulhatnak. A megengedett legnagyobb görbület ívmagassága m-ként 10 cm lehet. Gyengén korhadt anyag a szállított mennyiség 20%-ában előfordulhat.

Gömbölyeg alakban szállított fagyapotfánál m³-kénti súly 550 kg-ot meg nem haladhat, a hasábalakban szállított gyapotfa súlya pedig átlagosan ürm³-ként 430 kg-nál több nem lehet.

Amennyiben a szállított anyag súlya a fenti súlyokat meghaladja, az ilyen anyag szállításából eredő fuvardíkülönbözetest az eladó megtéríteni tartozik és a vevő a súlykülönbözetből eredő anyagvesztésnek (beszáradás) megfelelő levonására is jogosult, feltéve, hogy olyan szállítási határidőt kötött ki, amely elegendő a faanyag kellő kiszáradásához.

II. RÉSZ. LOMBOSFA.

A) Lomboszerfa.

I. Tölgyrönkő.

a) Válogatott (különleges) 1. osztályú rönkő.

Zárt erdőben nőtt, hengeres, egyenes, csavarodásmentes, szemre hibátlan gömbölyegfából termelhető.

Hosszúsága 3 m-től felfelé, lehetőleg 4—5—6 m hosszban. A szállítandó mennyiség (köbtartalom) 15%-a lehet 2—2.50 m. hosszú is.

A kéregnélkül mért középméretűnek 40 cm-en felül kell lenni, azonban a szállítandó mennyiségnek 15%-a 35—39 cm kéregnélküli középméretű is lehet.

A vevővel történt előzetes megállapodás szerint szállítható 3 m és ennél hosszabb 30—34 cm átmérőjű rönkő is.

Csak téli vágású, teljesen síma, ág- és dudormentes törönkők szállíthatók. A fa anyagának puha minőségűnek, a gesztnak sárgás színűnek kell lenni. Az évyűrűk szélesége a vágáslap külső $\frac{2}{3}$ -ában 2 mm-t meg nem haladhat.

Második rönkő, kettősbélű (kettősszívű), bélelválásos, fagyrepedéses, rovarrágásos anyag ebbe a minőségi osztályba nem sorolható. A rönkő végén lévő, nem mélyre menő csomó nem számít hibának. Fülledt, vagy korhadásnak induló szijáccsal bíró anyag nem szállítható.

A rönkő mindkét vége a fa hossz tengelyére merőlegesen lefűrészelve. A rönkőt vörösre kell kérgelni, a törészt pedig gömbölyűre lefaragni.

b) I. osztályú rönkő.

Téli döntésű, egyenesnövesű, csavarodásmentes, szemre hibátlan, egészséges, finomszövetű gömbölyegfából termelhető. Nem csupán törönkőt, hanem az I. osztályú rönkő minőségi feltételeinek egyébként megfelelő ú. n. második kivágás is szállítható.

Legkisebb hosszúsága 3 m, legkisebb vastagsága 35 cm kéregnélkül mért középméretű. Az összmennyiség 15%-áig 31—35 cm középméretű és 5%-áig 25—30 cm középméretű rönkők is szállíthatók, ha szövetileg és minőségileg egyébként megfelelnek.

2 m hosszúságig teljesen ág- és dudormentesnek kell lennie, ennél hosszabb rönköknél a szállítandó összmennyiség felerészénél minden további folyóméteren 1 db, legfeljebb 12 cm átmérőjű, egészséges, símára lefaragott ággöcs, vagy egy cincérrágás (rovarlyuk) előfordulhat. A 2 cm átmérőnél kisebb, valamint a gesztbe be nem haladó ággöcsök, ha számuk folyóméterenként 3-nál nem több, a 2 m-en felüli szakaszon szintén nem kifogásolhatók.

Kettősbélű gesztelválásos, fagyrepedéses, fagyléces, megtámadott szijáccsú, korhadt ággöcsű, tőszakadásos, vörös színeződésű anyag ebben a minőségi osztályban nem szállítható.

Sugárirányú, kapcsolt repedés, amennyiben a rönkő vastagságának felerészénél nem hosszabb — a szállítandó összmennyiség legfeljebb 10%-ánál az egyik bütülapon előfordulhat.

Síkgörbesség, ha annak ívmagassága 3 m hosszúságig a 10 cm-t, 3 m hosszúságon felül pedig a középméretű felét meg nem haladja, nem kifogásolható. Gyökérterpesztést is magában foglaló rönkő nem szállítható.

A rönkő mindkét vége a fa hossz tengelyére merőlegesen befűrészelve.

c) II. osztályú rönkö.

Egészséges, csavarodás- korhadásmentes, gesztelválás- és kettős-
bél nélküli élő fából (tövön száradtból nem) termelhető.

Egészséges, benőtt, simára lefaragott ággöcsök olyan nagyságban
és mennyiségben fordulhatnak elő, amennyiben a fa lefaragását nem
akadályozzák, illetve amelyek mellett a rönkö legalább II. osztályú
szélezetlen fűrészárú előállítására még alkalmas. Korhadt ággöccsel,
vagy kéregbenövessel, vagy kisebb helyi korhadással bíró darabok csak
akkor szállíthatók, ha a kifaragható korhadt ággöcs, kéregbenövés,
vagy kisebb helyi korhadás eltávolítása után nem támad olyan nyílás,
mely az anyag teherbírását károsan befolyásolja, vagy műszaki fel-
használását gátolja. Tövön száradt, gombák, vagy rovarok által meg-
támadott, vagy durva ággöcsök miatt teherbírásában csökkent anyag
nem szállítható.

A síkgörbület magassága 24 cm középpátmérőig legfeljebb a közép-
átmérő felerészéig terjedhet, míg 25 cm középpátmérőn felül a görbület
ív magassága 10 cm-t meg nem haladhat. A faragásra szánt anyagnál az
ilyen síkgörbeséggel bíró darabok legfeljebb a szállítandó összmenyi-
ség 5%-át tehetik ki.

Térgörbe darabok csak abban az esetben és oly mértékben szál-
líthatók, ha azok valamilyen műszaki célra felhasználható anyag elő-
állítására még alkalmasak.

Nedvkeringésben döntött faanyag csak akkor szállítható, ha annak
szállítását a vevő megrendelte. Nem kifogásolható a rönkö egyik végén
levő sugárirányú, kapcsolt repedés, ha a középpátmérő felénél nem hosz-
szabb, vagy a rönkö mindkét végén lévő sugárirányú repedés, ha ezek
hossza összegezeten sem haladja meg a középpátmérőnek felét.

A szelidgesztenyére ugyanazon előírások érvényesek, mint a
tölgyre.

II. Kőrírönkö.

a) Válogatott (különleges) I. osztályú rönkö.

Mínőségi feltételei ugyanazok, mint a tölgy I. osztályú export
rönköké, azzal, hogy csak finomszövetű, fehér, szívós, (hajlításra alkal-
mas) hengeresnövésű anyag szállítható, melyet azonban nem kell vö-
rösre kérgelni. Legkisebb középpátmérője 41 cm lehet, azonban a szál-
lítandó összmenyiség 10%-áig előfordulhat 31—40 cm kéregnélküli
középpátmérőjű rönkö is, ha minőségileg és szövetileg megfelel az I.
osztályú exportrönkö előírásainak.

b) I. osztályú kőrírönkö.

1. Ritka évgyűrű (gyérszövetű, hajlításra alkalmas).

Az I. osztályú kőrírönkö egyenes, szemre egészséges, nem csa-
vart növésű, teljesen hibátlan törzsrészekből termelhető, melyeknél a
sötétzsinű beles rész (barna-bél) az átmérő 30%-át meg nem haladhatja.
Csak magaskőrísből (*Fraxius exelsior*) termelhető.

Legkisebb hosszúsága 2.5 m. A legkisebb középpátmérő 31 cm
legyen, azonban a szállítandó összmenyiség 10%-áig szállítható kéreg
nélkül mért 25—30 cm-ig terjedő középpátmérővel is.

2 m hosszúságig ág- és csomómentesnek kell lennie, ezen felül
fm-ként egy-egy egészséges, simára lefaragott, 15 cm-nél nem nagyobb
átmérőjű ággöcs, továbbá olyan felületi kis és apró ággöcsök, melyek
nem hatolnak a szíjácsnál mélyebbre, előfordulhatnak.

3 m hosszúságtól felfelé olyan síkgörbülettel bíró rönkök is szállíthatók, melyeknek húrmagassága legfeljebb a középméretű 30%-át teszi ki.

3 m hosszúságig bezárólag a rönkök egyik végén, 3 m hosszúságtól felfelé a rönkök mindkét végén egyenes, a középméretűnél nem nagyobb hosszúságú, sugárirányú kapcsolt repedés megtűrhető.

2. Finomszövetű, I. osztályú (asztalos) rönkök.

Szintén csak magaskőrishől, egyenes, szemre egészséges, nem csavart növési törzsrészekből termelhetők. Az évyűrűk szélessége legfeljebb 3 mm lehet. A legkisebb hosszúsága 2,5 m, azonban a szállítandó összmenyiség 10%-áig 2—2,40 m hosszban is szállítható.

Középméretűje legalább 36 cm legyen, 25—35 cm kéreg nélkül mért középméretű rönkök az összmenyiség 10%-áig szállíthatók, ha szövetileg és minőségileg egyébként megfelelnek az I. osztályú rönkök előírásainak. A görbületre, megtűrhető repedésekre és ággöcsökre vonatkozólag ugyanazok az előírások érvényesek, mint a ritka szövetű kőrishörnkökre.

c) II. osztályú.

Egyenes, szemre egészséges, ritka- és finomszövetű törzsrészekből termelhető.

25 cm középméretűnél vastagabb rönköknél a legkisebb hosszúság 2 méter.

2 m hosszúságig 1 db, ezen felüli hosszúságnál folyóméterenként 1 db símára lefaragott ággöcs előfordulhat, ha átmérete a középméretű 30%-át meg nem haladja, továbbá a gesztbe be nem hatoló kis- és apró ággöcsök nem kifogásolhatók.

A 25 cm-en felüli középméretű rönköknél a görbületre nézve ugyanazok az előírások érvényesek, mint az I. osztályú rönköknél.

Csak a rönkök egyik végén fordulhat elő egyenes, sugárirányú repedés, ha annak hosszúsága a középméretűt meg nem haladja.

A 12—24 cm középméretűvel bíró rönköknél a síkgörbeség ívmagassága a kéreg nélkül mért középméretű felét meg nem haladhatja. Ilyen vastagságnál az ággöcsök mennyisége és nagysága annyi lehet, amennyi az anyag műszaki felhasználhatóságát nem befolyásolja.

III. Juhar- (jávör) rönkök.

I. osztályú.

Egyes, szemre egészséges, hibátlan, nem csavartnövési törzsrészekből termelhető. A fa szövetének általában fehérnek kell lennie, a sötétzínű álgeszt (bél) nagysága a rönkök vékonyabb végén mért átméretű 30%-ánál nagyobb nem lehet.

Legkisebb hosszúság 2 m, legkisebb középméretű 31 cm. A szállítandó mennyiség 10%-áig, olyan rönkök is szállíthatók, melyek szövetileg és minőségileg megfelelnek az I. osztályú rönkök előírásainak, azonban kéreg nélküli középméretű 25—30 cm.

3 m hosszúságig a rönköknek teljesen egyenesnek kell lennie, ennél hosszabb rönköknél előfordulhat olyan síkgörbület, melynek húrmagassága a felsőátméretű felét meg nem haladja.

3 m hosszúságig a rönkök egyik végén, 3 m-nél hosszabb rönköknél mindkét végén előfordulhat egyenes, sugárirányú kapcsolt hasadás, ha annak hossza a középméretűnél nem nagyobb.

2 m hosszúságig ág- és csomómentesnek kell lennie, ezen felüli hosszúságnál minden fm-en egy-egy egészséges, 12 cm-nél nem nagyobb átméretű, símára lefaragott ággöcs előfordulhat.

II. osztályú.

Szintén egyenes, szemre egészséges, nem csavartnövéssű törzs-részekből állítható elő. Ág- és bélkorhadásos és fülledésses anyag nem szállítható, úgyszintén tövön száradt anyag sem. 25 cm-nél vastagabb rönköknél a legkisebb hosszúság 2 m.

2 m hosszúságig 1 drb, 15 cm-nél nem nagyobb átmérőjű, 2 m hosszúságon felül fm-ként 1—1 drb 15 cm-nél nem nagyobb átmérőjű, továbbá a fatestbe csak felületileg behatoló kis- és apró ággyöcsök (kezdőleges korhadással is) előfordulhatnak.

25 cm-nél nagyobb kéreg nélkül mért középátmérőjű rönköknél nem kifogásolható olyan síkgörbeség, melyeknél a görbület húrmagassága 10 cm-t nem halad meg. A 12—24 cm-ig terjedő vastagsági osztályba sorolható rönköknél pedig a síkgörbület ívmagassága a középátmérő felét meg nem haladhatja.

Az álgeszt (barnabél) nagysága a felsőátmérő 50%-a lehet.

A 25 cm középátmérőn felüli rönköknél a hasadás a középátmérő kétszereséig terjedhet, a 25 cm-nél kisebb középátmérővel bíró rönköknél azonban a hasadás a középátmérő felénél nagyobb nem lehet.

IV. Bükkrönkő.

a) Hámozási bükkrönkő.

Egészséges, egyenes, hengeres, csavarodásmentes, kívülről szemre teljesen hibátlan, ághelycsomó- és vaksomómentes, fagyrepedéstől, kéregaszálytól mentes, nem úgynevezett rózsáskérgű anyagból termelhető. A rönkő mindkét végét merőlegesen kell a hossz tengelyre lefűrészelni.

Hosszméret: 2.80 m és ettől felfelé deciméterekkel emelkedő hosszúságban.

Vastagság: A kéregnélkül mért középátmérőnek legalább 40 cm-nek kell lenni. A szállítandó összmennyiségből 25%-ig 31—39. cm kéregnélkül mért középátmérőjű rönkő is előfordulhat.

Szövetileg csak teljesen egészséges, gombafertőzéstől mentes anyag szállítható azzal, hogy az egészséges álgeszt (barnabél) nagysága a használható fagybélel együtt nem haladhatja meg a rönkő átmérőjének felét. A bélnek a fa hossz tengelyében kell feküdni, csillagos, kiugró, kettős vagy korhadásos bél nem fordulhat elő. Lyukas, terpeszes, tőszakadásos, repedt anyag nem szállítható.

I. osztályú rönkő.

Síma, egyenes, nem csavartnövéssű, szemre hibátlan és egészséges törönkökből termelhető.

Szövetileg egészségesnek kell lennie, gombabetegségtől megtámadott anyag I. osztályú anyagként nem szállítható. Az egészséges álgeszt (barnabél) a középátmérő 50%-ánál nagyobb nem lehet.

Legkisebb hosszúság 2.50 m, amelytől felfelé a hossz méret deciméterenként emelkedik. Legkisebb, kéregben mért középátmérő 35 cm, azonban olyan 30—35 cm középátmérőjű rönkők, amelyek minőségileg megfelelnek az I. osztályú rönkő előírásainak, az összmennyiség 10%-áig szállíthatók.

3 m hosszúságig teljesen egyenesnek kell lennie, ennél hosszabb rönköknél 10 cm húrmagasságot meg nem haladó síkgörbeség megengedett.

2.5 m hosszúságig göcsmentesnek kell lennie, minden további folyómeternél 1 db egészséges, benőtt, simára lefaragott, legfeljebb 5 cm átmérőjű ággöcs előfordulhat.

4 m hosszúságig és 35 cm-en felüli középátmérőjű rönköknél a rönkök egyik bütülapján 4 m és ennél hosszabb rönköknél mindkét bütülapon a rönkök középátmérőjénél nem hosszabb, sugárirányú, kapcsolt hasadás megtűrhető. A 35 cm középátmérőnél vékonyabb rönköknél hasadás csak az egyik bütülapon lehet és ennek hosszúsága a középátmérő felét meg nem haladhatja.

II. osztályú rönkök.

Szintén csak egészséges, általában egyenes, nem csavartnövesű anyagból termelhető. Egészséges álgeszt (barnabél) a felső átmérő 45%-áig terjedhet, használható fagybél esetén pedig együttesen a felső átmérő 70%-áig megengedett. Fülledt, gombák által megtámadott, tövön-száradt fából termelt, kéregaszályos, kettősbelű anyag nem szállítható.

Legkisebb hosszúsága 25 cm-nél vastagabb, középátmérőjű rönköknél 2 m.

Folyómeterenként egy db egészséges, a középátmérő 20%-át meg nem haladó nagyságú simára lefaragott ággöcs nem kifogásolható. Előfordulhatnak olyan nem mélyreható korhadt csomók is, melyek kifáradása a rönkök műszaki felhasználhatóságát és teherbírását nem befolyásolja.

Olyan sík görbeség, melynek ívmagassága a hosszúságnak legfeljebb 4%-a, megengedhető.

V. Akác rönkök.

a) I. osztályú (fűrész) rönkök.

Téli döntésű, egyenes, csavarodásmentes, szemre hibátlan, egészséges anyagból termelhető. Ebbe a minőségi osztályba csak törönkök sorolható, azzal, hogy a tőfeletti bordás rész hosszúsága 30 cm-t meg nem haladhat. Csavartnövesű, kéregbenövesű anyag ebben a minőségi osztályba nem szállítható. A fa szövete egyenletes, sárgászínű legyen. Hullámos évgyűrűjű, béلكorhadásos, gesztelválásos, tőszakadásos, kettősbelű anyag nem fordulhat elő.

Legkisebb hosszúság 3 m és ennek teljesen ág- és csomómentesnek kell lennie. 3 m hosszúságon felül a szállítható hosszúság deciméterenként emelkedik. A legkisebb középátmérő 36 cm. A szállítandó mennyiségnek legfeljebb 20%-áig 25—35 cm kéregnélküli középátmérővel is szállítható, ha a hosszúság legalább 3 m-t elér és szövetileg és egyéb tekintetben is megfelel az I. osztályú rönkök minősítési feltételeinek.

A legalább 35 cm középátmérőjű anyagból a szállítandó mennyiségnek legfeljebb 10%-a 2—2.90 m hosszúságú is lehet.

3 m hosszúságig teljesen egyenesnek kell lennie. Ezen felül a szállítandó össz mennyiség 10%-áig szállíthatók olyan síkgörbe darabok is, melyeknél a görbeség ívmagassága 10 cm-t meg nem halad.

3 m hosszúságon felül fm-ként egy, legfeljebb 5 cm középátmérőjű, egészséges, benőtt, simára lefaragott ággöcs előfordulhat.

b) II. osztályú.

Egészséges, csavarodás- és korhadásmentes, szemre hibátlan, gesztelválás és kettősbel nélküli, nem tövön száradt anyagból termelhető. Kettősbelű, erősen bordásnövesű darabok nem szállíthatók.

2 m hosszúságig egy darab, ezen felül fm-ként 2 db egészséges, legfeljebb 10 cm átmérőjű, simára lefaragott, benőtt ággöcs előfordulhat.

Nem korlátozott számban előfordulhatnak továbbá olyan kisebb ág-göcsök, valamint kéregbenövés és apró lefaragott ág-göcsök, amelyek legfeljebb a geszt felületéig nyulnak be, amennyiben az anyag felfaragását, teherbírását, vagy egyéb műszaki felhasználhatóságát nem befolyásolják.

25 cm középátmérőig szállíthatók olyan síkgörbe darabok is, amelyeknél a görbület ívmagassága a középátmérő felét meg nem haladja, 25 cm középátmérőn és 3 m hosszúságon felüli daraboknál 10 dm-t meg nem haladó ívmagasságú síkgörbeség megengedett.

A mennyiség 25%-áig szállíthatók olyan kezdődő bélkorhadásos darabok is, amelyeknél a bélkorhadásos rész átmérője a középátmérő 10%-át meg nem haladja.

VI. Gyertyánrönkő.

a) Válogatott (különleges) I. osztályú rönkő.

Síma, egyenes, hengeresnövéssű, csavarodásmentes, bordanélküli, fehérszövetű anyagból termelhető. Csak törönkő szállítható, melynek mindkét végét a hossz tengelyre merőlegesen kell lefűrészelni. Gyökérterpesztéses és bélszakadásos, vagy berepedt darabok nem szállíthatók.

Legkisebb hosszúsága 3 m, azonban a szállítandó összmenyiségnek legfeljebb csak 10%-a lehet 3—4 m hosszú, a többinek 4 m, vagy ennél hosszabbnak kell lennie.

Legkisebb, kéregben mért középátmérő 31 cm, azonban 31—40 cm középátmérővel a szállítandó összmenyiségnek legfeljebb csak 10%-a szállítható, a többinek 41 cm-nél nagyobb (kéregben mért) középátmérőjűnek kell lennie.

3 m hosszúságig teljesen síma, borda- és ágmentes legyen. 3 m hosszúságon felül fm-ként 1 db 5 cm-nél nem nagyobb átmérőjű símára lefaragott, egészséges ág-göcs és egész csekély bordázat meg-tűrhető.

b) I. osztályú rönkő.

Szemre egészséges, egyenes, hengeres, kis bordázattal bíró törzs-részekből termelhető. Bélszakadásos, tőszakadásos darabok nem szállíthatók.

Legkisebb hosszúság 2 m és ettől felfelé dm-ként emelkedő hosszúságban szállítható. Legkisebb középátmérő 25 cm kéregben mérve. A szállítandó összmenyiség 10%-áig 1.5 m-től 1.9 m hosszúságú darabok is szállíthatók.

2 m hosszúságig a rönkönek teljesen egyenesnek kell lennie. Előfordulhatnak olyan síkgörbe darabok, amelyeknél a görbület ívmagassága 2—2.9 m hosszúságnál 10 cm-t, 3 m és ezen felüli hosszúságú rönköknél az átmérő felét meg nem haladja.

3 m hosszúságtól felfelé minden fm-re egy-egy egészséges, símára faragott ág-göcs előfordulhat, ha átmérője 10 cm-t meg nem halad. Előfordulhatnak továbbá egészen a felületen levő, a fa gesztjébe be nem hatoló, apró, símára lefaragott ág-göcsök is.

Sugárirányú, kapcsolt repedés, 2.9 m hosszúságig a rönkő egyik végén, 3 m és ennél hosszabb rönköknél mindkét végén előfordulhat, ha a repedés hosszúsága a rönkő középátmérőjét meg nem haladja.

c) II. osztályú.

Szintén egészséges, egyenes, nem csavartnövéssű anyagból termelhető. Kisebb bordázat és ormosnövéssű, továbbá csekélyebb kéregbenövés nem kifogásolható. Erősen bordás álgesztes, füledt, csavartnövéssű

és durva ággöcsös darabok, melyek a rönkö műszaki felhasználhatóságát akadályozzák, ebbe a minőségi osztályba sem szállíthatók.

A legkisebb hosszúság 1.5 m. Kéregben mért átmérő — fűrészelési célokra szánt rönköknél — 20 cm-től felfelé.

VII. Szilrönkö.

a) I. osztályú.

Egyenes, egészséges, nem csavartnövési törészekből termelhető. Fagyrepedés és gesztelválás nem fordulhat elő.

Hosszúság legalább 2.5 m és ettől felfelé. A szállítandó összmenyiség 15%-áig azonban 2—2.40 m hosszú darabok is szállíthatók. A legkisebb középtátmérő 31 cm azonban a szállítandó összmenyiség 10%-áig megtűrhetők a 25—30 cm-ig terjedő kéregnélküli középtátmérőjű darabok is, ha szövetileg és egyébként az I. osztályú rönkö minőségének megfelelőek.

2 m hosszúságig ág- és göcsmentesnek kell lennie, 2 m-en felül fm-ként egy-egy darab egészséges, simára lefaragott ággöcs előfordulhat.

A megtűrhető görbületekre és hosszrepedésekre, továbbá az előforduló egészséges ágcsonókra vonatkozólag a körísnél tárgyalt minőségi előírások irányadók.

b) II. osztályú.

Egyenes, egészséges, nem csavartnövési, fagyrepedésnélküli anyagból termelhető. Kezdődő gesztelválás a 25 cm és ennél nagyobb, kéreg nélkül mért középtátmérőjű anyagnál megtűrhető. A 25 cm-nél vastagabb középtátmérőjű rönköknél II. osztályú szélezetlen szelvényáru termelésére alkalmasnak kell lennie.

Legkisebb hosszúság a 25 cm és ezen felüli kéreg nélkül mért átmérőjű anyagnál 2 m.

A 12—24 cm kéregnélküli középtátmérőjű rönköknél a síkgörbület ívmagassága a középtátmérő felét meg nem haladhatja, 25 cm és ennél vastagabb rönköknél a 2 m hosszúságon felül a síkgörbeség ívmagassága 10 cm-ig terjedhet.

2 m hosszúságig 1 drb, ezen felül fm-ként 2 drb 15 cm-nél nagyobb átmérőjű, simára lefaragott ággöcs, továbbá olyan felületi kisebb ággöcsök, melyek a rönkö műszaki felhasználhatóságát nem befolyásolják, valamint a középtátmérő felét meg nem haladó nagyságú álgeszt (barna bél) és kezdődő korhadásos ággöcsök nem kifogásolhatók.

VIII. Éger- és hársrönkö.

a) Hámozási rönkö.

E minőségbe tartozó rönköket egyenes, olyan nem csavarodott növési, szemre teljesen egészséges, csomó, korhadás- és fülledésmentes törönkökből kell termelni, amelyek megközelítően hengeres növésiük. A fa szövetének hibátlannak, gombabetegségtől mentesnek kell lennie. Fagyrepedést, rákos korhadást tartalmazó anyag ebben a minőségben nem szállítható. A rönkö mindkét végét a hossz tengelyre merőlegesen kell lefűrészelni. Lyukas, tőterpeszes, tőszakadásos, repedt anyag nem szállítható. A legfeljebb 5 cm átmérőjű egészséges bélnek a rönkö hossz tengelyében kell haladnia. Égernél az összmenyiség 25%-áig szállíthatók olyan bélkorhadásos darabok is, amelyeknél a bélkorhadásos rész átmérője a középtátmérő 25%-át meg nem haladja, ha egyébként ennek a minőségnek megfelelő.

Legkisebb hosszúság 2,2 m, legkisebb kéreg nélkül mért középátmérő 31 cm azzal, hogy az égerből az összmenyiség 10%-áig 25–30 cm középátmérőjű anyag is szállítható abban az esetben, ha minőségileg és szövetileg egyébként megfelel a hámozási rönkö előírásainak.

b) I. osztályú rönkö.

Egészséges, szemre hibátlan, ágtiszta, fagyrepedésektől és rákos forradásoktól mentes törzsrészekből termelhető. Az egészséges bél a felső átmérő 30%-ánál nagyobb nem lehet.

Legkisebb hosszúság 2 m, legkisebb középátmérő kéregnélkül mérve 25 cm lehet.

A görbületekre, valamint a megtűrhető ággöcsökre és repedésekre nézve a körirönkökre vonatkozó előírások itt is érvényesek.

c) II. osztályú rönkö.

Szintén egyenes, szemre egészséges anyagból termelhető. Csavartnövésű, bélkorhadásos, korhadt ággöcsös vagy olyan durva ággöcsös darabok, melyek a fa műszaki felhasználhatóságát akadályozzák, nem szállíthatók. A barnabél az átmérő 50%-áig terjedhet. Olyan törönkök, amelyeknél a kezdődő bélkorhadás átmérője az 5 cm-t meg nem haladja, nem kifogásolhatók.

A fűrészelésre szánt 22 cm kéregnélküli középátmérőjű és ennél vastagabb rönköknek legalább 2 m hosszúságúaknak kell lenniök.

A görbületekre, az előforduló ággöcsökre és repedésekre vonatkozólag itt is a II. osztályú körirönkökre vonatkozó előírások érvényesek.

IX. Nyír- és nyárrönkö.

a) Hámozási rönkö (nyár).

Egyenes, hengeresnövésű, szemre egészséges, síma, ág- és csomómentes törönkökből termelhető, melyek sem gesztelválást, sem korhadásnak indult belet, sem rovarrágást nem tartalmaznak. Egészséges, nem csillagos, sötétszínű bél az átmérő 25%-áig megtűrhető. Közvetlenül a bél körül jelentkező 5–6 cm-es átmérőt meg nem haladó gesztelválás nem kifogásolható. Fagyrepedés, csomó, vakcsomó, ághely elő nem fordulhat. Egyenetlen növésű, hullámos évgyűrűjű anyag nem szállítható, a rönkö mindkét vége merőlegesen fűrészelendő le a hossz tengelyre.

A legkisebb hosszúság 1,40 m (deciméterekben emelkedő hosszakban). Kéregnélkül mért középátmérőnek legalább 51 cm-nek kell lennie, azonban a szállítandó mennyiség 20%-áig 31–50 cm kéregnélküli középátmérőjű rönkö is szállítható.

b) I. osztályú rönkö.

Egyenes, szemre egészséges, ágtiszta törzsrészekből termelhető. Legkisebb hosszúság 2 m, a legkisebb középátmérő kéregnélkül mérve 25 cm azzal, hogy a nyárnál az I. osztályú minőségű anyagnál az összmenyiségnek legfeljebb 10%-a szállítható 25–30 cm középátmérővel.

2 m hosszúságig a rönköknek egyenesnek kell lenniök, ennél hosszabbaknál a középátmérő 15%-át meg nem haladó ívmagasságú sikkörbeség nem kifogásolható.

3 m hosszúságig a rönkö egyik végén, ennél hosszabbaknál pedig mindkét végén előfordulhat a középátmérő hosszúságát meg nem haladó egyenes és egyirányú hasadás.

c) II. osztályú rönkö.

II. osztályú fűrészáru előállítására alkalmas, egészséges törzsrészek.

2 m hosszúságig egyenesnek kell lennie, ennél hosszabb rönköknél 10 cm-t meg nem haladó ívmagasságú síkgörbeség nem kifogásolható.

2 m hosszúságig 1 drb, ezen felül fm-ként 1 drb 15 cm-nél nem nagyobb átmérőjű egészséges, simára lefaragott ággöcs előfordulhat. Olyan apró és kis ággöcsök, amelyek nem hatolnak a fa szövetébe, szintén előfordulhatnak.

A hasadásra vonatkozólag ugyanazok az előírások érvényesek, mint a II. osztályú tölgyrönköknél.

A 12—24 cm középméretű rönköknél a görbület ívmagassága a középméret felét meg nem haladhatja, a simára lefaragott egészséges ággöcs és csomók mennyisége és nagysága annyi és akkora lehet, amennyi az ilyen anyag műszaki felhasználhatósága szempontjából megtűrhető.

X. Cser-rönkő.

a) I. osztályú.

Csak egyenes, nem csavarodott növési, szemre hibátlan, egészséges törzsrészekből termelhető. Nem fordulhat elő gesztelválás, korhadt fagybél, fagyrepedés, nedvfolyás, sem csillagos álgeszt.

A megtűrhető ágcsomókra, görbületekre, hosszúságra, vastagságra az I. osztályú tölgyrönköre érvényes előírások irányadók.

b) II. osztályú.

A kéregnélküli 25 cm középméretűnél vastagabb rönköknél a bél körül előforduló 5 cm-nél nem nagyobb kezdődő gesztelválás, egészen kis felületi fagyrepedés megtűrhető. Csillagos álgeszt itt sem fordulhat elő. A görbületek, csomók, hosszúságok, vastagságok tekintetében a 25 cm középméretűn felüli II. osztályú tölgyrönkökre vonatkozó előírások érvényesek.

A 12—24 cm középméretű rönköknél a síkgörbeség ívmagassága az átméret felét meg nem haladhatja. Bélkorhadásos, fagyléces, fagyrepedéses, gesztelválásos anyag nem szállítható. A csomók és simára lefaragott ággöcsök száma és nagysága az anyag műszaki felhasználásához mérten megtűrhető.

XI. Cseresznye- és körterönkő.

a) I. osztályú.

Egyenes, szemre teljesen egészséges, csavarodásmentes anyagból termelhető.

Legkisebb hosszúság 1,8 m, legkisebb középméret 30 cm.

2 m-ig ágmentesen szállítandó. 2 m-től felfelé fm-ként 1 db egészséges, simára lefaragott, 8 cm-nél nem nagyobb átméretű ággöcs előfordulhat. Felületi, a fa szövetébe nem hatoló, kis- és apró ággöcsök 2 m-en felüli méretéknél megengedettek.

A görbületekre nézve az I. osztályú tölgyrönkő feltételei irányadók.

3 m hosszúságig a rönkő egyik végén előfordulhat sugarirányú, kapcsolt repedés, — ha hosszúsága a középméret felét meg nem haladja — 3 m-en felüli rönköknél pedig mindkét végén előfordulhatnak olyan hasadások, amelyek hossza együttesen a középméret meg nem haladják.

Csekély kéregbenövés nem kifogásolható. Csak téli döntésű vadkörtéből és vadgesztenyéből termelhető, illetve szállítható.

Egészséges, egyenes, műszaki célokra még alkalmas anyagból termelhető.

Legkisebb hosszúság 1.50 m, legkisebb középátmérő 25 cm.

Folyóméterenként 1 db, 10 cm-nél nem nagyobb átmérőjű ággöcs megtűrhető. Kisebb felületi ággöcsök és nem mélyre hatoló kéregbenövés előfordulhat. Bélkorhadásos darabok nem szállíthatók. Kisebb-mérvű korhadás megtűrhető.

XII. Diórönkő.

a) I. osztályú.

Egyenes, nem csavarodott növéssű, szemre teljesen hibátlan törzsrészekből termelhető. Kismérvű kéregbenövés megengedett. Fagylécs és fagyrepedéses, kettősbelű, vakcsomós darabok nem szállíthatók.

Legkisebb hosszúság 1.80 m, 10%-ig azonban 1.60 m hosszú anyag is szállítható. Legkisebb középátmérő 30 cm.

2 m hosszúságig teljesen egyenesnek kell lennie, ezen felül előfordulhat olyan síkgörbeség is, amelynek ívmagassága a 10 cm-t meg nem haladhatja.

2 m-ig teljesen ágmentesnek kell lennie, 2 m-től felfelé fm-ként egy-egy 10 cm-nél nem nagyobb átmérőjű, símára lefaragott egészséges ággöcs és a fa szövetébe nem hatoló kis és apró ággöcsök nem kifogásolhatók.

Csakis sötétbarna gesztel bíró rönkők sorolhatók az I. minőségi osztályba.

A megengedett repedésekre vonatkozólag a cseresznyére és kőrtére érvényes előírások irányadók.

b) II. osztályú rönkő.

Csak egészséges, egyenes növéssű anyagból termelhető, azonban olyan rönkők, amelyeknél egészen kismértékű csavarodás fordul elő, nem kifogásolhatók.

Legkisebb hosszúság 1.60 m, legkisebb középátmérő 24 cm.

15 cm-nél nem nagyobb, símára lefaragott ággöcsökből fm-ként 1 db megtűrhető. Fülledt, álgesztes, erősen fagylécses, vagy erősen csavarodott növéssű anyag nem szállítható.

B) Lombosfából előállított különféle kivágások, gömbölyű, hasított és bárdolt áruk.

1. A k á c - k i v á g á s o k .

a) I. osztályú.

Teljesen egyenes, egészséges anyagból termelhető. Az egész mennyiség legfeljebb 10%-áig előfordulhatnak olyan síkgörbe darabok is, amelyeknél a görbület ívmagassága nem haladja meg a vastagság fele részét. Tergörbe darabok és erősen sudárlósnövéssű, valamint ormosnövésű, fagyrákosanyag nem szállítható. Az esetleg előforduló (ncm durva) ággöcsöket — melyekből fm-ként 1 db megtűrhető — teljesen símára le kell faragni. Kéregben szállítható.

b) II. osztályú.

Ide tartoznak az olyan darabok, amelyek sudárlós növéssűek, fm-ként 1-nél több — símára lefaragott — durva göccsel bírnak valamint azok, amelyeknél kezdődő korhadás mutatkozik, továbbá a gyengén fagylécses és erősnövéssű darabok is. A szállítandó mennyiség 20%-áig fordulhatnak elő az átmérő felét meg nem haladó ívmagasságú síkgörbe darabok.

c) III. osztályú.

Ide sorolandók az olyan darabok, amelyek egyébként a II. osztályú anyag minőségének megfelelnek, de kisebb térgörbeségük is van.

2. Akác-szőlőkaró kivágások.

(12 cm középátmérőtől felfelé.)

a) I. osztályú.

Egyenes, egészséges anyagból termelhető, csavarodott és erősen sudarlósnövésű, bélkorhadásos, gesztelválásos, rákos, kéregbe pöveses és ormosnövésű anyag nem szállítható. Nem sorolhatók az I. osztályba durva és korhadt ággöcsöket tartalmazó darabok sem. A kisebb egészséges göcsök száma fm-ként legfeljebb 1 db lehet. Nem sorolhatók ide a fehér, vagy szürkén fehéres geszttel bíró anyagok sem. Kéregben szállíthatók.

b) II. osztályú.

Ide tartoznak a síkgörbe darabok, azonban a görbület ívmagassága 3 cm-t meg nem haladhat. Kisebb mérvű, az átmérő $\frac{1}{5}$ részét meg nem haladó, kezdődő bélkorhadás, gyengén ormosnövésű, kis kéregbenövéses, helyenként kezdődő gesztelválásos darabok nem kifogásolhatók. A durva göcsök előfordulására az I. osztályú anyag előírásai irányadók. Csavartnövésű anyagok nem szállíthatók.

c) III. osztályú.

Ebbe a minőségi osztályba sorolhatók az I. és II. osztályú anyagok minőségi feltételeivel nem rendelkező, de részben még karótermelésre alkalmas kivágások. Nagyobb mérvű bélkorhadásos, benőt kérgű és ormosnövésű darabok is előfordulhatnak. Lehet sudarlós növésű is, azonban csavartnövésű anyag ebben a minőségi osztályban sem szállítható. Benőtt, egészséges és korhadt ággöcsök csak olyan mennyiségben fordulhatnak elő, amennyiben a karótermelésre való felhasználását még lehetővé teszik.

3. Akác bognárfa.

(30 cm középátmérőtől és 1.60 m hosszúságtól felfelé.)

a) I. osztályú.

Egyenes, egészséges anyagból termelhető és szállítható. Csavart és sudarlós növésű, bélkorhadásos, rákos, kéregbenövéses anyag ebben a minőségben nem szállítható. Teljesen benőtt, egészséges, símára lefaragott ággöcsök száma 2 m hosszúságon felül fm-ként legfeljebb 2 db lehet. Az egész mennyiség 10%-áig szállíthatók olyan síkgörbe darabok is, amelyeknél a görbület ívmagassága legfeljebb 5 cm. A középátmérő fele hosszúságát meg nem haladó repedések mindkét bütülapon előfordulhatnak. Az egész mennyiség 10%-áig II. osztályú anyag is szállítható. Kéregben szállítható.

b) II. osztályú.

16 cm középátmérőtől felfelé 65 cm, vagy ezzel osztható hosszúságban. Ide sorolható az olyan anyag, amelyen 5 cm-t nem meg haladó átmérőjű kezdődő bélkorhadás van. Kisebb gesztelválás, kéregbenövés, enyhén ormosnövésű és mérsékelten sudarlós növésű anyag nem kifogásolható. Az egészséges, durva ággöcsök száma 2 m hosszúságon felül fm-ként 4 db lehet. Az össz mennyiség 10%-áig olyan síkgörbe darabok

is szállíthatók, amelyeknél a görbület ívmagassága legfeljebb 10 cm. A bütükön előforduló repedések hossza a középátmérő felét meg nem haladhatja. Csavart növesű anyag nem szállítható.

c) III. osztályú.

A bognárfa célokra részben még alkalmas, ennek megfelelő méretben termelt anyag.

4. Hasított akác-szőlőkaró.

a) I. osztályú.

Egyenes, egészséges és göcsmentes kivágásokból termelhető. 12 cm-nél vékonyabb törzs, vagy ágfából szőlőkarót készíteni nem szabad. A karók toporral hasítandók. A háncsrészeket és rotszakadásokat vonókéssel le kell simítani. Sarkoktól és élektől lehuza megtisztítandók. A karókat vastagabb végükön kell olyképen meghegyezni, hogy a karók erőssége a felső, ú. n. ütővégükön 3—5 cm legyen. A felső ütővégektől lefelé számítva, 20—30 cm hosszban gömbölyítendő. Tört, repedt, fordítva helyezett anyag nem szállítható, a kész karók — szokás szerint — 20—25 db-ként, vashuzallal kötözendők.

b) II. osztályú.

Mérethiányos, vagy az I. osztályra vonatkozó minőségi feltételeknek meg nem felelő karók a II. osztályba sorolandók.

5. Kivágások friz- és dongakészítés céljaira.

Egyenes egészséges, nem csavarodott növesű szerfából termelhető, bélkorhadás, kettősbel, korhadt, ággöcs, gesztelválás nem fordulhat elő. A kivágásoknak teljesen egyeneseknek kell lenniök és 1 m hosszúságig ágmentesnek, 1 m hosszúságon felül tartalmazhatnak 1 db egészséges benőtt, simára lefaragott olyan ággöcsöt, amelynek középátmérője a kivágás középátmérőjének 15%-át meg nem haladja. Apró vagy kis lefaragott ággöcsök, melyek a gesztbe nem hatolnak be, nem kifogásolhatók. A szállítandó összmenyiségből legfeljebb 25% lehet 25—30 cm középátmérőjű, kéreg nélkül mérve, míg 75%-nak 31 cm-nél vastagabb kéreg nélkül mért középátmérővel kell bírnia. Kisebb kiterjedésű, kezdetleges, nem mélyre hatoló, felületi korhadás nem kifogásolható.

6. Feldolgozási rönkö.

Kőrisből. Legkisebb középátmérő kéreg nélkül mérve 16 cm, a legkisebb hosszúság 65 cm. Ebbe a minőségi osztályba olyan kőris- és akác-rönkök sorozhatók, melyek a rendes I. osztályú bognárrönkö minőségi követelményeinek nem felelnek meg, de keréktalp és külő kifogolására még alkalmasak. A hosszúság mindig 65 cm vagy a 65 cm-nek többszöröse kell, hogy legyen. Ugyanezen előírások érvényesek a tölgy- és szilfából készült bognár célokra felhasználni szokott ú. n. feldolgozási rönkökre is.

Bükk-kivágások. Hosszúság 65 cm és ennek többszöröse, illetve 90 cm és ennek többszöröse. Legkisebb kéreg nélkül mért középátmérő 25 cm-től felfelé. Egyenes, szemre egészséges, nem csavarodott növesű anyagból termelhető. Az előforduló álgeszt (barna bél) nagysága a középátmérő 20%-ánál nagyobb nem lehet. Korhadt és olyan nagy ággöcsöket, amelyek az anyagnak bognár, illetve pintér célokra való felhasználását akadályozzák, nem tartalmazhatnak. Szövetében megátadott, kéreg-elválásos, füledt anyag nem szállítható.

Gyertyán-kivágások. 23 cm kéregben mért középátmérőtől és 1.20 m hosszúságtól felfelé. Csak egyenes egészséges, nem csavarodott növési anyagból termelhető. 5 cm-nél nem nagyobb ívmagasságú sík-görbeséggel bíró darabok, felületi kis csomók nem kifogásolhatók. Erősen ormosnövésű és mélyre hatoló kéregbenöveses anyag nem szállítható. Fülledt, az átmérő félhosszúságánál mélyebben berepedt, durva ággöcsű, korhadásos darabok nem szállíthatók.

Nyír-kivágások. 1 m hosszúságban 15—19 cm középátmérővel és 1.20 m hosszúságban 20 cm-től felfelé középvastagságban. Csak egyenes, szemre egészséges törzsrészekből termelhető azzal, hogy a faszeggyártás céljaira szánt kivágásoknál a törzsnek gyökfő fölötti 1 m hosszú része ilyen célokra nem szállítható. A szállítandó anyagnak lehetőleg egyenesnek kell lennie, fm-ként legfeljebb 1 db egészséges, símára lefaragott olyan ággöcsöt tartalmazhat, amelynek középátmérője a szállított kivágás középátmérőjének 15%-át meg nem haladja. *Nagy-részben* lyukasgyűrűs szövetű, továbbá olyan anyag, amelynél az álgeszt (barna bél) nagysága az 5 cm-t meghaladja, nem szállítható. Rákos, korhadásos sérült anyagból készült kivágások, valamint olyan anyag amely a bútú végeken a kezdő befülledés jellegét mutatja, nem szállítható.

Hosszolatlan kőrös- és szil-bognárrönkő, 18—26 cm kéregben mért középátmérővel és 2 m hosszúságtól dm-ben emelkedő hosszakban szállítható. Egészséges, bognárcélokra alkalmas, nem durva göcsökkel bíró darabok, amelyek síkgörbék lehetnek azzal, hogy a síkgorbeség ívmagassága a szállított anyag középátmérőjét meg nem haladhatja. Egyoldalú repedés, melynek mélysége a középátmérő felét meg nem haladja, nem kifogásolható.

Akác bognár-rönkök 2.5 m hosszúságtól és 28 cm kéregben mért középátmérőtől felfelé szállíthatók. A szállított anyagnak bognár célokra alkalmasnak kell lenni, tehát csavartnövésű, durva bordázatú, erős kéregbenövésű és szürke színű gesztű, rosszul hasadó bélkorhadásos, vagy korhadt ággöcsöket is tartalmazó anyag nem szállítható.

C) Bárdolt, (faragott) hasított áruk.

1. Bárdolt, (faragott) gerenda.

Egyenes, egészséges, olyan szerfából termelhető, amelynél az előforduló egészséges göcsök nagysága és az előforduló korhadt ággöcsök és kisebb korhadás a kifaragott áru teherbíró képességét nem veszélyeztetik. Kezdődő, kisebb mérvű gesztelválásos anyagból is előállítható. Görbeség olyan mértékben, mely a felfaragott gerenda alaki felhasználását nem befolyásolja, megengedett. Általában tompa éllel is termelhető, azonban a tompa él nagysága a teljes él $\frac{3}{10}$ részénél nagyobb nem lehet.

2. Faragott tölgy (akác, szelídgesztenye) kerítésoszlop.

I. osztályú.

Egyenes, egészséges, nem túlságosan sűrű és durva ággöcsöket tartalmazó anyagokból termelhető. Korhadt csomók, nagyobb mérvű gesztelválás az oszlop kifaragott részén, repedés, melynek mélysége 0.5 cm-nél mélyebben hatol a fatestbe, nem fordulhat elő. A faragatlan törészen előforduló kapcsolt repedés nem kifogásolható. Megközelítően éles éllel faragandó, a síkgorbeség ívmagassága fm-ként a szállított anyag 10%-ánál 5 cm-t meg nem haladhatja.

II. osztályú.

Minőségileg ugyanolyan anyagból termelhető, mint az I. osztályú, azonban elszörtan előforduló korhadt ággöcsök és az oszlop faragott végén a fatestbe 1 cm-nél mélyebbre nem hatoló repedések, még ha azok kezdődő gesztelválásból származnak is, nem kifogásolhatók. A nem faragott részen durva ággöcsök, kapcsolt repedés nem kifogásolható. Tompa éllel is termelhető. Egyoldalú síkgörbeség a faragott részen nem kifogásolható, ha a görbeség az oszlopok 25%-ánál fordul elő és ívmagassága a 10 cm-t meg nem haladja.

III. osztályú.

Ide sorozhatók az I. és II. minőségi osztály előírásának meg nem felelő selejtes, nagyobb görbülettel bíró és mélyebb repedéseket is tartalmazó selejtes darabok.

3. Sarangolt szerfa (szerhasáb és szerdorong).

a) Szerhasáb.

Legalább 13 cm felsőátmérőjű, egyenes, ágmentes és szemre egészséges, nem csavartnövesű rönkökből hasított, széles, és vastag hasítványok, amelyek donga, nyelek stb. készítésére és egyéb műszaki felhasználásra alkalmasak.

b) Szerdorong.

6—12 cm felsőátmérővel bíró, egyenes, nem csavarodott növesű, szemre egészséges ág- és csomómentes, gömbölyű fadarabok, melyek bognár célokra, szerszámnyelek készítésére és más műszaki célokra alkalmasak. Szőlőkaró, cellulózefa, valamint bányászati célokra rendelt anyagnak legalább 13 cm középméretűvel kell bírnia. Úgy a szerhasáb, mint a szerdorong — kivéve a bányászati célokra rendelt szerdorongot — kéregben szállítható és akár ürm³, akár súly szerint hozható forgalomba.

D) Fakereskedelmi Szokvány előírásai.

Amennyiben a jelen minősítési irányelvek valamely választékra vonatkozólag előírásokat nem tartalmaznak és az E., F. pontok szerint sem esnek különleges minősítési feltételek alá, ezekre a Fakereskedelmi Szokványok előírásai érvényesek.

E) A MÁV, a Posta és a bányavállalatok előírásai.

Mindezen választékokra nézve, amelyekre a Máv., a m. kir. Posta, vagy egyéb közintézmények szabványelőírásokat adtak ki, e szabványban foglalt minősítések továbbra is irányadók mindazokra a faanyagokra, melyeknek árrendezésére a jelen rendelet kiterjed, ha azok ezen intézmények részére szállítatnak.

F) Vámkülföldre szállítandó anyagok.

A vámkülföldre szállításra kerülő anyagokra azok a minősítési előírások irányadók, amelyekre nézve a belföldi eladó a külföldi vevőjével megállapodott.

III. RÉSZ.

Minőségi és származási (termelői) megjelölés.)

A 45.500/1943. K. M. számú rendelet 15. §-ában foglaltak alapján kötelező minőségi és termelői jelzések alkalmazására a következők irányadók.

A) Általában.

1. Kötelező a minőségi és termelői jelzés alkalmazása általában mindazokra a faanyagokra, amelyekre a rendelet minőségi osztályok szerint eltérő árakat állapított meg, — kivéve a II. sz. mellékletben feltüntetett fenyőrudakat — (I., IV., V., VII. számú melléklet, továbbá a IX. számú melléklet 7—22. tételszáma és a X. számú melléklet 1—14. tételszáma) mégpedig ezeknek nemcsak a rendelet mellékleteiben feltüntetett minőségi osztályaira, hanem azokra is, amelyeknek árát az 5. §. (7) bekezdése alapján az eladó és vevő közösen állapítják meg. (Furnirrönkő, hangszerfa, stb.), Fentiek szerint 1943. évi szeptember hó 1. napja után csak minőségi és származási (termelői) jelzéssel ellátva hozhatók forgalomba a fenyő- és lomboszfák, (szálfa, tutajfa, rönkő), továbbá az ezekből készült papír-, (csiszoló) cellulóze és fagyapótfák, akáckivágások, akác bognárfák, valamint bárdolt (faragott) fenyő épületfák és bárdolt (faragott) tölgy, akác és szelid gesztenye kerítés-oszlopok.

2. A faanyagoknak a minőségi osztályt feltüntető jelzésekkel való ellátásánál, illetve a faanyagok minősítésénél a rendeletben foglalt előírások irányadók, azoknál a választékoknál pedig, amelyekre a rendeletben minősítési rendelkezés nem szerepel, a Fakereskedelmi Szokványokban foglaltakat kell irányadónak tekinteni.

3. A faanyag minőségét (osztályát) feltüntető jelzés történhet az alábbiak szerint ráfestett különböző színekkel, vagy beütött (beégetett) számokkal. A különféle minőségi osztályba sorozott faanyagok megjelölésére az alábbi színeket, illetőleg (arabs) számokat kell alkalmazni:

Tételszám	A minőségi osztály (választék) megnevezése	A minőség megjelölése	
		színek	számok
		alkalmazásával	
<i>I. Fenyőfából előállítható választékok:</i>			
1.	Hangszerfa	fehér	0
2.	Szítakáva készítésére alkalmas faanyag	fehér	00
3.	Repülőgép gyártására alkalmas faanyag	fehér	010
4.	I. osztályú minőségű faanyag	vörös	1
5.	II. " " "	sárga	2
6.	III. " " "	kék	3
7.	IV. " " "	fekete	4
<i>II. Lombosfából előállítható választékok:</i>			
1.	Furnirhántásra alkalmas rönkő	fehér	0
2.	Hámozási célokra alkalmas rönkő	fehér	00
3.	Válogatott (különleges) I. oszt. rönkő	zöld	010
4.	I. osztályú minőségű faanyag	vörös	1
5.	II. " " "	sárga	2
6.	III. " " "	kék	3

Tétel szám	A minőségi osztály (választék) megnevezése	A minőség megjelölése	
		színek	számok
		alkalmazása esetén	
1.	<i>I. Fenyőfából elő- állítható választé- kok:</i>		
	<i>Szerfa</i> (szálfa, tu- tajfa, rönkő)		
	a) általában (a sűrű- rúszerű erdeifenyő kivételével)	A szerfa vastagabb végén lévő vágáslap (bütül)ap köz- zepén elhelyezett 1 db a minőségi osztály jelzésére előírt megfelelő színű kb. 5 cm átmérőjű (tele) kör	A szerfa vastagabb végén lévő vágáslap (bütül)ap köz- zepén (számkalapáccsal, rönkőszámzó géppel) be- fűtött, vagy beégetett 2-5 cm magas-ágú (arabs) szám
	b) hangszerfa	1 db fehér kör	Az előbbiek szerint elhe- lyezett 0
	c) szitakáva készí- tésére alkalmas faanyag	2 db egymás mellé he- lyezett fehér kör	0.0
	d) repülőgépgyár- tására alkalmas faanyag	3 db a közepén három- szögben elhelyezett fehér kör	0.1.0
	e) sűrűrúszerű erdei- fenyő	2 db a minőségi osztály- nak megfelelő színű kör	A minőségi osztálynak megfelelően kettőzve al- kalmazott szám (1.1, 2.2, 3.3, 4.4)
2.	<i>Egyéb választékok:</i>		
	a) papírfa göm- (kőszőrúfa) bölyeg	Az alsó (vastagabb) bütü- lap közepén az átmérő irányában húzott és a minőségi osztálynak meg- felelő színű 1-2 cm szé- les sáv (vonal)	Nem alkalmazható
	hasáb	Az előbbi szerint a hom- loklapon, a sugár irányá- ban elhelyezve	Nem alkalmazható
	b) celluló- göm- zefa: bölyeg	Az alsó (vastagabb) bütü- lap közepén az átmérő irányában két egymásra merőlegesen (keresztalak- ban) húzott megfelelő színű (az átmérők teljes hosszában) 1-2 cm széles sáv (vonal)	Nem alkalmazható
hasáb	Mint az előbbi, a homlokl- apon a sugár és húr irá- nyában elhelyezve	Nem alkalmazható	

Tételszám	A minőségi osztály (választék) megnevezése	A minőség megjelölő-e	
		színek	számok
		alkalmazása esetén	
3.	c) fagyapotta: gömbölyeg	Az alsó (vastagabb) bütülapon az átmérők irányában húzott két egymással párhuzamos, megfelelő színű, 1—2 cm széles sáv (vonal)	Nem alkalmazható
	hasáb	A homloklapon a sugár irányában húzott két egymással párhuzamos, megfelelő színű, 1—2 cm széles sáv (vonal)	Nem alkalmazható
	Faragott (bárdolt) épületfa:	A vastagabb homloklapon az átlók metszéspontjában (középen) elhelyezett kb 3 cm átmérőjű megfelelő színű (tele) kör	A vastagabb homloklapon az átlók metszéspontjában (középen) elhelyezett beültött (beégetett) 3 cm magasságú szám a minőségi osztálynak megfelelően (1, 2, 3)
1.	<i>11. Lombosfából készült választékok:</i>		
	Szerfa (rönkő) a) általában:	Mint a fenyőnél (lásd: I./1. a tételszámot)	Mint a fenyőnél
	b) furnirhántásra alkalmas rönkő:	1 drb fehér- színű kör	0
	c) hámozási célokra alkalmas rönkő:	2 drb egymás mellé helyezett fehér kör	0.0
	d) válogatott I. osztályú rönkő:	1 drb zöld kör	0.1.0
2.	Akác kivágások:	Mint az I/2. a tételszám alatt tárgyalt papírfánál	Nem alkalmazható
3.	Akác-szólókaró kivágás és bognárfa:	Mint az I/2 b tételszám alatt tárgyalt cellulózefánál	Nem alkalmazható
4.	Faragott (bárdolt) tölgy, akác, szelídgesztenye, kerítésoszlop:	A faragatlan törész vágaslapján, közepén a minőségosztálynak megfelelő színű, kb 3—5 cm átmérőjű kör	Nem alkalmazható

Az I/7. és II/6. tételszám alatti minőségek jelzése elhanyagolható a meg nem jelölt faanyag azonban a fenyőnél csak IV., a lombosfánál csak III. osztályú faanyagként hozható forgalomba.

B) A minőségi jelölés módja.

A minőségi osztályt feltüntető jelzésnek a faanyagon való elhelyezése a következő módon történik:

C) A származási (termelői) jellel való megjelölés.

1. Az árú származásának igazolására szolgáló ú. n. termelői- (cég-) jelet a termelő (eladó) szabadon választhatja, illetőleg az eddig alkalmazott eljárást, ha ez a fenti rendelkezésekkel nincs ellentétben, továbbra is alkalmazhatja. (Pl. a tulajdonjog feltüntetésére eddig használatos jelzőkalapáccsal beütött jele.) A jelzés céljára jelzőkalapácsot kell használni és a megfelelő jelet ezzel kell beütni, vagy beégetni. A jelzés állhat az eladó nevének kezdőbetűiből (egyéb jel nélkül legalább két betű) cimereiből, cégjelből, vagy más erre a célra alkalmas egyszerű jelből, esetleg ezek együttes alkalmazásából is, azonban számok alkalmazása csak a minőségnek színekkel történő jelzése mellett megengedett.

2. A választott, illetőleg továbbra is használni szándékolt jelzés-módot 1943. szeptember 1. napjáig be kell jelenteni a m. kir. Közellátási Hivatalhoz, Budapest, VI., Nagymező-u. 1. sz. A választott és fenti határnaptól állandóan és kizárólagosan használandó jelzést a bejelentésben olyan pontosan kell leírni (lerajzolni), hogy abból az alkalmazott jel, illetőleg jelzés bármikor felismerhető és azonosítható legyen.

3. A termelő (eladó) a származási igazolásra szolgáló, ú. n. termelői- (cég-) jelet szerfánál mindig a minőségi jelzéstől (festett kör, szám, stb.) — elülnézetben — jobbra; bárdolt (faragott) épületfánál, faragott tölgy és egyéb kerítésoszlopoknál mindig a minőségi jelzés (festett) kör, beütött szám, stb. alá; a cellulozé, papír- (csiszoló) fagyapotfánál, továbbá akáckivágásoknál és akác bognárfánál a homloklap (vágáslap) jobboldali részén, magára a minőségi jelzéseként alkalmazott festett sávra köteles feltüntetni.

4. Amennyiben valamely választékot a termelő (eladó, átadó) és vevő együttesen minősítenek, a vevő (átvevő) jelzését mindig a termelői jelzésre az előző pontban előírt jobboldali, illetve alsó elhelyezéssel szemben a baloldalra, illetve felsőrészre kell alkalmazni, illetőleg elhelyezni. Ugyanígy kell eljárni akkor is, ha a vevő a rendelet 15. §-ának (2) bekezdése alapján minőségi jelzés nélkül vásárolt faanyagot hoz forgalomba.

D) A szerfaanyagok folyószámmal való megjelölése.

A minőségi és származási jelzéssel ellátandó faanyagok közül a szerfákat a termelő folyószámmal (rönköszám) is köteles ellátni, emellett azonban továbbra is alkalmazhatja az egyéb adatok feltüntetésére (hosszúság, középméret, stb.) eddig is használatos számjelzéseket. A rönköszámot és az egyéb adatok számjelzését a fenti előírások figyelembevételével úgy kell a faanyagon elhelyezni, hogy a minőségek számokkal történő jelzése esetén attól világosan megkülönböztethető legyen.

A m. kir. közellátásügyi miniszter 46.000/1943. K. M. sz. rendelete a belföldi fűrészüzemekben, hazai származású fenyő-szerfából termelt fűrészárúk legnagyobb eladási árának a megállapításáról.*

A 9.280/1941. M. E. számú rendelet 1. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem.

Termelői árak.

1. §.

(1) A fűrészüzemek (termelők) által forgalombahozott belföldi fenyő fűrészáru legmagasabb eladási árát az I.—IV. számú mellékletek tüntetik fel.

(2) Az (1) bekezdés szerint meghatározott árak fűrészüzemek (termelők) vagontételekben történő eladásainál a VI. számú mellékletben feltüntetett minőségi és méretezési előírásoknak megfelelő 24 mm vastag, párhuzamosan épélüre szélezett ú. n. kereskedelmi (a kereskedelmi forgalomban szokásos) fűrészárura vonatkoznak és a budapesti leadó-állomásokon vasúti kocsi (hajóba) rakott árura érvényesek; a párhuzamosan, de helyenkint — legfeljebb a szélesség kétszereséig terjedő — ígömbösen szélezett áru ára 5%-kal, a kúposan, de épélüre szélezett fűrészáru ára 10%-kal, a szélezetlen fűrészáru ára pedig 15%-kal alacsonyabb, a párhuzamosan épélüre szélezett fűrészáru áránál.

(3) A forgalmi adóváltás a 3. §-ban foglaltak szerint megállapított feladóállomási árakhoz külön tételként hozzászámítható.

(4) A m. kir. kincstár eladásainál a mellékletekben feltüntetett árakhoz — a forgalmi adóváltásán felül — a gyermeknevelési alap járuléka címén további 0.2% is hozzászámítható.

2. §.

(1) Kereskedelmi forgalom tárgyát nem képező külön méreti vagy minőségi előírásnak megfelelően készített fűrészárúkra ennek a rendelkezésnek a hatálya nem terjed ki. Ilyen árú megrendelésénél — amennyiben a megrendelt fűrészárura előírt méreti vagy minőségi feltételek a kereskedelmi szokások szerint eddig is különleges méret- és minőségként kezeltettek — jogosult a fűrészüzem a tényleges mennyiségi és minőségi kihasználás alapján az eladási árát megállapítani. A megrendelésben a kívánt, különleges méreteket részletesen fel kell tüntetni.

(2) Olyan közszállításonknál, melyeknél a megrendelés meghatározott mennyiségű szerfából meghatározott méretek szerint készítendő fűrészárura szól, és a vevő a kitermelhető fűrészáru teljes mennyiségét átveszi, az eladó az 1 m³ szerfából kitermelhető fűrészárura átlagárat állapíthat meg: ez az átlagár azonban budapesti leadóállomáson (forgalmi adó nélkül) m³-enkint 165.— P-nél több nem lehet.

(3) Az erdei fenyőből készült vasúti kocsi építőanyagra a III. és IV. számú mellékletben feltüntetett ár az (1)—(2) bekezdésben tárgyalt esetekben is irányadó.

(4) Az eladó az (1)—(2) bekezdésnek hatálya alá tartozó minden olyan megrendelést, amelynek összege 10.000 pengőt meghalad, az eladási ár részletes árkiszámításával és a részletes megrendeléssel együtt köteles a m. kir. Közellátási Hivatalhoz (Budapest, VI., Nagymező-utca 1. sz.) az ügylet kötésétől számított 8 napon belül bejelenteni.

* Megjelent a „Budapesti Közlöny” 1943. évi augusztus hó 10.-i 178. számában.

3. §.

(1) A legmagasabb feladóállomási árat úgy kell kiszámítani, hogy az 1. §-ban meghatározott legmagasabb budapesti leadóállomási árból le kell vonni a szóbanlévő árura a feladóállomástól Budapestig a vasúti díjszabás szerint fizetendő 15 tonnás díjtétel alapján 10.000 kg-ra eső fuvar költséget, hajófuvarnál pedig a MFTR helyi árudíj-szabása szerint 10 tonnás díjtétel alapján 10.000 kg-ra eső hajófuvar összegét, mindkét esetben beleértve a budapesti különdíj (kövezetvám) összegét (jelenleg a fűrészárura 10.— pengő), valamint a feladóállomáson fizetendő különdíj összegét is. A fuvar költségekből az 1 m³ fűrészárura eső részt lúccs és jegenyefenyőnél 15 tonnás vasúti kocsi-ban 30 m³, 10 tonnás vasúti kocsi-ban 20 m³, erdei fenyőnél pedig 23 m³, illetőleg 15 m³ áru szállításának a feltételezésével kell kiszámítani.

(2) Abban az esetben, ha az áru átadása nem a fűrészüzem feladóállomásán vasúti kocsi-ba (hajóba) berakva történik, az (1) bekezdésben meghatározott feladóállomási árból le kell vonni azokat a költségeket is, amelyek az árunak az átadás helyéről a feladóállomásra szállításánál, illetőleg vasúti kocsi-ba rakásánál és feladásánál ténylegesen felmerülnek (fuvar, felterhelés, fuvarlevél, mérlegelés, különdíj, stb.).

(3) Kétség esetében a feladóállomási ár kiszámítása szempontjából feladóállomásnak azt a vasúti, illetőleg hajóállomást kell tekinteni, amelynek igénybevételével a készlet a legkisebb költséggel szállítható Budapestre.

4. §.

A nem Budapestre szállított árunál a rendeltetési (leadó-) állomási árakat a 3. §-ban foglaltak szerint meghatározott legmagasabb feladóállomási árakból, a feladóállomástól leadóállomásig ténylegesen felmerült vasúti- (hajó) fuvar költségeknek, valamint a feladóállomáson fuvarlevél szerint és a leadóállomáson esetleg fizetett kövezetvám összegének hozzáadásával kell kiszámítani. A fuvar költségből az 1 m³ fűrészárura eső részt a 3. §. (1) bekezdésében megszabott mennyiségek figyelembevételével kell kiszámítani.

5. §.

(1) Azok a fűrészüzemek, amelyek Budapesttől 230 km-nél távolabb vannak (alsó tiszai, délvidéki fűrészüzemek) és az általuk fel-dolgozott fenyőserfát túlnyomórészt 400 km-nél nagyobb távolságról szerzik be, illetőleg a fűrészükre víziúton szállított (tutajozott) szerfa fuvardíja (tutajozási bér) m³-kint 12.— P-nél többet teszi ki, az ille-tékes közellátási felügyelettség útján előterjesztett részletes árkiszámítás alapján kérelemmel fordulhatnak a közellátásügyi miniszterhez, hogy a 3. §. szerinti feladóállomási árakhoz a fuvardíjtöbbletre tekintettel felárat számíthassanak. A kérelemben részletesen fel kell sorolni mindazokat az adatokat, amelyek a kérelem igazolására szolgálnak (számlák, kötlevelek, fuvarlevelek, stb.). Ki kell mutatni az egy m³-re eső átlagos fuvardíjat, valamint azt is, hogy a 3. §. szerint számítható feladóállomási ár kiszámítása milyen fuvar költség levonásával történt.

(2) A közellátásügyi miniszter írásbeli engedélye nélkül felár nem számítható; az engedély számára a számlában külön hivatkozni kell.

6. §.

(1) Az úgynevezet hosszú (normál) áru a 3 m-es és az ennél hosszabb (általában 3—6 m-es áru) azonban a 3—3.5 m hosszúságú

áru a szállított mennyiségnek legfeljebb 20%-a lehet. Ez vonatkozik a lécre és a hevederre is. Kizárólag a 3—3.5 m hosszúságú áru szállításánál a normál áru áránál 8%-kal alacsonyabb ár számítható. Ugyanevezett lábhosszméretben termelt áru a szállított hosszú (normál) áru mennyiségének legfeljebb 15%-a lehet. A vevő a lábhosszméretben termelt áru szállítását kizárhatja.

(2) A rövidáru hosszúsági mérete 1 m-től 2.75 m-ig terjed, legkisebb szélessége pedig 7 cm.

(3) Szélességi és erősségi méretek:

a) széles árunak kell tekinteni 12 mm vastagságnál a 16 cm és az ennél szélesebb, 18 mm vagy ennél vastagabb árunál pedig a 17 cm és az ennél szélesebb árut;

b) keskeny árunak kell tekinteni 12 mm vastagságnál a 8—15 cm széles, 18 mm vagy ennél vastagabb árunál pedig a 8—16 cm szélességű árut;

c) a heveder erősségi mérete 230 cm² keresztiszelvényig terjed.

(4) A hosszú (normál) áru és a rövid áru (léc) közötti árkülönbözetest — a külföldről behozott fűrészáru esetében is — a következőképpen kell megállapítani:

a) alapár alatt az építőáru minőségű, a hosszú (normál) és széles árura, illetőleg a hosszú (normál) lécre megállapított árat kell érteni;

b) az alapárat rövid áru és rövid léc esetében a következő összeggel kell csökkenteni:

	Főv'd árúnál P	Rövid lécenél P
1 m hosszú	30.—	45.—
1.25 m hosszú	25.—	35.—
1.50—1.75 m hosszú	20.—	30.—
2—2.75 m hosszú	10.—	20.—

7. §.

(1) Vastagsági (erősségi) felárak:

a) deszkánál a mellékletben feltüntetett alapár 24 mm-es vastagságra vonatkozik, amelyhez 12 mm vastagságú (keskeny és széles) árunál m³-enkint 10.— P, 18 mm vastagságú (keskeny és széles) árunál 8.— P felár számítható;

b) lécnél az alapár a 24 mm vastagságú lécre vonatkozik, amelyhez 12 mm vastagságnál m³-enkint 6.— P felár számítható.

(2) Hosszúsági felárak:

A fűrészelt gerendánál az alapár 3—6 m hosszúságú, 400 cm keresztiszelvényig terjedő méretre vonatkozik, amelyhez 6 m-en túl fm-enként és m³-enkint 2.— P felár számítható. A 10 m-nél hosszabb vagy 400 cm² keresztiszelvénynél erősebb méretű fűrészelt gerendát különleges méretűnek kell tekinteni és ára — a két feltétel együttes fennforgása esetében is — legfeljebb 15%-kal lehet magasabb. A 3 méternél rövidebb fűrészelt gerenda ára 10%-kal alacsonyabb a 3—6 méter hosszú árura megállapított áránál.

(3) Minőségi felárak:

a) az asztalosáru minőségnek megfelelő rövid szelvényárúnál, valamint a hevedernél (zárléc), 2 m-es vagy ennél hosszabb áru esetében m³-enkint 10.— P felár számítható; zárlécenél asztalosáru minőségnek számít a bélmentes és bélmetszett anyag;

b) a göcsmentes minőségű rövid szelvényáru — 2 m-nél hosszabb méret esetében az előző pontban említett feláron felül — még a következő felárak számíthatók:

1—1.25 m hosszúságig m ³ -enkint	7.— P
1.50—1.75 m hosszúságig m ³ -enkint	8.— „
2.—2.75 m hosszúságig m ³ -enkint	15.— „

c) a göcsmentes minőségű lécz és heveder (zárlécz) szállításánál — a 2 m-nél hosszabb heveder esetében az a) pontban említett feláron felül — még a következő felárak számíthatók:

1—1.25 m hosszúságig m ³ -enkint	7.— P
1.50—1.75 m hosszúságig m ³ -enkint	8.— „
2.—2.75 m hosszúságig m ³ -enkint	15.— „
3—6 m hosszúságig m ³ -enkint	25.— „

d) a rövid selejtes köbözhető áruért (súlyáru) az ugyanolyan hosszúságú és vastagságú törés- és korhadásmentes rövid anyagra megállapított árak áránál 8%-kal alacsonyabb ár számítható.

8. §.

(1) A hazai fűrésztelepeken fenyő fűrészáru termelésénél nyert melléktermékekért (nem köbözhető fűrésztermékek) és a fűrésztelepeken árusítani szokott egyéb árucikkekért felszámítható legmagasabb eladási árakat az V. számú melléklet tünteti fel.

(2) A forgalmi adóváltóság az V. számú mellékletben feltüntetett árakhoz — a 11. tételszám alatt megállapított ár kivételével — külön hozzászámítható.

(3) Az V. számú mellékletben feltüntetett árak az egyéb fafeldolgozó üzemek által forgalombahozott hasonló termékekre is érvényesek.

(4) Az V. számú mellékletben felsorolt árucikkek minőségi feltételeire nézve általában a fakereskedelmi szokványokban, a cellulóze készítésére alkalmas, kötegelt hulladékfára, valamint a kereskedelmi- és bányászéldeszákára pedig a VI. számú mellékletben foglaltak az irányadók.

9. §.

A hazai fűrésztelepeken termelt fenyőfűrészárúnak nagykereskedők részére történő eladásánál köteles az eladó a nagykereskedőnek árendeményt adni. Az engedeményt a megfelelő választékra megállapított legmagasabb feladóállomási árból kell levonni. Az engedmény mértékére nézve a felek közös megállapodása az irányadó.

10. §.

(1) Közforgalmú vasúton történő szállításnál köteles az eladó a vasúti kocsi teljes raksúlyát kihasználni. A holtfuvar következtében felmerült fuvardíjtöbbletet a vevő a számlából levonhatja. Ha azonban a kötlevelben megállapított szállítási határidőnek a vevő kívánságára történt megváltoztatása miatt, vagy a vevő egyéb szállítási rendelkezéséből folyólag a vasúti kocsi raksúlyát teljesmértékben kihasználni nem lehet, az esetleg felmerülő holtfuvar költség a vevőt terheli.

(2) Nem terheli a holtfuvar költség az eladót abban az esetben, ha a vasútállalat — a feladó megrendelésével ellentétben — olyan

vasúti kocsit bocsátott rendelkezésre, amelynek raksúlyát a szóban-lévő faanyaggal kellő gondosság mellett sem lehet teljes mértékben kihasználni. A megállapított árakat azonban az eladó ilyen esetben sem emelheti fel.

(3) Ha a vevő olyan méretű fűrészáru szállítását kívánja, amelynek szállítása az érvényben levő vasúti szabályzatok szerint csak pótkocsival történhetik, köteles a vevő a fuvardíjkülönbözetet az eladónak megtéríteni.

(4) Ha a vasúti szállítás közben, a helytelen berakás miatt, az anyag átrakása válik szükségessé, annak költsége az eladót terheli.

(5) Az eladó a kötleveiben (közszállításoknál a részletes szállítási feltételekben) foglaltatnak megfelelően (méreti és minőségi elosztás) köteles a szállítandó faanyagot a vasúti kocsiba berakni. Ha ennek a kötelezettségének nem tesz eleget, a rendeltetési helyen történő szétválogatás költsége őt terheli.

(6) Az áru szállításával kapcsolatban a berakáshoz felhasznált farakoncák, vagy a szállított anyag lekötésére és rögzítésére felhasznált anyag költsége az eladót terheli és sem annak értékét felszámítani, sem az anyagot visszakövetelni nem jogosult.

11. §.

(1) Azok a fűrészüzemek, amelyek az általuk termelt fűrészárut, egy (normál) vasúti kocsirakománynál kisebb tételekben, a helyi szükséglet kielégítésére közvetlenül a fogyasztóknak (iparosoknak) adják el — az ilymódon értékesített árúnak a rakterületen megfelelő módon történő elkülönítése és külön nyilvántartása esetében — a 3. §. (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően csökkentett alaphoz legfeljebb 10% felárat számíthatnak.

(2) Amennyiben valamely fűrészüzemnek telepes kereskedői iparjogosítványa is van és a fűrésztelepen (anyagraktárában) vagy a fűrésztelep helye szerint a községben (városban) fenntartott eladási telepén fűrészárúnak kicsinybeni (detail) eladásával is foglalkozik, a saját fűrészén előállított fűrészáruért az 1., illetőleg a 3. §-ban megállapított termelői áraknál legfeljebb 10%-kal magasabb árat számíthat. Ilyen esetben az azonos minőségű áruért (választék) számítható egységes eladási árat a saját termelésű és a más termelőtől (nagykereskedőtől) beszerzett árucsoportokra külön-külön kiszámított eladási egységár (mérlegelt) átlagosítása útján kell megállapítani.

Kereskedői árak.

12. §.

(1) Az I—V. számú mellékletben feltüntetett árak, illetőleg az azok alapján az 1—9. §-ban foglaltak szerint megállapított legmagasabb feladóállomási és leadóállomási árak a *nagykereskedők* eladásaira is irányadók azzal az eltéréssel, hogy a nagykereskedő eladási árként a megállapított áraknak forgalmi adóval növelt összegét köteles eladási árként feltüntetni.

(2) A Budapestre eladott árunál alapárként a nagykereskedők is a 3. §-ban foglaltak szerint megállapított feladóállomási árat kötelesek alapul venni, az általuk felszámítható eladási ár („beleértve a forgalmi adót is“) megállapításánál.

13. §.

(1) *Telepes kereskedők* — akik a termelőtől vagy nagykereskedőtől a vagonátételben beszerzett árut eladási telepükéről közvetlenül a

fogyasztóknak (feldolgozóknak) adják el — a rendelet hatálya alá tartozó faanyagoknak telepükről történő eladásánál a beszerzési árhoz legfeljebb 20% bruttó hasznót számíthatnak, ennek összege azonban m³-enkint a vörös fenyőből és a sűrűszálú erdei fenyőből (borovi) készült fűrészárúnál a 30.— P-t, egyéb fűrészárúnál pedig a 28.— P-t nem haladhatja meg.

(2) Beszerzési ár alatt az alábbi költségtételek együttes összegét kell érteni:

a) a vonatkozó mellékletben feltüntetett legmagasabb eladási (feladóállomási) ár, amelyhez a forgalmi adó hozzáadható; a beszerzésnél kapott árengedményeket (rabatt, minőségi kifogásokból eredő térítés, 3%-ot meghaladó pénztári endegmény, stb.) azonban le kell vonni;

b) a leadóállomásig ténylegesen felmerült vasúti (hajó) fuvar, teherautóval történt szállítás esetében a MÁVAUT díjszabás szerint a megfelelő távolságra megállapított fuvarkölttség;

c) a vasúti kocsiból (hajóból) való kirakás, leadóállomási külön-díj, telepészállítás, raktározás, kezelés a telepen, eladáskor kocsira rakás, stb. költségei címén m³-enkint 6.— P, illetőleg az V. számú mellékletben felsorolt áruknál 10 tonnánként 60.— P.

(3) A (2) bekezdés b) és c) pontjában említett költségeknek az eladási egységekre (m³, fm, db) történő szétosztásánál a következő szabályok irányadók:

a) fűrészáruból a lúccs- és jegenyefenyőnél 15 tonnás vasúti kocsiban legalább 30 m³, 10 tonnás vasúti kocsiban legalább 20 m³, erdei fenyőnél pedig 23 m³, illetőleg 15 m³ áru szállítását kell feltételezni,

b) az a) pontban nem említett árufajtáknál a 10 tonnánként felszámítható költséget a szállított tényleges mennyiség alapján kell felosztani.

(4) Az (1)—(3) bekezdésben foglaltak szerint kiszámított eladási árat az egységei áruknak az I—V. számú mellékletben megjelölt eladási egységeire vonatkoztatva a m³-re, ürm³-re és súlyra eladott árunál egész pengőre, darabszámra és folyóméterre eladott árunál egész fillérre kell kerekíteni. Ez úgy történik, hogy az —.50 P-nél, illetőleg a 0.5 fillérnél kisebb törtrészek elhagyandók, az ennél nagyobb törtrészek pedig a felfelé következő egész pengőre, illetőleg egész fillérre kerekítendők.

(5) Az (1)—(4) bekezdés szerint megállapított eladási árakhoz 1 m³-nél kisebb eladás esetében m³-enkint további 4.— P számítható.

14. §.

A *telepes kereskedők* a különböző helyről beszerzett egynemű (azonos minőségű) árucikkekre a 10.300/1939. A. K számú rendelet (megjelent a Budapesti Közlöny 1939. évi december 21-i 291. számában) 6. §-ában szabályozott *átlagárszámítás alkalmazásával egységes eladási árakat kötelesek megállapítani*. Az átlagárszámítást az ebben a rendeletben megállapított minőségi feltételek, elnevezések és jelzések figyelembevételével végzett áruosztályozás alapján kell végezni.

15. §.

A jelen rendelet hatálya alá tartozó áruk eladási forgalmába bekapcsolt *közvetítőkereskedő* (ügynök, bizományos) díjazása az eladó kötelessége. Az ezzel kapcsolatos kiadás a vevőre sem közvetlenül (az árban), sem közvetve át nem hárítható.

16. §.

Azok a *kiskereskedők*, akik az általuk forgalombahozott fűrészáruk túlnyomó részét nem vagon-tételben, hanem telepes kereskedőtől vásárolják és közvetlenül a fogyasztóknak (iparosoknak) kicsinyben adják el (a város, község belterületén raktár — pincében, udvaron, stb.) a beszerzési árhoz bruttó haszon címén m^3 -enként legfeljebb 15.— P-t számíthatniak hozzá. A beszerzési árból kapott engedményt saját eladási árak megállapításánál nem kell levonniok.

Vegyes rendelkezések.

17. §.

(1) Minden termelő (fűrészüzem) és fakereskedő, aki az I—VI. számú mellékletben felsorolt faanyagokat hoz forgalomba, az 1943. évi szeptember hó 1. napjától kezdve köteles az általa forgalombahozott faanyagokat darabonként a minősítési osztályt feltüntető jelzéssel tartósan (például le nem mosható olajfestékekkel, beütött, vagy beégetett betűkkel és számokkal) megjelölni és egyidejűleg termelői (cég) jelével is ellátni. Ennek a rendelkezésnek a betartásáért az áru forgalombahozóját terheli a felelősség; abban az esetben pedig, ha a minősítést az eladó és vevő közösen végzik, felelősségük egyetemleges.

(2) A faanyagok minőségi osztályba sorolását, illetőleg a minőségi osztály feltüntető jelzésével való ellátását a VI. számú mellékletben megállapított minősítési irányelvek szerint az áru elküldésekor (átadásakor, feladásakor) a valóságnak megfelelően kell elvégeznie.

(3) Az átvett, vagy a vevő telepére (üzemébe) beérkezett és minőségileg nem kifogásolt faanyagban a szakszerűtlen kezelés következtében, vagy az időjárás által okozott elváltozás (például mély repedések) előálló minőségi romlásért az első (előbbi) minősítést végző (eladó) felelősséggel nem tartozik.

(4) Ha a vevő a minőségi jelzéssel átvett faanyagot feldolgozatlan állapotban újból forgalomba hozza, köteles az időközben esetleg bekövetkezett minőségi romlást figyelembe venni és annak megfelelően az árut újból minősíteni: az árut az első (előbbi) eladó (termelő, kereskedő) által végzett minősítéssel, illetőleg megjelöléssel csak akkor szabad forgalomba hozni, ha a továbbadni szándékolt faanyag a VI. számú mellékletben a szóbanlévő minőségre előírt feltételeknek megfelel, illetőleg, ha az anyagban nem következett be olyan változás (pl. korhadás, repedés), ami miatt az már csak alacsonyabb minőségi osztályba lenne sorolható.

(5) A kereskedő a feldolgozatlanul továbbadott faanyagokat köteles saját cégjelével is ellátni.

(6) A faanyagok minőségi jelzésére, valamint termelői (cég-) jellel való ellátásának módjait a VI. számú melléklet III. részében foglaltak irányadók.

(7) Az eladó az elszállított (átadott) faanyagokról részletes darabjegyzéket (konszignáció) köteles kiállítani, amelyben fel kell tüntetni az egyes darabokon alkalmazott minősítési jelzést és termelői (cég-) jelet is.

(9) Minden termelő és kereskedő, aki minőségi jelzéssel ellátandó faanyagot hoz forgalomba, köteles a m. kir. Közellátási Hivatalhoz (Budapest, VI., Nagymező-utca 1. szám) 1943. évi szeptember hó 1. napjáig bejelenteni, hogy az áru származásának megjelölésére

milyen termelői (cég-) jelet (jelzést) fog alkalmazni. Ezt a bejelentést a 19. §. szerint beterjesztendő árjegyzéken kell megtenni.

18. §.

Ennek a rendeletnek a hatálya alá tartozó faanyagok eladásánál — az 1939. évi augusztus hó 26-án — a visszacsatolt keleti és erdélyi területen 1940. évi augusztus hó 23-án, a visszafoglalt délvidéki területen pedig 1941. évi március hó 25-én — érvényben volt eladási feltételek továbbra is érvényben maradnak: a fizetési feltételek pedig annyiban módosulnak, hogy — kivéve a 300.— P-nél kisebb eladásokat — 8 napon belül történő fizetésnél legalább 2%o. 30 napon belül történő fizetésnél pedig legalább 1%o pénztári engedményt kell adni.

19. §.

(1) A fűrészüzem tulajdonosa (termelő) köteles a jelen rendelet hatálybalépésétől számított 15 napon belül a rendelet hatálya alá tartozó árucikkekre vonatkozó részletes árjegyzékét a m. kir. Közellátási Hivatalnak (Budapest, VI., Nagymező-utca 1.) megküldeni. Az árjegyzékben a budapesti leadóállomásokra megállapított árakból kiindulva az üzemének, vagy az áru tárolási helyének megfelelő feladóállomási árakat kell feltüntetni. Tartalmaznia kell az árjegyzéknek a fűrész-áru termelésével kapcsolatban nyert melléktermékek, illetőleg az amellett általában értékesíteni szokott árufajták eladási árát is. Az árjegyzéken fel kell tüntetni azokat a jelzéseket is, amelyeket a fűrészüzem az árunak a 17. §-ban előírt minőségi és származási (termelői) megjelölésére állandóan alkalmazni fog.

(2) A telepes kereskedők kötelesek ennek a rendeletnek a rendelkezései szerint kiszámított árakat feltüntető árjegyzéküket és árváltozás esetében az új árjegyzéküket is — a 10.300/1939. Á. K. számú rendelet 6. §. és 7. §-ában foglalt rendelkezések szerint — havonként a m. kir. Közellátási Hivatalhoz (Budapest, VI., Nagymező-utca 1. szám) beterjeszteni.

(3) Az árjegyzékben foglalt árak a bejelentéssel egyidejűleg életbeléptethetők, azonban az ármegállapítás alapjául szolgáló adatokért az árjegyzék beterjesztésére kötelezett személy felelősséggel tartozik.

(4) A termelő (fűrészüzem) és a kereskedő köteles az (1) bekezdésben foglaltaknak megfelelően készített részletes és könnyen áttekinthető árjegyzéket a vevő által könnyen hozzáférhető és jól látható helyen kifüggeszteni.

20. §.

(1) Minden olyan termelő és kereskedő, aki ennek a rendeletnek a hatálya alá tartozó árut hoz forgalomba, vevőjének számlát (árjegyzékét) köteles adni. A számlán fel kell tüntetni az eladó cégét és cégszerű aláírását, továbbá a vevő nevét, az eladott áru mennyiségét, méreteit, minőségét, egységárát és a vevőnek bármilyen címen nyújtott engedmények összegét is. A minőség megjelölésére az I—V. számú mellékletben feltüntetett elnevezéseket kell használni és a helyi piacon esetleg szokásos más elnevezést csak e mellett (zárójelben) szabad feltüntetni. A minőség feltüntetése nélkül számlázott áruért csak a szóbanlévő árufajta (választék) legalacsonyabb minőségi osztályára megállapított árak számíthatók.

(2) A termelők, a nagykereskedők és a telepeskereskedők eladásaiaknál a számlabélyeg költségét, közszállításnál pedig a nyugtábélyegilletéket felszámíthatják.

21. §.

(1) Az ebben a rendeletben megállapított árak termelők és nagykereskedők eladásainál 1943. évi augusztus hó 1. napja után elszállított vagy a vevőnek a szerződés feltételei szerint egyébként mennyiségileg és minőségileg átadott faanyagokra érvényesek, a vevő által a fenti időpont előtt esetleg adott vételárelőleggel fedezett mennyiségre azonban nem alkalmazhatók.

(2) Telepes kereskedők eladási áraikat a 10.300/1939. A. K. számú rendelet 6. §-ában foglaltak szerint elvégzett havonkinti átlagosítás keretében a tényleges beszerzések figyelembevételével változtathatják meg, azonban az 1943. évi augusztus hó 1-ével elkészítendő árkiszámításnál a jelen rendelet 13. §-ában engedélyezett bruttó haszonösszeget, illetőleg egyéb felszámítható költségeket vehetik számításba.

(3) A telepes kereskedők az 1943 augusztus hónapra vonatkozó árjegyzéküket 1943 augusztus 15-ig terjeszthetik be.

22. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép hatályba: hatálybalépésével az 56.000/1941. A. K. számú rendelet hatályát veszti.

Budapest, 1943. évi augusztus hó 6-án.

A miniszter helyett:

Dr. Jakabffy Károly s. k.
államtitkár.

I. sz. melléklet.

K i m u t a t á s

a hazai származású *lúcfenyő* szerfából hazai fűrészeken termelt *fűrész* áru eladásánál az egyes minőségi osztályokba tartozó árukért felszámítható legmagasabb egységárakról — termelők eladásainál, *budapesti leadóállomásokon* — forgalmiadó nélkül.

Tétel- szám	Minőség és méret (sz. = széles, k. = keskeny)	Eladási ár m ³ -kint pengő
A) Hosszú (normál) áruk. (3—6 m hosszú)		
1.	Lf. Gm. és Rgm. Göcsmentes és részben göcsmentes lúcfenyő (R. & Hr. F.)	sz. 215.— k. 205.—
2.	I. Lf. A. Válogatott lúcfenyő (F. U. & F. A.)	sz. 195.— k. 187.—
3.	II. Lf. B. (F. B.)	sz. 185.— k. 177.—
4.	III. C. (F. C.)	sz. 175.— k. 167.—
5.	IV. építőáru (D.)	sz. 160.— k. 154.—
6.	V. Selejtes köbözhető áru (súlyáru) (Brack)	sz. 146.— k. 140.—
B) Gyalulható (gyaluképes) keskenyáru.		
		Gyalulatlan Gyalult
7.	Gyalulható I. (Gy. I.) (H. A.)	192.— 202.—
8.	Gyalulható II. (Gy. II.) (H. B.)	182.— 192.—
9.	Gyalulható III. (Gy. III.) (H. C.)	172.— 182.—

C) Rövidáruk, lécs és heveder.

10. Rövid deszka és palló (törés- és korhadásmentes)

(III. C. IV. D.)

1.— m hosszú	130.—
1.25 m hosszú	135.—
1.50—1.75 m hosszú	140.—
2.—2.75 m hosszú	150.—

11. Lécs és heveder

a) 3—6 m hosszú	170.—
b) rövid lécs, 1.— m hosszú	125.—
1.25 m hosszú	135.—
1.50—1.75 m hosszú	140.—
2.—2.75 m hosszú	150.—
c) rövid heveder (zárlécs), 1—2.75 m hosszú	155.—

12. Fűrészelt gerenda, 3—6 m hosszú (400 cm² kereszt-szelvényig)

175.—

Megjegyzés: Vörösfenyőnél m³-kint 25% felár számítható, kivéve az 5., 6. és 10. tételszámok alá tartozó minőségbe sorozható árut.

II. sz. melléklet.

Kimutatás

a hazai származású jegenyefenyő szerfából hazai fűrészeken termelt fűrészáru eladásainál az egyes minőségi osztályokba tartozó árukért felszámítható legmagasabb egységárakról — a termelők eladásainál, budapesti leadóállomásokon — forgalmiadó nélkül.

Tétel- szám	Minőség és méret (sz. = széles, k. = keskeny)	Eladási ár m ³ -kint pengő	
	A) Hosszú (normál) áruk. (3—6 m hosszú)		
1.	Gm. és Rgm. Jf. Göcsmentes és részben göcsmentes jegenyefenyő (R. & Hr. T.)	sz. 206.— k. 200.—	
2.	U. az durvaszövetű jegenyefenyőből (Gm. és Rgm. dsz. Jf.)	sz. 198.— k. 192.—	
3.	I. Jegenyefenyő A. (Jf. A.) (T. A.)	sz. 190.— k. 182.—	
4.	II. Jegenyefenyő B. (Jf. B.) (T. B.)	sz. 180.— k. 172.—	
5.	III. osztályú	sz. 170.— k. 162.—	
6.	IV. osztályú (épitőáru)	sz. 160.— k. 154.—	
7.	V. osztályú (selejtes köbözhető áru)	sz. 140.— k. 134.—	
	B) Gyalulható (gyaluképes) keskenyáru.		
	Gyalulatlan	Gyalult	
8.	Gyalulható I. (Gy. I.) (H. A.)	187.—	197.—
9.	Gyalulható II. (Gy. II.) (H. B.)	177.—	187.—
10.	Gyalulható III. (Gy. III.) (H. C.)	167.—	177.—

C) Rövidárúk, lécz és heveder.

11. Rövid deszka és palló		
1.— m hosszú		130.—
1.25 m hosszú		135.—
1.50—1.75 m hosszú		140.—
2.—2.75 m hosszú		150.—
12. Lécz, heveder (zárlécz)		
a) hosszú (3—6 m) lécz, heveder		170.—
b) rövid lécz, 1.— m hosszú		125.—
1.25 m hosszú		135.—
1.50—1.75 m hosszú		140.—
2.—2.75 m hosszú		150.—
c) rövid heveder (zárlécz), 1—2.75 m hosszú		155.—
13. Fűrészelt gerenda (3—6 m h. 400 cm ² kereszt-szelvényig)		175.—

III. sz. melléklet.

Kimutatás

a hazai származású sűrűszálú erdeifenyő (borovi) szerfából hazai fűrészeken termelt fűrészáru eladásánál az egyes minőségi osztályokba tartozó árukért felszámítható legmagasabb egységárakról — termelők eladásainál, budapesti leadóállomásokon — forgalmiadó nélkül.

Tétel- szám	Minőség és méret (sz. = széles, k. = keskeny)	Eladási ár m ³ -kint pengő
1.	Göcsmentes és részben göcsmentes (boules), 3—6 m hosszig	sz. 210.— k. 202.—
2.	Asztalosáru (3—6 m hosszígg)	sz. 200.— k. 192.—
3.	Vasútkocsi-építőanyag	190.—
4.	Építőáru (3—6 m h-ig)	sz. 160.— k. 154.—
5.	Súlyáru (selejtes köbözhető áru)	sz. 140.— k. 134.—
6.	Rövid deszka és palló	
1.— m hosszú		130.—
1.25 m hosszú		135.—
1.50—1.75 m hosszú		140.—
2.—2.75 m hosszú		150.—
7.	Lécz, heveder (zárlécz)	
a) hosszú, 3—6 m		170.—
b) rövid lécz, 1.— m hosszú		125.—
1.25 m hosszú		135.—
1.50—1.75 m hosszú		140.—
2.—2.75 m hosszú		150.—
c) rövid heveder (zárlécz), 1—2.75 m h.		160.—
8.	Fűrészelt gerenda (3—6 m hosszígg, 400 cm ² kereszt-szelvényig)	180.—

IV. sz. melléklet.

Kimutatás

a hazai származású közönséges erdeifenyő (síkvidéki) szerfából hazai fűrészeken termelt fűrészáru eladásánál az egyes minőségi osztályokba tartozó árukért felszámítható legmagasabb egységárakról — termelők eladásainál, budapesti leadóállomásokon, — forgalmiadó nélkül.
Tételszám

Tétel- szám	Minőség és méret (sz. = széles, k. = keskeny)	Eladási ár m ³ -kint pengő
1.	Asztalosáru	sz. 194.— k. 190.—
2.	Vasútkocsi-építőanyag	189.—
3.	Építőáru	sz. 160.— k. 154.—
4.	Súlyáru (selejtes, köbözhető áru)	sz. 140.— k. 134.—
5.	Rövid deszka és palló	
	a) 1.— m hosszú	130.—
	b) 1.25 m hosszú	135.—
	c) 1.50—1.75 m hosszú	140.—
	d) 2.—2.75 m hosszú	150.—
6.	Léc, heveder, zárléc:	
	a) hosszú, 3—6 m	170.—
	b) rövid lécz, 1.— m hosszú	125.—
	1.25 m hosszú	135.—
	1.50—1.75 m hosszú	140.—
	2.—2.75 m hosszú	150.—
	c) rövid heveder (zárléc), 1—2.75 m hosszú	155.—
7.	Fűrészelt gerenda (3—6 m hosszú, 400 cm ² kereszt- szelvényig)	175.—

K i m u t a t á s

a hazai fűrészüzemeken a fenyő fűrészáru termelésénél előálló *melléktermékek* (nem köbzhető fűrésztermékek) és árusítani szokott egyéb termények legmagasabb termelői ára az egyes erdőüzemeltetések kerületében *fekvő feladóállomásokon vasúti kocsiba rakva fázisadó nélkül.*

Tételszám	Választék	Méretek			Méret-egység	Legmagasabb eladási ár mértékegységenként P-ben		
		Széles-ség	Vastag-ság	Hosszú-ság		Gödöllő, Győr, Komárom, Miskolc	Bustyaháza, Debrecen, Kassa, Kaposvár, Kolozsvár, Szeged, Szombathely	Beszterce, Csíkszereda, Marosvásárhely, Nagybánya, Rahó, Ungvár
1.	Szélideszka kereskedelmi méretekben							
	a).....	14 cm-től	24 mm	2 m	fm	—47	—45	—42
	b).....	14 »	24 »	3 m	»	—49	—47	—44
	c).....	14 »	24 »	4-6 m	»	—50	—48	—45
2.	Bányaszélideszka							
	a).....	18 cm-től	24 mm	1-3,5 m	»	—28	—27	—25
	b).....	18 »	18 mm	1-3,5 »	»	—21	—20	—19
3.	Négyzetkaró							
	a) luc és jegénye	24 mm	24 mm	1-2 m	»	—08	—07	—06
	b) erdei fenyő ...	24 »	24 »	1-2 »	»	—09	—08	—
4.	Szélkaró (víkli)							
	a).....			1 m	1000 db	44—	41—	37—
	b).....			1,25 m	1000 »	60—	57—	52—
	c).....			1,50 m	1000 »	79—	75—	68—
5.	Sárléc							
	a).....			2-3 m	fm-ként	1,30	1,20	1,10
	b).....			4-6 m	(20 db)	1,40	1,30	1,20
6.	Gyalult szék-léc							
	a) omboru				fm	—25	—24	—23
	b) homoru				»	—22	—21	—20
7.	Faszindely							
	a) I. o.			42-48	szokv. 1000 db	70—	67—	63—
	b) II. o.			cm	ként	65—	62—	58—
8.	Tutajevző							
					db	6—	5—	5—
9.	Tutajheveder							
					»	7—	5—	5—
10.	Kötözött cellulóze-hulladékia (fehérre kérgelve)	12 mm	30 mm	0,4-1 m	10 t	—	540—	500—
11.	Kötözött léc-és deszkahulladék							
					10 »	700—	700—	700—
12.	Kötözetlen léc-és deszkahulladék	1 m	1 m	1 m	ürm ³	13—	11—	10—
13.	Fűrészpor, gyaluforgács				q	3—	2,50	2—

Megjegyzések: 1. A 13 mm vastag kereskedelmi szélideszka ára 25%-kal alacsonyabb.

2. A 11. tételszám alatt feltüntetett kötözött léc- és deszkahulladék ára budapesti leadóállomásokon vasúti kocsiba rakva értendő, forgalmiadóval együtt.

Ugyanez érvényes a 44.000/1943. K. M. számú rendelet 1. §-ának (1) bekezdésében felsorolt Budapest környéki városok és községek leadóállomásain is. (Buadok, Kispest, Pestszenterzsebet, Pestszentlőrinc, Rákospalota és Újpest megyei városok, valamint Albertfalva, Békásmegyér, Budatétény, Cinkota, Mátyásföld, Nagytétény, Pesthidegkút, Pestszentimre, Pestújhely, Rákosszaba, Rákoshegy, Rákoskeresztúr, Rákosliget, Rákosszentmihály, Sashalom, Soroksár és Vecsés községek.) A feladóállomási ár, illetve a nem Budapestre (illetve környékre) szállított áru leadóállomási árának meghatározása egyébként a rendelet 3. és 4. §-ában foglaltak szerint végzendő.

3. A helyi fogyasztásra súly szerint eladott léc- és deszkahulladékért legfeljebb a 11. tételszám alatt megadott budapesti árakból levezetett feladóállomási ár számítható.

4. A helyi fogyasztásra eladott fűrészpor és gyaluforgács ára a nem városi, vagy községi belterületen fekvő fűrészek eladásainál 25%-kal alacsonyabb, mint a 13. tételszám alatt (vasúti kocsiba rakva) megállapított árak.

VI. sz. melléklet.

MINŐSÍTÉSI ÉS MÉRETEZÉSI ELŐÍRÁSOK.

I. RÉSZ.

A) Lúcfenyő.

1. Göcs- és részben göcsmentes (Gm. és Rgm. Lf.) minőségi osztály.) Tiszta és féltiszta, Rein u. Halbrein = R. u. Hr. F.).

Csak teljesen egészséges, egyenesszálú, bel- és színeződésmentes törés és repedésmentes anyagot tartalmazhat, 40%-ban teljesen tiszta göcsmentesnek kell lennie, 60%-ban olyan árut is tartalmazhat, amelyben m²-ként legfeljebb 3 db jól benőtt 10 mm-nél (vagy 1 db 30 mm-nél) nem nagyobb átmérőjű egészséges benőtt ággyöcs előfordul. A deszka vagy palló szélességénél nem hosszabb, egyenes homlokhasadás szórványosan vagy a deszka homlokoldalából kiinduló legfeljebb 2 mm mély, egyoldalú hajszálrepedés előfordulhat. Nagyobb vagy mélyebb, nagyszámú apró gyantatáskát tartalmazó darabok e minőségbe nem osztályozhatók. Ha a deszkán 1—2 kisebb gyantatáska előfordul, de egyébként szövetileg semmi olyan hibát nem tartalmaz, amely ebbe az osztályba való sorolását kizárná, az ilyen (1—2 kisebb gyantatáskával bíró) anyag megtűrhető.

2. I. Válogatott lúcfenyő (Lf. A. minőségi osztály) (Unsortierte Fichte és Fichte A., az Ugir, illetve C. I. B. osztály szerinti U. F. és F. A.)

Az anyagnak épélűnek, bél-, rovarragás-, korhadás- és repedésmentesnek kell lennie és legfeljebb 15%-ig engedhető meg a deszka egészségi állapotára befolyással nem bíró — kizárólag szépséghibának minősíthető — gyenge elszíneződés, átvágott béllal vízben szállítható. Széles árunál négyzetméterenként legfeljebb 10 db apró, vagy 4 db kis, vagy 1 db legfeljebb 30 mm átmérőjű, keskeny árunál pedig fm-ként legfeljebb 2 db apró, vagy 1 db legfeljebb 25 mm átmérőjű egészséges, teljesen benőtt ággyöcsöt tartalmazhat. A göcsök 20%-a kisebb, egészséges, benőtt keresztgyöcs is lehet. Kéregbenövéses, nagyobb keresztgyöccsel bíró darabokat ez a minőség nem tartalmazhat. Előfordulhat kisebb gyantatáskával bíró néhány darab is, de nagy és mély gyantatáskával bíró darabok ebbe a minőségi osztályba nem sorolhatók. Az anyag szélességét meg nem haladó homlokrepedés szórványosan, a deszka vagy a palló vastagságának 1/3-ánál nem mélyebb, egyenes, egyoldali hajszál- vagy naprepedés előfordulhat, azonban ezek a hiányok legfeljebb a szállítandó mennyiség 30%-ánál fordulhatnak elő.

Olyan anyagok, melyeknek egy darabján a fentebb felsorolt hibák, illetve hiányok összesen előfordulnak, csak a következő minőségi osztályba sorolhatók. Erősen csavarodott növesű gömbölyegfából termelt anyag még abban az esetben sem sorolható ebbe a minőségi osztályba, ha az egyébként a többi minőségi előírásoknak megfelel.

3. II. Lúcfenyő B. (Lf. B.) minőségi osztály. (Fichte B., F. B.)

Ebbe a minőségi osztályba teljesen egészséges, épélű, törés- és korhadásmentes anyag sorolható azzal, hogy m²-ként tartalmazhat benőtt, legfeljebb 15 db apró, vagy 5 db kis és 2 db nagy (legfeljebb 40 mm átmérőjű) ággyöcsöt. A nagy göcsök 20%-a egyoldalú keresztgyöcs is lehet, 20%-ig egyoldalú kifutó belet is tartalmazhat, átvágott bél nem kifogásolható. A deszka vagy palló szélességénél nem hosszabb homlokrepedés, egyoldalú, a vastagság felénél nem mélyebb naprepedés és egyoldalú gyenge elszíneződés (vörös sáv vagy folt) előfordulhat (az utóbbiak összegezett területe a kérdéses deszka vagy palló összterületének 1/10 részét nem haladhatja meg.) Kisebb méretű gyanta-

táskák előfordulhatnak, nagyobb gyantatáskát tartalmazó darabok azonban ebbe a minőségi osztályba nem sorozhatók. Az ebbe a minőségi osztályba sorozott keskeny anyagnál 5 cm-ig, a széles anyagnál pedig 10 cm-ig terjedő benőtt kéreg előfordulhat, ha az anyag kinézését nem befolyásolja és egyébként minőségileg az előírásoknak megfelel. Tartalmazhat kevésbé megpenészedett anyagot is, amennyiben a penész nem haladt már mélyen a felület alá.

Tülgöcsös anyag e minőségi osztályba akkor sem sorozható, ha egyébként más minőségi előírásnak meg is felel. Legfeljebb 20%-ig jegenyefenyő (Weisstanne) is szállítható, ha a lúcfenyő minőségi előírásainak megfelel, azonban durvanövésű (széles évgyűrűjű) jegenyefenyő anyag ebbe a minőségbe nem sorolható.

Olyan darabok, melyeken a fentebb felsorolt hibák, illetve minőségi hiányok mind fellelhetők, csak a következő minőségi osztályba osztályozhatók.

4. III. C. minőségi osztály. (Fichte C., F. C.)

Ebbe a minőségi osztályba csak egészséges, törés- és korhadásmentes, épülő anyag sorolható, ha túlnagy vagy durva és túlsok kieső ággöcsöket nem tartalmaz. Kihulló göcsök 25 mm-nél nem nagyobb átmérővel elvéve, legalább egyik oldalon benőtt kisebb göcsök sűrűbben, nagyobb göcsök kisszámban előfordulhatnak. Erősen ágas növésű (bütykös) gömbfából termelt, durva göcsökkel bíró anyag ebbe a minőségi osztályba nem sorozható.

Homlokrepedés a szélességnek másfélszereséig, a deszka szélességével párhuzamosan futó, annak félvastagságát meg nem haladó naprepedés, előfordulhat. A deszka felületének legfeljebb 20–25%-áig terjedő penész, vörös és kék elszíneződés megengedett.

Gyűrűshasadású (Gesztelválásos) darabok e minőségi osztályba nem sorolhatók. Az anyag teherbírását nem befolyásoló keresztcsomók, egyes helyeken előforduló kisebb, szórványosan előforduló felületi rovarrágás, valamint közepes nagyságú gyantatáskás darabok előfordulhatnak.

Az ilyen minőségű anyagba legfeljebb 30% jegenyefenyő is besorozható azzal, hogy a jegenyefenyőnek is meg kell felelnie a lúcfenyőre vonatkozó fenti előírásoknak.

Ebbe a minőségi osztályba tartozó deszkaáru egyes darabjain az előbbieken különböző szempontok szerint megjelölt hibák, illetve hiányok együttesen is előfordulhatnak.

5. Osztályozatlan.

Tartalmazza az 1–4. sorszám alatt tárgyalt minőségi osztályokat az össztermelési arányban, a IV. (D) minőségi osztály kizárásával.

6. IV. D. minőségi osztály. (D. Építőáru.)

Ide tartozik minden olyan lú-, jegenyé-, vörös-, erdei és fekete és egyéb fenyőből előállított deszka és palló, amely törés- és korhadásmentes. Göcsöket korlátlan számban tartalmazhat, előfordulhat repedt (leváló törésű darabok kizárásával), penészes, vörös és kék színeződésű, rovarrágásos anyag is azzal, hogy az e minőségi osztályba sorolt anyagnak teherbírónak és szegállónak kell lenni.

Az u. n. puhakorhadásos darabokat nem tartalmazhat, a mennyiség 10%-ánál azonban u. n. kis, puha, korhadt pettyek előfordulhatnak. Ebben a minőségi osztályba beles, bármilyen nagyságú gyantatáskával bíró, 20%-ig a deszka felületének csak kis részére kiterjedő, enyhe rovarrágásos anyag, úgyszintén tövönzáradt fából fűrészelt deszka és palló is besorozható.

Ugyanazon darab e minőség hibáinak összességét is tartalmazhatja.

7. V. Selejtes köbözhető áru (köbözhető súlyáru).

Ide tartozik a legutolsó minőségi osztályba — a D. osztályba — már be nem sorozható anyag, amely a teljesen széteső (Feuerbrack) anyagon kívül minden hibával bíró, tehát puhakorhadásos, végig-repedt, tászkásan repedt darabokat is korlátlan mennyiségben tartalmazhat. Ilyen anyagnál más kikötés, minthogy saját súlyát elbírja, nem is tehető.

B) Jegenyefenyő.

1. Göcsmentes és részben göcsmentes jegenyefenyő. Gm. és Rgm. Jf. (Rein und Halbrein Tanne, R. u. Hr. T.)

Ebbe a minőségi osztályba sorozott jegenyefenyő fűrészárúnak ugyanazon minőségi előírásoknak kell megfelelnie, ami a hasonló minőségű lúcfenyő fűrészárura fentebb előíratott.

2. Széles évgyűrűjű (durvaszövetű, u. n. „vadnövésű) jegenyefenyőből termelt göcsmentes minőségű fűrészáru (Dsz. Jf.).

Ebbe a minőségbe csak csomómentes anyag osztályozható azzal, hogy nem egyenes szálú, csavaros növésű, vagy durva évgyűrűs rajzolatú anyag nem kifogásolható. Az ilyen minőségű teljesen göcsmentes anyagban előfordulhatnak korlátlan mennyiségben kissé rovarragott, penészes, mindenféle elszíneződésű, kemény vörös darabok is. A rovarragás, penész, elszíneződés a deszka teljes felületére is kiterjedhet. Ugyanezen osztályba sorozandók a lúcfenyőből termelt hasonló hibákkal bíró göcsmentes darabok is.

3. I. Jegenyefenyő A, minőségi osztály (Jf. A.) (Tanne T. A.)

Ebbe a minőségi osztályba teljesen egészséges, törés- és korhadásmentes jegenyefenyő szelvényáru sorolható be, amely legfeljebb kis százalékban tartalmazhat halvány elszíneződésű és olyan darabokat, melyekben elvétve 33 mm-nél kisebb átmérőjű, nem szorosan benőtt, vagy 40 mm-nél nem nagyobb, de benőtt, ritkán előforduló ággöcsök vannak. A kisebb ággöcsök közül lehet néhány kieső csomó is, azonban túlnagy keresztcsomókat ez az anyag nem tartalmazhat. Gyenge, egyoldali naprepedés, a deszka szélességét meg nem haladó hosszúságú homlokrepedés előfordulhat. Kissé vöröses elszíneződés és mérsékelt rovarragás nem kifogásolható. Erősen csavaros növésű gömbölyegfából nem termelhető. Az anyag tartósságát befolyásoló kéregbenövéses darabokat nem tartalmazhat.

4. II. Jegenyefenyő B, minőségi osztály (Jf. B.) (T. B.)

Törés és korhadásmentes anyag, melyben repedések, elszíneződések, benőtt kéreg a lúcfenyő C. (Lf. C.) minőségi osztálynak megfelelően előfordulhatnak, beles és durvagöcsös darabok kizárásával.

5. Jegenyefenyő III., IV., V. minőségi osztályok előírásai általában megegyeznek a lúcfenyő III., IV., V. minőségi osztályaira vonatkozó feltételekkel.

C) Erdeifenyő.

1. Göcsmentes és részben göcsmentes (T. és Ft.) (boules anyag).

Kívül göcsmentes, egyenes, egészséges, csavarodásmentes törönkből termelhető. Egyenesszálúnak, penész, kékszíneződés, törés- és korhadtsomó-mentesnek kell lennie. Legalább 10%-ban teljesen göcsmentesnek kell lennie, az anyag legfeljebb 60%-ában folyóméterenkint 1 db, 20 mm átmérőnél nem nagyobb, egészséges, teljesen benőtt ággöcsöt tartalmazhat. Az anyag 30%-ban egyik oldalán 2 m²-kint keresztgöcsöt is tartalmazhat, ennek nagysága a deszka lapján legfeljebb 50 mm, az oldalán legfeljebb 20 mm átmérőjű nagyságú lehet, a másik oldalán az anyagnak teljesen tisztának (göcsmentesnek) kell lenni. Széles anyagnál az összmennyiség 10%-áig repedés a deszka homlok-

lapján megtűrhető, ha a repedés az anyag szélességét meg nem haladja.

2. Asztalosáru.

Csak törés-, korhadás. és korhadtgöcsöktől mentes anyag lehet. *Folyóméterenkint* 30 mm-t meg nem haladó, vagy 2 m-kint legfeljebb 40 mm-nél nem nagyobb átmérővel bíró, egészséges, teljesen benőtt ággöcs nem kifogásolható. Olyan keresztgöcsök, amelyek kétoldalt nem futnak össze, vagy 2 m-ként a hosszúságuk 60 mm-t nem halad meg, illetve az anyag vastagságának felerészét nem haladják meg, előfordulhatnak. Naprepedés a deszka homloklapján a széles árunál, ha az az áru szélességének kétszeresét meg nem haladja, gyenge kék-színeződés, valamint az anyag felületén előforduló penészfoltok a szállítandó anyag összmenyiségének 10%-ánál nem kifogásolható.

3. Máv. kocsiépitési anyag.

Csak törés-, korhadás és korhadat göcsmentes, teljesen épülő anyagból szállítható. *Folyóméterenként* 3 db. legfeljebb 40 mm átmérőjű, teljesen benőtt, egészséges ággöcsöt tartalmazhat. *Folyóméterenként* 1 db. kifutó, zárt keresztgöcsöt is tartalmazhat, ennek hosszúsága azonban nem lehet hosszabb az áru felszélességénél. A deszka bütülapján előforduló naprepedés hossza széles árunál az áru szélességének legfeljebb kétszerese lehet és a szállítandó anyag összmenyiségének legfeljebb 30%-ig kell megtűrni. Gyenge kékszíneződés, teljesen felületi penészfoltok, ha az áru egyik oldalán fordulnak elő, ilyen anyag a szállítandó mennyiség 50%-át teheti ki, ellenben ha a kékes színeződés és felületi penészesség az áru mindkét oldalán előfordul, ilyen anyagot legfeljebb az összmenyiség 30%-ig lehet megtűrni.

D) Gyalulható (gyaluképes) és gyalult áruk.

1. Gyalulható (gyaluképes) I. o. (Gy. I. o.) (H. A.)

Teljesen egészséges, törés- és korhadásmentesnek kell lennie, 20 mm-nél nem nagyobb, teljesen benőtt ággöcsök, valamint 10 mm-nél nem nagyobb átmérőjű fekete göcsök a deszka fonák lapján megengedettek. A deszka élének azonban teljesen göcsmentesnek kell lennie. Ebbe a minőségi osztályba csak teljesen bélmentes áru sorolható.

2. Gyalulható (gyaluképes) II. o. (Gy. II. o.) (H. B.)

Teljesen egészséges, törés- és korhadásmentes, durva göcs- és kihulló göcsöktől mentes anyag sorozható be. Benőtt 15 mm-nél nem nagyobb fekete göcsök, kisebb, elvéve előforduló keresztgöcsök, 10%-nál egyoldalú kifutóbél nem kifogásolható. A deszka szélén csak a fa rostjával teljesen összenőtt kevésszámú kisebb fehér ággöcs, valamint egyoldalú mérsékelt elszíneződés megengedett.

3. Gyalulható (gyaluképes) III. o. (Gy. III. o.) (H. C.)

Törés- és korhadásmentesnek, durva kihulló ággöcsöktől mentesnek kell lennie. Fekete göcsök 25 mm-nél nem nagyobb átmérővel és jól benőtt kisebb fehér csomók korlátlan számban előfordulhatnak. A deszka élén jól benőtt csomók, valamint elvéve előforduló félig benőtt göcsök és mérsékelt kétoldalú elszíneződés megengedett.

4. Hornyolt, gyalult I. o. (Hgy. I. o.) (N. F. I. o.)

Gyaluképes anyag I. és II. osztályból gyalulás és hornyolás után kikerülő teljesen hibátlan anyag.

5. Hornyolt, gyalult II. oszt. (Hgy. II. o.) (N. F. II. o.)

A gyaluképes anyag I. és II. osztályának gyalulásával és hornyolásával előállított olyan deszka, melynél az esetleg előforduló csorbulási hibák az egymásbaillesztés után a deszka színén nem láthatók.

6. Selejtes hornyolt (Hgys.)

A selejtes gyalult hornyolt palló tartalmazhat olyan deszkákat, amelyeknél az egymásbaillesztés után a deszka színén kisebb folytonossági hiba (lyuk, csorba, stb.) van

E) Rövid fűrészáru-anyagok.

1. Göcsmentes és részben göcsmentes lú- és jegenyefenyő rövidárura

vonatkozó minőségi előírások ugyanazok, mint a hasonló minőségű hosszú árura fentebb előírtak.

2. Rövid asztalosáru.

Ennek előírásai ugyanazok, mint amelyek a hosszú áruknál az I. A. és II. B. lúcfenyőre és a jegenyefenyő „A” minőségi osztályára előírtak.

3. Rövid építőáru.

Minőségi előírásai ugyanazok, mint a hosszú III. C. és IV. D. fenyőárura elírtak.

4. *Selejtes köbözhető rövidáru* (súlyáru) rövid anyagba olyan selejtes áru sorolható, mely már semmi minőségi osztályozást el nem bír.

F) Lécek, heveder (zárléc), fűrészelt gerenda.

1. *Lécek.*

a) *Göcsmentes minőség.*

Párhuzamosan fűrészelt, teljesen egészséges, épélű, egyenesszalú, göcs- és repedésmentes anyag. Olyan felületi hajszálrepedések, melyek a gyalulásnál eltűnnek, engedélyezhetők.

b) *Építőáru minőség.*

Törés- és korhadásmentes, párhuzamosan, nagyjában épélűen, lú-, jegenyé- és egyéb fenyőből fűrészelt anyag, melynél vörös, valamint kék elszíneződés, penész, nagyobb göcs korlátlan számban és naprepedések is előfordulhatnak, ha ezek az anyag tartósságát nem befolyásolják.

2. *Heveder (zárléc).*

a) *Asztalosáru minőség.*

Csak lúcfenyőből termelhető. Egyenletesen fűrészelt bélmentes, vagy átvágott belü anyag. Színeződést nem tartalmazhat, gyalulható fehér göcsök még nagyobb átmérővel is korlátlan mennyiségben előfordulhatnak. Nem hosszú és átmenő hajszál-, illetve naprepedések mindkét oldalon előfordulhatnak.

b) *Építőáru minőség.*

Korhadt és törésmentes anyagot tartalmazhat. Nagyjából épélűnek és 75/75 mm keresztmetszélyig átvágott belűnek kell lennie. Elvértve előforduló kis, benőtt kéregbenövés, mind a 4 oldalra kiterjedő repedés (amennyiben a heveder teherbíróképességét nem veszélyezteti), rovarrágás, penész, vöröses és kékes elszíneződés (ha az anyag tartósságát nem befolyásolják), előfordulhat. Az ilyen minőségű anyag lú- és jegenyefenyőt is korlátlan mennyiségben tartalmazhat.

3. *Fűrészelt gerenda.*

Akár lú-, akár jegenyefenyőből tetszés szerinti százalékos elosztásban termelhető. lehetőleg épélűen, egyenletesen fűrészelve. Altlában törés- és korhadásmentesnek kell lennie és csak olyan kisebb fagombósság (tompaelűség) engedhető meg a végeken vagy két élén, melyek a gerenda felfekvését nem befolyásolják.

G) Kötegelt cellulóze hulladékfa.

Csak lú- és jegenyefenyőből szállítható. mégpedig egváb kikötés hiányában legalább 65% lúcfenyő és legfeljebb 35% jegenyefenyő arányban.

A kötegek átmérője 23–30 cm-ig, az egyes darabok hosszúsága 40–100 cm-ig, vastagsága 12–30 mm-ig terjedhet. A kötegelt hulladékfának teljesen egészségesnek, kéreg- és háncsmentesnek kell lennie. Kötegelésére csak papir- vagy manillazsineget szabad használni. A kötegeket mindkét végén kötéssel kell ellátni.

1 ürm⁵ kötegelt hulladék cellulózefa súlya legfejebb 350 kg lehet. Nagyobb nedvességtartalommal bíró faanyag (amelynek ürmé-
terenkénti súlya a 350 kg-ot meghaladja) csak a vevő kívánságára szállítható.

H) Széledszka.

1. *Kereskedelmi széledszka* az olyan teljesen egészséges hasadásmentes, mindkét oldalán egész hosszában fűrészelt anyag, mely teljes hosszában egyenlő vastagságú (általában 24 mm) 2 m hosszúságtól felfelé szállítható. Szélességének a keskenyebb végén — a szélesebb fűrészelt felületét mérve — legalább 14 cm-nek kell lennie.

2. *Bányaszéledszkának* teljesen egészséges, hasadásmentes mindkét oldalán fűrészelt felületű, teljes hosszában egyenlő vastagságú anyagnak kell lennie. Hosszúsága 1 m-től 3.5 m-ig terjed. Vastagsága 18–24 mm. Szélességének a belső szélesebb oldalán — középen mérve — legalább 10 cm-nek, a keskenyebb végén pedig — a belső szélesebb oldalán mérve — legalább 8 cm-nek kell lennie.

II. RÉSZ.

Méretezési előírások.

A rendelet hatálya alá eső áruk árkiszámítását a következő előírások betartásával kell elvégezni.

1. Súly szerinti eladásoknál:

Olyan választékoknál és melléktermékeknél, melyeknek ára súly szerinti eladás esetére van megállapítva, a vasúti kocsí, vagy uszály (hajó) tételekben történő eladásoknál a feladó (vasút, hajó) állomás hivatalos mérlegelési adata az irányadó, ha az áru átadási helye nem vasút-, vagy hajóállomás, a mérlegelésre a szerződés, illetve a kötlevelemben foglaltak az irányadók.

2. Ürmérték szerinti eladásoknál:

Fűrészhulladék és más melléktermékek eladásánál, amennyiben azok eladása az eddigi kereskedelmi szokások szerint is ürköbméterben történt, számolási mértékegység az ürköbméter (ürm.). Ürköbméter alatt olyan 1 méter hosszú, lehetőleg tömören rakott rakatokat kell érteni, melyeknek magassága és szélessége 1 m. Ha a magassági méret ettől eltérne, megfelelő átszámításnak van helye. Egyetlen rakásolás esetén mindig a legkisebb magasságot lehet csak számításba venni.

3. Köbtartalom szerinti eladásoknál:

Szelvényárúknál (lemez, deszka, palló), szegletes áruknál (léc, heveder, zárléc, gerenda) és bárdolt (faragott) épületfánál számolási egység a tömörköbméter (m³). Ezt mindenkor az anyag három méretének (hosszúság, szélesség, vastagság) összeszorozásával kell kiszámítani. A méreteket a méterrendszer egységei (m, dm, cm) szerint kell figyelembe venni.

A köbtartalom kiszámításánál a hosszúságot úgy kell megállapítani, hogy a hossz tengelyre merőleges két vágáslap közt mérhető leg-rövidebb hosszúságot kell alapul venni és a hosszúságot a szokványok, illetve előírások szerint egész méterekben termelendő választékoknál egész méterekben, olyan választékoknál, illetve árufajtáknál, ahol a termelni szokott hosszúsági méret 25–25 cm-rel növekszik, 25 cm-kénti ugrásokkal, az olyan áruknál, amelyek a szokványok, vagy előírások

szerint egész deciméter hosszakban termeltetnek, egész deciméterekben, ott, ahol a megrendelő kívánsága szerint az áruk egész centiméterekben termelendők, egész centiméterekben kell mérni.

Tilos tehát a köbtartalom megállapításánál olyan hosszakat mérni és számításba venni, mint pl. a kereskedelmi szokvány szerint egész méterekben termelendő anyagnál az egész méteren felüli ú. n. beszáradási túlmérettel termelt anyag hosszabb voltából származhat.

A vevő nem köteles átvenni olyan szokványosan előírt hossz-méretben termelt anyagot, amelynél az előírt hosszméretnél a hiány 5 cm-t eléri. (Pl. 4 m hosszú deszkánál, ha a hossz csak 3.95 m, a vevő az átvételt megtagadhatja, vagy ha ilyen szállítatnék és a vevő átveszi, azt csak 3.75 m hosszal lehet a köbtartalom kiszámításánál figyelembe venni.)

A szélesség meghatározásánál a mérhető egész centiméterek vehetők számításba, vastagságánál pedig az egész milliméter. Az egész centimétert, illetve millimétert el nem érő részek a köbtartalom kiszámításánál csak akkor vehetők figyelembe, ha a vevő által megállapított különleges méretű anyagnál a megrendelés is ilyen betartandó méretekre szól.

Fűrészelt épületfánál — vagyis olyan választékoknál, melyeknél a vastagsági és szélességi méret legalább 8 cm — a vastagságot is csak egész centiméterekben szabad a köbtartalom megállapításánál figyelembe venni.

Amennyiben a méretek az áru különböző részein eltérést mutatnak, mindig a legkisebb méreteket kell számításba venni.

Ez alól kivétel a szélezetlen, vagy kúposan (nem párhuzamos éllel) szélezett anyagnál, ahol 50 mm vastagságig a szélességet a keskenyebbik oldallap félhosszúságánál kell mérni. 50 mm-nél vastagabb pallónál a szélességet a két oldallap közepén mért szélesség átlagával kell számítani.

Bányászéldeszkánál (és széldeszkánál) a folyómétert, a hossz-tengelyre merőleges két vágáslap közt mért legkisebb hosszúsággal kell mérni s a hosszúságot egész és tizedrészes méterekben megállapítani.

Kivétel csak abban az esetben van, ha valamely bányavállalat a bányászéldeszka nem deciméterekben kifejezhető hosszúságban kívánja a bányászéldeszka szállítását.

Faragott léceknél (kétoldalt durván faragott rudak) a folyómétert a bányászéldeszkánál előírt módon kell mérni és lehet számításba venni.

III. RÉSZ.

A minőségi és származási (termelői) megjelölés.

A 46.000/1943. K. M. számú rendelet 16. §-ában foglaltak alapján kötelező minőségi és termelői jelzések alkalmazására a következők irányadók:

A) A minőségi jelölés módja.

1. A minőségi és származási (termelői) jelzés alkalmazása az I—IV. számú mellékletben feltüntetett áruk közül az alábbi táblázatban felsorolt választékokra kötelező.

2. A minőségi osztályt feltüntető jelzésnek a faanyagra való elhelyezésére irányadó az, hogy a jelzést a szelvényáru (deszka és palló) minden darabján még pedig mindkét homloklapon alkalmazni kell, a következő módon:

a) a csupán színnel történő megjelölésre szolgáló jelzés elhelyezésének módja mindkét homloklap közepére festett kb. 3 cm széles, a minőségi osztály jelölésére alább előírt színű sáv; (pl.: n).

b) A számokkal vagy egyéb jelekkel történő megjelölésre szolgáló jelzés elhelyezésének módja pedig mindkét homloklap közepére megfelelő színnel beütött (beégetett) — a minőségi osztály jelölésére előírt — könnyen felismerhető szám vagy csillag (pl. a II. oszt. asztalosárúnál (B) 2 vagy a gyalulható árunál * * *).

3. Az egyes választékok megkülönböztető jelzése (színe, száma) a következő:

Tétel	A választék megnevezése	A mellékletben alkalmazott rövidített megjelölés		A minőség megjelölése	
				színek	számok
				alkalmazásával	
1.	<i>Göcsmentes és részben göcsmentes áru</i> a) lúcfenyőből b) jegenyefenyőből c) sűrűszálu erdeifenyőből (borovi)	Gm. és Rgm. Lf. Gm. és Rgm. Jf.	R. & Hr. F. R. & Hr. T.	fehér	0
2.	<i>Asztalosáru I.</i> a) válogatott lúcfenyő b) jegenyefenyő c) asztalosáru sűrűszálu erdeifenyőből (borovi) d) asztalosáru síkvidéki erdei fenyőből	I. Lf. A. Jf. A. — —	F. U. & P. A. T. A. — —	vörös	1
3.	<i>Asztalosáru II.</i> a) lúcfenyő b) jegenyefenyő	II. Lf. B. Jf. B.	F. B. T. B.	sárga	2
4.	<i>Asztalosáru III.</i> a) lúcfenyő b) jegenyefenyő	III. C. III. oszt.	F. C. —	kék	3
5.	<i>Építőáru</i> a) lúcfenyő b) jegenyefenyő c) sűrűszálu és síkvidéki erdeifenyő	IV. építőáru IV. oszt. —	D. — —	fekete	4
6.	<i>Súlyáru</i> (selejtecs közbizható áru) a) lúcfenyő b) jegenyefenyő c) sűrűszálu és síkvidéki erdeifenyő	V: súlyáru V. osztályú —	— — —	—	5
7.	<i>Gyalulható (gyaluképes) keskenyáru lúcfenyő és jegenyefenyőből</i> I. o. II. o. III. o.	Gy. I. Gy. II. Gy. III.	H. A. H. B. H. C.	vörös sárga kék	színe 2-3 cm átmérőjű kör (pont) *** ***

4. A 6. tételszám alatt feltüntetett választéknál a minőség jelzése elhanyagolható, azonban a minőségi jellel el nem látott faanyagok legfeljebb V. osztályú (súlyáru) áruként hozhatók forgalomba.

5. Az asztalosárut vagy göcsmentes minőségben eladott rövidárut ugyanolyan minőségi jelzéssel kell ellátni, mint megfelelő minőségi osztályba tartozó hosszú (normál) árut.

6. A III. és IV. számú mellékletben szereplő vasúti kocsik építőanyagánál a minőségi jelzés elhanyagolható, illetőleg azt a vasutat (MÁV és egyéb közlekedési vállalatok) átvételi jelzése helyettesíti.

B) A Származási (termelői) jellel való megjelölés.

1. Az áru származásának igazolására szolgáló ú. n. termelői (cég-) jelet a termelő (eladó) szabadon választhatja, illetőleg az eddig alkalmazott eljárást, ha ez a fenti rendelkezésekkel nincs ellentétben, továbbra is alkalmazhatja. A jelzés céljára jelzőkalapácsot kell használni és a megfelelő jelet ezzel kell beütni vagy beégetni. A jelzés állhat az eladó nevének kezdőbetűiből (egyéb jel nélkül legalább két betű, címerből, cégjelből, vagy más erre a célra alkalmas egyszerű jelből, esetleg ezek együttes alkalmazásából is, azonban számok alkalmazása csak a minőségnek színekkel történő jelzése mellett megengedett.

2. A választott, illetőleg továbbra is használni szándékolt jelzés-módot 1943 szeptember 1. napjáig be kell jelenteni a m. kir. Közéllátási Hivatalhoz (Budapest, VI., Nagymező-utca 1. szám). A választott és fenti határnaptól állandóan és kizárólagosan használandó jelzést a bejelentésben olyan pontosan kell leírni (lerajzolni), hogy abból az alkalmazott jel, illetőleg jelzés bármikor felismerhető és azonosítható legyen.

3. A termelő (eladó) a származás igazolására szolgáló, ú. n. termelői- (cég-) jelet mindig a minőségi jelzéstől (festett vonal, kör, szám, stb.) — elülnezetben — jobbra köteles feltüntetni.

4. Amennyiben valamely választékot a termelő (eladó, átadó) és vevő együttesen minősítenek, a vevő (átvevő) jelzését mindig a termelői jelzésre az előző pontban előírt jobboldali elhelyezéssel szemben a baloldalra kell elhelyezni.

5. Olyan kis keresztszelvényű áruknál, amelyeknél a minőségi és termelői jelzés az előbbieik szerint elhelyezhető nem lenne (pl. hosszabb cégnev, vagy jelzés alkalmazása mellett), először a termelői (cég-) jelzéssel kell az árut ellátni és a minőségi jelzésre szolgáló színes vonalat — a homloklap közepétáján — a termelői jelzésre is el lehet helyezni.

A m. kir. minisztérium 3-930/1943. M. E. számú rendelete a fa kitermelésének az előmozdításáról.*

A m. kir. minisztérium a gazdasági és hitelélet rendjének, továbbá az államháztartás egyensúlyának biztosításáról szóló 1931:XXXVI. t.-c. 2. §-ában foglalt és legutóbb az 1942:XI. t.-c. 1. §-ával meghosszabbított felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §.

Az 1943/44. évi fatermelési időnyre a földművelésügyi miniszter, illetőleg felhatalmazás alapján az erdőigazgatóság az 1935:IV. t.-c. 38. §-ának (4) bekezdése első mondatában, valamint (5) és (6) bekezdésében foglalt korlátozásokra tekintet nélkül, rendkívüli fahasználatot engedélyezhet.

* Megjelent a Budapesti Közlöny július 25-i, 165. számában.

2. §.

A rendkívüli fahasználatot (1. §.) nem lehet engedélyezni:

1. ha a főhasználat a vágásra érett faállomány hiányában vagy az 1935:IV. t.-c. 241. §-a alapján tett hatósági intézkedés következtében szünetel,

2. ha az erdő a határsávban (1.730/1941. M. E. számú rendelet, Budapesti Közlöny 1941. évi 54. szám) fekszik és a katonai hatóság a rendkívüli fahasználat engedélyezéséhez nem járul hozzá.

3. §.

A rendkívüli fahasználati engedély (1. §.) hatályát későbbi termelési időnyre meghosszabbítani nem lehet.

4. §.

Az 1943/44. évi fatermelési időnyre engedélyezett rendkívüli fahasználatot (1. §.) csak az 1946/47. évi időnyvel kezdődőleg kell a rendes használatokból megtakarítani.

5. §.

A jelen rendelet hatálybalépése előtti időben kiadott fahasználati engedélyben foglalt rendelkezésre tekintet nélkül

a) az 1942/43. évi fatermelési időnyre engedélyezett rendkívüli fahasználatot csak az 1946/47. évi időnyvel kezdődőleg kell megtakarítani,

b) az 1942/43. évet megelőző valamely fatermelési időnyre engedélyezett rendkívüli fahasználattal kapcsolatban elrendelt megtakarításnak az 1943/44., 1944/45. és 1945/46. évi időnyekre eső részét ezekben az időnyekben nem kell megtakarítani. Ennélfogva a megtakarítás időtartama három évvel, a fa kitermelésének és szállításának előmozdítása érdekében szükséges egyes rendelkezések tárgyában kiadott 6.490/1940. M. E. számú rendelet (Rendeleték Tára 1940. évfolyam 2607. oldal) 7. §-ának (1) bekezdésében említett kedvezmény igénybevétele esetében pedig négy évvel később ér véget.

6. §.

Az 5. §-ban foglalt rendelkezés folytán mindazokban az erdőkben, amelyekben az 1942/43. évi, vagy azt megelőző fatermelési időnyre rendkívüli fahasználatot engedélyeztek, az 1943/44., 1944/45. és az 1945/46. évi időnyekben a hatóságilag jóváhagyott üzemtervben (üzemrendezési tervezetben) a hatósági engedélyben vagy az ideiglenes használati tervben megállapított vágásfordulónak megfelelő teljes évi vágást kell kihasználni, tekintet nélkül az ország faszükségletének biztosítása tárgyában kiadott 4.390/1940. M. E. számú rendelet (Rendeleték Tára 1940. évfolyam 1033. oldal) 1. §. (3) bekezdésében említett hatósági rendelkezésre.

7. §.

Az 5. és 6. §-ban foglalt rendelkezések nem vonatkoznak az olyan erdőre, ahol a főhasználat vágásra érett faállomány hiányában, vagy az 1935:IV. t.-c. 241. §-a alapján tett hatósági intézkedés következtében szünetel.

8. §.

A 4.390/1940. M. E. számú rendelet alapján igénybevevett vagy igénybeveendő rendkívüli fahasználatot (kényszertermelést) a használatot követő években a rendes használatokból nem kell megtakarítani.

9. §.

A hatósági vagyontfelügyelet alatt álló erdőre vonatkozó rendkívüli fahasználat engedélyezése iránt előterjesztett kérelmet csak akkor

lehet érdemi elintézés alá venni, ha a vagyonfelügyeleti hatóság a 35.000/1938. F. M. számú rendelet (Rendeleték Tára 536. oldal) 92. §. (5). bekezdése szerint szükséges hovatárolása mellett a rendkívüli felhasználatból befolyó jövedelem hovatárolása iránt tett rendelkezését is feltüntette. Ezt a rendelkezést az önkormányzati testületek (törvényhatóság, község) által előterjesztett kérelmek elintézésénél nem kell alkalmazni.

10. §.

A jelen rendelet a kihirdetésének, napján lép hatályba.

Budapest, 1943. évi július hó 13-án.

(900. sz.)

Kállay Miklós s. k.
m. kir. miniszterelnök.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 129.800/1943. F. M. számú rendelete a faellátás biztosításáról.*

Az ország faszükségletének biztosításáról szóló 4.390/1940. M. E. számú rendelet (Rendeleték Tára 1940. évfolyam 1033. oldal; a továbbiakban: R.) 4. és 6. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. §.

(1) Minden erdőtulajdonos vagy az, akit a felhasználás joga megillet (továbbiakban: erdőbirtokos), amennyiben erdejének kiterjedése szálérdőüzemmód esetén a hatvan kataszteri holdat, sarjerdőüzemmód esetén pedig a harminc kataszteri holdat eléri, köteles az 1943/44. évi fatermelési idényben az erre az idényre üzemterv (üzemrendezési tervezet), hatósági engedély vagy ideiglenes használati terv (1935.IV. t.-c. 307. §-a) szerint esedékes rendes évi vágáson felüli, erdőgazdasági üzemegységként még egy évi rendes (csökkentés nélküli) vágásnak megfelelő mennyiségű fát rendkívüli felhasználatként kitermelni.

(2) Ha az erdőbirtokos rendkívüli felhasználás igénybevételére az 1942/43. fatermelési idényben külön hatósági rendelkezéssel már köteleztetett (kényszertermelés), az (1) bekezdésben foglalt kötelezettség csak az évi rendes vágás és az 1942/43. évi fatermelési idényben elrendelt rendkívüli vágás (kényszertermelés) közötti különbözet kitermelésére vonatkozik.

(3) Minden erdőbirtokos, akinek szálérdő üzemmódban kezelt lombos erdeje hatvan kataszteri holdnál, sarjerdőüzemmódban kezelt erdeje pedig harminc kataszteri holdnál kisebb, de legalább egy kataszteri hold területű, köteles az 1943/44. évi fatermelési idényben a rendes évi vágáson felül kataszteri holdankint egy normálürköbméternek (1×1×1 méter) megfelelő mennyiségű tűzifát fő- vagy előhasználatképpen a közellátás céljaira kitermelni. Ha a kitermelt készlet a tíz ürm³-t nem éri el, azt a községi előljárásságnak a termelés befejezésétől számított nyolc nap alatt, legkésőbb azonban téli termelés esetén április hó 15. napjáig, nyári termelés esetén pedig augusztus hó 15. napjáig be kell jelenteni. Ezen készlet felett a vármegye alispánja (tj. város polgármestere) rendelkezik, miéltán a községi előljárásság a hozzá történt bejelentést a vármegye alispánjának haladéktalanul jelenteni tartozik. Ha közellátás céljára kitermelt készlet a tíz ürm³-t meghaladja, a készletet a tűzifaellátás biztosításának újabb szabályozása tárgyában kibocsátott 3.000/1941. M. E. számú rendelet (Rendeleték Tára 1941. évfolyam, 1104.

* Megjelent a Budapesti Közlöny 1943. évi július 25-i, 165. számában.

oldal) 2. és 3. §-ában megállapított módon köteles a készlettulajdonos bejelenteni, a bejelentési lapon azonban fel kell tüntetni, hogy ezen mennyiség a jelen rendelet értelmében lett a közellátás céljaira kitermelve.

(4) Az (1) és (2) bekezdés értelmében kötelező rendkívüli fahasználatot — szükség esetén vágásáthelyezés útján — lehetőleg az egyébként vágásra érett olyan faállományban kell kijelölni, amelynek fekvése kiszállítás szempontjából kedvező és amelyben a szerfa mennyisége — ide nem értve a bányafa és talpfa termelésére alkalmas rönköket — nem éri el az illető faállomány egész fatömegének 20%-át. Elegyes erdő esetében a fenyőállományrészt a szerfaszázalék megállapításánál figyelmen kívül kell hagyni.

(5) Az előző bekezdésben foglaltak akácosra nem vonatkoznak.

2. §.

Az 1. §. (1) és (2) bekezdésében foglalt rendelkezés nem vonatkozik arra az erdőbirtokosra:

a) aki az 1942/43. évi fatermelési idényben az esedékes évi rendes vágáson felül külön hatósági rendelkezéssel legalább még egy évi teljes vágásnak megfelelő famennyiség kitermelésére lett kötelezve (kényszertermelés),

b) akinek erdejében az évi rendes vágáson felül hatósági rendelkezés (fahasználati engedély, kisajátítás stb.) alapján az 1943/44. évi fatermelési idényben legalább még egy évi vágásnak megfelelő famennyiség kerül rendkívüli fahasználatként kitermelésre,

c) akinek erdejében a főhasználat vágásra érett faállomány hiánya folytán, illetőleg az 1935 : IV. t.-c. 241. §-ának második bekezdése alapján ettől hatósági intézkedés következtében szünetel,

d) akinek erdeje határsávbán fekszik (1730/1941. M. E. számú rendelet [Budapesti Közlöny 1941. évi 54. szám]) és a katonai hatóság a rendkívüli kitermeléshez szükséges hozzájárulást nem adta meg (1939 : II. t.-c. 106. §. (1) bekezdés),

e) akinek erdejében a vágásra érett faállományokban a lúcs- és jegenyefenyő együttes elegyaránya az 50%-ot eléri vagy meghaladja,

f) aki az 1942 : XV. t.-c. hatálya alá esik, ha erdőgazdasági ingatlanának átengedése még nem köteleztetett vagy bár köteleztetett, de erdeje átvéve még nem lett, úgyszintén, aki az erdőt a főhatalom változása előtti időben az idegen uralom által végrehajtott földbirtokreform során szerezte és a tulajdonszerzést a magyar hatóság még nem erősítette meg.

3. §.

(1) Ha az 1943/44. évi téli fatermelési idényben bármily címen kitermelendő faállományban a cserzőkéregtermelésre alkalmas negyven éves vagy ennél fiatalabb korú tölgy, tíz éves vagy ennél fiatalabb korú fűz, továbbá a lúcsfenyő 50%-os vagy ennél nagyobb elegyarányban fordul elő, az ilyen fafaját állományrészt az erdőbirtokos az 1944. év tavaszán, a nedvkeringés idején kéreghántással kapcsolatban köteles kitermelni.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt kötelezettség nem vonatkozik az egyébként az 1943/44. évi téli fatermelési idényre esedékes azon vágsterületre, amelyre névze a kéreghántásos termelésnek még az 1943. év tavaszán, illetve nyarán való foganatosítását a hatóság külön elrendelte, továbbá az olyan lúcsfenyőállományra sem, amelynek nyári kitermelése a kiszállítási viszonyok folytán a m. kir. erdőigazgatóság megállapítása szerint akadályba ütközik.

4. §.

(1) A R. 6. §-a értelmében a jelen rendelet 1. §. (1) és (2) bekezdésében említett erdőbirtokos köteles az 1943/44. évi fatermelési idényben bármily címen (rendes, rendkívüli vágás, kényszertermelés) kihasználható faállományból a szükséges választékokat meghatározott mennyiségben kitermelni.

(2) A jelen rendelet 1. §. (1) és (2) bekezdése, továbbá a 3. §. (1) bekezdése szerint kitermelendő vágás mértékét, valamint a R. 6. §-a értelmében kitermelendő egyes választékokat és azok mennyiségét birtokonként az erdőigazgatóság állapítja meg és erről az erdőbirtokost értesíti.

5. §.

Az 1. §. szerint kötelező rendkívüli kitermeléshez a határsávban fekvő erdőnél az 1939.II. t.-c. 106. §. (1) bekezdés szerint szükséges hozzájárulást az erdőigazgatóság hivatalból szerzi be.

6. §.

(1) A fatermelés menetének ellenőrzése céljából minden hatvan kataszteri hold és ennél nagyobb kiterjedésű szálerdő, továbbá minden harminc kataszteri hold és ennél nagyobb kiterjedésű sarjerdő birtokosa, illetőleg az, aki a fa- és egyéb használatot ténylegesen gyakorolja, köteles havonta legkésőbb a hó ötödik napjáig a megelőző hónap végén fennálló helyzetnek megfelelően, az addig elért termelési eredményeket az erdőigazgatóság által rendelkezésre bocsátott bejelentőlapon az erdőigazgatóságnak bejelenteni. A bejelentés módzataira vonatkozólag a szükséges tájékoztatást az erdőigazgatóság adja meg.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezés nem érinti a tűzifa-ellátás biztosításának újabb szabályozása tárgyában kibocsátott 3.000/1941. M. E. számú rendelet (Rendeleték Tára, 1941. évfolyam, 1104. oldal) 2. és 3. §-ában és a termelői fakészletek bejelentésének újabb szabályozásáról szóló 291.595/1941. F. M. számú rendelet (Rendeleték Tára, 1941. évfolyam, 4019. oldal) 1. §-ában megszabott bejelentési kötelezettséget.

7. §.

Az 1. §. (1), (2) és (3) bekezdésében, a 3. §. (1) bekezdésében foglalt, illetőleg a 4. §. alapján megállapított kötelezettség alól, amennyiben az erdő kiterjedése 500 kataszteri holdat meg nem halad az erdőigazgatóság, ennél nagyobb területű erdő esetében a földművelésügyi miniszter felmentést adhat. A felmentés iránt a kérelmet az erdőigazgatóságnál kell benyújtani.

8. §.

A jelen rendeletben foglalt kötelezettség megszegése vagy kijátszása a 4.350/1940. M. E. számú rendelet 7. §. (1) bekezdésének c), illetőleg e) pontjában megállapított kihágás.

9. §.

A jelen rendelet a kihirdetésének napján lép hatályba.
Budapest, 1943. évi július hó 13-án.

Báró Bánffy Dániel s. k.
m. kir. földművelésügyi miniszter.

A m. kir. minisztérium 4020/1943. M. E. számú rendelete a tűzifakészletek igénybevételéről.*

A m. kir. minisztérium az 1939:II. t.-c. 112., 113. és 212. §-ában, valamint az 1942: XIV. t.-c. 28. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §.

(1) A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter, vagy az általa megbízott hatóság a közellátás zavartalanságának biztosítása érdekében tartalékképzés céljára a címzett által történt átvétel előtt igénybevehet bármely fuvarozási vállalat (vállalkozó) által legalább 10 tonnás tételben szállított tűzifakészletének meghatározott hányadát.

(2) Az igénybevett készletek átvételének és forgalombahozatalának módozatait a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter állapítja meg.

2. §.

(1) Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig, háború idején hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő az, aki a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszternek az 1. §. alapján tett intézkedését megszegi, vagy kijátssza.

(2) A pénzbüntetésre az 1928: X. t.-c. rendelkezései irányadók. A pénzbüntetés legmagasabb mértéke nyolcezer pengő, olyan esetben pedig, amikor megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a kihágás elkövetője a cselekménnyel illetéktelenül elért, a nyolcezer pengőnek a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összege.

(3) A pénzbüntetés átváltoztatására, valamint a kihágás elévülésére az 1939:II. t.-c. 212. §-ának (4) és (5) bekezdésében, a befolyt pénzbüntetés hova fordítására pedig az 1939:II. t.-c. 218. §-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

(4) Azt a készletet, amelyre nézve a kihágást elkövették, el kell kobozni. Az elkobzott áru értékesítéséből befolyó összeg teljes egészében az államkincstárt illeti.

(5) Az (1) bekezdésben meghatározott kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, a m. kir. rendőrség működési területén a m. kir. rendőrségnek, mint rendőri büntetőbírósnak a hatáskörébe tartozik. Az 1929:XXX. t.-c. 59. §-a (1) bekezdésének 3. pontjában foglalt rendelkezés alkalmazása szempontjából szakminiszternek a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi minisztert kell tekinteni.

3. §.

A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

Budapest, 1943. évi augusztus hó 2-án.

Kállay Miklós s. k.,
m. kir. miniszterelnök.

A m. kir. közellátásügyi miniszter 39.600/1943.. K. M. számú rendelete az állati erővel folytatott teherfuvarozásért felszámítható legnagyobb fuvardíjak megállapításáról.**

A 9.280/1941. M. E. számú rendelet 1. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

* Megjelent a „Budapesti Közlöny“ 1943. évi augusztus 5-i, 174. számában.

** Megjelent a Budapesti Közlöny július hó 25-i 165. számában.

1. §.

Ennek a rendeletnek a hatálya Budapest székesfőváros, Budafok, Kispest, Pestszenterzsébet, Pestszentlőrinc, Rákospalota és Újpest megyei városok, Albertfalva, Cinkota, Csepel, Csillaghegy, Matyásföld, Pestújhely, Rákosszentmihály és Sashalom nagyközségek kivételével az ország egész területére kiterjed.

2. §.

(1) A fuvarozásnak napidíj ellenében történő elvállalása (ú. n. napszámfuvar) esetében számítható legmagasabb fuvardíjat a közellátásügyi miniszter utasításai szerint a helyi viszonyoknak megfelelően a törvényhatóság első tisztviselője (közigazgatási kirendeltség vezetője) állapítja meg.

(2) A törvényhatóság első tisztviselője (közigazgatási kirendeltség vezetője) által megállapított napi fuvardíj nem lehet magasabb az alábbiaknál:

	Törvényhatósági városban	Megyei városban	Nagy- és kis- községben
1. Kétlovas fogatnál:			
a) egész napi fuvardíj	46.—	35.—	26.—
b) félnapi fuvardíj	27.—	21.—	15.—
2. Egylovas fogatnál:			
a) egész napi fuvardíj	34.—	26.—	19.—
b) félnapi fuvardíj	20.—	15.—	11.—

(3) Ugyanazon fuvarozatóval szemben tilos a félnapi fuvardíjat egy munkanap alatt kétszer felszámítani.

3. §.

(1) A megállapított fuvardíjért teljesítendő fuvarozási idő (ú. n. hasznos fuvarozási idő) nagyságát a törvényhatóság első tisztviselője (közigazgatási kirendeltség vezetője) állapítja meg, ez azonban egész napi fuvardíjnál 10 óránál, félnapi fuvardíjnál pedig 5 óránál kevesebb nem lehet.

(2) A fuvarnak az (1) bekezdésben foglaltak szerint megállapított ú. n. hasznos fuvarozási időt meghaladó időtartamra történő igénybevétele esetére — a törvényhatósági és megyei városok területén — a törvényhatóság első tisztviselője (közigazgatási kirendeltség vezetője) túlóradíjat állapíthat meg, ennek mértéke azonban óránként a törvényhatósági városban 4.—, megyei városban 3.— pengőt meg nem haladhat.

4. §.

(1) A súly szerint vagy a szállított árunak más szokásos egysége szerint történő, esetleg a megtett út távolságához igazodó fuvarozásért (szakmány-, akkord-, kilométerfuvar) számítható legmagasabb fuvardíjat a közellátásügyi miniszter utasításai szerint a helyi viszonyoknak megfelelően a törvényhatóság első tisztviselője (közigazgatási kirendeltség vezetője) állapítja meg.

(2) Az (1) bekezdésben említett legmagasabb fuvardíj — a közellátásügyi miniszter külön felhatalmazása nélkül — a törvényhatóság (közigazgatási kirendeltség) területére megállapított napszámfuvarnak 20%-kal növelt összegét nem haladhatja meg.

5. §.

(1) A törvényhatóság első tisztviselője (közigazgatási kirendeltség vezetője) a 2—4. §. alapján kiadott intézkedéseiről köteles a m. kir.

Közellátási Hivatalhoz (Budapest, VI., Nagymező-utca 1. sz.), a kiadott rendelkezés 2 példányának csatolása mellett, 14 napon belül jele-
tést tenni.

(2) A fuvardíjakat a 2—4. §. alapján elsősízbén e rendelet hatályba-
lépésétől számított 30 napon belül kell megállapítani.

6. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép hatályba; hatálybalépé-
sével a 122.100/1941. Á. K. számú körrendelet hatályát veszti.

Budapest, 1943. évi július hó 24-én.

A miniszter helyett:

Dr. Jakabffy Károly s. k.
államtitkár.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 216.000/1943. F. M. számú rendelete a legkisebb és legnagyobb erdőgazdasági nap- számbérek és szakmánybérek új megállapításáról.*

A készpénzben megállapított legkisebb és legnagyobb gazdasági
munkabérek emelése tárgyában kiadott 3670/1943. M. E. számú rendelet
(megjelent a Budapesti Közlöny 1943. évi július hó 2-i, 145. számában)
3. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

*A munkavállalók osztályozása a megállapított legkisebb és legnagyobb
erdőgazdasági napszámbérek fizetése szempontjából.*

1. §. A jelen rendelettel megállapított erdőgazdasági napszám-
bérek fizetése szempontjából a munkavállalók a következő bekezdések-
nek megfelelően, osztályokba sorozatnak.

Elsőosztályú férfimunkás az, aki a 19. életévét betöltötte, erdei
munkában gyakorlott és nehéz munka kifejtésére is képes.

Másodosztályú férfimunkás az

a) aki a 19. életévét betöltötte, de erdei munkában nem gyakor-
lott, vagy nehéz munka kifejtésére nem képes,

b) aki a 19. életévét még nem töltötte be, de a 16. életévét betöl-
tötte és teljes munkabírási.

Harmadosztályú férfimunkás az, aki

a) a 16. életévét még nem töltötte be.

b) a 60. életévét betöltötte.

A munkaadó a 16. életévét be nem töltött, illetőleg a 60. életévét
betöltött férfimunkást másodosztályú munkásként is alkalmazhatja
abban az esetben, ha az a magasabb osztályban megkívánt munka ki-
fejtésére képes.

Elsőosztályú női munkás az, aki a 17. életévét betöltötte és a nők
által végzett erdei munkában gyakorlott.

Másodosztályú női munkás az, aki az elsőosztályú női munkások
csoportjába nem sorozható.

A napszámbérek fizetése szempontjából figyelembejövő napszámmunka.

2. §. A napszámban végzett rendes erdőgazdasági (pl. erdősírtési,
csemetekerti, erdőápolási, havastisztítási, erdei útjavítási és fenntartási,
vagy ezekkel azonos nemű) munkákra a jelen rendelettel megállapított
mind a legkisebb, mind a legnagyobb erdőgazdasági napszámbérek
alkalmazni kell. Rendkívüli testi, illetőleg különleges szakértelmet
igénylő erdőgazdasági munkákra azonban a legnagyobb erdőgazdasági
napszámbérek nem vonatkoznak.

* Megjelent a „Budapesti Közlöny” 1943. évi augusztus 4-i, 173. számában.

Az ország körzetekbe osztása a megállapított legkisebb és legnagyobb erdőgazdasági napszámbérek és szakmánybérek fizetése szempontjából.

3. §. A jelen rendelettel megállapított legkisebb és legnagyobb erdőgazdasági napszámbérek és szakmánybérek fizetése szempontjából az ország a következő hat körzetre oszlik:

Az I. körzetet alkotják: Bereg, Máramaros, Ugocsa és Ung vármegyék, valamint a beregi, máramarosi és ungi közigazgatási kirendeltségek.

A II. körzetet alkotják: Csík, Háromszék, Maros-Torda és Udvarhely vármegyék.

A III. körzetet alkotják: Beszterce-Naszód, Bihar, Kolozs, Szatmár, Szilágy és Szolnok-Doboka vármegyék.

A IV. körzetet alkotják: Abaúj-Torna, Bars és Hont, Borsod, Gömör és Kishont, Heves, Nógrád és Zemplén vármegyék.

Az V. körzetet alkotják: Bács-Bodrog, Békés, Csanád, Arad és Torontál, Csongrád, Hajdú, Jász-Nagykun-Szolnok, Pest-Pilis-Solt-Kiskun és Szabolcs vármegyék.

A VI. körzetet alkotják: Baranya, Esztergom, Fejér, Győr, Moson és Pozsony, Komárom, Nyitra és Pozsony, Somogy, Sopron, Tolna, Vas, Veszprém és Zala vármegyék.

A napszámában, illetőleg szakmányban végzett erdőgazdasági munkákért fizetendő legkisebb és legnagyobb munkabérek.

4. §. A napszámában, illetőleg szakmányban végzett erdőgazdasági munkákért a jelen rendelethez fűzött táblázatban foglalt legkisebb munkabéreknél kevesebb, illetőleg a legnagyobb munkabéreknél több nem fizethető.

A táblázatban foglaltakat legfeljebb 20%-kal meghaladó legnagyobb szakmánybért lehet fizetni a termelési és kézierővel közelítési munkákért, ha a munkás széltörésben, vagy olyan nehéz munkahelyen dolgozik, ahol teljes munkakifejtés mellett sem érheti el az átlagos munkaeredményt.

A táblázatban foglaltaknak megfelelő arányos kereset illeti meg a munkást akkor is, ha az egyes választékok termelésénél megjelölt munkáknak csak bizonyos részét végzi.

Egyéb rendelkezések.

5. §. A vármegyei (városi) gazdasági munkabérmegállapító bizottságok által az 1943. évben készpénzben megállapított legkisebb és legnagyobb erdőgazdasági szakmánybérek helyébe a jelen rendelethez fűzött táblázatban foglalt legkisebb és legnagyobb munkabérek lépnek. A munkabérmegállapító bizottságok által készpénzben megállapított mindennemű legkisebb és legnagyobb erdőgazdasági szakmány-, úgyszintén napszámosság munkabérek tehát hatályukat veszítik.

A vármegyei (városi) munkabérmegállapító bizottságok által az 1943. évben az egészberes erdőkerülőkre vonatkozóan megállapított legkisebb és legnagyobb évbérek, úgyszintén a részes termelés esetére megállapított legkisebb és legnagyobb erdőgazdasági részes munkabérek továbbra is változatlanul hatályba maradnak.

Hatályban maradnak a vármegyei (városi) munkabérmegállapító bizottságok által a legkisebb és legnagyobb erdőgazdasági munkabérek megállapítása tárgyában hozott mindazok a rendelkezések is, amelyek a jelen rendeletben foglaltakkal ellentétben nem állanak.

Hatálybalépés.

6. §. A jelen rendelet az 1943. évi augusztus hó 1. napján lép hatályba.

A miniszter helyett:
Dr. Bárczay János s. k.,
államtitkár.

I. A fenyőgömbölyegfa és rönkö, valamint vékony fenyőszálfa (vezetőkoszlop) és fenyőbányafa után fizethető legkisebb és legnagyobb szakmáymunkabér m³-kint.

A munka megnevezése	I. II. III. IV. V. VI.											
	közrezhez tartozó törvényhatóság területén pengőben											
	leg- kisebb munkabér	leg- nagyobb	leg- kisebb munkabér	leg- nagyobb	leg- kisebb munkabér	leg- nagyobb	leg- kisebb munkabér	leg- nagyobb	leg- kisebb munkabér	leg- nagyobb	leg- kisebb munkabér	leg- nagyobb
a) döntés gallyazás, kérgezés.....	1.30	2.60	1.30	2.60	1.30	2.60	1.30	2.60	—	—	1.30	2.60
b) es esztás, torogadás és közéletés (kézi erővel).....	0.80	2.30	0.80	2.30	0.80	2.30	—	—	—	—	—	—
c) esztásítás és rendezés a gar nadátan.....	1.00	2.40	1.00	2.40	1.00	2.40	—	—	—	—	—	—
d) előkészítés és szána-terhelés.....	0.50	1.00	0.50	1.00	0.50	1.00	—	—	—	—	—	—
e) bűtözés, leszalás (kézi erővel) felvétel, minősítés és bélyegzés.....	0.60	1.30	0.60	1.30	0.60	1.30	—	—	—	—	—	—
f) m ³ -gallyazás.....	0.50	1.20	0.50	1.20	0.50	1.20	0.50	1.20	—	—	—	—
g) felter el s vasúti kocsiira.....	0.50	1.50	0.50	1.50	0.50	1.50	0.50	1.50	—	—	—	—
h) leterhelés és magl ázás a rönkövoren.....	0.40	1.00	0.40	1.00	0.40	1.00	0.40	1.00	—	—	0.40	1.00
i) tu ajaköt s (ha k lön di azásban részésül).....	0.70	1.30	—	—	0.70	1.30	—	—	—	—	—	—
j) banyafatermelés összes költségei kizárólag a IV. es VI. közre- tek területen.....	—	—	—	—	—	—	2.00	3.40	—	—	2.00	3.40

II. A vastag és vékony fenyőrudfa, valamint erdei léc után fizethető legkisebb és legnagyobb szakmáymunkabér fm-kint.

a) döntés, gallyazás, kérgezés, közéletés kézi erővel esztatig vagy út-vasúti.....	0.06	0.13	0.06	0.13	0.06	0.13	0.06	0.13	—	—	—	—
b) esztásítás és rendezés.....	0.01	0.06	0.01	0.03	0.01	0.03	—	—	—	—	—	—
c) előkészítés és felterhelés a vontat/szána vagy szekérre.....	0.01	0.03	0.01	0.03	0.01	0.03	—	—	—	—	—	—
d) bűtözés, hossztozás, minősítés és osztályozás.....	0.01	0.06	0.01	0.03	0.01	0.03	—	—	—	—	—	—
e) felvétel es m ³ -gallyazás.....	0.006	0.03	0.006	0.03	0.006	0.03	—	—	—	—	—	—
f) felterhelés vasúti kocsiira.....	0.005	0.016	0.005	0.016	0.005	0.016	0.005	0.016	—	—	—	—

Jegyzet: A szakmáymunkabérek a fent felszámolt bérhatárokon belül vastagsági osztályonként arányosan megállapított összegben fizetendők.

III. A fenyőszerhasáb, papirfa, gyapotfa és fenyőüzifa után fizethető legkisebb és legnagyobb szakmáymunkabér normál (100×100×100) ürm.³-kint.

Fenti választékok termelése szálfahulladékból erdei vagy tuta- rakolón (tűrészelés és sarangolás, szállítás utáni újra saran- golás, tisztítás és máv. kocsi a való felterhelés).....	1)4.00	6.90	2)4.00	6.90	4.00	6.90	—	—	—	—	—	—
---	--------	------	--------	------	------	------	---	---	---	---	---	---

1) Gyapotfa és üzifa munkabére a papir tisztítás költségével (1.70—3.00) esükken.

2) Gyapotfa és tűzifa munkabére a papirtisztítás költségével (2.40—3.10) esükken.

Jegyzet: Az egyes munkanemek munkabére a fentiek megfelelő széttagolásával arányosan fizetendők.

IV. A fenyőzsindey után fizethető legkisebb és legnagyobb szakmáymunkabér 1000 db-kint kötegelve.

A munka megnevezése	közrethoz tartozó törvényhatóság területén pengőben											
	I.		II.		III.		IV.		V.		VI.	
	leg- kisebb	leg- nagyobb	leg- kisebb	leg- nagyobb	leg- kisebb	leg- nagyobb	leg- kisebb	leg- nagyobb	leg- kisebb	leg- nagyobb	leg- kisebb	leg- nagyobb
Fenti választék termelése szálfahulladékból erdei vagy tutaj- rakodón:												
a) hornyolatban 100 cm hosszúságban	13.00	22.00	18.00	26.00	13.00	22.00	—	—	—	—	—	—
b) hornyolva 50 cm hosszúságban	13.00	26.00	23.00	33.00	13.00	26.00	—	—	—	—	—	—

Jegyzet: Amennyiben a termelés szálfából történik, a bérek arányosan csökkentendők.

V. A lombfarönkö után fizethető legkisebb és legnagyobb szakmáymunkabér m³-kint.

a) döntés, gallyazás, göresök lesimitása, hosztolás gyűrés.....	1.50	3.40	1.50	3.40	1.50	3.40	1.50	3.40	1.50	3.40	1.50	3.40
b) közelítés a csuszatóhoz vagy úthoz (erdei rakodóhoz).....	0.60	5.00	0.60	5.00	0.60	5.00	0.60	5.00	1.30	3.40	1.30	3.60
c) kupozás és esústatás	1.00	2.50	1.00	2.50	1.00	2.50	—	—	—	—	—	—
d) előkészítés és feltételés.....	0.60	1.50	0.60	1.50	0.60	1.50	—	—	—	—	—	—
e) bűtlés, minősítés.....	0.40	0.90	0.40	0.90	0.40	0.90	—	—	—	—	—	—
f) máglyázás, méretezés, felvétel	0.60	2.00	0.60	2.00	0.60	2.00	0.60	2.00	0.60	2.00	0.60	2.00
g) felterhelés vasúti kocsiira	0.70	2.00	0.70	2.00	0.70	2.00	0.70	2.00	0.70	2.00	0.70	2.00
h) leterhelés a fűrészzen v. feladó állomáson	0.40	1.00	0.40	1.00	0.40	1.00	0.40	1.00	—	—	0.40	1.00

VI. A lombnyafa után fizethető legkisebb és legnagyobb szakmáymunkabér m³-kint.

a) döntés, hosztolás, kérgezés, osztályozás és rakásolás küze- lítés nélkül.....	2.40	6.50	2.40	6.50	2.40	6.50	2.40	6.50	2.40	6.50	2.40	6.50
b) közelítés vasúti kocsiira	0.80	2.00	0.80	2.00	0.80	2.00	0.80	2.00	0.80	2.00	0.80	2.00

VII. A lombrúd és pózna után fizethető legkisebb és legnagyobb szakmáymunkabér fm-kint (4—15 cm. felső átmérőben).

a) döntés, gallyazás, hosztolás tarkázás.....	0.07	0.25	0.07	0.25	0.07	0.25	0.07	0.25	0.07	0.20	0.07	0.20
b) közelítés az erdei rakodóra.....	0.03	0.13	0.03	0.13	0.03	0.13	0.03	0.13	0.03	0.13	0.03	0.10

VIII. A bükk- és tölgytalpa után fizethető legkisebb és legnagyobb szakmáymunkabér db-kint.

a) 2.60 hosszú talpa termelése döntéssel, faragással és össze- rakással együtt dk-kint.....	1.50	2.20	1.50	2.20	1.50	2.20	1.10	1.80	—	—	1.10	1.80
b) 2.40 hosszú talpa termelése döntéssel, faragással és össze- rakással együtt.....	1.30	2.00	1.30	2.00	1.30	2.00	1.00	1.60	—	—	1.00	1.60
c) 2.20 hosszú talpa termelése döntéssel, faragással és össze- rakással együtt.....	1.00	1.70	1.00	1.70	1.00	1.70	0.80	1.30	—	—	0.80	1.30
d) 1.40—1.60 hosszú talpa termelése döntéssel, faragással és összerakással együtt (4 oldalt faragva).....	0.60	1.20	0.60	1.20	0.60	1.20	0.60	0.90	—	—	0.40	0.80
e) u. a. 2 oldalt faragva.....	0.40	0.80	0.40	0.80	0.40	0.80	—	—	—	—	0.30	0.60

Jegyzet: Poligontalpa termelésnél a poligonban lévő minden darab talpa után a fenti bérek 80%-a fizetendő.
Poligon átítrészelésénél minden vágás 0.90—1.20 pengő.

IX. A lombtűzifa után fizethető legkisebb és legnagyobb szakmáymunkabér normál (100×100×100) ũrm³-kint.

A munka megnevezése	közvethez tartozó törvényhatóság területén pengőben											
	I.		II.		III.		IV.		V.		VI.	
	leg- kisebb munkabér	leg- nagyobb munkabér	leg- kisebb munkabér	leg- nagyobb munkabér	leg- kisebb munkabér	leg- nagyobb munkabér	leg- kisebb munkabér	leg- nagyobb munkabér	leg- kisebb munkabér	leg- nagyobb munkabér	leg- kisebb munkabér	leg- nagyobb munkabér
a) tűzifatermelés, döntés, fűrészelés, hasítás és sarangolás.....	1.80	3.00	1.80	3.00	1.80	3.00	1.80	3.00	1.80	3.00	1.80	3.00
b) közelítés a csúsztatóig, usztatóig vagy útig	0.40	2.00	0.40	2.00	0.40	2.00	0.40	2.00	0.40	2.00	—	—
c) csúsztatás száraz vagy vizes csúsztatón	0.30	1.20	0.30	1.20	0.30	1.20	0.30	1.20	—	—	—	—
d) sarangolás a vasuti rakodón.....	0.25	0.40	0.25	0.40	0.25	0.40	0.25	0.40	0.25	0.40	0.25	0.40
e) berakás vasuti kocsiába	0.25	0.50	0.25	0.50	0.25	0.50	0.25	0.50	0.25	0.50	0.25	0.55

X. A boksafaszén után fizethető legkisebb és legnagyobb szakmáymunkabér q-kint.

a) tűzifa összehordása a boksahelyre ũrm ³ -kint.....	0.50	2.70	0.50	2.70	0.50	2.70	0.90	1.80	—	—	—	—
b) 1 q faszén termelése kész tűzifából erdei boksából	1.30	3.30	1.30	3.30	1.30	3.30	1.30	2.70	—	—	—	—
c) berakás vasuti kocsiába q-kint	0.12	0.20	0.12	0.20	0.12	0.20	0.12	0.20	—	—	—	—

XI. A tölgykéreg után fizethető legkisebb és legnagyobb szakmáymunkabér ũrm³-kint.

b) 1 ũrm ³ termelés kéreghántás, szárítás bakokban	3.50	4.80	3.50	4.80	3.50	4.80	3.50	4.80	—	—	—	—
---	------	------	------	------	------	------	------	------	---	---	---	---

XII. A bükkzsindely után fizethető legkisebb és legnagyobb szakmáymunkabér 1000 db-kint kötegelve.

a) bükkzsindely termelése 50 cm hosszúságban hornyolva	13.00	27.00	—	—	13.00	27.00	26.00	33.00	—	—	—	—
a) u. a. hornyolatban 100 cm hosszban	16.00	27.00	—	—	16.00	27.00	26.00	33.00	—	—	—	—

XIII. A fizethető legkisebb és legnagyobb erdőgazdasági napszámberék.

Rendes erdőgazdasági munkáknál:

A) Férfi napszámberék:												
I. o. munkás napszámberé	4.00	6.70	4.00	6.70	4.00	6.70	4.00	6.70	4.00	6.70	4.00	6.70
II. o. munkás napszámberé	3.30	5.40	3.30	5.40	3.30	5.40	3.60	5.40	3.60	5.40	3.30	5.40
III. o. munkás napszámberé	2.00	4.00	2.00	4.00	2.00	4.00	2.30	4.00	2.60	4.00	2.00	4.00

B) Női napszámberék:

I. o. munkás napszámberé.....	2.60	4.80	2.60	4.80	2.20	4.80	3.00	4.20	3.00	4.80	2.60	4.80
II. o. munkás napszámberé.....	1.60	3.40	1.60	3.40	1.60	3.40	2.00	3.40	2.30	3.50	1.60	3.40

A m. kir. közellátásügyi miniszter 40.608/1943. K. M. számú leirata a fuvardíjtöbblet áthárításáról.

Magyar Vállalkozói Fakitermelők, Faiparosok, Fa- és Tüzelőanyagkereskedők Országos Egyesülete

Budapest.

A MÁV-díjsszabás megváltoztatásával és a kövezetvám emelkedésével kapcsolatban következőkről értesítem Címet:

1. A vasúti fuvardíjak és kövezetvám emelkedéséből előálló költségtöbbletek áthárítása címén az 56.000/1941. A. K. számú rendelet hatálya alá tartozó egyes árucikkeknek budapesti paritásban meghatározott legmagasabb árához átmenetileg m^3 -kénti 5 P felár felszámítását engedélyezem.

2. A 13.500/1943. K. M. számú rendelet VI. számú mellékletében meghatározott fenyőbányafa rendeltetési állomási árához átmenetileg m^3 -ként 2.50 P felárat engedélyezek.

3. A 63.200/1942. K. M. számú rendelet III. számú mellékletében meghatározott lombosfából készített bányafa rendeltetési állomási legmagasabb árához átmenetileg az alábbi felárak számíthatók:

Tölgy, cser, juhar	3.60 P/m ³
Akác, bükk, gyertyán, szil, kőris	3.— P/m ³
Hárs, nyár, éger, nyír, fűznél	2.40 P/m ³

4. A nyersparkettalécnél és kész parkettánál a 122.662/1941. V. A. K. számú rendeletben már engedélyezett m^2 -ként 3.50 P, illetőleg m^2 -ként 6 fillér felár hatályon kívül helyezése mellett — az 5000/1941. A. K. számú rendeletben budapesti paritásban megállapított árakhoz — a fentiekhez hasonlóan — átmenetileg az alábbi felárak számíthatók fel.

Nyers parkettalécnél m^2 -ként	9.50 P
Kész parkettánál m^2 -ként	0.28 „

A forgalmiadóváltáság emelésére tekintettel 125.748/V/1941. szám alatt engedélyezett felárnak a fentiek szerint engedélyezett felárak mellett — esetleg összevontan — továbbra is felszámíthatók. A fenyőfűrészárúnál, parkettalécnél és kész parkettánál engedélyezett felárakban a budapesti kövezetvám emeléséből előálló költségtöbblet is bennfoglaltatik, tehát az engedélyezett árakat a budapesti leadóállomásokon érvényes árakhoz kell hozzáadni és az így jelentkező árakból kell a feladóállomási árakat visszavezetni a jelenleg érvényben lévő vasúti díjsszabás szerinti fuvardíj figyelembevételével.

Termelők és nagykereskedők az engedélyezett felárat 1943. évi július hó 1-e után feladott mennyiségeknél számíthatják fel. A felárat a számlában külön tételben kell beállítani.

A fuvardíjak változását a telepes kereskedők 1943. augusztus 1-ére készítendő ármegállapításkor úgy vehetik számításba, hogy az előző hónapban érkezett áruknál már a tényleges kifizetett fuvardíjat veszik alapul az átlagos beszerzési ár megállapításánál.

Felhívom Címet, hogy jelen rendeletmről az érdekelteket értesítse.

Budapest, 1943. évi július hó 27-én.

A miniszter helyett:

Dr. Jakabffy s. k.,
államtitkár.

A m. kir. közellátásügyi miniszter 535.000/1943. K. M. számú körrendelete a kenyérgabona kiutalásáról.*

(Kivonat).

Az erdő- és tőgazdaságokban alkalmazott szegődményes (konvenció) cselédek, valamint szántóföldi és szőlőgazdaságban alkalmazott szegődményes (konvenció) cselédek és idény- (sommás) munkások, továbbá szőlőjének megművelésében testi munkával rendszeresen résztvevő, más kereseti forrással nem rendelkező szőlőbirtokos részére -- kérelmére -- e körendelet rendelkezéseinek korlátai között kenyérgabonát lehet kiutalni abban az esetben, ha a munkaadó, illetőleg a szőlőbirtokos a természetbeni munkabér címén kiadandó, illetőleg szükségletének fedezésére szolgáló kenyérgabonát nem termelte meg.

1. Kiutalás iránti kérelmet a gazdaság tulajdonosa (bérelője) írásban a közellátási kormánybiztoshoz címezve a gazdaság fekvése szerint illetékes községi előjáróság (polgármester) útján terjesztheti elő.

A m. kir. pénzügyminiszter 2.000/1943. P. M. számú rendelete az 1943. évi külön földadóról, az 1944. évtől a földadó kulcsának, az erdő művelési ágban használt földek kataszteri tisztajövedelmének a felemeléséről, a vízi társulatokat és érdekeltségeket megillető adóvisszatérítésekről és a földadó után kivetett állami pótdó leszállításáról szóló 3.520/1943. M. E. számú rendelet végrehajtásáról.**

(Kivonat.)

5. §.

(1) A földadókataszteri munkálatokban az erdő művelési ágban nyilvántartott területeknek az 1875 : VII. t.-c. 8—21. §-ai és az 1909 : V. t.-c. 14. §-ának (2) bekezdése alapján kiszámított és megállapított kataszteri tisztajövedelmet az 1944. évi január hó 1-től kezdődő hatállyal kétszeresére kell emelni. (R. 2. §.)

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezés alapján az erdőművelési ágban használt földeknek vármegyénkint, becslójárás- és osztályozási vidékenkint csoportosítva a földadókataszteri tisztajövedelme a következő:

Budapest, 1943. július hó 15-én.

Dr. Reményi-Schneller Lajos s. k.
m. kir. pénzügyminiszter.

* Megjelent a Budapesti Közlöny 1943. augusztus 11-i 179. számában.

** Megjelent a Budapesti Közlöny 1943. évi július 18-i, 159. számában

Folyószám	Vármegye	Beeszlőjárás	Osztályozási vidék	E r d ő									
				1	2	3	4	5	6	7	8		
				o s z t á l y									
				fillér (aranykorona értékben)									
1.	Abaúj-Torna	Kassa	I.	880	800	600	440	320	200	120	.	.	
			II.	600	440	320	200	120	
			III.	600	440	320	200	120	
		2.	Szikszó	I.	600	520	440	320	220	120	.	.	.
				II.	320	220	120
		3.	Szepesi	I.	640	520	400	280	200	100	.	.	.
II.	640			520	400	280	200	100	.	.	.		
4.	Gölnicbánya	E.	640	560	440	360	240	100	40	.	.		
		I.	600	440	360	180	100	40	.	.	.		
5.	Torna	II.	600	440	360	180	100	40	.	.	.		
		III.	600	440	360	180	100	40	.	.	.		
6.	Edelény	IV.	640	600	440	360	180	100	40	.	.		
		E.	600	520	440	360	280	180	80	.	.		
7.	Arad	Pankota	I.	720	480	340	180		
			II.	600	440	340	240	180	120	.	.		
8.	Mágocs	I.	360	240	180			
		II.	360	300	240	180	120	64	.	.			
9.	Baranyaszentlőrinc	I.	440	300	220	140	100	.	.	.			
		II.	440	220	100			
10.	Siklós	I.	880	560	400	280	200	140	.	.			
		II.	880	560	400	280	200	140	.	.			
		III.	880	680	480	360			
11.	Dárda	I.	1000	720	520	400	280	.	.				
		II.	840	720	520	400	320	260	140	.			
12.	Mohács	I.	1080	760	640	360			
		II.	600	520	440	300	140	.	.	.			
13.	Pécs	I.	920	720	520	400	200	120	40	.			
		II.	880	720	480	240	180	.	.	.			
14.	Szekszárd	III.	640	380	200	80			
15.	Bars	Aranyosmarót . . .	I.	600		
			II.	600	440	380	280	220	180	140	100		
			III.	440	340	280	240	200	160	100	64		
16.	Léva	I.	1000	800	680	560	400	320	180	.			
		II.	880	680	520			
		III.	1000	880	640	480	240	160	.	.			
		IV.	640	560	480	400	240	.	.	.			
17.	Ipolság	I.	600	480	380	300	160	72	.	.			
18.	Bács-Bodrog	Szabadka	E.	1120	960	680	380	200	40	.	.		
			I.	1120	680	380	260		
19.	Baja	II.	960	680	380	260	140	64	8	.			
		E.	1700	1320	960	760	560	440	.	.			
20.	Zombor	I.	1320	960	380			
		II.	1120	760	380	140			
21.	Palánka	I.	1040	560			
		II.	1120	560	400			
22.	Kula	I.	1040	560			
		II.	1120	560	400			

Folyószám	Vármegye	Becslőjárás	Osztályozási vidék	E r d ő								
				1	2	3	4	5	6	7	8	
				o s z t á l y								
				fillér (aranykorona értékben)								
23.	Bács-Bodrog	Újvidék	E.	1120	760	380
24.		Títel	E.	760	380	180	
25.		Zenta	E.	1120	960	560	360	
26.	Bereg	Beregszász	I.	920	680	520	360	280	200	120	56	
			II.	920	680	520	360	280	200	120	48	
27.		Munkács	I.	680	560	400	320	220	140	80	.	
			II.	200	120	100	72	56	32	24	16	
28.	Alsóverecke	I.	380	300	260	200	120	64	48	24		
		II.	320	260	140	80	56	40	16	8		
29.	Beszterce-Naszód	Beszterce	I.	680	520	480	440	280	160	120	56	
			II.	680	480	340	280	200	160	120	72	
30.		Naszód	I.	400	280	200	160	40	48	32	16	
			II.	160	100	56	32	8	.	.	.	
31.	Békés	Békéscsaba	E.	2200	1700	1480	920	800	560	280	.	
32.		Szarvas	E.	2200	800	
33.		Békés	E.	1800	1360	1120	960	840	600	.	.	
34.	Bihar	Berettyóújfalu . .	I.	1480	1200	960	600	320	.	.	.	
			II.	1700	1360	960	
35.		Nagyszalonta . .	I.	1400	1040	640	340	
			II.	1400	1040	640	340	
36.		Nagyvárad	I.	1700	1200	920	760	
			II.	1280	920	800	560	320	160	.	.	
37.		Székelyhíd	I.	1600	1200	800	280	
			II.	1360	880	520	280	
38.		Margitta	I.	1200	800	480	400	240	.	.	.	
			II.	240	160	100	72	40	.	.	.	
39.		Élesd	I.	840	640	400	260	200	100	.	.	
			II.	320	240	160	100	64	32	16	.	
40.		Borsod	Edelény	E.	600	520	440	360	280	180	80	.
41.			Sajtszentpéter . .	I.	600	520	400	280	200	140	48	.
	II.			520	400	280	200	140	48	.	.	
42.	Miskolc		E.	680	600	440	300	160	.	.	.	
43.	Tokaj		III.	680	600	480	380	280	200	.	.	
			I.	360	
			II.	360	
44.	Mezőkövesd		III.	840	640	440	360	280	180	140	.	
			IV.	440	
45.	Csanád		Makó	E.	960	680	380	
46.		Battonya	E.	1120	760		
47.		Órad	E.	1700	1320	1200	1040	920	.	.		

Folyószám	Vármegye	Becsőlőjárás	Osztályozási vidék	E r d ő							
				1	2	3	4	5	6	7	8
				o s z t á l y							
fillér (aranykorona értékben)											
48.	Csik	Csikszereda	E.	120	100	72	64	40	24	16	8
49.	Csik	Gyergyószentmiklós	E.	80	64	48	32	24	16	8	.
50.	Csongrád	Szeged	I.	1120	760	300	40
			II.	1120	680	320	40
51.	Csongrád	Hódmezővásárhely	I.	1120	760	380
			II.	1120	760	380
52.	Esztergom	Esztergom	I.	1400	1280	1080	800	440	180	80	.
			II.	1400	1280	1080	800	440	180	80	.
53.	Fejér	Sárbogárd	E.	1800	1440	1040	640	300	24	.	.
54.		Székesfehérvár . .	E.	1120	720	520	380	180	.	.	.
55.		Mór	E.	1120	800	640	440	240	180	24	.
56.		Vaál	I.	1280	1040	800	400	160	24	.	.
	II.		1280	1040	800	400	160	24	.	.	
57.	Gömör és kishont	Rimaszombat . . .	I.	600	520	440	360	320	200	120	.
			II.	520	440	340	260	180	140	100	.
			III.	560	480	400	280	220	120	80	.
58.	Gömör és kishont	Rozsnyó	I.	680	600	520	400	340	280	200	.
			II.	680	560	480	360	320	280	120	32
			III.	680	520	400	340	280	160	120	64
59.	Gömör és kishont	Nagyróce	I.	560	480	340	220	160	100	.	.
			II.	480	400	280	200	80	.	.	.
			III.	440	360	260	180	80	40	.	.
			IV.	520	440	340	280	180	120	16	.
60.	Gömör és kishont	Torna	III.	600	440	360	180	100	40	.	.
			IV.	640	600	440	360	180	100	40	.
61.	Győr	Győr	I.	1280	1120	1000	920	840	640	480	200
			II.	1040	840	680	480
			III.	960	840	640	480	320	.	.	.
			IV.	1120	1000	840	720	600	480	.	.
62.	Győr	Gyórszentmárton .	E.	1240	880	720	520	400	240	.	.
63.	Hajdu	Debrecen	I.	1800	1520	1200	1040	840	480	240	.
			II.	1520	1040	840	640	400	.	.	.
64.	Hajdu	Hajduböszörmény	I.	1800	1400	1040	640	340	.	.	.
			II.	1400	1200	1040	640	340	.	.	.
65.	Háromszék	Sepsiszentgyörgy	I.	220	160	140	120	100	80	64	48
			II.	400	280	200	180	100	140	120	80
			III.	340	200	140	120	100	64	40	24
66.	Háromszék	Kézdivásárhely .	I.	240	200	160	140	120	100	80	48
			II.	200	140	120	100	64	40	24	16
67.	Heves	Gyöngyös	I.	1320	880
			II.	640	480	400	280	260	200	100	.
68.	Heves	Pétervásár	I.	560	380	280	220	100	56	16	.
			II.	640	520	380	260	160	100	8	.

Folyószám	Vármegye	Becslőjárás	Oszta-lyozási vidék	E r d ő							
				1	2	3	4	5	6	7	8
				o s z t á l y							
				fillér (aranykorona értékben)							
69.	Heves	Eger	I.	920	640	360
			II.	920	640	360	120
			III.	920	640	360	120
		70.	Heves	I.	1280	1040	640
			II.	1280	1040	640
71.	Tiszaftüred	E.	1440	1120	1040	720	640	400	.	.	
72.	Mezőkővesd	III.	840	640	440	360	280	180	140	.	
73.	Hont	Ipolyság	I.	600	480	380	300	160	72	.	.
			II.	480	300	180	120	80	64	32	.
74.	Hont	Vámosmikola . . .	I.	600
			II.	840	600	360
			III.	600	480	400	140
			IV.	1040	720	480	400	300	200	30	16
V.	1320		1160	840	680	400	220	.	.		
75.	Balassagyarmat . .	III.	480	280	140	
			IV.	280	160	72	32
76.	Jász-Nagykun-Szolnok	Jászberény	I.	1280	880	400	140
			II.	1280	880	400	140
77.	Szolnok	I.	1700	1360	1200	300	
78.	Jász-Nagykun-Szolnok	Mezőtúr	I.	1320	1240	920	560	280	24	.	.
			II.	1320	1240	920	560	280	24	.	.
79.	Jász-Nagykun-Szolnok	Karcag	I.	1440	1200	1040	640
			II.	1440	1200	1040	640
			III.	1440	1200	1040	640
80.	Jász-Nagykun-Szolnok	Tiszaftüred	E.	1440	1120	1040	720	640	400	.	.
81.	Kisküküllő	Dicsőszentmárton .	I.	920	760	680	560	480	360	300	260
			II.	840	720	600	560	400	320	240	200
			III.	840	720	600	560	400	320	240	200
			IV.	520	400	300	260	200	160	120	56
82.	Kolozs	Bánffyhyunyad . .	I.	400	340	260	220	180	140	100	64
			II.	360	260	200	180	140	120	80	48
			III.	260	200	140	80	56	32	24	16
83.	Kolozs	Hidalmás	E.	600	440	320	260	180	120	80	40
			I.	920	680	520	400	320	220	180	140
84.	Kolozs	Kolozsvár	II.	960	720	520	440	340	280	220	.
			III.	260	200	160	140	100	64	48	24
85.	Kolozs	Teke	I.	680	520	380	340	300	240	200	160
			II.	920	680	400	340	280	220	160	.
86.	Komárom	Komárom	E.	1200	1080	760	680	320	280	.	.
87.		Ógyalla	I.	1240	960	680	560	400	220	.	.
			II.	1320	960	720	560	360	200	.	.
			III.	760	560	
88.	Komárom	Kisbér	E.	1040	920	760	640	560	440	360	160
89.	Komárom	Tata	E.	920	800	640	520	400	120	.	.

Folyószám	Vármegye	Beclőjárás	Oszta- lyozási vidék	E r d ő									
				1	2	3	4	5	6	7	8		
				o s z t á l y									
fillér (aranykorona értékben)													
90.	Maros-Torda	Erdőszentgyörgy	I.	520	360	320	260	200	160	120			
			II.	440	320	260	160	120	80	64	24		
		Marosvásárhely	I.	1000	800	640	480	400	360	340	320		
			II.	880	600	480	400	360	320	260			
92.	Szászrégen	III.	600	440	340	300	200	180				
			I.	600	560	340	240						
		II.	840	600	380	340	280	220	180	120		
			III.	300	240	200	160	120	100	72	40		
93.	Máramaros	Felsővisó	I.	160	100	80	56	40	24	16	8		
			II.	240	160	120	80	40	24	16	8		
		Rahó	I.	200	100	80	64	48	32	16	8		
			II.	360	240	200	140	80	40	16	8		
95.	Máramaros	Máramarossziget	I.	280	160	120	80	56	40	16	8		
			II.	200	100	80	64	40	24	16	8		
		Técső	I.	240	180	120	80	56	40	16	8		
			II.	260	140	80	56	40	24	16	8		
97.	Máramaros	Huszt	I.	220	160	120	100	80	40	8			
			II.	200	120	80	56	40	16	8			
		Ökörmező	I.	140	100	64	40	16	8				
			II.	280	180	140	100	72	24	16	8		
98.	Máramaros	III.	280	180	140	72	56	24	16	8			
99.	Moson	Magyaróvár	E.	1480	1280	1160	880	760	480	360	120		
100.		Nezsider	E.	1320	1000	640	400	240					
101.	Nógrád	Losonc	I.	840	560	480	400	280	160	100			
			II.	640	480	320	240	160	80	40			
			III.	480	340	260	180	120	64	32			
		102.	Fülek	II.	680	480	380	320	220	140	48		
III.	400			220	140	32							
103.	Nógrád	Balassagyarmat	I.	1040	760	480	360	280	160	120			
			II.	600	520	280	120	72					
			III.	480	280	140							
			IV.	280	160	72	32						
104.	Nógrád	Szirák	I.	1200	1000	800	600	400					
			II.	1120	800	600	440	280	180	32			
			III.	720	600	400	280	140	40				
105.	Nyitra	Érsekújvár	E.	1400	1080	880	680						
106.		Nyitra	I.	1200	960	560							
			II.	1200	960	520	220						
		III.	1200	880	600	440	280	160	72				
107.	Pest-Pilis- S.-Kiskun	Budapest	E.	1040	920	720	600	340	220	24			
108.		Szentendre	I.	1160	960	760	560	480	280	180	24		
	II.		1160	960	760	560	480	280	180	24			

Polyószám	Vámegye	Beeslőjárás	Oszta-lyozási vidék	E r d ő									
				1	2	3	4	5	6	7	8		
				o s z t á l y									
				tillér (aranykorona értékben)									
109.	Pest-Pilis-Solt-Kiskun	Balassagyarmat	I.	1040	760	480	360	280	160	120	.		
110.		Gödöllő	I.	960	840	640	560	300	240	160	8		
			II.	960	840	640	560	300	240	160	8		
111.		Monor	I.	1320	840	600	320	280	240	180	.		
			II.	1320	840	600	320	280	240	180	.		
112.		Cegléd	I.	1360	880	400	220	72	
			II.	1360	880	400	220	72	
113.		Szolnok	I.	1700	1360	1200	800	
			II.	1700	1360	1200	800	
114.		Pest-Pilis-Solt-Kiskun	Kecskemét	E.	1400	1200	1000	880	600	280	180	8	
115.			Félegyháza	I.	1280	800	440	240	160	8	.	.	.
				II.	1280	800	440	220	160	8	.	.	.
116.	Baja		I.	1120	680	380	260	.	.	.	8	.	
			II.	960	680	380	260	140	64	.	8	.	
117.	Pest-Pilis-Solt-Kiskun		Kalocsa	E.	1360	960	640	480	400	280	56	.	
118.			Kiskőrös	I.	1520	1080	680	320	180	8	.	.	.
				II.	1360	960	760	560	440	280	180	8	
119.			Kunszentmiklós	II.	1360	960	760	560	440	280	180	8	
				III.	1360	960	760	560	440	280	180	8	
				I.	1280	1200	840	790	480	240	180	24	
120.			Soroksár	I.	1280	1200	840	790	480	240	180	24	
		II.		1320	1200	840	760	440	240	180	24		
121.		Pozsony	Szered	E.	1560	1400	1200	1000	800	560	320	.	
122.			Dunaszerdahely	I.	1600	1360	840	400
				II.	1320	840	520	400
				III.	1600	1320	1200	800
123.	Somorja	I.	1560	1200	960	840	600	360	100	.	.		
		II.	1560		
124.	Sáros	Kassa	III.	600	440	320	200	120	.	.	.		
125.	Somogy	Kaposvár	I.	960	760	640	480	320	260	160	80		
			II.	920	600	440	300	240	140	64	40		
126.		Igal	I.	1000	680	480	340	280	180	.	.	.	
			II.	1000	840	680	520	340	180	.	.	.	
			III.	520	400	340	260	200	
			IV.	200	140	80	
127.		Karád	I.	800	720	600	400	280	200	.	.	.	
			II.	680	560	320	260	160	
128.		Marcali	I.	1160	840	680	600	440	320	200	100		
			II.	960	760	640	480	320	260	160	40		
129.		Csurgó	I.	920	640	480	320	260	160	80	.		
			II.	800	480	360	240	200	100	40	.		
130.	Szigetvár	I.	760	600	440	320	220	100	40	24			
		II.	760	440	320	220	140	100	40	.			

Folyószám	Vármegye	Becsőljárás	Osztá- lyozási vidék	E r d ő								
				1	2	3	4	5	6	7	8	
				o s z t á l y								
				fillér (aranykorona értékben)								
131.	Sopron	Sopron	I.	1440	1280	1160	1000	880	680	600	240	
			II.	1440	1240	1080	1000	800	680	560	240	
		132.	Nagyecenk	I.	1240	1080	920	800	640	520	360	200
				II.	1240	1080	920	720	520	.	.	.
		133.	Kapuvár	III.	1240	1080	880	520
				I.	1440	1080	1000	920	800	640	440	140
II.	1080			920	800	640	440	280	.	.		
134.	Csepreg	III.	1440	1280	1080	920	800	640	440	.		
		I.	1280	960	840	720	600	520	440	320		
135.	Szabolcs	Nyiregyháza	II.	920	800	720	640	480	400	280	.	
			I.	1360	1040	880	720	600	400	200	.	
136.	Kisvárd	II.	I.	1320	1000	600	380	180	.	.	.	
			II.	1320	1000	680	380	180	.	.	.	
137.	Nagykálló	E.	1200	1080	920	720	400	180	.	.		
138.	Hajduböszörmény	I.	1800	1400	1040	640	340	.	.	.		
139.	Nagykároly	II.	I.	800	600	380	
			II.	1200	960	640	360	200	140	.	.	
			III.	800	440	360	280	200	.	.	.	
140.	Mátészalka	II.	I.	1000	680	480	280	
			II.	600	400	240	
141.	Fehérgyarmat	II.	I.	880	680	520	400	280	240	.	.	
			II.	640	440	340	260	180	.	.	.	
142.	Szatmár	II.	I.	520	400	280	200	180	100	80	40	
			II.	260	200	140	120	56	24	16	8	
			III.	800	520	380	280	180	160	16	.	
143.	Nagybánya	III.	I.	400	320	240	200	140	80	40	16	
			II.	320	260	200	140	80	40	24	16	
			III.	320	180	120	80	64	40	16	.	
144.	Erdőd	II.	I.	800	520	380	320	240	180	100	.	
			II.	320	240	160	100	72	40	.	.	
145.	Tasnád	III.	I.	440	340	240	200	
			II.	300	200	120	80	64	24	.	.	
			III.	180	140	100	80	64	40	24	.	
146.	Zilah	III.	I.	240	180	120	80	64	32	.	.	
			II.	380	320	240	180	140	100	72	32	
			III.	140	100	72	56	32	16	.	.	
147.	Szilágysomlyó	III.	I.	320	240	200	180	140	80	64	24	
			II.	320	220	180	140	120	80	64	24	
			III.	200	140	100	80	56	32	16	8	
148.	Bethlen	II.	I.	380	320	260	220	180	140	120	80	
			II.	760	680	600	480	380	320	260	180	
149.	Dés	III.	I.	720	520	440	320	200	160	120	80	
			II.	720	520	440	380	320	200	120	64	
			III.	400	300	240	120	100	72	46	32	

Folyószám	Vármegye	Beeslőjárás	Osztá-lyozási vidék	E r d ő							
				1	2	3	4	5	6	7	8
				o s z t á l y							
fűlér (aranykorona értékben)											
150.	Szolnok-Doboka	Magyarlápós	I.	280	180	140	100	56	40	24	.
			II.	48	32	24	16	8	.	.	.
151.	Szamosújvár . . .	Szamosújvár . . .	I.	1200	920	800	640	560	480	360	280
			II.	320	260	220	180	120	100	64	32
152.	Tolna	Szekszárd	I.	400	220	80
			II.	920	720	520	280
			III.	640	380	200	80
153.	Tolna	Dunaföldvár	I.	1000	800	600	480	320	200	.	.
			II.	1040	840	640	520	360	120	.	.
154.		Tamási	E.	1080	880	680	520	400	160	.	.
155.	Törön-tál	Törökkanizsa . . .	E.	1120	760	300
156.		Nagyszentmiklós .	E.	1320	1000	800	560	440	320	.	.
157.	Údvarhely	Székelyudvarhely	I.	300	260	200	160	140	120	100	80
			II.	300	160	140	100	80	64	.	.
			III.	160	120	100	80	56	40	24	16
158.	Údvarhely	Székelykeresztúr .	I.	380	260	180	120	100	64	.	.
			II.	360	280	240	200	180	140	100	56
			III.	180	140	100	80	56	40	24	16
159.	Ugo-esa	Nagyszöllős	I.	560	400	340	240	160	80	56	24
			II.	140	100	72	48	32	16	8	.
160.	Ung	Szobránc	I.	480	400	320	240
			II.	400	320	240	140	100	64	24	.
161.	Ung	Ungvár	I.	520	440	320	240	160	80	.	.
			II.	520	440	320	240	160	80	.	.
			III.	440	320	240	160	80	40	24	.
162.	Ung	Nagyberezna	I.	360	280	200	120	64	16	.	.
			II.	280	120	64	16	8	.	.	.
			III.	360	280	200	120	64	16	8	.
163.		Varannónagy Mihály	I.	560	380	280	160	80	40	.	.
164.	Vas	Szombathely	I.	1240	1000	840	720	520	360	100	56
			II.	1000	880	720	520	360	240	120	56
			III.	1080	1000	840	720	520	440	360	120
165.	Vas	Kőszeg	I.	1240	960	800	680	480	320	120	56
			II.	1320	960	680	480	320	220	120	64
166.	Vas	Sárvár	I.	1560	1160	960	800	600	440	280	160
			II.	1160	800	600	440	280	160	80	.
167.	Vas	Vasvár	I.	1160	960	800	600	440	280	160	.
			II.	1520	1160	960	800	600	440	280	160
			III.	1160	800	640	440	300	200	160	100
168.	Vas	Kőrmend	I.	1120	960	760	560	400	260	140	72
			II.	1000	840	640	520	360	240	120	64
169.	Vas	Szentgotthárd . . .	I.	880	680	440	360	240	200	160	80
			II.	1240	1040	680	520	360	240	160	80
			III.	880	680	520	440	360	240	180	100
			IV.	880	680	520	360	260	200	160	80
170.	Vas	Muraszombat	I.	1160	920	680	520	340	240	160	80
			II.	800	560	440	360	240	160	72	40

Folyószám	Vámegye	Beeszlőjárás	Osztályozási vidék	E r d ő							
				1	2	3	4	5	6	7	8
				o s z t á l y							
fillér (aranykorona értékben)											
171.	Veszprém	Veszprém	I.	1080	920	520	360
			II.	880	720	560	360	260	140	56	.
			III.	880	720	560	320	260	140	.	.
			IV.	720	520	360	260	140	56	.	.
			V.	560	360	100
172.	Devecser	I.	1200	1000	840	640	520	440	340	220	
		II.	1200	1000	840	640	440	340	220	140	
173.	Pápa	I.	1080	880	720	560	400	280	.	.	
		II.	880	720	560	260	
		III.	880	720	560	400	260	100	48	.	
174.	Zirc	I.	960	800	680	520	440	280	180	.	
		II.	960	800	680	520	440	280	180	100	
175.	Zalaegerszeg	I.	1120	920	840	760	680	600	440	280	
		II.	1120	960	880	760	680	560	400	280	
		III.	800	680	600	480	400	300	200	100	
		IV.	800	680	600	480	400	300	200	120	
		V.	680	600	520	400	300	240	180	120	
176.	Sümege	I.	1120	920	760	600	
		II.	1120	920	760	600	
		III.	1120	920	760	600	400	280	.	.	
177.	Tapolca	I.	880	680	520	360	260	180	80	.	
		II.	1040	880	680	520	360	260	180	80	
		III.	880	480	360	260	180	40	.	.	
		IV.	880	680	520	360	240	80	.	.	
178.	Keszthely	I.	1200	1000	920	840	640	480	320	.	
		II.	1200	1000	840	640	480	280	180	.	
		III.	1200	1000	840	640	480	280	.	.	
179.	Nagykanizsa	E.	1320	1160	960	800	600	520	440	300	
180.	Letenye	I.	1200	1000	840	640	480	360	240	.	
		II.	840	560	440	360	260	180	100	48	
181.	Csáktornya	I.	1160	920	760	680	560	440	300	100	
		II.	920	760	680	600	520	400	280	100	
		III.	760	680	600	520	400	300	100	56	
182.	Alsólendva	I.	920	840	760	560	440	300	220	120	
		II.	760	600	520	440	360	260	200	120	
		III.	680	600	520	360	260	180	120	80	
183.	Királyhelmece	E.	720	600	480	340	200	80	.	.	
184.	Tokaj	I.	680	480	280	200	120	40	.	.	
		II.	680	480	280	200	40	.	.	.	
		III.	680	600	480	380	280	200	.	.	
185.	Sátoraljaújhely	I.	680	560	480	280	
		II.	560	480	280	
		III.	680	560	480	380	280	200	120	40	
		IV.	680	380	280	200	120	40	.	.	
186.	Kassa	III.	600	440	320	200	120	.	.		
187.	Szikszó	II.	320	220	120		
188.	Girált	E.	240	200	160	100	64	40	24	8	
189.	Szobránc	II.	400	320	240	140	100	64	24	.	

A m. kir. minisztérium 3.970/1943. M. E. számú rendelete a földművelésügyi igazgatás egyszerűsítéséről, valamint szakszerűségének az előmozdításáról.*

(K i v o n a t.)

A m. kir. minisztérium a gazdasági és hitelélet rendjének, továbbá az államháztartás egyensúlyának biztosításáról szóló 1931:XXVI. t.-c. 2. §-ában foglalt, az 1938:XV. törvénycikkben kiterjesztett és legutóbb az 1942:XI. törvénycikkkel meghosszabbított felhatalmazás, valamint a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló 1942:XVI. t.-c. 1. és 35. §-ában, valamint 42. §-a (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli.

Erdészeti igazgatás.

5. §.

(1) A földművelésügyi miniszter hatásköréből az erdőigazgatóság hatáskörébe megy át:

a) az erdőkről és a természetvédelemről szóló törvény hatálya alá tartozó terület megállapítása [1935:IV. t.-c. 4. és 15. §.; 35.000/1938. F. M. 45. §. (1938. évi R. T. 536. o.)];

b) erdőnek az erdőgazdasági művelés alóli végleges kivonásának a megengedése olyan csereterület ellenében, amelyet a tulajdonos meglévő erdejéhez csatlakozóan szolgáltat, ha a kivonandó terület kiterjedése a 20 kataszteri holdat, ennél nagyobb terület kivonása esetén a kettő évi vágásterület mértékét nem haladja meg és a korábban esetleg már engedélyezett cseréből folyó erdősítési kötelezettségének sikerrel megfelelt (1935:IV. t.-c. 16. §. első és harmadik bek.);

c) erdőnek az erdőgazdasági művelés alóli végleges kivonásának a megengedése csereterület szolgáltatás nélkül, ha a kivonandó terület kiterjedése a 2 kataszteri holdat nem haladja meg vagy ha az erdőt nem az 1935:IV. törvénycikk, hanem más jogszabály alapján kell az erdőgazdasági művelés alól kivonni (1935:IV. t.-c. 17. §., 16. §. második bek.);

d) a megállapított évi vágás kétszeresét meg nem haladó rendkívüli fahasználat engedélyezése (1935:IV. t.-c. 38. §. harmadiktól hatodik bek.).

(2) A földművelésügyi miniszter, illetőleg a gazdasági albizottság hatásköréből az erdőigazgatóság hatáskörébe megy át:

a) a sarjerdőkre vonatkozó üzemterveknek a jóváhagyása, tekintet nélkül az erdő kiterjedésére, a szálerdőre vonatkozó üzemterveknek a jóváhagyása pedig akkor, ha az erdőhöz tartozó egyéb területek számításbavételével az erdő területe az 500 kataszteri holdat nem haladja meg (1935:IV. t.-c. 35. §.);

b) üzemátvizsgálás jóváhagyása, feltéve, hogy annak eredménye megegyezik az üzemterv általános előírásaival, illetőleg az eltérés hatósági intézkedésen alapszik és pedig sarjerdőnél tekintet nélkül az erdő kiterjedésére, szálerdőnél pedig akkor, ha annak a területe az erdőhöz tartozó egyéb területek számításbavételével a 3000 kataszteri holdat nem haladja meg (35.000/1938. F. M. 85. §.);

c) az erdőgazdasági üzemterv módosítása, az üzem mód és vágásforduló megváltoztatásának a kivételével (1935:IV. t.-c. 38. §. első bek.);

d) a vágáscsere és átmenetileg az üzemtervtől eltérő elő- és mellékhasználat engedélyezése és az ilyen használat feltételeinek a

* Megjelent a Budapesti Közlöny 1943. évi július 25-i, 165. számában.

megállapítása, továbbá a termelés és felújítás befejezésére megszabott határidőnek egyezben és legfeljebb egy évvel való meghosszabbítása (1935:IV. t.-c. 38. §. második bek.);

e) a 10 éves gazdasági időszakon belül az üzemtervben előírt, de az előírásoktól eltérően igénybe nem vett főhasználat engedélyezése; (1935:IV. t.-c. 38. §. harmadiktól hatodik bek.);

f) mezőgazdaságilag művelt területek közé ékelt, 20 kataszteri holdat meg nem haladó és területileg összefüggő erdőtulajdon átruházással kapcsolatos természetbeni megosztásának az engedélyezése (1935:IV. t.-c. 75. §.).

(3) A földművelésügyi miniszter hatásköréből a gazdasági albizottság hatáskörébe megy át az erdőbirtokossági társulati (erdőgazdasági közösségi) közgyűlés olyan határozatainak a jóváhagyása (1935:IV. t.-c. 200. §. első bek. 2. pont), amely határozatoknak a tárgya:

a) 10 kataszteri holdat meg nem haladó erdő- és mezőgazdasági művelés alatt álló ingatlan elidegenítése, továbbá az ebből származó eladási ár felhasználása (1935:IV. t.-c. 165. §.);

b) a társulat (közösség) egy évi átlagos nyers bevételét meg nem haladó összegű társulati (közösségi) kölcsönök felvétele (1935:IV. t.-c. 168. §. első bek.);

c) az előbbi pontban említett összeget meg nem haladó kölcsön biztosítása végett társulati (közösségi) ingatlan jelzálogjoggal megterhelése (1935:IV. t.-c. 168. §. második bek.);

d) a társulat (közösség) kötelékébe tartozó, 10 kataszteri holdat meg nem haladó, erdő- és mezőgazdasági művelés alatt álló ingatlan kisajátítása esetében egyezség kötése (1935:IV. t.-c. 194. §. negyedik bek. 7. pont);

e) a társulat ingó tőkevagyonának a felosztása, elidegenítése, megterhelése vagy rendeltetésétől eltérő célra való felhasználása (1935:IV. t.-c. 194. §. negyedik bek. 8. pont), ha a határozat által érintett ingó tőkevagyon értéke 10.000 pengőt meg nem halad;

f) vadászati jog, bányászati jog, bánya haszonbérbeadása körül a szerződés megkötése (1935:IV. t.-c. 194. §. negyedik bek. 17. pont);

g) a nyilvános árverés mellőzése (1935:IV. t.-c. 176. §.);

h) a második árverésnél a becsértéknél kisebb ajánlat elfogadása (1935:IV. t.-c. 178. §.).

(4) A földművelésügyi miniszter hatásköréből a gazdasági albizottság hatáskörébe megy át az erdőbirtokossági társulat feloszlása esetében külön felszámoló kirendelése (1935:IV. t.-c. 189. §.).

(5) A gazdasági albizottság hatásköréből az erdőigazgatóság hatáskörébe megy át:

a) erdőgazdasági üzemterv készítésére és jóváhagyás végett való bemutatására határidő megállapítása (1935:IV. t.-c. 31. §.);

b) 20 kataszteri holdat meg nem haladó erdőre az üzemterv megkövetelésének a mellőzése (1935:IV. t.-c. 32. §. második bek.);

c) erdőmérnök állandó szaktanácsadói megbízásának a tudomásulvétele (1935:IV. t.-c. 39. §. 4. pont; 35.000/1938. F. M. 116. §.);

d) közös erdőmérnök és közös erdőkerülő alkalmazására vonatkozó megállapodás és a megállapodás alapján a közös alkalmazással kötött szolgálati szerződés tudomásulvétele (1935:IV. t.-c. 45. §.);

e) üzemterv elkészítése előtt az erdőgazdasági személyzet legkisebb létszámának és a személyzet alkalmazásbavételére határidőnek a megállapítása (1935:IV. t.-c. 46. §. első bek.; 35.000/1938. F. M. 112. §.);

f) az erdőtelepítést elrendelő jogerős határozat alapján az erdőtelepítési terv jóváhagyása (1935:IV. t.-c. 140. §. ötödik bek.);

g) alföldi erdőtelepítést és gazdasági fásítást elrendelő, illetőleg megengedő jogerős határozat alapján az idevonatkozó tervek jóváhagyása és a gazdasági fásítások áttelepítésének a megengedése (1935: IV. t.-c. 310. §. negyedik és hetedik bek.).

Jogorvoslatok.

13. §.

(1) A 3. §-ban, a 4. §. (1) és (2) bekezdésében, az 5. §. (1), (2) és (5) bekezdésében, a 8. §. (2) bekezdésében, a 9. §. (1). (3) és (4) bekezdésében megjelölt hatósági határozatok ellen a földművelésügyi miniszterhez van helye fellebbezésnek.

A gazdasági albizottság előadói.

15. §.

A gazdasági albizottságban a földművelésügyi szakigazgatás körébe tartozó ügyeket — a gazdasági felügyelőről és az erdőfelügyelőről felül — a főispán kijelöléséhez képest a földművelésügyi miniszter főfelügyelete alá tartozó megfelelő szakhivatal vezetője (a szőlészeti és borászati felügyelő, a kertészeti felügyelő, a vadászati felügyelő, stb.) vagy az utóbbi által megbízott tisztviselő adja elő. A földművelésügyi miniszter az említett előadók egymásközötti ügykörét — szükség esetében — rendelettel állapítja meg.

Záró rendelkezések.

21. §.

(1) A jelen rendelet hatálybalépésének napját a földművelésügyi miniszter rendelettel állapítja meg.

(2) A fa kitermelésének előmozdításáról szóló 3.930/1943. M. E. sz. rendelet (Budapesti Közlöny 1943. évi 165. sz.) rendelkezéseit a jelen rendelet nem érinti.

(3) A jelen rendelet végrehajtásához szükséges szabályokat a földművelésügyi miniszter rendelettel állapítja meg.

Budapest, 1943. évi július hó 24-én.

Kállay Miklós s. k.
m. kir. miniszterelnök.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 38.000/1943. F. M. számú rendelete a vadászati tilalmi idők megállapításáról.*

A vadászatról szóló 1883:XX. törvénycikkben meghatározott vadászati tilalmi idők módosítása tárgyában kiadott 1925:XXIV. t.-c. 1. §-ban foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. §. (1) Tilos vadászni:

- a) szarvasbikára október hó 16. napjától szeptember hó 1. napjáig, szarvastehénre és szarvasborjúra február hó 1. napjától szeptember hó 1. napjáig;
- b) dámbikára és szikaszarvasbikára november hó 16. napjától október hó 1. napjáig; dámtéhénre, dámborjúra, szikaszarvastehénre és szikaszarvasborjúra február hó 1. napjától október hó 16. napjáig;

* Megjelent a „Budapesti Közlöny” 1943. évi július 18-i, 159. számában.

- c) őzbakra október hó 16. napjától május hó 1. napjáig, őzsutára és gidára január hó 1., napjától november hó 1. napjáig;
- d) zergére egész évben;
- e) muflonra egész évben;
- f) mezei nyúlra január hó 16. napjától október hó 16. napjáig;
- g) siketfajdkakasra május hó 16. napjától április hó 16. napjáig, siketfajdtojóra és jércére egész évben;
- h) nyirfajdkakasra május hó 16. napjától április hó 16. napjáig, nyirfajdtojóra és jércére egész évben;
- i) császármadárakra november hó 1. napjától augusztus hó 16. napjáig,
- j) tűzokkakasra június hó 1. napjától április hó 1. napjáig, tűzoktojóra és jércére egész évben;
- k) fácánkakasra január hó 16. napjától október hó 16. napjáig, fácántyúkra egész évben;
- l) fogolyra egész évben;
- m) fűrjre, harisra és vadgalambokra (kék és örvös) január hó 1. napjától augusztus hó 1. napjáig;
- n) gerlére január hó 1. napjától július hó 16. napjáig;
- o) erdei szalonkára április hó 16. napjától augusztus hó 16. napjáig, kivéve a visszacsatolt kárpátaljai, valamint keleti és erdélyi országrészeket, amelyeken május hó 1. napjától augusztus hó 16. napjáig;
- p) mocsári szalonkára április hó 16. napjától július hó 16. napjáig;
- r) kis és nagy kócsagra, kanalas gémre, üstökös gémre, batlára (fekete ibiszre), fekete gólyára, gólyatöcsre, gulipánra, godára, bibicre, és dankasirályra egész évben;
- s) a kacsák minden fajára és az r) pontban említett vizimadarakon kívül egyéb vizimadarakra általában április hó 1. napjától július hó 16. napjáig;
- t) vándorsólyomra, rárósólyomra és hollóra február hó 1. napjától október hó 1. napjáig;
- u) éneklő madárakra, reznek-tűzokra, ugartyúkra, kis vércsére, vörös és kék vércsére, egerész-ölyvre, barátkeselyűre, fakókeselyűre, dögkeselyűre, kígyászölyvre, darázsölyvre, közönséges seregélyre, valamint a sasok és a baglyok valamennyi fajtájára egész évben;

(2) Nem terjed ki az előbbi bekezdés u) pontjában említett tilalom a szőlőkben és gyümölcsösökben található közönséges seregélyre.

2. §. A tilalmi idők alatt nem szabad sem a vadak fiait, sem a madarak fészkeit szándékosan érinteni, vagy tojásaikat elszedni. Madarak tojásainak szedésére a földművelésügyi miniszter ad, — kizárólag vadtenyésztés céljából — engedélyt. Ilyen engedélyt a vadászati jog bérelője csak a bérbeadó hozzájárulása mellett kaphat.

3. §. (1) Tilos vadászni:

- a) mindenféle vadra hajtókutyával (agárral, kopóval, tacsókkal, vagy más hajtóebbel) január hó 1. napjától augusztus hó 1. napjáig;
- b) mindenféle vadra fényszóró alkalmazásával, valamint repülőgépről, gépkocsiról, általában motoros járműről, vagy járművel egész évben;
- c) mindennemű csülkősvadra és medvére söréttel és póstával vagy vágott ölommal — beleértve a kegyelemlovést is — egész évben;
- d) hasznos vadra hajtókkal április hó 16. napjától augusztus hó 1. napjáig;

e) hasznos vadra lesgödörből — kivéve az átvonuló vizimadarakat — egész évben

(2) Az előbbi bekezdés a) pontjában említett tilalom nem terjed ki a kotorékkezelő végzett kotorékmunkára, továbbá a vizslával, a poráron vezetett vérebbel és a vércsapásra bevezetett tacskóval, vagy friss disznó (medve) nyomra eresztett, úgynevezett disznós-kutyával való vadászatra.

4. §. Ez a rendelet az 1943. évi augusztus hó 1. napján lép hatályba; hatálybalépésével a 160.000/1941. F. M., a 20.000/1942. F. M. és a 36.724/1943. F. M. számú rendeletek hatályukat veszítik.

(2) Nem érinti ez a rendelet a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen a vadászat szabályozásáról szóló 3.940/1941. M. E. számú rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 158.120/1941. F. M. számú rendelet (Rendeletek Tára 1941. évfolyam 2211. oldal), valamint a Magyar Szent Koronához visszatért kárpátaljai területen a vadászati jog gyakorlásának szabályozásáról szóló 194.100/1940. F. M. számú rendelet (Rendeletek Tára 1940. évfolyam 2073. oldal) rendelkezéseit.

Budapest, 1943. évi július hó 14-én.

Báró Bánffy Dániel s. k.
m. kir. földművelésügyi miniszter.

A m. kir. minisztérium 3840/1943. M. E. számú rendelete a fenyőgyanta kötelező összegyűjtéséről szóló 2620/1942. M. E. számú rendelet módosításáról és hatályának meghosszabbításáról.*

A m. kir. minisztérium a honvédelemről szóló 1939:II. t.-c. 112. és 212. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §.

(1) A fenyőgyanta kötelező összegyűjtéséről szóló 2620/1942. M. E. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1942. évi 98. szám, továbbiakban: R.) akként módosul, hogy a R-ben megszabott köteleességek azt az erdőbirtokost terhelik, akinek erdőfenyő és feketefenyő faállományú erdőjében az évi vágásterület legalább négyszáz négyzetöl.

(2) A termelési időnyben kihasználásra esedékes vágásterületen álló lúcfenyőtörzsek kaparását (R. 1. §. (3) bekezdése) a döntést megelőzőleg kell elvégezni.

2. §.

Az előbbi szakasszal módosított R. hatálya az 1944. évi december hó 31. napjáig meghosszabbíttatik.

3. §.

A jelen rendelet a kihirdetésének napján lép hatályba.

Budapest, 1943. évi július hó 13-án.

Kállay Miklós s. k.
m. kir. miniszterelnök.

(877. sz.)

* Megjelent a „Budapesti Közlöny“ 1943. évi július 20-i 160. számában.

VESZ, ELAD: SZERFÁT, TÜZIFÁT ÉS FENYŐ-FÜRÉSZANYAGOT
ELVÁLLAL ÉS ELŐLFGEZ ERDŐKITERMELÉST
C S É P B É L A

OKLEVELES ERDŐMÉRŐK, FANAGYKERESKEDŐ

I R O D A: BUDAPEST, IX., MESTER-U. 13. TÁVBESZÉLŐ: 130-593

F A T E L E P: BUDAPEST, ÉSZAKI TEHERPÁLYAUDVAR ÉS RAKOS-
 CSABA, SZÉCHENYI-UTCA 10. SZ. TÁVB.: 490-069

ALAPÍTVÁ: 1932

(1184 sz.)

ERDEI-, FEKETE-, LÚC-, JEGENYEFENYŐT,

VÉKONY GÖMBÖLYEGFAT Vezetékoszlopok

céljaira 7-8 méter hosszúságtól felfelé minden hosszban kész-
 pénzfizetés ellenében magas áron vásárolunk. Ajánlatokat kérünk

„UNA“ Faértékesítő Rt., Bpest V, Deák Ferenc-u. 6.

(Távbeszélő: 183-856*) szám alá.

M I N D E N F É L E
Á L L A N D Ó A N

KEMÉNYRÖNKÖT
VÁSÁROL

FURNÍR- ÉS

LEMEZMŰVEK RT.

GYÁR ÉS IRODA: ÚJPEST, VÁCI-ÚT 60. SZ.

T Á V B.: 294-812 • ÜZEMALAPÍTÁS: 1894

GYÁRTMÁNYAI:

FÜRÉSZELTFA • FURNÍR • ENYVEZETT
 LEMEZ • „STABIL“ ASZTALOSLAP
 FADOBOZ • FASZALAG • SZÉKÜLÉS